

**Operačný program
Kvalita životného prostredia**

na obdobie 2014-2020

3. NÁVRH OP

Obsah

1.	Stratégia operačného programu	4
1.1	Stratégia OP pre prínos k stratégii EÚ pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a na dosiahnutie ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti.....	4
1.1.1	Popis stratégie OP z hľadiska prínosu k stratégii Európa 2020 a k dosiahnutiu ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti.....	4
1.1.2	Zdôvodnenie výberu tematických cieľov a príslušných investičných priorít	26
1.2	Zdôvodnenie finančnej alokácie.....	34
2.	Opis prioritných osí operačného programu	40
2.1	PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	40
2.1.1	INVESTIČNÁ PRIORITA 1 Prioritnej osi 1: <i>Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek</i>	40
2.1.2	INVESTIČNÁ PRIORITA 2 Prioritnej osi 1: <i>Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek</i>	46
2.1.3	INVESTIČNÁ PRIORITA 3 Prioritnej osi 1: <i>Ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, vrátane siete Natura 2000 a zelených infraštruktúr</i>	55
2.1.4	INVESTIČNÁ PRIORITA 4 Prioritnej osi 1: <i>Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku</i>	61
2.1.5	Výkonnostný rámec Prioritnej osi 1	68
2.1.6	Kategórie intervencií	69
2.1.7	Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci a v prípade potreby aj aktivity na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov, ktorí sú zapojení do riadenia a kontroly programu (podľa prioritnej osi).....	69
2.2	PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI	70
2.2.1	INVESTIČNÁ PRIORITA 1 Prioritnej osi 2: <i>Podpora investícií do prispôsobovania sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov</i>	70
2.2.2	Výkonnostný rámec Prioritnej osi 2	82
2.2.3	Kategórie intervencií	82
2.2.4	Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci a v prípade potreby aj aktivity na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov, ktorí sú zapojení do riadenia a kontroly programu (podľa prioritnej osi).....	82
2.3	PRIORITNÁ OS 3: PODPORA RIADENIA RIZÍK A ODOLNOSTI PROTI KATASTROFÁM V SÚVISLOSTI SO ZMENOU KLÍMY	83
2.3.1	INVESTIČNÁ PRIORITA 1 Prioritnej osi 3: <i>Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof</i> 83	
2.3.2	Výkonnostný rámec Prioritnej osi 3	105
2.3.3	Kategórie intervencií	105

2.3.4	Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci a v prípade potreby aj aktivity na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov, ktorí sú zapojení do riadenia a kontroly programu (podľa prioritnej osi).....	105
2.4	PRIORITNÁ OS 4: ENERGETICKY EFEKTÍVNE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	106
2.4.1	INVESTIČNÁ PRIORITA 1 PRIORITNEJ OSI 4: <i>Presadzovanie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov</i>	106
2.4.2	INVESTIČNÁ PRIORITA 2 PRIORITNEJ OSI 4: <i>Presadzovanie energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch</i>	110
2.4.3	INVESTIČNÁ PRIORITA 3 PRIORITNEJ OSI 4: <i>Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania</i>	113
2.4.4	INVESTIČNÁ PRIORITA 4 PRIORITNEJ OSI 4: <i>Presadzovanie nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy</i>	116
2.4.5	INVESTIČNÁ PRIORITA 5 PRIORITNEJ OSI 4: <i>Presadzovanie využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple</i>.....	121
2.4.6	Výkonnostný rámec prioritnej osi 4.....	124
2.4.7	Kategórie intervencií.....	125
2.4.8	Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci a v prípade potreby aj aktivity na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov, ktorí sú zapojení do riadenia a kontroly programu (podľa prioritnej osi).....	125
2.5	PRIORITNÁ OS 5: TECHNICKÁ POMOC	126
3.	Finančný plán operačného programu.....	131
3.1	Prehľad podľa jednotlivých rokov, celková výška finančných prostriedkov navrhovaných na podporu z jednotlivých fondov s vymedzením zodpovedajúcej výšky výkonnostnej rezervy	131
3.2	Finančný plán operačného programu, ktorý stanovuje celkovú výšku finančných prostriedkov na programové obdobie 2014 -2020 z každého fondu ako aj výšku národného spolufinancovania na úrovni programu a jednotlivých prioritných osí.....	132
3.3	Indikatívna alokácia na podporu cieľov zmeny klímy (čl. 24(5) VNR).....	134
4.	Integrovaný prístup k územnému rozvoju	135
5.	Špecifické potreby geografických oblastí najviac postihnutých chudobou alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou alebo sociálnym vylúčením	136
6.	Špecifické potreby geografických oblastí so závažne a trvalo znevýhodnenými prírodnými alebo demografickými podmienkami.....	136
7.	Orgány a subjekty zodpovedné za riadenie, kontrolu a audit a úlohy príslušných partnerov.....	137
7.1	Identifikácia príslušných orgánov a subjektov	137
7.2	Zapojenie príslušných partnerov do prípravy operačného programu a úlohy partnerov v rámci implementácie, monitorovania a hodnotenia operačného programu	138
7.2.1	Úloha príslušných partnerov pri príprave, implementácii, monitorovaní a hodnotení operačného programu	138
8.	Koordinácia s inými programami a finančnými nástrojmi	140
8.1	Komplementarita a synergia s programami v rámci EŠIF	140

8.2	Komplementarita a synergia s ostatnými nástrojmi na úrovni EÚ na národnej úrovni.....	146
9.	Ex ante kondicionality	150
10.	Opatrenia na zníženie administratívnej náročnosti pre prijímateľov.....	177
11.	Horizontálne princípy	179
11.1	Udržateľný rozvoj.....	179
11.2	Rovnosť príležitostí a nediskriminácia.....	180
11.3	Rovnosť medzi ženami a mužmi	181
12.	Samostatné prvky	181
12.1	Zoznam veľkých projektov	181
12.2	Výkonnostný rámec operačného programu	182
12.3	Zapojenie príslušných partnerov do prípravy operačného programu a úlohy partnerov v rámci implementácie, monitorovania a hodnotenia operačného programu	183
12.3.1	Zoznam členov Pracovnej skupiny pre prípravu operačného programu Kvalita životného prostredia.....	183
13.	Použité skratky	184

3. NÁVRH OP

1. Stratégia operačného programu

1.1 Stratégia OP pre prínos k stratégii EÚ pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a na dosiahnutie ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti

1.1.1 Popis stratégie OP z hľadiska prínosu k stratégii Európa 2020 a k dosiahnutiu ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti

OP KŽP predstavuje programový dokument SR pre čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ a Kohézneho fondu v programovom období 2014 – 2020 v oblasti udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečujúceho ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva.

Stratégia OP KŽP, t.j. výber tematických cieľov a príslušných investičných priorít, ako aj vymedzenie špecifických cieľov, výsledkov a typov aktivít, bola stanovená tak, aby:

- podporovala napĺňanie priorít stratégie Európa 2020 a prispievala k plneniu cieľov Národného programu reforiem Slovenskej republiky („NPR SR“), ako aj požiadaviek vyplývajúcich z legislatívy EÚ v oblasti energetiky a životného prostredia;
- rešpektovala potreby a výzvy na národnej, resp. regionálnej úrovni, na ktoré je nutné reagovať a zamerať sa na ich riešenie s cieľom zabezpečenia udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, vrátane zdrojov energetických.

Základnými východiskami pri identifikovaní relevantných tematických cieľov a investičných priorít OP KŽP teda boli:

- strategické dokumenty na úrovni EÚ a SR v oblasti politiky súdržnosti (stratégia Európa 2020 a NPR SR),
- požiadavky, záväzky, priority a ciele vyplývajúce z koncepčných dokumentov a príslušných právnych predpisov EÚ a SR v oblasti energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie, ako aj ochrany životného prostredia (tzv. environmentálne acquis),
- vykonané analýzy súčasného stavu životného prostredia a energetiky na národnej, resp. regionálnej úrovni,

a to pri zohľadnení:

- odporúčaní Európskej komisie (ďalej len „EK“) uvedených v Pozičnom dokumente EK k vypracovaniu Partnerskej dohody a programov na Slovensku na roky 2014 – 2020 a
- skúseností a ponaučení zo súčasného programového obdobia 2007 – 2013, vyplývajúcich z implementácie Operačného programu Životné prostredie a Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast za oblasť energetiky.

Charakteristika stratégie OP KŽP z hľadiska príspevku k dosiahnutiu priorít stratégie Európa 2020

Za základné východisko investičnej stratégie OP KŽP možno považovať priority definované v dokumente Európa 2020 - Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (ďalej aj „stratégia Európa 2020“), prijatom oznámením Komisie KOM (2010) 2020 z 3. marca 2010:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii;
- Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje;
- Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégia OP KŽP rovnako vychádza z potreby plnenia základných cieľov NPR SR, ktorý bol vypracovaný na základe požiadavky Európskej rady, aby členské štáty identifikovali svoje najdôležitejšie makro-štrukturálne prekážky rastu a navrhli politiky na ich odstraňovanie s cieľom zabezpečiť vhodné podmienky pre udržateľný a vyvážený rozvoj a rast zamestnanosti. NPR 2011 – 2014 bol schválený uznesením vlády SR č. 256 z 20. apríla 2011 a opakovane aktualizovaný na súčasne platný NPR 2013, schválený uznesením vlády SR č. 198 z 24. apríla 2013.

V súvislosti so zameraním podpory z fondov EÚ v rámci politiky súdržnosti sú v rámci NPR SR stanovené tri základné ciele, ktoré sú kľúčové pre rozvoj slovenskej ekonomiky a vyžadujú si značné finančné prostriedky, a to:

- základná infraštruktúra;
- ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia;
- veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast.

Z priorít stratégie Európa 2020 a cieľov NPR SR vychádza **celkové zameranie** OP KŽP, ktorým je **podpora trvalo udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov**. S cieľom jej zabezpečenia boli do investičnej stratégie OP KŽP zahrnuté tri základné tematické ciele, a to:

- *Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch (tematický cieľ 4)*
- *Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika (tematický cieľ 5)*
- *Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov (tematický cieľ 6)*

Celkové zameranie investičnej stratégie OP KŽP a z neho vyplývajúci výber tematických cieľov, ktoré sú jej súčasťou, je v súlade a má priamu súvislosť s jednou z troch základných priorít stratégie Európa 2020, a to „*Udržateľný rast: podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje*“.

Investičná stratégia OP KŽP je zároveň svojím celkovým zameraním a zodpovedajúcim výberom tematických cieľov priamo previazaná s NPR SR, a to nielen z dôvodu, že základná infraštruktúra, ktorej súčasťou je aj environmentálna infraštruktúra, predstavujúca predmet podpory TC 6, je v rámci NPR SR zaradená medzi hlavné ciele podpory z fondov EÚ, ale najmä z dôvodu, že v súlade s NPR SR „*dôraz bude SR klásť na zelený rast s cieľom využívať čistejšie zdroje rastu a rozvíjať zelený priemysel, služby, technológie a pracovné miesta*.“

Stratégia OP KŽP je zvolená tak, aby prostredníctvom výberu tematických cieľov a im zodpovedajúcich investičných priorít, ako aj prostredníctvom špecifických cieľov v ich rámci umožňovala podporiť udržateľný rast, a teda konkrétne umožňovala:

- dosiahnuť environmentálne udržateľné využívanie jednotlivých zložiek životného prostredia, najmä podporou investičných priorít v rámci TC6;
- prispieť k efektívnejšiemu využívaniu prírodných zdrojov a udržateľnému hospodáreniu s nimi;
- prispieť k efektívnejšiemu využívaniu energetických zdrojov prostredníctvom investičných priorít zameraných na podporu energetickej efektívnosti v podnikoch, ako aj verejných infraštruktúrach v rámci TC 4;
- podporiť udržateľné využívanie energetických zdrojov prostredníctvom investičných priorít zameraných na podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie v rámci TC 4;
- podporovať technológie priaznivé vo vzťahu k životnému prostrediu a tým zmierňovať zhoršovanie jeho kvality, a to prostredníctvom investičných priorít v rámci TC 4 a TC 6;
- zabezpečiť vhodné podmienky pre život obyvateľov a hospodárske aktivity predchádzaním rizík vyplývajúcich zo zmien klímy, a to najmä prostredníctvom investičných priorít v rámci TC5.

Navrhované investičné priority a intervencie definované v rámci TC 5 sú nástrojom na zvládanie očakávaných výziev a zároveň prispievajú k naplneniu hlavných cieľov stratégie Európa 2020. Tieto priority a intervencie tiež prihliaďujú na priority Dunajskej stratégie, konkrétne na:

- Riadenie rizík v oblasti životného prostredia
- Zvýšenie inštitucionálnej kapacity a spolupráce

Z uvedeného vyplýva, že investičná stratégia OP KŽP je stanovená tak, aby smerovala k podpore udržateľného rastu, t.j. zabezpečeniu environmentálnej udržateľnosti hospodárskeho rozvoja a „zeleného“ ekonomického rastu, vyznačujúceho sa kvalitnou environmentálnou infraštruktúrou a umožňujúceho zachovanie vyhovujúceho stavu jednotlivých zložiek životného prostredia aj pre budúce generácie.

Zameranie stratégie OP KŽP je tak v súlade s prioritami stratégie Európa 2020, ktorá o. i. zdôrazňuje, že je dôležité, aby politiky na podporu ekonomického rastu boli dlhodobou udržateľné, a to nielen finančne a sociálne, ale aj environmentálne. Jeden zo spôsobov podpory dlhodobej konkurencieschopnosti je politika tzv. zeleného rastu, ktorá sa stala jednou z priorít stratégie Európa 2020, ako aj OECD.

Základom konceptu zeleného rastu je oddelenie ekonomického rastu od spotreby prírodných zdrojov a využitie potenciálu eko-inovácií na posilnenie ekonomického rastu a tvorbu nových pracovných miest prostredníctvom nasledujúcich kanálov:

- Produktivita: zavádzanie ekologických technológií s vyššou efektívnosťou využitia zdrojov, nižšou spotrebou energie, nižšou produkciou odpadu znižujú celkové náklady na medzispotrebu a zvyšujú pridanú hodnotu a konkurencieschopnosť podnikov
- Inovácie a nové trhy: eko-inovácie vytvárajú nový rastúci trh so širokým uplatnením pre podniky dodávajúce ekologické technológie, tovary, služby a materiály
- Dôvera a stabilita: vďaka lepšej predvídateľnosti a stabilite opatrení na riešenie environmentálnych problémov, menšie výkyvy v cenách prostriedkov a podpora fiškálnej konsolidácie, napríklad prehodnotením zloženia a efektívnosti verejných výdavkov a zvýšením výnosov vďaka spoplatneniu znečisťovania.

Hlavným predpokladom dosiahnutia efektov zeleného rastu je sprístupnenie všetkých zmienených kanálov, čo je možné iba za predpokladu integrovaného a výsledkovo orientovaného riadenia politík, ktoré je základom zeleného rastu.

Koncept zeleného rastu¹, jeho ciele a opatrenia sú koncentrované do 4 kľúčových oblastí:

- Environmentálna a zdrojová produktivita ekonomiky: uhlíková náročnosť a energetická účinnosť, produktivita a efektivita zdrojov, multifaktorová produktivita
- Základňa prírodných zdrojov – prírodný kapitál: obnoviteľné zdroje: voda, lesy, ryby; neobnoviteľné zdroje, biodiverzita a ekosystém
- Environmentálne rozmery kvality života: environmentálne zdravie a riziká, environmentálne služby a občianska vybavenosť
- Politické reakcie a ekonomické možnosti: technológie a inovácie, environmentálne výroby a služby, medzinárodné prevody a investície, tréningy a rozvoj zručností.

Stratégia Európa 2020 stanovuje päť hlavných merateľných cieľov a z nich jeden *pre oblasť klímy a energie*, a to „20/20/20“ (t.j. znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 alebo o 30 % v prípade priaznivých podmienok; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a znížiť spotrebu energie o 20 %). Z pohľadu NPR SR je ako jedna z prioritných oblastí špecificky zmienená *Environmentálna udržateľnosť a energetika*, čím NPR SR stanovuje cieľ znížiť do roku 2020 emisie skleníkových plynov mimo sektora v Systéme obchodovania s emisnými kvótami (ďalej aj „ETS“) o 13 % v porovnaní s úrovňami v roku 2005 (pričom v strednodobom horizonte bude prehodnotená ambicióznosť emisného cieľa), ako aj zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie na 14 % a znížiť konečnú energetickú spotrebu o 11 % oproti priemeru rokov 2001 – 2005.

V rámci aktualizácie NPR SR v roku 2012 bola definovaná priorita „Zelený rast a energetika“, ktorej princípy boli definované ako politika podpory ekonomického rastu, ktorý je dlhodobou udržateľný, a to nielen finančne a sociálne, ale aj environmentálne. Politika tzv. zeleného rastu ako jedna z priorit stratégie Európa 2020 aj OECD je smerovaná na využívanie čistejších zdrojov energie, ktoré zabránia environmentálnej degradácii, prechod na nízko-uhlíkové hospodárstvo a postupné znižovanie emisií skleníkových plynov aj znečistenia ovzdušia. Približne 50 % celkových emisií v roku 2010 bolo produkovaných firmami v ETS. V rámci plnenia národných cieľov znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2020 bude SR naďalej kontrolovať tvorbu emisií v prevádzkach zaradených do EÚ ETS smerom k definovanému cieľu zníženia o 21 % v porovnaní s rokom 2005.

Opatreniami v rámci TC4 bude podporené široké spektrum aktivít ako napríklad inštalácia zdrojov na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov, znižovanie energetickej náročnosti v podnikoch, zlepšovanie energetickej efektívnosti budov, skvalitňovanie dodávky tepla prostredníctvom účinných systémov centralizovaného zásobovania teplom, ako aj aktivity zamerané na podporu propagácie udržateľnej energetiky na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni. Tieto opatrenia zohľadňujú aj odporúčania Rady k národného programu reforiem Slovenska², ktoré vzala na vedomie vláda SR uznesením č. 254 zo dňa 30. mája 2013.

Z pohľadu aktivít v rámci TC4 je OP priamym priemetom merateľných cieľov stratégie Európa 2020 *pre oblasť klímy a energie* a to („20/20/20“) a prioritnej oblasti NPR SR „Zelený rast a energetika“ a zabezpečuje podporu v ich vzájomnej previazanosti a komplexnosti.

¹ http://www.oecd.org/document/10/0,3746,en_2649_37465_47983690_1_1_1_37465,00.html

² Odporúčania Rady ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016

Podporou zlepšovania energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie sa zároveň prispieva k prechodu k nízko uhlíkovému hospodárstvu, ktoré sa vyznačuje znižovaním produkcie emisií skleníkových plynov.

Investičná stratégia OP KŽP tak vykazuje priamu súvislosť s iniciatívou EÚ „Európa efektívne využívajúca zdroje“ na podporu prechodu smerom k nízko-uhlíkovému hospodárstvu, zvýšeniu využívania energie z obnoviteľných zdrojov a podporu energetickej účinnosti. Zároveň dochádza aj k prepojeniu s iniciatívou „Priemyselná politika vo veku globalizácie“, prispievajúcou k stimulácii investícií zameraných na nižšie využívanie uhlíka a efektívnejšie využívanie zdrojov v celom priemysle. Z hľadiska významnosti je dôležitá synergia s národnými politikami na podporu podnikov, so zreteľom na MSP, a to najmä prostredníctvom **Stratégie pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky do roku 2020**, ktorá prepája jednotlivé opatrenia v rámci politiky inovácií s TC 1, podpory MSP s TC 3 a neoddeliteľne s TC 4f) na podporu výskumu a inovácií a osvojenia nízkouhlíkových technológií podporovaných v rámci OP VaI a zároveň podporou aktivít TC 4 v prospech TC 3, sa z hľadiska udržateľného a energeticky menej náročného priemyslu a stavebníctva dosiahne účinnosť investovaných prostriedkov.

Investičná stratégia OP KŽP má potenciál prispieť tiež k inteligentnému rastu, ktorý podporuje vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii, a preto patrí k prioritám stratégie Európa 2020.

Uvedený potenciál sa prejavuje najmä v rámci TC 4, keďže investície zamerané na nižšie využívanie uhlíka a efektívnejšie využívanie zdrojov v priemysle sú prepojené na výskum a inovácie, takže podpora prechodu na energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo je uplatňovaná aj v intenciách hlavnej iniciatívy „Únia inovácií“, čím dochádza k prepojeniu vzájomne sa dopĺňajúcich priorít inteligentného a udržateľného rastu, ako aj v rámci TC 6 prostredníctvom podpory zavádzania inovatívnych technológií na zlepšenie ochrany životného prostredia a účinného využívania zdrojov.

Investičná stratégia OP KŽP svojím zameraním na podporu rozvoja dostupnosti a kvality environmentálnej infraštruktúry ako jedného z faktorov ovplyvňujúcich úroveň rozvoja regiónov a životnú úroveň obyvateľstva a napomáhajúcich sociálnej inklúzii zároveň prispieva k inkluzívnemu rastu ako jednému z cieľov stratégie Európa 2020.

Podpora environmentálnej infraštruktúry má okrem priameho vplyvu na stav jednotlivých zložiek životného prostredia aj svoj sociálny rozmer, ktorý sa prejavuje najmä v tom, že:

- vybavenosť územia environmentálnou infraštruktúrou zvyšuje jeho atraktivnosť pre obyvateľstvo, má priaznivý dopad na jeho zdravotný stav a životnú úroveň;
- environmentálna infraštruktúra zabezpečuje prístup obyvateľov k základným environmentálnym službám s cieľom zvýšenia životnej úrovne obyvateľstva, zlepšenia zdravotného stavu populácie a zvýšenia priemernej dĺžky života;
- dobudovanie a skvalitnenie environmentálnej infraštruktúry (najmä v oblasti zásobovania obyvateľstva pitnou vodou a čistenia a odvádzania odpadových vôd, ale aj odpadového hospodárstva) a zlepšenie jej prístupnosti prispieva k obmedzeniu sociálneho vylúčenia;
- vytváranie pracovných príležitostí v súvislosti s výstavbou environmentálnej infraštruktúry, ako aj prevádzkovaním environmentálnych služieb prispieva k podpore zamestnanosti.

OP tak prostredníctvom naplňania svojich cieľov prispieva nielen k udržateľnému charakteru rastu, ale má potenciál prispieť tiež k inkluzívnemu rastu, ktorý zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť a patrí k prioritám stratégie Európa 2020.

Charakteristika stratégie OP KŽP z hľadiska príspevku k dosiahnutiu ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti

Kvalita životného prostredia a efektívne využívanie prírodných, a teda aj energetických, zdrojov je jedným z hlavných faktorov regionálneho rozvoja a konkurencieschopnosti. Integrácia kvality životného prostredia a zdrojovej/energetickej efektívnosti do produktívnych investícií zaručí rozumné využitie prostriedkov, zlepšenie výkonnosti hospodárstva a jeho a konkurencieschopnosti, pričom má potenciál zachovávať alebo vytvárať na Slovensku zamestnanosť.

Oblasť zabezpečenia udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, ktorá je predmetom investičnej stratégie OP KŽP, je z hľadiska svojho významu a celkového dopadu na hospodárstvo SR sektorom s osobitým potenciálom na zvýšenie konkurencieschopnosti, vytváranie sekundárnej zamestnanosti a neposlednom rade s veľmi výrazným potenciálom pre ochranu prírodných zdrojov.

Investičné priority v rámci TC 4, 5 a 6, zahrnutých do investičnej stratégie OP KŽP, spájajú zlepšenie kvality životného prostredia a investície do čistých technológií, kladú dôraz na zvýšenie efektívnosti využívania prírodných zdrojov, vrátane energetických zdrojov a na zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie na energetickej spotrebe, ako aj na obmedzenie nárastu emisií skleníkových plynov, ktoré je základným preventívnym opatrením na znižovanie nepriaznivých vplyvov zmeny klímy a zároveň ho dopĺňajú podporou adaptačných opatrení zameraných na prispôbovanie sa zmene klímy, ako aj na posilnenie intervenčných kapacít na zvládanie katastrof vznikajúcich v dôsledku zmeny klímy, najmä povodní, čím zároveň prispievajú k obmedzeniu hospodárskych škôd spôsobených povodňami. Všetky uvedené aspekty sú zároveň prejavom **príspevku investičnej stratégie OP KŽP k hospodárskemu rastu.**

V súvislosti s investičnou stratégiou OP KŽP je potrebné poukázať taktiež na jej príspevok k hospodárskemu rastu, vyplývajúci z podpory zdrojovej/energetickej efektívnosti a rozvoja energetickej a environmentálnej infraštruktúry, ktorá vytvára potenciál pre rozvoj súkromného a verejného sektora, nakoľko vytvára podmienky pre územnú vybavenosť a investovanie. Životné prostredie, kvalita života, úroveň znečistenia, systémy zásobovania energiou, environmentálna infraštruktúra, systémy zásobovania vodou alebo zberu odpadov sú prvkami, ktoré majú dôležitý význam pre priťahnutie investícií, zamestnanosť v regiónoch a možný export.

Základnú infraštruktúru, či už energetickú alebo environmentálnu, ktorej podpora je súčasťou investičnej stratégie OP KŽP, považuje väčšina zahraničných investorov za samozrejmosť, t.j. jej absencia alebo nedostatky v úrovni jej rozvoja robia región menej atraktívnym a môžu v konečnom dôsledku vyústiť do veľkej spoločenskej a hospodárskej straty.

Na význam základnej infraštruktúry pre zabezpečenie hospodárskeho rozvoja poukazuje aj stratégia Európa 2020, v ktorej sa v súvislosti s ponaučeniami vyplývajúcimi zo súčasnej krízy o. i. konštatuje, že „pre niektoré členské štáty je zložitejšie zabezpečiť dostatočné financovanie základnej infraštruktúry, ktorá je potrebná nielen na rozvoj ich vlastných hospodárstiev, ale aj na dosiahnutie ich plnej účasti na vnútornom trhu“. Podobne aj v NPR SR sa priamo zdôrazňuje, že „územie SR vykazuje medzi hlavnými príčinami nerovnomerného rozvoja regiónov a vzniku regionálnych rozdielov práve nedostatočnú vybavenosť územia

infraštruktúrou. Preto je snahou SR posilniť svoje postavenie v európskom konkurenčnom prostredí vďaka primerane vybudovanej infraštruktúre“.

Príspevok stratégie OP KŽP k hospodárskemu rastu spočíva v tom, že jednotlivé investičné priority, ktoré sú jej súčasťou:

- môžu zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť hospodárskeho rastu prostredníctvom efektívnejšieho využívania prírodných zdrojov, vrátane energetických;
- prispievajú k znižovaniu energetickej náročnosti ekonomiky, a tým k podpore jej konkurencieschopnosti;
- prostredníctvom zvyšovania podielu nízkouhlíkovej a bezuhlíkovej výroby elektriny a podielu obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe tepla prispievajú k dlhodobej udržateľnosti energetiky;
- vedú k úsporám na majetku vďaka prevencii environmentálnych rizík, zabezpečeniu ochrany pred katastrofami v dôsledku klimatických zmien, najmä pred povodňami alebo zosuvmi, a tým k obmedzeniu potenciálnych škôd;
- znižujú niektoré druhy hospodárskych nákladov (napr. zdravotné náklady, náklady spojené s odstránením znečistenia alebo náhradou škody);
- prispievajú k znižovaniu zdrojovej náročnosti ekonomiky, o. i. aj podporou opätovného využívania, recyklácie a zhodnocovania odpadov;
- podporujú využívanie zelených technológií v podnikoch, zlepšenie technického vybavenia podnikov zavádzaním BAT;
- stimulujú inovácie (ekoinovácie);
- vytvárajú možnosti pre obnovenie podnikateľskej činnosti v sanovaných lokalitách environmentálnych záťaží;
- napomáhajú vytváraniu podmienok pre investovanie a rozvoj podnikateľských aktivít s následným efektom na tvorbu pracovných miest.

Príspevok stratégie OP KŽP k územnému rozvoju regiónov a podpore územnej súdržnosti je možné vyjadriť príspevkom jednotlivých investičných priorít k zabezpečeniu:

- podpory diverzifikáciu energetických zdrojov, čím môžu prispieť k obmedzeniu energetickej „zraniteľnosti“ a závislosti regiónov;
- ochrany územia pred následkami miestne obmedzených extrémnych vplyvov zmeny klímy;
- vyváženého rozvoja územia v oblasti pokrytia energetickou a environmentálnou infraštruktúrou;
- možnosti zlepšenie kvality životného prostredia a zdravotného stavu obyvateľstva v regiónoch;
- dostatku zdrojov pitnej a úžitkovej vody, čo priamo ovplyvňuje územný rozvoj regiónov (ide najmä o oblasť krajného východu Slovenska, čiastočne určité oblasti Záhoria, sever a severovýchod územia Slovenska) a prispieva k zamedzeniu migrácie obyvateľstva v dôsledku nepriaznivých životných alebo pracovných podmienok;
- regenerácie poškodeného prírodného prostredia, ochrany, revitalizáciu a obnovu ekosystémov v zaťažených, degradovaných, ako aj chránených územiach s cieľom zlepšiť poskytovanie ekosystémových služieb;
- zmiernenia znečistenia ovzdušia lokálneho charakteru;
- obmedzenia znehodnocovania územia, napr. nelegálnymi skládkami odpadov, prostredníctvom vybudovania infraštruktúry triedeného zberu odpadov;
- spätného začlenenia sanovaného územia pre jeho ďalšie využitie;
- zvýšenia hodnoty, atraktívnosti územia pre ďalšie aktivity, resp. ďalší rozvoj.

1.1.1.1 Rozvojové potreby a disparity a spôsob ich riešenia v rámci OP

V rámci analýzy súčasnej situácie v oblasti energetickej efektívnosti a využívania energetických zdrojov, zmeny klímy a stavu životného prostredia SR sú predmetom zvýšenej pozornosti tie jej aspekty, v ktorých sa prejavuje potreba zlepšiť ich súčasný stav, prekonať zaostávanie za vyspelými krajinami EÚ alebo zabezpečiť plnenie záväzkov a požiadaviek a implementáciu opatrení vyplývajúcich z právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia alebo energetiky.

Podpora trvalo udržateľného a efektívneho využívania energetických zdrojov bude v rámci stratégie OP KŽP realizovaná prostredníctvom investičných priorít spadajúcich pod tematický cieľ TC 4.

Tematický cieľ 4 – Podporovanie prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch:

- a) Presadzovanie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov,
- b) Presadzovanie energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch,
- c) Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania,
- e) Presadzovanie nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy,
- g) Presadzovanie využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple.

a) Presadzovanie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

Pri využívaní OZE dominuje výroba elektriny vo veľkých vodných elektrárnach, ktorou sa pokrýva približne 17 % celkovej spotreby elektriny. V rokoch 2010 a 2011 sa významne zvýšil počet fotovoltických elektrární, ktorých inštalovaný výkon dosiahol zhruba 500 MW. V sledovanom období bol taktiež zaznamenaný nárast inštalovaného výkonu zariadení na výrobu elektriny z bioplynu, ktorý predstavoval viac ako 100 %, pričom celková ročná výroba elektriny bola na úrovni 113 GWh.

V roku 2012 bola spotreba OZE na úrovni 50 PJ, čo predstavuje 11 % z hrubej konečnej energetickej spotreby. Podľa NAP-OZE by sa mal zvýšiť predmetný podiel na úroveň 14 % do roku 2020, čo predstavuje približne 80 PJ.

V sledovanom období bola najviac ovplyvnená oblasť distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov, kde nárast výšky tarify za prevádzkovanie systému v roku 2012 oproti roku 2011 predstavoval 5,72 %.³

Okrem environmentálneho prínosu zvyšuje využívanie OZE, najmä tých s predikovateľnou výrobou, aj sebestačnosť a tým aj energetickú bezpečnosť, čo je jednou z priorít Energetickej politiky SR. Podľa Národného akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov Slovenská

³ Výročná správa Úradu pre reguláciu sieťových odvetví za rok 2012

republika zvýši využívanie OZE zo 6,7 % hrubej konečnej energetickej spotreby v roku 2005 na 14 % v roku 2020.

Najväčší teoretický energetický potenciál má biomasa – 120 PJ, čo predstavuje až 15 % spotreby energie SR. Využívanie biomasy je taktiež dôležitým faktorom rozvoja regionálnej a lokálnej ekonomiky. Pri projekcii využívania obnoviteľných zdrojov energie sa zohľadnil princíp minimalizácie nákladov pri integrovanom prístupe využívania obnoviteľných zdrojov energie a zníženia emisií skleníkových plynov. To znamená, že vhodnou kombináciou OZE a nízkouhlíkových technológií sa bude znižovať spotreba fosílnych palív, teda aj emisie skleníkových plynov.

Z pohľadu napĺňania cieľov NAP-OZE bude preto potrebné zamerať sa v nasledujúcom období na podporu inovatívnych technológií výroby elektriny a najmä tepla z OZE. Významný potenciál predstavuje inštalácia malých zariadení na využívanie OZE (do 10 kW) v miestach spotreby.

Vláda okrem toho prijala Stratégiu redukcie PM10, ktorá navrhla konkrétne opatrenia na monitorovanie a znižovanie koncentrácií prachových častíc v oblastiach lokálneho vykurovania, dopravy a zaobchádzania s pôdou a krajinou. Stratégia zároveň navrhuje opatrenia na zníženie dopadov PM10 na zdravie obyvateľstva. Medzirezortná pracovná skupina vytvorila sadu indikátorov zeleného rastu. Ukazovatele umožnia sledovať pokrok smerom k zelenému rastu, predovšetkým politické opatrenia a ekonomické nástroje, ich vplyv na dosiahnutie environmentálnej a zdrojovej produktivity, na zachovanie prírodného kapitálu a sledovanie environmentálneho rozmeru kvality života.

b) Presadzovanie energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

Energetická náročnosť, podiel hrubej domácej spotreby a hrubého domáceho produktu, je dôležitým hospodárskym ukazovateľom ekonomiky štátu. O významnom pokroku v znižovaní energetickej náročnosti svedčí vývoj v rokoch 2001 – 2005, kedy SR znížila energetickú náročnosť o 26 %. Tento trend pokračoval aj v období rokov 2005 – 2010, kedy energetická náročnosť poklesla o viac ako 20 %, čo predstavuje najvyšší pokles v rámci EÚ. SR síce dosahuje priemernú energetickú náročnosť krajín V4, ale v roku 2011 bola energetická náročnosť SR 2,4-krát vyššia ako priemer EU-27⁴ a dokonca 2,7-krát vyššia ako energetická náročnosť vyspelých ekonomík v regióne (Rakúsko, Nemecko).

Priemysel je jedným z najvýznamnejších sektorov národného hospodárstva SR, v ktorom bola znížená energetická náročnosť. Tento aspekt bol dosiahnutý najmä zavádzaním nových inovatívnych technológií a zvyšovaním podielu priemyselných odvetví s vyššou pridanou hodnotou. Povinné využívanie systému energetických auditov a aplikácia nízkonákladových opatrení identifikovaných v týchto auditoch taktiež významne ovplyvnila zníženie spotreby energie v priemysle. Napriek uvedeným aktivitám je podiel priemyslu (zhruba 40%) na konečnej energetickej spotrebe v SR pomerne vysoký v porovnaní s priemernou hodnotou EU-27 (asi 26%).

Aj keď na základe spoločných EU - indikátorov pre plnenie úspor energie podľa národných akčných plánov SR splnila plánované úspory energie pre roky 2008-2010, pri hodnotení Akčného plánu energetickej efektívnosti SR na roky 2008-2010 boli z dvoch rôznych

⁴ Návrh akčného plánu energetickej efektívnosti SR na roky 2014-2016

finančných mechanizmov identifikované konkrétne projekty na zlepšovanie energetickej efektívnosti v priemysle s úsporou energie zhruba 650 TJ s celkovou investičnou náročnosťou asi 26,4 mil. EUR, čo predstavuje zhruba 55% plánovaných úspor v priemysle. V Akčnom pláne energetickej efektívnosti SR na roky 2011-2013 je plánovaná úspora energie v priemysle vo výške 2 490 TJ, čo predstavuje asi dvojnásobok úspor energie, požadovaných v prvom akčnom pláne. Pri návrhu Akčného plánu energetickej efektívnosti SR na roky 2014-2016 sa navrhuje ročná úspora energie v priemysle na úrovni druhého akčného plánu energetickej efektívnosti, čo predstavuje každoročné zníženie konečnej energetickej spotreby v priemysle vo výške zhruba 2 000 TJ (1,5% z priemernej konečnej energetickej spotreby priemyslu v rokoch 2010-2012). Aby bolo možné dosiahnuť splnenie uvedeného cieľa, spracovaného na základe smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti bude v priemysle potrebné investovať ročne finančné prostriedky minimálne vo výške 115 mil. eur.

V SR je v súčasnosti zavedený systém povinných energetických auditov v závislosti od konečnej energetickej spotreby. Táto povinnosť bude novým zákonom o energetickej efektívnosti pre MSP zrušená. Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti je energetický audit pre iných ako MSP povinný so štvorročnou aktualizáciou. Pre MSP bude potrebné zaviesť podporný program na vykonanie energetických auditov. Podporný mechanizmus bude však nevyhnuté zabezpečiť aj na realizáciu opatrení vyplývajúcich z energetických auditov. Podporou energetických auditov pre MSP a podporou realizácie opatrení z energetických auditov v podnikoch sa prispeje k zníženiu energetickej náročnosti v podnikoch, k zvýšeniu ich konkurencieschopnosti a k plneniu cieľov v SR v oblasti energetickej efektívnosti.

c) Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania

Na konečnú energetickú spotrebu domácností, obchodu a služieb vrátane služieb poskytovaných verejnými inštitúciami má spotreba budov najväčší vplyv. Financovanie opatrení energetickej efektívnosti v oblasti budov bolo realizované z viacerých zdrojov, či už štátnych podporných mechanizmov, tak aj komerčných systémov podpory energetickej efektívnosti. V rámci týchto systémov neboli dôsledne nastavené procesy monitorovania, preto presné informácie o úsporách energie nie sú k dispozícii. Na základe monitorovania energetickej certifikácie budov možno konštatovať, že v období 2008 – 2010 sa zlepšením tepelno-technických vlastností budov ušetrilo cca 10 GWh (hodnota stanovená na základe 9 343 certifikátov). K zníženiu spotreby tepla významne prispieva hydraulické vyregulovanie vykurovacích systémov vrátane termoregulačných ventilov na vykurovacích telesách.

Celkovo je na Slovensku zhruba 15 tis. verejných budov, t.j. budov vo vlastníctve štátu alebo samospráv. Vzhľadom na značnú zastaranosť objektov a prevádzku technických zariadení budov aj po skončení životnosti, ako aj na zadlženosť verejného sektora, je súčasný stav týchto budov nevyhovujúci. Z dôvodu nedostatku finančných zdrojov na priebežné opravy sú niektoré budovy a ich zariadenia v havarijnom stave (pretekajúce strechy, škáry na obvodových múroch, netesniace okná, nevyhovujúca izolácia, zastarané rozvody teplej vody, poruchovosť a výpadky zdrojov vykurovania), čo predstavuje významné straty energie. Ročne tieto straty energie predstavujú značné výdavky štátneho rozpočtu. Tento sektor predstavuje v oblasti zlepšovania tepelno-technických vlastností budov značný technický potenciál úspor energie. Niektoré z verejných inštitúcií už zrealizovali obnovu svojich budov (napr. prostredníctvom pilotného projektu „Energetická efektívnosť vo verejných budovách“, Munseff, Ekofond - Zlepšenie energetickej hospodárnosti budov). Napr. priemerná úspora

spotreby energie v rámci projektu „Energetická efektívnosť vo verejných budovách“ bola viac ako 40 %. Tento fakt taktiež svedčí o značnom potenciáli úspor. Realizácia opatrení zameraných na úsporu energie závisí aj od nastavenia podporných mechanizmov (napr. motivačné platby ako % z objemu celkového úveru). Avšak súčasné podporné mechanizmy a vyčlenené finančné zdroje nie sú dostatočné na pokrytie celkového potenciálu úspor energie vo verejnom sektore (dotácie sú limitované, úvery nie sú vhodné pre už značne zadlžené samosprávy).

Vzhľadom na požiadavky smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov by mali všetky nové verejné budovy postavené od roku 2019 a všetky budovy postavené od roku 2021, spĺňať požiadavky budov s takmer nulovou spotrebou energie. Predmetné požiadavky sú zohľadnené aj v Národnom pláne na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou spotrebou energie.⁵

Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti bude potrebné od roku 2014 zabezpečiť obnovu budov ústredných orgánov štátnej správy. Táto obnova sa bude týkať budov, ktoré nespĺňajú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov podľa smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov. Ročne bude potrebné z pohľadu energetickej efektívnosti obnoviť toľko budov, ktoré zodpovedajú 3 % celkovej podlahovej plochy budov nad 500 m², neskôr nad 250 m².

Základom pre realizáciu opatrení zlepšenia energetickej efektívnosti budov budú výsledky národného projektu „Podpora nástrojov na zavádzanie a optimalizáciu opatrení v oblasti energetickej efektívnosti a spracovanie analýzy potenciálu úspor energie vo verejných budovách“, v rámci ktorého budú výsledky vo forme 250 energetických auditov verejných budov, najmä administratívnych, školských a budov, v ktorých sa poskytuje zdravotná starostlivosť.

d) Presadzovanie nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy

Jedným z dôležitých predpokladov splnenia cieľov Stratégie Európa 2020 v oblasti energetiky je úroveň vzdelania odborníkov v energetike a súvisiacich odboroch ako aj primerané povedomie laickej verejnosti. Je potrebné zvyšovať informovanosť v oblasti energetickej efektívnosti pre verejnosť od detí až po odborníkov, podporiť rozvoj informovanosti a vzdelávania laickej i odbornej verejnosti v oblasti energetickej efektívnosti, podporiť realizáciu informačných kampaní v oblasti energetickej efektívnosti a podporiť realizáciu projektov poradenstva a vzdelávania zamestnancov štátnej správy a miestnej samosprávy v oblasti energetickej efektívnosti s cieľom monitorovania a hodnotenia úspor energie ako aj navrhovania opatrení na efektívne využívanie verejných prostriedkov v oblasti energetickej efektívnosti. Vzdelávanie v oblasti základného financovania a dostupných finančných nástrojov napomôže k realizácii zlepšovania energetickej efektívnosti a k rozvoju obnoviteľných zdrojov energie. V rámci národného projektu financovaného z operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, Prioritná os 2: Energetika, Opatrenie 2.2: Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce a poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky "Podpora osvetly a poradenstva v rámci efektívneho

⁵ Národný plán na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou spotrebou, MDVRR SR, <http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=83491>

využívania energie a využívania OZE, vrátane zvýšenia informovanosti širokej verejnosti" s pracovným názvom "Žiť energiou" zabezpečuje Slovenská inovačná a energetická agentúra bezplatné poradenstvo v oblasti energetickej efektívnosti a využívania OZE. Od mája 2010 boli zriadené poradenské centrá v Trenčíne, Banskej Bystrici a Košiciach, v ktorých je poskytované bezplatné individuálne poradenstvo laickej i odbornej verejnosti prostredníctvom bezplatných telefónnych liniek (3 320 konzultácií), e-mailovej korešpondencie (2 360 konzultácií) a osobných konzultácií (1650 v centrách a 2 400 na výstavách a veľtrhoch). SIEA vydala viac ako 40 druhov tlačovín o úsporách energie a využívaní OZE s celkovým nákladom 2 780 350 výtlačkov, uskutočnila viac ako 120 odborných podujatí pre 5 650 účastníkov. Poradenstvo je poskytované aj prostredníctvom webovej stránky s počtom zobrazení vyšším ako 2 200 000. Energetické experimenty pre deti a mládež "Rady tety Ety" používajú už na viac ako 50 školách. Maratónu energetickej efektívnosti sa zúčastnilo viac ako 700 účastníkov rôznych vekových kategórií. Odborníci SIEA navštívili viac ako 30 škôl, v ktorých púťavou formou oboznámili viac ako 200 žiakov s energetikou. Aj keď je národný projekt časovo v záverečnej fáze, SIEA neustále eviduje množstvo nových požiadaviek na odborné podujatia nielen v rámci oprávneného územia, ale aj v Bratislavskom samosprávnom kraji.

Dôležitým faktorom v podmienkach SR je absencia lokálnych a regionálnych akčných plánov zameraných na trvalo udržateľnú energetiku. Výnimkou sú len koncepcie rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky, vypracované v zmysle zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike. V súvislosti so zmenami dopytu po využiteľnom teple by mali rozhodujúcu a nezastupiteľnú úlohu pri stabilizácii trhu s teplom zohrať obce účinnnejším využívaním územných a stavebných konaní pri zabezpečovaní ekonomicky prijateľného a environmentálne akceptovateľného spôsobu dodávky tepla na základe spracovaných, resp. aktualizovaných koncepcií rozvoja tepelnej energetiky, ktoré by boli súčasťou širších plánov trvalo udržateľnej energetiky.

V súčasnosti obce nemajú dostatočné personálne ani finančné kapacity na implementáciu lokálnych plánov v oblasti zásobovania energiou. Väčšinou riešili pálčivé problémy súvisiace s obnovou verejných budov a rekonštrukciou a modernizáciou verejného osvetlenia. Len osem obcí (miest) využilo možnosti vyplývajúce z pristúpenia k európskemu Dohovoru starostov a primátorov, v rámci ktorého sa stanovuje záväzok k miestnemu udržateľnému energetickému rozvoju. V tejto súvislosti je potrebné vyvíjať aktivity na regionálnej a miestnej úrovni, ktoré podporia nielen koncepcie rozvoja tepelnej energetiky, ale aj komplexné strategické dokumenty zamerané na úsporu energie – Plány energetickej efektívnosti, čím sa dosiahne súlad s požiadavkami stanovenými smernicou 2012/27/EU o energetickej efektívnosti.

e) Presadzovanie využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple

V súčasnosti sa v SR zhruba 20 % elektriny vyrába vysoko účinnou kombinovanou výrobou. Podiel jednotlivých druhov palív použitých na kombinovanú výrobu elektriny a tepla (KVET) zostáva približne zachovaný. Od roku 2007 sa postupne zvyšuje podiel drevnej štiepky, čo je spôsobené najmä environmentálnou politikou znižovania emisií oxidov sýry, ale aj národnou podmienkou podpory výroby elektriny z biomasy len v zariadení na kombinovanú výrobu.

Úspory primárnych energetických zdrojov z KVET sa postupne zvyšujú, ale znižovanie emisií oxidu uhličitého nekopíruje krivku znižovania úspor primárnych energetických zdrojov. Je to ovplyvnené najmä podielom plynu, jadrového paliva a biomasy na celkových

úsporách primárnych energetických zdrojov. Na základe výsledkov analýzy pre návrh novej Energetickej politiky SR je možné konštatovať, že výroba využiteľného tepla podľa typov zdrojov je zhruba 130 – 140 PJ. Najvyšší podiel výroby tepla pripadá na individuálne zdroje tepla, kde má najvyšší podiel zemný plyn, čo odzrkadľuje výraznú plošnú plynifikáciu Slovenska. Ostatné primárne energetické zdroje ako napr. bioplyn, slnečná energia a geotermálna energia sa na výrobe tepla v individuálnych zdrojoch tepla menej ako 1 %.

V najbližších rokoch je potrebné očakávať v systémoch CZT, hlavne s teplárnami spaľujúce tuhé palivá, zvýšené investície vyvolané potrebou obnovy zariadenia na výrobu tepla v súvislosti so zabezpečením požiadaviek na plnenie nových sprísnených emisných limitov, ktoré budú platné od roku 2016. Vplyv na ekonomiku výroby tepla bude mať aj zmena pravidiel pri obchodovaní s emisiami skleníkových plynov.

Ďalšie zvýšenie investičných nákladov systémoch CZT si vyžiada nevyhnutná rekonštrukcia technicky a ekonomicky zastaraných rozvodov tepla a prípadne aj zmena spôsobu zásobovania teplom zo štvorrúrkových systémov na dvoj Rúrkové s kompaktnými domovými odovzdávacími stanicami tepla. Využitím financovania rekonštrukcie a modernizácie rozvodov tepla zo štrukturálnych fondov bude možné cenu tepla zo systémov CZT udržať na primeranej úrovni a zabrániť tak nekoordinovanému odpájaniu sa odberateľov zo systémov CZT. V opačnom prípade by totiž cena tepla pre odberateľov CZT mohla neúmerne rásť, čo by následne mohlo spôsobiť kolaps celého systému CZT s negatívnymi dopadmi na životné prostredie ako aj nepriaznivými sociálnymi dôsledkami.

Vysoký stupeň centralizácie zásobovania teplom vytvára dobré technické predpoklady na využívanie obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej KVET. Týmto opatreniami rozvoja systémov CZT sa zabezpečí súlad s európskou stratégiou v oblasti úspor energie, ktorú reprezentuje nová smernica 2012/27/EU o energetickej efektívnosti.

Stratégia v oblasti efektívneho zásobovania teplom bude zameraná najmä na:

- udržateľné zásobovanie teplom, t. j. bezpečná, spoľahlivá, cenovo prijateľná, efektívna a environmentálne udržateľná dodávka tepla,
- zvýšenie podielu tepla z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla,
- zvýšenie podielu tepla z lokálne dostupných obnoviteľných zdrojov energie,
- zvýšenie účinnosti pri výrobe a distribúcii tepla.

V nadväznosti na potreby vyplývajúce z vyššie uvedenej analýzy sú súčasťou stratégie TC 4 OP KŽP investičné priority, zamerané na oblasť energetickej efektívnosti, znižovanie energetickej náročnosti a v neposlednom rade na aktivity v oblasti využívania OZE v zmysle aplikácie smerníc EÚ. V záujme zvyšovania konkurencieschopnosti podnikov, ktorým budú v rámci uvedených investičných priorít poskytnuté zdroje z fondov EÚ, budú tieto intervencie zamerané na priamu podporu inovatívnych iniciatív a projektov, ako aj na podporu energetickej efektívnosti a znižovaniu energetickej náročnosti tak, aby podniky boli v globálnom prostredí schopné konkurencie v znižovaní cien u konečného spotrebiteľa, ako aj vo výrobe konečnej energie, dodávke tepla a energie vo vzťahu k producentom výroby energie. Nevyhnutnou podmienkou, nie však vo všetkých oblastiach, pre efektívnu výrobu a distribúciu, je podpora využívania návratných foriem pomoci.

Zmena klímy, jej dôsledky a potreba aktívnej adaptácie

Slovenská republika rovnako ako ostatné krajiny sveta stále častejšie podlieha rizikám vyplývajúcich a súvisiacich so zmenou klímy. Z národných správ SR o zmene klímy, ktoré sú vypracovávané v rámci plnenia záväzkov podľa článku 4 a 12 Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a Kjótskeho protokolu vyplýva, že zmena klímy prinesie častejší výskyt vln horúčav s dennými priemermi teploty vzduchu nad 24°C a tiež častejší výskyt a väčšiu individuálnu dobu trvania suchých období. Súčasťou zmeny klímy bude tiež výskyt niekoľkodenných epizód s vysokými úhrnmi zrážok a zrejme asi 50 %-ný nárast veľmi silných búrok.

Z vyššie uvedených národných správ SR o zmene klímy, že v SR je hlavným problémom, vyplývajúcim z klimatických zmien a taktiež porušenej vodozadržnej schopnosti krajiny, čoraz častejší vznik povodňových stavov na tokoch riek ohrozujúci priľahlé územia. Povodne vznikajú predovšetkým v dôsledku dlhotrvajúcich zrážok spôsobených regionálnymi dažďami zasahujúcimi veľké územia, ale aj vplyvom prívalových dažďov zasahujúcich menšie územia najmä v jarých mesiacoch s krátkymi časmi trvania ale veľkou, značne premenlivou intenzitou. Tieto dažde navyše urýchľujú topenie snehu, pričom voda nemôže vsakovať do zamrznutej pôdy a odteká výlučne po povrchu čoho následkom môže byť vznik nebezpečnejších povodní. K predchádzaniu vzniku škôd spôsobených povodňami, resp. ich zmierneniu ich rozsahu významnou mierou prispievajú preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami.

Povodňové riziká a potreba preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami

Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami predstavujú realizáciu technických opatrení a úprav priamo na vodných tokoch, ako aj netechnických opatrení (napr. využitím zelenej infraštruktúry v krajine) v povodiach zamerané na spomalenie odtoku vôd z povodia do vodných tokov.

Za účelom aktívnej adaptácie na zmenu klímy je potrebné zabezpečiť efektívne hospodárenie s vodou a podporiť obnovu prirodzeného cyklu vody v krajine. Predovšetkým je potrebné zabrániť zrýchlenému odtoku vody z krajiny regulovanými vodnými tokmi prostredníctvom aktívneho ovládania odtoku z akumulčných nádrží a súčasne podporiť zadržiavanie vody v čo najvyššej miere v krajine, využitím prirodzených vlastností zelenej infraštruktúry. V čase prebytku zrážok je potrebné vodu v krajine zachytávať, zabrániť jej rýchlemu odtečeniu do miestnych tokov, čoho následkom môže byť vznik povodní. Následne zadržaná voda v krajine alebo v akumulčných nádržiach zmierňuje v období sucha jeho negatívne prejavy tým, že postupne dotuje miestne toky. Tým sa podporuje zabezpečenie zásobovania obyvateľstva, priemyslu, poľnohospodárstva vodou a taktiež sa zabezpečia ekologické potreby toku a ekosystémov.

Pre efektívne plánovanie budovania nových zdrojov vôd je nevyhnutné vykonať kvalitný geologický a hydrogeologický prieskum. Ten je rovnako nevyhnutný aj pri vymedzovaní deficitných oblastí, kde sa zdroje pitnej vody a preto v nich bude potrebné zabezpečiť náhradné zdroje pitnej vody. Ku koncu roka 2012 je z hľadiska hydrogeológie komplexne preskúmaných iba 19 % plochy Slovenska, 54 % územia je čiastočne spracovaného a hydrologický prieskum nebol realizovaný na 27 % územia. Keďže doterajší hydrogeologický prieskum bol vykonávaný nerovnomerne a plánovaný prieskum má rešpektovať už aj vplyvy postupujúcej zmeny klímy, predmetom prieskumu musia byť aj územia s už ukončeným hydrogeologickým prieskumom.

Riziká súvisiace so zosuvmi a opustenými úložiskami ťažobného odpadu a potreba ich sanácie

V súvislosti s výskytom povodní nadobúda na význame tiež skutočnosť, že na území SR sa nachádza 21 190 svahových deformácií, z toho 19 104 zosuvov, ktoré predstavujú viac ako 4,7% rozlohy Slovenskej republiky. Hlavnými prírodnými príčinami svahových deformácií sú klimatické faktory v kombinácii s eróznou činnosťou vodných tokov, vývermi podzemných vôd a vztlakovými účinkami podzemných vôd. V dôsledku mimoriadne výdatných zrážok v 1. polovici roka 2010 a extrémnych zrážok a povodní v roku 2011 a 2012 vzniklo na území Slovenska 577 nových svahových deformácií.

V SR sa nachádzajú viaceré uzavreté a opustené úložiská ťažobných odpadov, ktoré vzhľadom na uložený materiál predstavujú dlhodobé riziko z hľadiska vplyvu na zdravie ľudí a na stav životného prostredia. Riziko uvoľnenia vyplavením rizikových látok hrozí najmä v prípade zaliatia úložiska počas prívalových dažďov či miestnych povodní. Z tohto dôvodu je nevyhnutné stanoviť faktor možného rizika jednotlivých úložísk a v prípade rizikovosti tieto úložiská rekultivovať.

Potreba zohľadňovania povodňových rizík v územnom plánovaní a pri výstavbe

Za účelom zohľadňovania geografických oblastí ohrozených povodňami v územnom plánovaní ako predpoklad vhodného využitia územia a prevencie škôd ustanovuje zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami povinnosť vyhotovovať a pravidelne aktualizovať plány manažmentu povodňového rizika, vrátane predbežného hodnotenia povodňového rizika a vyhotovovania máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika. Týmto ustanoveniami sú do slovenského práva transponované základné úlohy, ktoré stanovuje smernica 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík. Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika budú dokončené do 22. 12. 2013 a po ich dokončení ich bude potrebné pravidelne prehodnocovať a v prípade potreby aktualizovať.

Potreba zvýšenia efektívnosti riadenia a manažmentu rizík vyplývajúcich zo zmeny klímy

Zmena klímy významne vplýva na ekonomické pomery subjektov (fyzických aj právnických) v krajine. V prípade nečinnosti pri zabraňovaní globálnych emisií oxidu uhličitého, zmeny v klimatických podmienkach môžu znamenať náklady vo výške 5 až 20 percent ročného hrubého domáceho produktu.⁶ Naopak, vyvinutie potrebného úsilia na zníženie najničivejších dopadov zmeny klímy by znamenalo v nákladoch 1 percento hrubého domáceho produktu.

Zmena klímy predstavuje hrozbu nielen environmentálnu, ale aj sociálnu a ekonomickú oblasť. Len verifikované povodňové škody v SR v samotnom roku 2010 predstavovali 480,9 mil. eur. Ekonomické straty spôsobené požiarimi tvoria 0,6% z HDP v r. 2012, pričom priama škoda bola vyčíslená na 410,0 mil. eur.

Modelové prepočty ukazujú negatívne dopady na produkciu jednotlivých odvetví, zamestnanosť v týchto sektoroch ako aj výkonnosť slovenského hospodárstva ako celku.

Vplyvy zmeny klímy na výkonnosť slovenskej ekonomiky budú v budúcnosti signifikantné a z dlhodobého hľadiska môžu vážne ovplyvniť rozvojový potenciál a trvalú udržateľnosť krajiny. Na základe projekcií budúceho vývoja by v prípade nerealizácie adaptačných opatrení

⁶ Odhady vychádzajú zo správy „The Stern Review on the Economics of Climate Change“, HM Treasury, 2006

mohlo dôjsť k spomaleniu slovenského hospodárstva v dlhodobom horizonte (2050) na úrovni 0,4 – 0,7% ročného HDP. Prijatím preventívnych, adaptačných a reakčných opatrení možno dopady znížiť na 0,10-0,15% HDP.

Poveternostné podmienky na Slovensku sa pod vplyvom spomínanej globálnej zmeny klímy menia a prinášajú so sebou nové riziká a výzvy. Stále častejšie dochádza k výskytu javov, ktoré sa na území SR v minulosti nevyskytovali alebo sa prejavujú vo výrazne vyššej intenzite (napr. účinky privalových dažďov, víchríc alebo horúčav). Tieto udalosti sa podľa dostupných informácií a štatistík vyskytujú na celom území SR, resp. v oblastiach bezprostredne susediacich so SR. Predvídateľnosť týchto udalostí je nízka, preto je potrebné preventívnymi opatreniami zmierňovať ich nepriaznivé účinky a cieľovým spôsobom pri obnove po katastrofách znižovať ich dopady. Nevyhnutným predpokladom pre túto prevenciu je potreba vysokej pružnosti a akcieschopnosti všetkých intervenčných kapacít. Týmto rizikám a vyplývajúcim výzvam je zároveň prispôbena aj národná stratégia manažmentu rizík, a tiež riadenie intervenčných kapacít, a to z hlavne z dôvodu sociálnej a ekonomickej udržateľnosti rozvoja krajiny.

Krízové situácie vznikajúce v dôsledku spomínaných nepredvídateľných udalostí majú osobitný dopad na priamo dotknutých občanov, a priamo ovplyvňujú vnímanie kvality života populácie v širšom území. Okrem toho majú tieto udalosti významný dopad na poškodenie, narušenie alebo zničenie kritickej infraštruktúry a tým aj významné dopady na ekonomiku SR. SR patrí medzi vyspelé štáty, z čoho vyplýva vysoká a priama závislosť od techniky, technológií a prísunu energií. Je potrebné si uvedomiť, že okrem súčasnej hrozby číslo jeden – terorizmu – existuje celý rad prirodzených rizík a ohrození, ako sú povodne, zosuvy pôdy, zemetrasenia, veľkoplošné požiare. Narušenie kľúčových objektov kritickej infraštruktúry by znamenalo vždy veľké straty na životoch a škody na majetku (jadrová elektráreň, priehrada), alebo by viedli k dezorganizácii spoločnosti ako celku (poškodené sídla ústredných orgánov, poškodenie siete zdravotníckych zariadení, čistiarní odpadových vôd, zásobovacej siete atď.). Cieľom ochrany kritickej infraštruktúry musí byť preto minimalizácia dopadov výpadkov činností týchto infraštruktúr tak, aby narušenie funkcií, činností alebo služieb bolo krátkodobé, zvládnuteľné prinajmenšom provizórnym alebo alternatívnym spôsobom a územne obmedzené tak, aby postihlo čo najmenší počet obyvateľstva. Zvládaním kritických situácií sa SR sústreďuje predovšetkým na ochranu zdravia a života obyvateľstva, na bezpečnosť dopravy, vnútornú bezpečnosť a evakuáciu obyvateľstva s dopadmi na cezhraničnú migráciu a medzinárodnú spoluprácu pri odstraňovaní katastrof.

V regióne strednej a východnej Európy a krajín CIS zomrelo pri prírodných katastrofách počas rokov 1991 – 2005 vyše 10 tis. ľudí, a vznikli škody za viac ako 10 biliónov EUR. V regiónoch Európy dochádza k prírodným katastrofám v priemere 65-krát za rok. Katastrofy spôsobujú nielen priame škody, ale aj zníženie ekonomickej aktivity, príjmov, spotreby a teda rastu. Špecifickým aspektom týchto javov je následná väčšia zraniteľnosť rodín a komún, s priamym dopadom na zvyšovanie stupňa chudoby jednak pre domácnosti, ako aj pre komunity.

V tejto súvislosti je dôležitým záujmom SR poskytnúť všetkým svojim občanom, obyvateľom, a spoločenstvu krajín, do ktorého Slovensko právoplatne patrí, bezpečné a dôstojné prostredie, v ktorom bude garantované dosahovanie udržateľného inkluzívneho rastu, ekonomickej, sociálnej a teritoriálnej kohézie. Nevyhnutným predpokladom pre naplnenie tohto záujmu je zvládanie krízových situácií so zameraním na ochranu zdravia a života obyvateľstva, prírody a krajiny a ochranu majetku všeobecne, predchádzanie kriminalite pri opustenom majetku a opustených zvieratách, zabránenie nežiaducej migrácii osôb využívajúcich potenciálne oslabenie režimu na hraniciach, súčinnosti so správcami

kritickej infraštruktúry, resp. organizáciami, ktoré v rámci svojho výrobného procesu produkujú resp. využívajú rôzne druhy nebezpečných látok.

Potreba posilnenia intervenčných kapacít záchranných zložiek v záujme ochrany životov, majetku a infraštruktúry a zvýšenie odolnosti hospodárstva a krajiny

Úroveň spoločenskej bezpečnosti občanov Slovenska (resp. všetkých členských štátov Európskej únie) je hodnotená rýchlosťou, kvalitou a dostupnosťou služieb poskytovaných obyvateľstvu v situáciách, kedy je priamo ohrozený život alebo zdravie jednotlivca alebo verejnosti, alebo ich bezpečnosti, súkromného alebo verejného vlastníctva, alebo životného prostredia alebo iný stav, následkom ktorého je postihnutý subjekt odkázaný na poskytnutie bezodkladnej pomoci. Služby obyvateľstvu v oblasti záchranných činností zabezpečuje Integrovaný záchranný systém, ktorý predstavuje koordinovaný postup jeho zložiek pri zabezpečovaní ich pripravenosti a pri vykonávaní činností a opatrení súvisiacich s poskytovaním pomoci v tiesni.

Medzi zložky integrovaného záchranného systému na Slovensku patria Hasičský a záchranný zbor, poskytovatelia záchrannej zdravotnej služby, kontrolné chemické laboratória civilnej ochrany, Horská záchranná služba a Banská záchranná služba. Osobitné postavenie majú v rámci integrovaného záchranného systému útvary Policajného zboru, ktoré sa podieľajú na poskytovaní bezodkladnej pomoci v tiesni v rozsahu úloh Policajného zboru. V rámci integrovaného záchranného systému pôsobia aj právnické osoby, občianske združenia a organizácie, ktoré sa zaoberajú poskytovaním pomoci, záchrannými činnosťami alebo humanitnou činnosťou ako ostatné záchranné zložky.

Ročne na Slovensku zasiahnu prírodné katastrofy priemerne viac ako 59 400 ľudí a spôsobia škody v hodnote presahujúcej desiatky miliónov eur. Početnosť udalostí, vyplývajúca zo sektorových analýz a dostupných štatistík, poukazuje na nasledovné najčastejšie riziká / hrozby vyskytujúce sa na území SR:

- Záplavy
- Dlhotrvajúce suchá
- Extrémne teploty
- Búrky / veterné smršte
- Lesné/prírodné požiare
- Dlhotrvajúce suchá a teplo
- Sneh a mráz

Pre SR je nevyhnutné čeliť týmto výzvam a prispôbiť im kapacity v rámci prevencie, prípravy, reakcie a obnovy po katastrofách. Posilnenie týchto nástrojov na riešenie osobitných rizík a systémov zvládania katastrof je teda reakciou na očakávané dopady zmeny klimatických podmienok a je doplnením súčasných aktivít SR pri poskytovaní verejných služieb ochrany ekonomiky a obyvateľstva. Zároveň sa tým posilnia možnosti SR v kontexte pomoci a solidarity na cezhraničnej a medzinárodnej úrovni pri vzájomnej pomoci krajín počas prírodných katastrof v širšom regióne.

Podpora aktívnej adaptácie na zmenu klímy a intervenčných kapacít na zvládanie katastrof bude v rámci stratégie OP KŽP realizovaná prostredníctvom nasledujúcich investičných priorít:

Tematický cieľ 5 – Podpora prispôbovania sa zmene klímy, predchádzania a riadenia rizika:

- a) Podpora investícií do prispôbovania sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov,
- b) Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof.

Potreba podporovať nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva

Na Slovensku je ročne vyprodukovaných približne 10 mil. ton odpadov. Prevládajúcim spôsobom nakladania s odpadmi je skládkovanie (37 – 47%) nasledované materiálovým zhodnocovaním (23 – 30%). Energetické zhodnocovanie je v podmienkach SR zanedbateľné (okolo 3%). Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov (ďalej aj „KO“) predstavuje približne 1,8 mil. ton ročne. Len približne 4% KO sú v SR recyklované a len 5% KO je kompostované. Tvorba KO rástla pomalšie než súkromná konečná spotreba. Produkcia komunálnych odpadov na osobu je značne pod priemerom európskych krajín OECD. V roku 2011 pôvodcovia odpadov odovzdali na zhodnotenie a zneškodnenie osobám oprávneným na nakladanie s odpadmi o cca 20% menej nebezpečných odpadov ako v roku 2010. Skutočné množstvá recyklovaného a inak zhodnoteného odpadu ale môžu byť vyššie, nakoľko na Slovensku pretrvávajú problémy s evidenciou o množstve vyprodukovaných odpadov a nakladaním s ním.

V znižovaní miery skládkovania odpadov SR zaznamenala len malý pokrok. V prípade zmesového KO je skládkovanie dominantným spôsobom nakladania s odpadmi (okolo 80%), energetické zhodnocovanie zmesového KO sa pohybuje okolo 8%. Postupne sa zvyšuje množstvo vyrobených alternatívnych palív z odpadov. Triedený zber odpadov je zavedený vo väčšine obcí, jeho efektívnosť ale nedosahuje vyhovujúce parametre.

V oblasti KO si SR stanovila za cieľ zvýšiť do roku 2015 prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností, ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosti aj odpadu z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú odpad podobný odpadu z domácností, najmenej na 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov. Ďalšou podstatnou potrebou v oblasti nakladania s KO je dosiahnuť zníženie množstva biologicky rozložiteľných odpadov (ďalej aj „BRO“) zneškodňovaných na skládkach, a to prostredníctvom aktivít zameraných na zhodnocovanie BRO, ako aj podpory znižovania celkového množstva zmesového KO ukladaného na skládky. V súlade so smernicou Rady 1999/31/ES o skládkach odpadov je cieľom do roku 2015 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných KO na 45 % a do roku 2020 na 35% z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných KO vzniknutých v roku 1995.

Čo sa týka produkcie nebezpečných odpadov, aj keď vykazuje klesajúci trend, množstvo zhodnoteného nebezpečného odpadu klesá a stúpa jeho zneškodňovanie skládkovaním.

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva SR je odklon od skládkovania odpadov, resp. znižovanie množstva odpadov ukladaných na skládky a zvýšenie miery zhodnocovania odpadov, predovšetkým recykláciou odpadov. V sektore odpadového hospodárstva je v súčasnosti potrebné zamerať sa predovšetkým na plnenie požiadaviek vyplývajúcich z environmentálneho acquis. V oblasti predchádzania vzniku odpadov hrá dôležitú preventívnu úlohu zvyšovanie environmentálneho vedomia. Vzhľadom na vysoký podiel biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade je aktuálnou potrebou predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov podporou domáceho kompostovania. V oblasti nakladania s nebezpečnými odpadmi je potrebné znížiť množstvo zneškodňovaných odpadov najmä ich recykláciou. Úspešnosť aktivít v oblasti odpadového hospodárstva predovšetkým separovaného zberu a recyklácie v značnej miere závisí od environmentálneho vedomia obyvateľov, ktoré je potrebné posilniť informačnými aktivitami.

Potreba zabezpečenia dobrého stavu vôd

Podľa údajov vo Vodnom pláne Slovenska 2009 – 2015 je 63,7 % vodných útvarov vo veľmi dobrom a dobrom stave, avšak v súlade so smernicou 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000 stanovujúcej rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (ďalej aj Rámcová smernica o vode“ alebo „RSV“) je cieľom dosiahnutie dobrého stavu všetkých vôd do roku 2015, resp. 2021, najneskôr však do roku 2027. Nástrojom na plnenie cieľov RSV je Vodný plán Slovenska, ktorý zahŕňa plány manažmentu povodí Dunaja a Visly vrátane programov opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov. Dôležitým nástrojom, umožňujúcim vyhodnocovanie efektívnosti uskutočnených opatrení a v prípade potreby aj prijatie nových, je monitorovanie stavu povrchových vôd a podzemných vôd, ktoré upravuje zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „vodný zákon“) v súlade s čl. 8, RSV.

Jedným z primárnych zdrojov znečistenia povrchových vôd sú nečistené alebo nedostatočne čistené komunálne odpadové vody. Požiadavky vyplývajúce zo Smernice Rady 91/271/EHS na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov, ktorých splnenie je záväzkom SR voči EÚ do 31.12.2015 neboli v plnej miere naplnené. Z Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd k 31.12. 2010 reportovaného Európskej komisii 30.06.2012 vyplýva, že pre čl. 3 smernice (hodnotenie stokových sietí v aglomeráciách nad 2000 EO) uvedenej smernice bol dosiahnutý súlad na 86 %, pre čl. 4 smernice (hodnotenie biologického odstraňovania znečistenia na ČOV v aglomeráciách nad 2000 EO) bolo vyhovujúco čistených 83,21 % celkového vyprodukovaného znečistenia v aglomeráciách nad 2000 EO. V súlade s čl. 5 ods. 2 smernice (hodnotenie prísnejšieho odstraňovania znečistenia na ČOV v aglomeráciách nad 10 000 EO) bolo k referenčnému obdobiu čistených 51,51 % celkového vyprodukovaného znečistenia z aglomerácií nad 10 000 EO, čo je oproti požiadavke EÚ o 48,49 % menej. Požiadavkám EÚ teda vyhovovalo 43 ČOV z celkového počtu 88 ČOV v tejto kategórii aglomerácií.

V SR sa zároveň nachádzajú aglomerácie pod 2000 EO v chránených oblastiach a územiach, ktoré vykazujú zlý stav vôd. Z dôvodu ochrany podzemných a povrchových vôd pred znečistenými, alebo nedostatočne čistenými odpadovými vodami je potrebné vykonať opatrenia na likvidáciu resp. eliminovanie znečistenia z bodových zdrojov aj v aglomeráciách pod 2000 EO tam, kde vodný útvar vykazuje zlý stav.

Výhodou SR je dostatok prírodných zdrojov pitnej vody. Na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa prednostne – v podiele viac ako 80 %, využívajú kvalitné zdroje podzemnej vody a iba 20% pitnej vody pochádza z povrchových zdrojov. Zo záverov laboratórnych rozborov vody v SR vyplýva, že požiadavkám smernice Rady 98/83/ES o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu vyhovovalo len 68 % malých zásobovaných oblastí. Problémom SR je skutočnosť, že zariadenia využívané na úpravu vody sú v prevádzke väčšinou 30 a viac rokov, sú stavebne a najmä technologicky zastarané a používané postupy nezodpovedajú súčasným požiadavkám a trendom. Ich prevádzkovatelia musia vynakladať zvýšené úsilie a finančné prostriedky, aby zabezpečili požadovanú kvalitu vody. Je potrebné prijať opatrenia na zvýšenie bezpečnosti dodávky vody, zvýšenie efektivity a zníženie energetickej náročnosti celého procesu úpravy vody. Za pozitívum v oblasti zásobovania obyvateľstva pitnou vodou však možno považovať každoročný nárast podielu zásobovaných obyvateľov. Počet obcí s verejným vodovodom v roku 2011 dosiahol 2 348 (z celkového počtu 2890 obcí) čo predstavuje 81,2 % z celkového počtu obcí SR.

Analýza stavu vôd vo vodných tokoch poukázala na existenciu hydromorfologických zmien štruktúry koryta tokov vyvolaných vybudovaním stavieb na vodnom toku, ktorá zabraňuje priechodnosti vodného toku. V čase keď sa tieto stavby na vodných tokoch realizovali, nebola RSV v platnosti. V súčasnosti vzniká potreba zabezpečiť spriechodnenie vzniknutých prekážok na vodnom toku vybudovaním vodných rámp, vodných sklzov a zabezpečiť prirodzený charakter vodného toku tam, kde je to technicky možné a ekonomicky prijateľné.

Potreba ochrany a obnovy biologickej diverzity najmä v rámci sústavy Natura 2000 a podpory ekosystémových služieb

SR sa na jednej strane vyznačuje vysokou rozmanitosťou druhov, ekosystémov a krajiny a veľkou rozlohou chránených území, na druhej strane podobne ako iné štáty EÚ čelí rozvojom aktivít a nedostatku prostriedkov na ochranu prírodných hodnôt.

Aktuálne záväzky EÚ v ochrane biodiverzity sú určené v EÚ stratégii biodiverzity do r. 2020. Je to hlavne dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie primeranej starostlivosti o tieto územia, podpora zelenej infraštruktúry, obnova ekosystémov a ich služieb a zvýšenie účasti sektorov a verejnosti. EÚ stratégia biodiverzity zdôrazňuje tiež partnerstvo a synergiu s inými dohovormi, najmä Dohovorom o biologickej diverzite, Dohovorom o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín, Ramsarským dohovorom o mokradiach a Dohovorom o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva.

Konečným cieľom je zachovanie resp. dosiahnutie priaznivého stavu biotopov a druhov európskeho významu. Podľa správy podľa článku 17 smernice Rady 92/43/ES z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ďalej len „smernica o biotopoch“) z r. 2007 je len 18 % biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu na Slovensku v priaznivom stave, stav 29 % je neznámy, ostatné biotopy a druhy sú v nepriaznivom stave. Cieľ 1 EÚ stratégie biodiverzity - do roku 2020 zlepšiť o 100 % stav biotopov európskeho významu a o 50 % stav druhov európskeho významu“ (vrátane vybraných druhov vtáctva chránených podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva) bol rozpracovaný na podmienky Slovenska v návrhu Prioritného akčného rámca financovania Natura 2000 v Slovenskej republike pre EÚ programové obdobie 2014-2020, ktorý bol pripravený na základe čl. 8 smernice o biotopoch.

Sústava Natura 2000 je v SR dobudovaná za chránené vtáčie územia, pre niektoré biotopy a druhy európskeho významu (14 biotopov a 21 druhov v alpskom bioregiónu a 11 biotopov a 21 druhov v panónskom bioregiónu) je však potrebné ešte doplniť územia európskeho významu. Rovnako dôležité je zabezpečenie požadovanej starostlivosti o územia Natura 2000, vrátane dopracovania a realizácie dokumentácie ochrany prírody. Podpora zelenej infraštruktúry vrátane územného systému ekologickej stability a posilnenie ekosystémov prispeje nielen k ochrane biodiverzity, ale aj k zmierneniu dôsledkov zmeny klímy a k protipovodňovej ochrane. Uvedené aktivity vyžadujú zapojenie kľúčových subjektov pri riešení otázky ochrany prírody (napr. sektor dopravy, pôdohospodárstva, vlastníci a užívatelia pozemkov), ako aj podporu verejnosti.

Okrem medzinárodných záväzkov ochrany biologickej diverzity je potrebné zohľadniť národnú legislatívu, stratégie a špecifické priority ochrany prírody a krajiny.

Potreba zlepšenia kvality ovzdušia

Z analýzy stavu ovzdušia v SR vyplýva pretrvávajúca nepriaznivá situácia v oblasti kvality ovzdušia, a to aj napriek postupne klesajúcemu trendu v celkovom množstve emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia. Z hľadiska imisnej situácie bolo na základe „Hodnotenia kvality ovzdušia v SR“, vykonanom SHMÚ, pre rok 2012 vymedzených 18 oblastí riadenia kvality ovzdušia, v ktorých dochádza k prekračovaniu limitných hodnôt vybraných znečisťujúcich látok. Najvýznamnejším identifikovaným problémom kvality ovzdušia v SR je znečistenie ovzdušia tuhými časticami (PM_{10} , $PM_{2,5}$), ktorý je zdôraznený aj v Národnom programe reforiem a zahrnutý do národnej stratégie pre redukciu PM_{10} a programov na zlepšenie kvality ovzdušia. Pozornosť je však potrebné venovať aj znečisteniu ďalšími znečisťujúcimi látkami. Z analýzy emisnej situácie a vývojových trendov emisií základných znečisťujúcich látok do r. 2011 možno konštatovať, že na znečistení tuhými znečisťujúcimi látkami sa v SR dlhodobo najvýraznejšie podieľajú malé zdroje znečistenia. Zároveň je podiel malých zdrojov znečistenia významný aj v prípade znečistenia ďalšími znečisťujúcimi látkami (SO_2 , NO_x a najmä CO).

V súvislosti s problematikou ochrany ovzdušia je na úrovni SR potrebné realizovať opatrenia na implementáciu príslušných predpisov EÚ (smernice Európskeho Parlamentu a Rady č. 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách – IPKZ; 2008/50/ES z 21. mája 2008 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe; 2001/81/ES z 23. októbra 2001 o národných emisných stropoch pre určité látky znečisťujúce ovzdušie). Dodržiavanie emisných limitov a podmienok prevádzkovania zdrojov znečisťovania ovzdušia je regulované v zmysle smerníc EÚ, je preto nevyhnutné zabezpečiť zosúladenie týchto zariadení so sprísnenými požiadavkami prostredníctvom realizácie technických a technologických opatrení a uplatňovania najlepších dostupných techník (BAT). Zároveň je pre zlepšenie kvality ovzdušia a znižovanie limitných koncentrácií znečisťujúcich látok, ktoré majú vplyv na ľudské zdravie a ekosystémy, nevyhnutné pokračovať v realizácii opatrení na zlepšovanie technickej infraštruktúry zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré v súčasnosti plnia emisné limity alebo podmienky prevádzkovania.

V súvislosti s realizáciou opatrení v oblasti ochrany ovzdušia majú význam aj aktivity na zvyšovanie informovanosti a vzdelávanie v oblasti zníženia znečistenia ovzdušia a dosiahnutia jeho lepšej kvality realizáciou potrebných a primeraných opatrení v praxi (napr. zavádzanie BAT).

Predpokladom pre nastavenie účinných opatrení na znižovanie znečisťovania ovzdušia a zlepšovanie jeho kvality je tiež kvalitný a funkčný systém monitorovania ovzdušia, projekcií a inventarizácie emisií, vrátane inventarizácie zdrojov znečisťovania, ako aj zlepšenie systému reportovania v oblasti kvality ovzdušia.

Sanácia environmentálnych záťaží ako predpoklad opätovného využitia sanovaných lokalít

Systematickou inventarizáciou environmentálnych záťaží na území SR bolo zistené, že cca 1200 lokalít predstavuje nebezpečenstvo pre zdravie človeka a životné prostredie, z toho je 250 vysoko rizikových. V týchto oblastiach pretrvávajú nebezpečné látky, pričom kontaminujú jednotlivé zložky životného prostredia a dokázateľne negatívne ovplyvňujú zdravotný stav obyvateľstva vo svojom okolí.

Preto je nevyhnutné pokračovať vo vykonávaní opatrení na odstraňovanie environmentálnych záťaží a z nich vyplývajúceho permanentného rizika negatívneho vplyvu na zdravie človeka a životné prostredie.

Zároveň, aj v nadväznosti na výsledky prieskumov a monitorovania environmentálnych záťaží, ktoré sú podkladom pre aktualizáciu Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží, sa tým vytvárajú predpoklady pre opätovné využitie lokalít po sanácii environmentálnych záťaží pre ďalší hospodársky rozvoj.

Podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry bude v rámci stratégie OP KŽP realizovaná prostredníctvom nasledujúcich investičných priorít:

Tematický cieľ 6 – Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov:

- a) investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek;
- b) investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek;
- d) ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, vrátane prostredníctvom siete Natura 2000 a zelených infraštruktúr;
- e) prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku.

3. NÁVRH OP

1.1.2 Zdôvodnenie výberu tematických cieľov a príslušných investičných priorít

Tabuľka 1 Syntetický prehľad zdôvodnenia výberu tematických cieľov a investičných priorít

Tematický cieľ	Investičná priorita	Zdôvodnenie výberu
6 Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	6a) Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	1) do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu komunálnych odpadov ako papier, kov, plasty a sklo najmenej na 50 % hmotnosti vzniknutých odpadov 2) do konca roku 2013 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 50 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995 a do konca roku 2020 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995 3) do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného a demolačného odpadu vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály najmenej na 70 % hmotnosti vzniknutého odpadu; tento cieľ sa uplatní na odpady uvedené v skupine číslo 17 Katalógu odpadov, okrem nebezpečných odpadov a odpadu pod katalógovým číslom 17 05 04 4) nedostatočná podpora filozofie a priamo aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov 5) vysoký podiel KO zneškodňovaného skládkovaním 6) nízka efektivita triedenia komunálneho odpadu 7) nízka úroveň zhodnocovania KO 8) potreba minimalizácie zneškodňovania odpadov, 9) vysoký podiel BRO zneškodňovaného skládkovaním 10) potreba zvyšovania úrovne environmentálneho vedomia v oblasti predchádzania vzniku odpadov, triedeného zberu a recyklácie 11) nekvalitné dáta o nakladaní s odpadmi, nefunkčný informačný systém o produkcii a nakladaní s odpadmi
	6b) Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby,	1) zabezpečenie implementácie Rámцovej smernice o vode s cieľom dosiahnutia dobrého stavu všetkých vôd do roku 2015, resp. 2021, najneskôr však do roku 2027 2) posúdiť účinnosť už nastavených opatrení na dosiahnutie dobrého stavu vôd a prípadne navrhnúť ďalšie opatrenia 3) zabezpečiť zásobovanie obyvateľstva kvalitnou

	ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	pitnou vodou v súlade so Smernicou Rady 98/83/ES o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu 4) <i>naďalej plniť požiadavky vyplývajúce zo Smernice Rady 91/271/EHS na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO</i> 5) <i>potreba vykonať opatrenie na likvidáciu, resp. eliminovanie znečistenia z bodových zdrojov a to dobudovaním stokových sietí a ČOV v oblastiach chránených území a vo vodných útvaroch v lokalitách kde sú vodné útvary v zlom stave aj pre aglomerácie pod 2 000 EO</i>
	6d) Ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, vrátane siete Natura 2000 a zelených infraštruktúr	1) <i>Nedostatočný stav poznania druhov, biotopov, ekosystémov a ich služieb;</i> 2) <i>Potreba funkčného systému monitoringu a reportingu na úseku ochrany prírody a krajiny;</i> 3) <i>Nepriaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu (podľa správy z r. 2007 len 18 % je v priaznivom stave) a cieľ EÚ stratégie na ochranu biodiverzity do roku 2020:</i> - <i>„do roku 2020 zlepšiť o 100 % stav biotopov európskeho významu a o 50 % stav druhov európskeho významu“;</i> - <i>„do roku 2020 zabezpečiť zachovanie a zlepšenie stavu ekosystémov a ich služieb vďaka zriadeniu zelenej infraštruktúry a obnoveniu aspoň 15 % znehodnotených ekosystémov“;</i> 4) <i>Závazok dobudovať sústavu Natura 2000 a zabezpečiť primeranú starostlivosť o tieto územia;</i> 5) <i>Závazok na podporu zelenej infraštruktúry v zmysle EÚ legislatívy, stratégie biodiverzity do r. 2020 a oznámenia k zelenej infraštruktúre⁷</i> 6) <i>Potreba súladu s Prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000 v Slovenskej republike v rokoch 2014-2020</i> 7) <i>Plnenie cieľa Dunajskej stratégie⁸ na ochranu biodiverzity;</i> 8) <i>Požiadavky na zvýšenie medzirezortnej komunikácie v súvislosti s riešením otázok v oblasti ochrany prírody (sektor dopravy, pôdohospodárstva a i.) a na zapojenie verejnosti;</i>

⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Zelená infraštruktúra – zveľaďovanie prírodného kapitálu“ COM(2013)249 final

⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Stratégia Európskej únie pre podunajskú oblasť“, COM/2010/715 final)

		9) <i>Plnenie ďalších záväzkov vyplývajúcich z environmentálneho acquis, medzinárodných záväzkov a zabezpečenie priorít na národnej úrovni;</i>
	6e) prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku	1) <i>Pretrvávajúca nepriaznivá situácia v oblasti kvality ovzdušia napriek celkovému trendu znižovania emisií</i> 2) <i>Podpora implementácie smerníc EÚ a legislatívy SR v oblasti znižovania emisií a kvality ovzdušia</i> 3) <i>Dlhodobé prekračovanie povolených hraničných koncentrácií prachových častíc PM vo viacerých zónach a aglomeráciách</i> 4) <i>Zabezpečenie dosiahnutia cieľov národnej stratégie pre redukciu PM₁₀ a programov na zlepšenie kvality ovzdušia</i> 5) <i>Významný podiel lokálnych zdrojov na znečistení ovzdušia</i> 6) <i>Nedostatočná informovanosť v oblasti kvality ovzdušia a vzdelávanie orientované na prax (napr. BAT)</i> 7) <i>Dôraz na podporu využívania zelených technológií v MSP, zlepšenie technického vybavenia podnikov zavádzaním BAT</i> 8) <i>1200 environmentálnych záťaží (EZ), z toho 250 vysoko rizikových</i> 9) <i>Požiadavky dosiahnutia dobrého stavu vôd vyplývajúce z Rámcovej smernice o vode</i> 10) <i>Aktualizácia strategického dokumentu Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (2010-2015) po roku 2015 na základe aktuálne realizovaných projektov prieskumu a monitorovania EZ</i> 11) <i>Jeden zo základných cieľov akčného plánu Dunajskej stratégie pre prioritnú oblasť PA6 je „obnoviť aspoň 15 % degradovaných ekosystémov, vrátane degradovaných pôd do roku 2020“</i> 12) <i>Sanácia EZ ako nevyhnutný predpoklad opätovného využitia lokalít na hospodársky rozvoj</i>
5 Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenia rizika	5a) Podpora investícií do prispôsobovania sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov	1) <i>85% zdrojov pitných vôd SR tvoria podzemné vody ktoré sú ohrozené v obdobiach sucha</i> 2) <i>dominantne plošne negatívny dopad klimatických zmien na zdroje podzemných vôd po roku 1980</i> 3) <i>ku koncu roka 2012 komplexne preskúmaných 19% plochy SR z hydrogeologického hľadiska</i> 4) <i>nevyhnutnosť zabezpečiť ciele v súlade so smernicou 2000/60/ES v útvare podzemných vôd</i> 5) <i>celkom 19 104 existujúcich zosuvov v SR</i> 6) <i>vznik 577 nových svahových deformácií po výdatných zrážkach v rokoch 2010 a 2011</i>

		7) <i>existencia uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobných odpadov predstavujúcich dlhodobé riziko z hľadiska vplyvu na zdravie ľudí a stav ŽP</i> 8) <i>zvyšovanie podielu skleníkových plynov v atmosfére</i> 9) <i>zvyšovanie teploty zemského povrchu</i> 10) <i>zmena množstva a intenzity zrážok a z toho vyplývajúce zmeny počasia</i> 11) <i>extrémne zrážky vyžadujú vodu zachytiť v krajine a zabrániť vznik veľkých povodňových vln</i> 12) <i>extrémne suchá vyžadujú zabezpečiť dostatok vody</i> 13) <i>povinnosť dodržiavať zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, ktorým sa do právneho systému Slovenskej republiky transponuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES zo dňa 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík</i> 14) <i>povinnosť inventarizácie uzavretých a opustených úložísk ťažobných odpadov predstavujúcich riziko pre zdravie človeka a ŽP v zmysle Smernice 2006/21/ES</i> 15) <i>povinnosť vyhotovovať a pravidelne aktualizovať plány manažmentu povodňového rizika, vrátane predbežného hodnotenia povodňového rizika a vyhotovovania máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika vyplývajúce zo zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami</i> 16) <i>po dokončení mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika prehodnocovať a v prípade potreby aktualizovať do 22. decembra 2019</i>
	5b) Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof	1) <i>odporúčania Konceptcie organizácie a rozvoja civilnej ochrany (CO)</i> - <i>potreba implementovať nové poznatky a skutočnosti vyplývajúce zo záverov analýz území z hľadiska možných mimoriadnych udalostí</i> - <i>zvýšiť účinnosť odbornej prípravy a dosiahnuť pripravenosť záchranných a riadiacich zložiek formou praktických cvičení</i> - <i>zvýšiť povedomie obyvateľstva o správnom reagovaní pri varovaní, evakuácii a ukrytí pri vzniku mimoriadnej udalosti prostredníctvom organizovanej prípravy</i> - <i>zabezpečiť jednotný informačný systém na účely rýchleho a efektívneho vyhodnocovania možného ohrozenia a následkov mimoriadnej udalosti</i> - <i>skvalitniť zabezpečenie evakuácie a vytvárať podmienky pre samovoľnú evakuáciu</i> - <i>skvalitniť podmienky pre rýchle a operatívne</i>

		vyrozmievanie osôb činných pri krízovom riadení a riešení následkov mimoriadnych udalostí a skvalitniť systémy podpory krízového riadenia. - rozvíjať spoluprácu v rámci EÚ v súlade s Rozhodnutím Rady, ktorým sa ustanovuje finančný nástroj CO a s Rozhodnutím Rady, ktorým sa ustanovuje mechanizmus Spoločenstva pre CO. Cieľom je budovanie a implementácia efektívneho systému v oblasti prevencie, pripravenosti a rýchleho reagovania na závažné mimoriadne udalosti v členských krajinách EÚ - vytvoriť podmienky na koordinovanú činnosť jednotiek civilnej ochrany a zložiek integrovaného záchranného systému a kvalitu služieb ľuďom v tiesni - zvýšiť rýchlosť a flexibilitu reakcie na splnenie požiadaviek poskytnutia humanitárnej pomoci na území SR a v zahraničí na základe vytvoreného mechanizmu poskytovania humanitárnej pomoci 2) odporúčania Koncepcie vyrozumienia a varovania obyvateľstva v SR - zabezpečiť na trvale obývanom území možnosť doručiť občanovi varovnú informáciu minimálne jedným technickým prostriedkom - dobudovanie siete prostriedkov na vyrozumienie obyvateľstva s akcentom na automatizovanú prevádzku a s dosahom na zdravotne znevýhodnené skupiny obyvateľstva - vybudovanie informačnej siete a systémov zdieľania informácií v kontexte manažmentu rizík 3) Národný program reforiem SR, Akčný plán aktualizovaného NPR SR - zamerané na podporu hospodárskeho rastu elimináciou dopadov katastrof na občanov a hospodárstvo - zvyšovanie kvality a odolnosti systémov verejnej správy aj prostredníctvom zvyšovania schopností ľudských zdrojov, rozširovania škály služieb a štandardizácie procesov v oblasti prevencie vzniku rizík a manažmentu katastrof, zvýšením spôsobilosti plánovania a riadenia intervencie 4) Partnerská dohoda - služby v oblasti bezpečnosti, prevencie a riešenia rizík zamerané najmä na zvyšovanie kvality verejnej správy
--	--	--

		- budovanie a zlepšovanie stavu infraštruktúry krízového manažmentu verejnej správy zamerané najmä - systém monitoringu, varovania a predpovedných služieb, ktoré umožnia včasné varovanie občanov na blížiac sa katastrofy - príprava na civilnú ochranu a manažment krízových situácií 5) Dunajská stratégia - Riadenie rizík v oblasti životného prostredia - Zvýšenie inštitucionálnej kapacity a spolupráce 6) Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ - má globálny charakter, podporuje princíp solidarity a cezhraničnú spoluprácu - Súlad s 5.cieľom stratégie v nasledovných opatreniach: <i>Opatrenie č. 1: Plne využívať doložku o solidarite Zvýšiť odolnosť Európy voči krízam a katastrofám</i> - v súlade s doložkou o solidarite k Lisabonskej zmluve je potrebné zlepšiť organizáciu a účinnosť mechanizmov v oblasti predchádzania rizikám a reakciám na ne. Navrhnuté aktivity pomáhajú doložku zaviesť do praxe <i>Opatrenie č. 2: Posudzovať hrozby a riziká na základe prístupu zohľadňujúceho všetky riziká</i> - opatrenia na posudzovanie a mapovanie rizík, ktoré sa budú využívať na pre potreby zvládania katastrof <i>Opatrenie č. 3: Prepojiť informačné strediská pre rôzne situácie</i> - opatrenia zamerané na prepojenie jednotlivých zložiek intervenčného mechanizmu (IKT prepojenie zabezpečené z OP II), sa sústredia na procesné prepojenie, spoločné posudzovanie rizika <i>Opatrenie č. 4: vybudovať pre prípad katastrofy európsku kapacitu na núdzové reakcie</i> - v súlade so stratégiou EÚ musí byť SR schopná reagovať na katastrofy, ku ktorým došlo tak v rámci EÚ, ako aj mimo jej územia. aktivity sú zamerané na zlepšenie rýchlosti poskytovania pomoci a primeranosť opatrení, operačnú a politickú koordináciu, budovanie kapacít na núdzové reakcie, prípravu pohotovostných plánov v úzkej spolupráci s členským krajinami EÚ 7) Stratégia súdržnosti EÚ - Návrhy nariadení budúcej politiky súdržnosti na
--	--	--

		obdobie 2014 -2020 majú efektívnejším a účinnejším spôsobom podporiť udržateľný a inteligentný rast. Predmetná investičná priorita je pokrytá jedným tematickým cieľom vychádzajúcim priamo zo Stratégie súdržnosti EÚ. Súčasne budovaním inštitucionálnych kapacít prispieva k ďalšiemu tematickému cieľu zameranému na zvyšovanie kvality verejnej správy
4 Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	4a) Presadzovanie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov	1) NPR: - Podpora dlhodobej konkurencieschopnosti prostredníctvom politiky tzv. zeleného rastu - Využívanie čistejších zdrojov energie, zabránenie environmentálnej degradácii - Prechod na nízko-uhlíkové hospodárstvo a postupné znižovanie emisií skleníkových plynov aj znečistenia ovzdušia - Zastavenie neúmerného zvyšovania koncových cien elektrickej energie v dôsledku silnej finančnej podpory obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla (KVET) - Zvýšenie využitia obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe tepla. - Cieľ pre rok 2020 – Podiel 14 % OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe. 2) Energetická politika SR 3) Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov 4) Koncepcia rozvoja výroby elektriny z malých obnoviteľných zdrojov energie SR
	4b) Presadzovanie energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch	1) Odporúčania Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 - 2016 2) NPR: - Zvýšenie energetickej efektívnosti a využitia OZE v podnikoch - Zvýšenie energetickej efektívnosti v priemysle a službách - Podpora zavádzania systémov energetického manažérstva v priemysle a implementácie opatrení z energetického auditu - Podpora vypracovania energetických auditov pre MSP - Cieľ pre rok 2020: Dosiahnuť kumulovanú úsporu 130 PJ. 3) Energetická politika SR 4) Koncepcia energetickej efektívnosti SR

		5) 3. Akčný plán energetickej efektívnosti SR na roky 2014-2016
4c) Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania		1) <i>Odporúčania Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 - 2016</i> 2) <i>NPR:</i> - <i>Zvýšenie energetickej efektívnosti a využitia OZE vo verejnom sektore a verejných budovách vrátane ich obnovy</i> - <i>Dosiahnutie cieľa úspor energie obnovou budov ÚOŠS vo výške 3 % ročne z celkovej podlahovej plochy, alebo dosiahnutie úspor energie alternatívnym spôsobom</i> - <i>Cieľ pre rok 2020: Dosiahnuť kumulovanú úsporu 130 PJ.</i> 3) <i>Koncepcia energetickej efektívnosti SR</i> 4) <i>3. Akčný plán energetickej efektívnosti SR na roky 2014-2016</i> 5) <i>Národný plán zvyšovania počtu budov s takmer nulovou spotrebou energie</i>
4e) Presadzovanie nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy		1) <i>NPR:</i> - <i>Podpora politiky tzv. zeleného rastu, ktorá sa stala jednou z priorít stratégie Európa 2020 aj OECD.</i> - <i>Využívanie čistejších zdrojov energie, ktoré zabráni environmentálnej degradácii, bude znamenať prechod na nízko-uhlíkové hospodárstvo</i> - <i>Postupné znižovanie emisií skleníkových plynov aj znečistenia ovzdušia.</i> 2) <i>Koncepcia energetickej efektívnosti SR</i> 3) <i>3. Akčný plán energetickej efektívnosti SR na roky 2014-2016</i> 4) <i>Dohovor starostov a primátorov</i>
4g) Presadzovanie využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple		1) <i>Stratégia Európa 2020: "Európa efektívne využíva zdroje"</i> - <i>Podpora nástrojov zameraných na úsporu energie,</i> 2) <i>NPR:</i> - <i>Podpora politiky tzv. zeleného rastu, ktorá sa stala jednou z priorít stratégie Európa 2020 aj OECD</i> - <i>Prechod na nízko-uhlíkové hospodárstvo a postupné znižovanie emisií skleníkových plynov aj znečistenia ovzdušia</i> - <i>Cieľ pre rok 2020: Podiel 14 % OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe</i> - <i>Cieľ pre rok 2020: Dosiahnuť kumulovanú</i>

		<i>úsporu energie 130 PJ.</i> 3) <i>Energetická politika SR</i> 4) <i>Koncepcia energetickej efektívnosti SR</i> 5) <i>3. Akčný plán energetickej efektívnosti SR na roky 2014-2016</i>
--	--	--

1.2 Zdôvodnenie finančnej alokácie

Disponibilná alokácia vyčlenená na OP KŽP pozostáva z finančných prostriedkov KF a EFRR. Celková výška tejto alokácie bola rozdelená medzi relevantné tematické ciele definované v „Pozičnom dokumente Komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody a programov na Slovensku na roky 2014 – 2020“ na základe požadovaných objemov potrebných pre úspešnú implementáciu aktivít navrhnutých pre jednotlivé investičné priority. Rozdelenie alokácie zohľadňuje podporu plnenia priorít inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu stratégie Európa 2020 a taktiež Národného programu reforiem SR.

Na základe najširšieho záberu investičných priorít bol najväčší podiel – 44,6 % celkovej finančnej alokácie vyčlenený na tematický cieľ 6 – Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov. V rámci tohto cieľa bude prioritne zabezpečené plnenie požiadaviek environmentálneho acquis odpadového a vodného hospodárstva, plnenie existujúcich záväzkov SR voči EÚ v oblasti životného prostredia (predovšetkým čistenia komunálnych odpadových vôd) a taktiež smerníc týkajúcich sa aj ďalších oblastí ako je napr. ochrana ovzdušia alebo biotopov. Úspešné plnenie týchto požiadaviek, záväzkov ako aj smerníc spoločne s ďalšími podporovanými investičnými prioritami s plánovanými finančne nákladnými aktivitami, ako sú napríklad sanácia environmentálnych záťaží, dobudovanie sústavy Natura 2000 si vyžaduje realizáciu finančne nákladných investícií, pre ktoré bolo potrebné vyčleniť významnú časť celkovej alokácie programu.

Na tematický cieľ 5 Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika bol vyčlenený objem finančných prostriedkov predstavujúci 27,3 % z celkovej alokácie, čo umožní zabezpečiť aj realizáciu viacerých finančne náročných investícií súvisiacich s prispôsobovaním sa zmene klímy a predchádzaniu súvisiacich rizík s cieľom minimalizovať budúce hospodárske škody a udržať dlhodobú kvalitu života obyvateľstva.

25,7 % finančných prostriedkov z celkovej alokácie OP bolo vyčlenených na tematický cieľ 4 Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. Táto suma bola prerozdelená medzi jednotlivé investičné priority na základe analýzy kvantitatívnych a kvalitatívnych charakteristík jednotlivých tematických oblastí týkajúcich sa implementácie smerníc o energetickej efektívnosti, o energetickej hospodárnosti budov a o podpore využívania energie z OZE, ako aj z analýzy potrieb a priorít SR stanovených v rámci definovanej stratégie OP KŽP. Vzhľadom na vysoký podiel budov verejnej správy s nevyhovujúcimi tepelno-technickými vlastnosťami (predovšetkým panelové a prefabrikované skeletové budovy), bude najvýznamnejšia časť vyčlenej alokácie v rámci tohto tematického cieľa v súlade s odporúčaniami Rady² použitá na aktivity zamerané na podporu zlepšovania energetickej efektívnosti verejných budov. Podstatná časť alokácie na tematický cieľ 4 je v súlade s identifikovanými potrebami vyčlenená na podporu aktivít zameraných na znižovanie energetickej náročnosti podnikov², inštaláciu malých zariadení na využívanie OZE (do 10 kW) a modernizáciu a rekonštrukciu rozvodov tepla.

Technická pomoc určená pre OP KŽP bude zabezpečovať komplexnú podporu potrebnú pre úspešnú realizáciu programu, pričom sú na ňu vyčlenené 2,4 % percentá celkovej alokácie programu. Táto časť alokácie pokryje predovšetkým priame (napr. mzdy, vzdelávanie) aj nepriame (napr. technické zabezpečenie, IT systém) náklady na zamestnancov riadiaceho orgánu či sprostredkovateľských orgánov ako aj ďalšie činnosti ktoré je potrebné zabezpečovať v zmysle platných nariadení EK.

3. NÁVRH OP

Tabuľka 2 Prehľad investičnej stratégie OP

Prioritná os	Fond	Podpora EÚ (EUR)	Podiel celkovej podpory EÚ na OP (%)	Tematický cieľ	Investičná priorita	Špecifické ciele zodpovedajúce investičnej prioritě	Spoločné ukazovatele a špecifické ukazovatele výsledku programu zodpovedajúce špecifickému cieľu ⁹
1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	KF	1 336 653 830	44,6 %	6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	(a) investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	Zabezpečiť nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a za účelom plnenia požiadaviek environmentálneho acquis	- Podiel zhodnotených odpadov na celkovom množstve vyprodukovaných odpadov
					(b) investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	Podporiť zabezpečenie plnenia predvstupových záväzkov SR voči EÚ v oblasti čistenia a odvádzania komunálnych odpadových vôd	- Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd (kanalizačná sieť + ČOV)
						Zabezpečiť zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou v súlade s legislatívou SR a EÚ	- Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody
						Vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd v SR	- Podiel monitorovaných vodných útvarov na celkovom počte vodných útvarov - Počet vyriešených vodných útvarov, v ktorých sa realizovali opatrenia na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch na dosiahnutie dobrého ekologického stavu

⁹ Uvedené výsledkové ukazovatele predstavujú predbežný návrh, ktorý bude precizovaný v ďalších fázach prípravy OP.

					(d) ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, vrátane prostredníctvom siete Natura 2000 a zelených infraštruktúr	Zabezpečiť podmienky pre zachovanie biologickej diverzity a zlepšenie stavu ekosystémov v krajine	- Počet biotopov a druhov so zlepšeným hodnotením ich stavu
					(e) prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku	Znížiť znečisťovanie ovzdušia a zlepšiť jeho kvalitu	- Zníženie produkcie emisií znečisťujúcich látok prepočítané na referenčné tony SO2
						Zabezpečiť sanáciu environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)	- Podiel plochy sanovaných lokalít na celkovej ploche lokalít s evidovanými environmentálnymi záťažami v SR
2. Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	KF	449 356 169	14,2 %	5. Podpora prispôbovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenia rizika	(a) podpora investícií do adaptácie na zmenu klímy vrátane ekosystémových prístupov	Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou adaptačných opatrení, najmä preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami	- Podiel osôb žijúcich v území s existenciou povodňového rizika chránených pred povodňami v dôsledku realizácie protipovodňových opatrení
						Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou preventívnych opatrení a adaptačných opatrení v súvislosti so zosuvmi a kontamináciou územia z uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu	- Podiel plochy sanovaného zosuvného územia na celkovej ploche evidovaného zosuvného územia SR
							- Podiel plochy zrekultivovaných uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu na celkovej ploche evidovaných uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu
3.Podpora riadenia rizík a odolnosti proti katastrofám v súvislosti so	EFRR	414 124 220	13,1 %		(b) Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof	Posilniť preventívne opatrenia (okrem protipovodňových) vo vzťahu k dôsledkom zmeny klímy	- Podiel území chránených preventívnymi opatreniami ku celkovej ploche hodnoteného územia

zmenou klímy						Zlepšiť pripravenosť na zvládanie rizikových udalostí súvisiacich so zmenou klímy;	- Podiel území so zvýšenou pripravenosťou záchranných zložiek, civilnej ochrany a partnerov ku celkovej ploche hodnoteného územia
						Zvýšiť efektívnosť manažmentu zásahu pri rizikových udalostiach vyplývajúcich zo zmeny klímy;	- Zníženie ekonomického a sociálneho dopadu katastrof
						Posilniť nástroje na obnovu a rekonštrukciu po katastrofách a rizikových udalostiach	- Plocha územia so zabezpečenými nástrojmi pre obnovu a rekonštrukciu krajiny (infraštruktúry, obyvateľstva, ekosystému) po katastrofách a rizikových udalostiach z celkovej plochy ohrozeného územia - Podiel ohrozených obyvateľov pokrytých mechanizmami humanitárnej pomoci ohrozenej populácie
4. Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo	EFRR	813 875 980	25,7 %	4. Podporovanie prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	(a) Presadzovanie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov	Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe	- Množstvo tepla vyrobeného z OZE (MWh/rok) - Množstvo elektriny vyrobenej z OZE (MWh/rok)
					(b) Presadzovanie energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch	Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch prostredníctvom energetických auditov, energetického a environmentálneho manažérstva a realizáciou	- Úspora PEZ v podnikoch, (MWh/rok) - Množstvo tepla vyrobeného z OZE v podnikoch (MWh/rok)

					opatření v oblasti energetické efektivity, OZE a nízkouhlíkových technologií	
				(c) Podpora energetické efektivity, inteligentního řízení energie a využívání energie z obnovitelných zdrojů ve veřejných infrastrukturách, včetně veřejných budov a v sektoru bydlení	Znížení spotřeby energie při prevádce veřejných budov nad rámec minimálních požadavků	- Úspora PEZ ve veřejných budovách (MWh/rok)
				(e) Presazování nízkouhlíkových strategií pro všechny typy území, zejména pro městské oblasti, včetně podpory udržitelné multimodální městské mobility a adaptačních opatření, jejichž cílem je zmírnění změny klimy	Podpora energetické efektivity, využívání OZE a snižování emisí skleníkových plynů pro všechny typy území, zejména prostřednictvím poradenství, informovanosti a monitorování	- Počet účastníků vzdělávacích, informačních a poradenských aktivit (počet) - Počet absolventů kontinuálního zvyšování informovanosti (počet)
				(g) Presazování využívání vysoko účinné kombinované výroby tepla a elektrické energie na základě poptávky po využitelném teple	Podpora energetické efektivity, využívání OZE a snižování emisí skleníkových plynů pro všechny typy území, prostřednictvím regionálních a lokálních akčních plánů udržitelné energetiky a rozvoje energetických služeb	- Počet veřejných subjektů s systémovým přístupem k energetické efektivitě a využívání OZE
					Rozvoj účinnějších systémů centralizovaného zásobování teplem založených na poptávce po využitelném teple	- Úspora PEZ v systémech centralizovaného zásobování teplem (MWh/rok) - Množství tepla vyrobeného vysoko účinnou kombinovanou výrobou založenou na poptávce po využitelném teple (MWh/rok)
5. Technická pomoc	EFRR	75 000 000	2,4 %			

2. Opis prioritných osí operačného programu

2.1 PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

2.1.1 INVESTIČNÁ PRIORITA 1 *Prioritnej osi 1: Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek*

2.1.1.1 *Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky*

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: Zabezpečiť nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a za účelom plnenia požiadaviek environmentálneho acquis

Dosiahnutie súladu s požiadavkami environmentálneho acquis a nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva, ktorá uprednostňuje predchádzanie vzniku odpadov, jeho opätovné použitie a recykláciu a až následne zhodnotenie odpadov. Zvýšené environmentálne vedomie spoločnosti o filozofii predchádzania vzniku odpadov, životnom cykle výrobku a triedení odpadov, podporujúce efektívne fungovanie odpadového hospodárstva.

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom podpory aktivít zameraných najmä na:

- podpora nástrojov informačného charakteru so zameraním na predchádzanie vzniku odpadov, na podporu triedeného zberu odpadov a zhodnocovania odpadov
- príprava na opätovné použitie a zhodnocovanie so zameraním na recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov
- príprava na opätovné použitie a recyklácia nebezpečných odpadov,
- vybudovanie a zavedenie jednotného environmentálneho monitorovacieho a informačného systému v odpadovom hospodárstve.

VÝSLEDKY

a) zvýšený podiel zhodnocovaných odpadov v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva

Realizáciou aktivít v rámci špecifického cieľa „Zabezpečiť nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a za účelom plnenia požiadaviek environmentálneho acquis“ dôjde k zvýšeniu podielu zhodnotených odpadov. Zvýši sa kapacita v rámci systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a zefektívni sa ich fungovanie. Zvýšenie environmentálneho vedomia obyvateľstva prostredníctvom informačných kampaní zameraných na popularizáciu filozofie predchádzania vzniku odpadov, triedenia odpadov, zhodnocovania odpadov a využívania environmentálnych značiek bude mať v konečnom dôsledku vplyv na zlepšenie stavu odpadového hospodárstva.

Tabuľka 3 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Podiel zhodnotených odpadov na celkovom množstve vyprodukovaných odpadov	%		50	2012	nárast o 15 - 20%	MŽP (Správa o stave životného prostredia)	Raz za kalendárny rok

2.1.1.2 Oprávnené aktivity

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. Podpora nástrojov informačného charakteru so zameraním na predchádzanie vzniku odpadov, na podporu triedeného zberu odpadov a zhodnocovania odpadov

Predchádzanie vzniku odpadov je na prvom mieste v hierarchii nakladania s odpadmi, ktorá je definovaná v zákone o odpadoch v platnom znení. Celkové množstvo vyprodukovaného odpadu v SR, ako aj množstvo vyprodukovaného odpadu na obyvateľa SR má kolísavý charakter, a teda stále existuje priestor pre prevenciu vzniku odpadov a jeho minimalizáciu. Program predchádzania vzniku odpadu SR (zatiaľ v podobe návrhu) definuje opatrenia, ktoré sú potrebné na splnenie jeho hlavného cieľa, a to posunu od materiálového zhodnocovania k predchádzaniu ich vzniku. Medzi významné opatrenia preventívneho charakteru, na ktoré sa zameriava financovanie v rámci operačného programu, patria informovanie občanov o nutnosti a výhodnosti predchádzania vzniku odpadov, propagácia EMAS, propagácia zeleného verejného obstarávania, produktov s environmentálnymi značkami, informačné programy pre obecné samosprávy, zamerané najmä na záväznosť novej hierarchie odpadového hospodárstva, podpora udeľovania environmentálnych značiek atď. Zároveň bude podporené zvyšovanie environmentálneho vedomia v oblasti informovanosti a propagácie materiálov, ktoré budú vyrobené z recyklovaných odpadov z obalov a z odpadového papiera, skla, plastov a viacvrstvových kombinovaných materiálov a ktoré slúžia na výrobu obalov a ďalších výrobkov, v zmysle Smernice EP a Rady 94/62 ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov. Informačné kampane rozširujúce environmentálne povedomie obyvateľstva sú významným činiteľom napomáhajúcim intenzifikácii triedeného zberu, zvyšovaniu miery recyklácie a iných spôsobov zhodnocovania odpadov.

Cieľové skupiny: obce; samosprávne kraje; orgány štátnej správy odpadového hospodárstva; združenia právnických, fyzických osôb alebo neziskové organizácie ako nepodnikateľské subjekty; fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie

Cieľové územia: celé územie SR

Prijímatelia: Slovenská agentúra životného prostredia v rámci národného projektu, ako aj globálneho grantu (prostredníctvom ktorého bude pomoc poskytovaná ďalším subjektom v tejto oblasti)

B. Príprava na opätovné použitie a zhodnocovanie so zameraním na recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov

Z dôvodu plnenia záväzkov vyplývajúcich zo smernice EP a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc a v súlade s cieľmi stanovenými smernicou Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 z 29. septembra 2003, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 z 22. októbra 2008 a smernice Rady 2011/97/EÚ z 5. decembra 2011 je potrebné, aby SR dobudovala infraštruktúru v oblasti materiálového zhodnocovania, a to predovšetkým recyklácie, nie nebezpečných odpadov a zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov.

Preto v rámci uvedenej aktivity bude finančná pomoc smerovaná na: podporu predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, výstavbu nových zariadení pre prípravu na opätovné použitie odpadov; podporu triedeného zberu zložiek komunálnych odpadov, vrátane mechanickej úpravy komunálnych odpadov; výstavbu nových zariadení alebo rekonštrukciu existujúcich zariadení na recykláciu nie nebezpečných odpadov, vrátane úpravy odpadov ako súčasti technológie recyklácie; výstavbu nových zariadení alebo rekonštrukciu existujúcich zariadení na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu, vrátane produkcie bioplynu využívaného na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie; výstavbu nových zariadení alebo rekonštrukciu existujúcich zariadení na materiálové zhodnocovanie nie nebezpečných odpadov na materiály, ktoré sa dajú použiť ako palivo; výstavbu nových zariadení na mechanicko-biologickú úpravu zmesových komunálnych odpadov; zvyšovanie environmentálneho vedomia a podporu informovanosti a propagácie triedeného zberu odpadov pri zdroji a v oblasti zhodnocovania odpadov ako súčasť investičných projektov.

Cieľové skupiny: obce; samosprávne kraje; orgány štátnej správy odpadového hospodárstva; združenia právnických, fyzických osôb alebo neziskové organizácie ako nepodnikateľské subjekty; fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie

Cieľové územia: celé územie SR. Územné priority budú vychádzať z platného Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, vypracovaného na národnej úrovni, z ktorého následne vychádzajú Programy odpadového hospodárstva krajov.

Prijímatelia: MŽP SR, alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie; obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie; samosprávne kraje alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie; združenia právnických, fyzických osôb alebo neziskové organizácie ako nepodnikateľské subjekty; fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie

C. Príprava na opätovné použitie a recyklácia nebezpečných odpadov

Z dôvodu chýbajúcej infraštruktúry v zhodnocovaní nebezpečných odpadov, ktorej dôsledkom je stále sa zvyšujúci podiel zneškodnených nebezpečných odpadov, je podpora v rámci operačného programu zameraná tiež na prípravu pre opätovné použitie a recykláciu nebezpečných odpadov. Investičné projekty v oblasti zhodnocovania nebezpečných odpadov budú zároveň podporené informačnými aktivitami.

Preto v rámci uvedenej aktivity bude finančná pomoc smerovaná na: výstavbu nových zariadení pre prípravu na opätovné použitie odpadov; výstavbu nových zariadení a rekonštrukciu existujúcich zariadení na recykláciu nebezpečných odpadov; zvyšovanie environmentálneho vedomia a informovanosti a propagácie prípravy pre opätovné použitie nebezpečných odpadov a v oblasti recyklácie nebezpečných odpadov ako súčasť investičných projektov.

Cieľové skupiny: obce; samosprávne kraje; orgány štátnej správy odpadového hospodárstva; združenia právnických, fyzických osôb alebo neziskové organizácie ako nepodnikateľské subjekty; fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie

Cieľové územia: celé územie SR. Územné priority budú vychádzať z platného Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, vypracovaného na národnej úrovni, z ktorého následne vychádzajú Programy odpadového hospodárstva krajov.

Prijímatelia: MŽP SR, alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie; obce alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie; samosprávne kraje alebo nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie; združenia právnických alebo fyzických osôb; fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie

D. Vybudovanie a zavedenie jednotného environmentálneho monitorovacieho a informačného systému v odpadovom hospodárstve

Existujúci systém zberu a spracovania dát vykazuje veľkú chybovosť, je založený na značnej byrokratickej záťaži podnikateľského a verejného sektora. Nekvalitné údaje a nedostatočná možnosť údaje spracovávať, vyhodnocovať a využívať pre potreby riadenia štátnej správy odpadového hospodárstva vyvolala potrebu vybudovania nového plne elektronického systému zberu a spracovania údajov.

Cieľové skupiny: obce; orgány štátnej správy odpadového hospodárstva; združenia právnických, fyzických osôb alebo neziskové organizácie ako nepodnikateľské subjekty; fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie

Cieľové územia: celé územie SR

Prijímatelia: MŽP SR, alebo ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie

2.1.1.3 Hlavné princípy výberu projektov

Proces výberu projektov bude zabezpečený v súlade s princípmi intervenčnej logiky a so zásadou správneho finančného riadenia, vychádzajúc pritom z jednotne nastavených pravidiel definovaných na národnej úrovni zo strany Centrálného koordinačného orgánu s cieľom zabezpečiť efektívne a transparentné čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Hlavným cieľom tohto procesu je zabezpečiť efektívnym a transparentným spôsobom výber takých projektov, ktoré najvhodnejším spôsobom prispievajú k dosahovaniu cieľov operačného programu.

Za týmto účelom budú v procese výberu projektov aplikované najmä nasledovné hlavné zásady:

- dodržiavanie princípov transparentnosti, rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a vylúčenia zaujatosti v súlade s uplatniteľnými všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a EÚ;
- dodržiavanie princípu 4 očí;
- jasné, zrozumiteľné a adresné komunikovanie stratégie podpory operačného programu smerom k potenciálnym žiadateľom, vrátane nastavenia výziev na predkladanie žiadostí o NFP s vymedzením objektívnych podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutné na poskytnutie finančného príspevku, s cieľom zlepšiť kvalitu projektov a zároveň znížiť počet neúspešných žiadateľov (v dôsledku vytvorenia podmienok umožňujúcim potenciálnym žiadateľom vopred odhadnúť pravdepodobnosť podpory ich projektov);
- nastavenie vhodného formátu projektovej žiadosti a zadefinované jasných a objektívnych hodnotiacich a výberových kritérií umožňujúcich objektívne posúdiť a vyhodnotiť mieru prínosu projektu k naplneniu cieľov OP;
- prostredníctvom nastavenia hodnotiacich a výberových kritérií klásť dôraz na nákladovú efektívnosť projektov (Value for Money principle), t.j. zabezpečiť výber projektov, ktorých prínos k daným cieľom operačného programu je vo vzťahu k vynaloženým finančným prostriedkom najväčší;
- posilnenie uplatnenia nástrojov na zabezpečenie efektívneho a objektívneho posudzovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov (benchmarky, jednotkové ceny, limity);
- minimalizovanie rizika vyradenia kvalitných projektov z dôvodu formálnej neúplnosti prostredníctvom umožnenia nápravy (klarifikácie);
- rozšírenie a zjednodušenie využívania inštitútu zásobníka projektov;
- zabezpečenie transparentného výberu hodnotiteľov posudzujúcich projekty na základe vopred stanovených objektívnych kritérií spĺňajúcich podmienky odbornosti, transparentnosti a nediskriminácie;
- zabezpečenie efektívneho a účinného systému opravných prostriedkov, ktorý bude dostupný pre žiadateľov o poskytnutie pomoci a bude slúžiť na účinnú nápravu identifikovaných pochybení na strane poskytovateľa pomoci tak, aby zabezpečoval maximálnu garanciu nápravy prípadného pochybenia a ujmy spôsobenej žiadateľovi o poskytnutie pomoci. Tento systém musí zabezpečiť, aby žiadateľ mal možnosť domáhať sa nápravy stavu, ktorý nie je v súlade s pravidlami vyhlásenými v rámci výzvy, ale musí tiež zabezpečiť, aby k prípadnému vyriešeniu sporov došlo v čase, kedy ešte prípadná finančná realizácia takéhoto napraveného stavu bude objektívne možná.

Vybrané procesné aspekty výberu projektov budú osobitne upravené v závislosti od spôsobu poskytovania pomoci. V rámci tejto investičnej priority bude pomoc poskytovaná prostredníctvom:

- dopytovo - orientovaných projektov, charakterizovaných tým, že žiadatelia predkladajú projekty na základe verejnej výzvy na predkladanie žiadostí o NFP určenej pre dvoch a viac oprávnených žiadateľov, medzi ktorými prebieha súťaž;
- národných projektov, s vopred vymedzeným zameraním projektu v zmysle stratégie operačného programu a so žiadateľmi vopred určenými na základe ich jedinečného postavenia a funkcie v danej oblasti;
- globálnych grantov, v prípadoch, kedy RO bude považovať za efektívnejšie poveriť riadením vybranej časti OP sprostredkovateľský orgán pri splnení vopred stanovených podmienok týkajúcich sa administratívnej, technickej, finančnej a odbornej spôsobilosti na implementáciu globálneho grantu, a to za účelom podpory projektov s malým finančným objemom zameraných na určitý typ aktivity a realizovaných prostredníctvom vybraných partnerov, ktorí sa zameriavajú svojou aktívnou činnosťou na daný typ aktivity;
- nástrojov finančného inžinierstva, t.j. návratnou formou pomoci poskytovanou prostredníctvom Slovenského investičného holdingu v prípadoch vybraných typov aktivít, vo vzťahu ku ktorým bude identifikovaná vhodnosť takéhoto spôsobu financovania a zároveň absorpčná kapacita subjektov súkromného sektora.

2.1.1.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru bude možné dané prostriedky spolu s akýmikoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.) Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.1.1.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 1 prioritnej osi 1 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.1.1.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 4 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Počet informačných aktivít	počet	KF	N/A	740	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov	t/rok	KF	N/A	20 451	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov	t/rok	KF	N/A	262 209	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	COMMON OUTPUT Zvýšená kapacita pre recykláciu odpadov	t/rok	KF	N/A	157 465	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Vybudovaný jednotný environmentálny monitorovací a informačný systém v odpadovom hospodárstve	počet	KF	N/A	1	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

2.1.2 INVESTIČNÁ PRIORITA 2 Prioritnej osi 1: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

2.1.2.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

Primárnou potrebou v oblasti vodného hospodárstva SR je v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vode dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015, resp. 2021, najneskôr však do roku 2027. Pod dosiahnutím dobrého stavu vôd sa rozumie dobrý ekologický a chemický stav vo všetkých vodných útvaroch. Dobrý stav vôd je možné dosiahnuť integrovaným riadením vodných zdrojov v rámci povodí, kde boli identifikované významné vodohospodárske problémy ako sú: organické znečistenie povrchových vôd, znečistenie povrchových vôd živinami, znečistenie vôd prioritnými látkami a látkami relevantnými pre SR, hydromorfologické zmeny a problémy kvantity a kvality podzemných vôd. Okrem toho je potrebné zvyšovať povedomie obyvateľstva vzdelávaním v oblasti ochrany vôd s cieľom zabezpečiť ochranu vôd a jej efektívne využívanie.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: Podporiť zabezpečenie plnenia predvstupových záväzkov SR voči EÚ v oblasti čistenia a odvádzania komunálnych odpadových vôd

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného špecifického cieľa bude:

a) Zvýšený podiel obyvateľstva napojeného na kanalizačnú sieť

Plnenie výsledkov môže byť ovplyvnené skutočnosťou, že v prípade ak vlastníkom stavby alebo vlastníkom pozemku má povolenie príslušného orgánu štátnej vodnej správy na iný spôsob nakladania s odpadovými vodami, nevzniká mu v súlade s § 23 ods. 2 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách) povinnosť napojiť sa na novovybudovanú kanalizáciu. Vo všetkých ostatných prípadoch je vlastníkom stavby alebo pozemku povinný pripojiť sa na verejnú kanalizáciu. Avšak pri aktívnom prístupe investora a obce sú v rámci platných právnych predpisov vytvorené podmienky pre napojenie sa producentov na novovybudovanú kanalizačnú sieť.

b) Zvýšený podiel komunálnych odpadových vôd čistených v súlade s legislatívou SR a EÚ**Tabuľka 5 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu**

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategórie regiónov (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj	Frekvencia vykazovania
	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd (kanalizačná sieť + ČOV)	EO		3 301 000	2012	3 557 983	MŽP SR (Vodné hospodárstvo v Slovenskej republike), monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: Zabezpečiť zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou v súlade s legislatívou SR a EÚ**VÝSLEDKY**

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného špecifického cieľa bude:

a) Zvýšený podiel obyvateľstva so zlepšenou distribúciou pitnej vody**Tabuľka 6 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu**

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategórie regiónov (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj	Frekvencia vykazovania
	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody	Obyvateľ		4 707 000	2012	4 813 074	MŽP SR (Vodné hospodárstvo v Slovenskej republike), monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3: Vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd v SR

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného špecifického cieľa bude:

a) Zlepšený stav vôd v SR v súlade s legislatívou SR a EÚ

Tabuľka 7 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Podiel monitorovaných vodných útvarov na celkovom počte vodných útvarov	%		42,42	2012	100	MŽP SR (Program monitorovania vôd v Slovenskej republike)	Raz za kalendárny rok
	Počet vyriešených vodných útvarov, v ktorých sa realizovali opatrenia na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch na dosiahnutie dobrého ekologického stavu	Počet		2	2012	371	MŽP SR (Analýza pokroku dosiahnutom pri zavádzaní Programu opatrení Vodného plánu Slovenska) monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

2.1.2.2 Oprávnené aktivity

Špecifický cieľ: Podporiť zabezpečenie plnenia predvstupových záväzkov SR voči EÚ v oblasti čistenia a odvádzania komunálnych odpadových vôd

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. Budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Uvedená aktivita je zameraná na zvýšenie počtu obyvateľov žijúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a obslužnosti územia vo vzťahu k odvádzaniu a čisteniu komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby vodného hospodárstva v súlade so záväzkami SR voči EÚ.

Navrhovaná aktivita je jednou zo základných požiadaviek Rámcovej smernice o vode (2000/60/ES) dosiahnuť dobrý stav vôd. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné redukovať

znečistenie povrchových vôd a redukovať organické znečistenie povrchových vôd živinami minimálne na úroveň kompatibilnú s kritériami dobrého ekologického stavu/potenciálu.

Koncepčným východiskom pri riešení tejto problematiky sú nasledujúce dokumenty: Národný program Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení smernice Komisie 98/15/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003/ES, Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, Vodný plán Slovenska (kap. 8.1, 8.1.2, 8.2, a 8.2.2), ktorý obsahuje plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja a plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Visly, Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 279/ 2011 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Vodného plánu Slovenska obsahujúca program opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov.

Realizáciou dobudovávania, intenzifikovania resp. budovaním nových verejných kanalizácií vrátane ČOV sa naplnia záväzky SR vyplývajúce zo Zmluvy o pristúpení SR k EÚ. Naplnením uvedených cieľov a záväzkov SR, ktoré sú premietnuté do uvedených strategických dokumentov, sa dosiahne predovšetkým zvýšená ochrana a zlepšenie stavu prírodných zdrojov vôd, vodných ekosystémov, komplexné riešenie ekologických a vodohospodárskych záujmov, zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva, čo v konečnom dôsledku bude mať pozitívny vplyv na samotný rozvoj regiónov a celej spoločnosti. Tieto aktivity podporujú aj ciele Stratégie EÚ pre Dunajský región (Dunajská stratégia) v prioritnej oblasti 4 Obnova a udržanie kvality vôd.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR a producenti komunálnych odpadových vôd pôsobiaci na území daného projektu

Cieľové územie: celé územie SR. Pomoc bude zameraná prioritne na aglomerácie uvedené v Národnom programe SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS.

Prijímatelia: obce; združenia obcí;
vlastníci verejných kanalizácií podľa zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách ;
právnické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti verejných kanalizácií vymedzené v zákone o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách

B. Podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd, ktoré prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, kde bol identifikovaný zlý stav vôd.

Uvedená aktivita je zameraná na primerané čistenie a odvádzanie odpadových vôd vo všetkých aglomeráciách, ktoré majú vybudovanú stokovú sieť, avšak zatiaľ nemajú vybudovanú čistiareň odpadových vôd so zameraním najmä na chránené územia, a oblastiach kde bol identifikovaný zlý stav vôd.

Uvedená aktivita sa vzťahuje na aglomerácie pod 2000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, kde vodné útvary vykazujú zlý stav.

Požiadavka na redukovanie znečistenia povrchových vôd organického pôvodu a znečistenia povrchových vôd živinami v aglomeráciách pod 2000 EO vyplýva z doplnkových opatrení Rámcovej smernice o vode.

Uvedená aktivita je v súlade s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 279/ 2011 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Vodného plánu Slovenska obsahujúca program opatrení na

dosiahnutie environmentálnych cieľov. Environmentálnym cieľom je dosiahnutie zníženia organického znečistenia povrchových vôd minimálne na úroveň kompatibilnú s kritériami dobrého ekologického stavu/potenciálu aj v chránených oblastiach a v oblastiach kde bol identifikovaný zlý stav vôd.

Koncepčným východiskom pri riešení tejto problematiky je Vodný plán Slovenska (kap. 8.1, 8.1.2, 8.2, 8.2.2), ktorý obsahuje plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja a plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Visly.

Uvedená aktivita podporuje aj ciele Stratégie EÚ pre Dunajský región (Dunajská stratégia) v prioritnej oblasti 4 Obnova a udržanie kvality vôd.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR a ďalší producenti komunálnych odpadových vôd pôsobiaci na území daného projektu

Cieľové územie: celé územie SR. Pomoc bude zameraná prioritne na aglomerácie pod 2000 EO neuvedené v Národnom programe SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, ktoré prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, kde bol identifikovaný zlý stav vôd

Prijímatelia: obce; združenia obcí;
vlastníci verejných kanalizácií podľa zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách;
právnické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti verejných kanalizácií vymedzené v zákone o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách

Špecifický cieľ: Zabezpečiť zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou v súlade s legislatívou SR a EÚ

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. Zabezpečenie podmienok v oblasti zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov

V rámci uvedenej aktivity sa jedná o zabezpečenie prístupu čo možno najväčšieho počtu obyvateľov k pitnej vode prostredníctvom budovania a rozšírenia obecných verejných vodovodov v súlade s aktualizovaným Národným programom SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, ako aj zabezpečenie obslužnosti územia pitnou vodou z verejného vodovodu v dostatočnej kvalite a kvantite. Pri riešení tejto problematiky sa bude vychádzať z nasledovných koncepčných dokumentov - Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, jednotlivých plánov rozvoja kraja, Vodného plánu Slovenska, ktorý obsahuje plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja a plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Visly.

Zásobovanie obyvateľov z verejných vodovodov ako aj špecifická spotreba vody charakterizujú životnú úroveň a hygienu bývania obyvateľov. Súčasne je zásobovanie pitnou vodou jedným z determinujúcich faktorov rozvoja regiónu, a to v oblasti rozvoja bývania, služieb, priemyslu cestovného ruchu a pod. Dosiahnutie dobrého zdravia obyvateľov je možné práve zabezpečením dodávky kvalitnej pitnej vody z verejného vodovodu. Regionálne prerozdelenie budúcich investícií zohľadní potreby regiónov, vo vzťahu k súčasnému stavu.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR a ďalšie subjekty (t.j. odberatelia pitných vôd) pôsobiaci na území daného projektu

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: obce; združenia obcí;
vlastníci verejných vodovodov podľa zákona o verejných vodovodoch
a verejných kanalizáciách;
právnické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti verejných vodovodov
vymedzené v zákone o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách

Špecifický cieľ: Vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd v SR

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. Monitorovanie a hodnotenie vôd, vrátane zabezpečovania a prevádzkovania monitorovacej siete.

Monitorovanie stavu vôd v Slovenskej republike sa vykonáva za účelom sledovania a hodnotenia kvality, stavu a kvantity povrchových a podzemných vôd. Požiadavky na monitorovanie vôd sa vykonávajú v súlade s Rámcovou smernicou o vode (čl. 8, ods. 1 a 2, resp. príloha V) a v zmysle požiadaviek vodného zákona. Základným plánovacím dokumentom na výkon monitorovania stavu vôd za účelom plnenia požiadaviek RSV tvorí Program monitorovania vôd Slovenska (Vodný plán SR, kap.5).

Z uvedených dokumentov vyplývajú i príslušné povinnosti SR predkladať hlásenia EK o stave vôd. Monitorovanie stavu povrchovej vody a podzemnej vody sa realizuje na základe ročných programov monitorovania, v ktorých sa upresňujú monitorovacie miesta, rozsah a frekvencia sledovania ukazovateľov. Zistené hodnoty sú centrálné archivované a využívané pre hodnotenie stavu vôd, čo je základným predpokladom návrhu opatrení v plánoch manažmentu povodí.

Cieľom monitorovania je získanie spoľahlivých údajov pre komplexný výkon vodného manažmentu aj v chránených oblastiach a hraničných oblastiach. Aby boli výsledky monitorovania použiteľné pre hodnotenia vôd, musí byť táto činnosť vykonávaná nepretržite, s príslušnou frekvenciou a v rozsahu stanovených ukazovateľov. Na kontinuálne plnenie výkonu monitorovania je potrebné udržať prevádzkyschopnosť monitorovacej siete vrátane meracích zariadení a zabezpečiť ich obnovu. V Správe Komisie o vykonávaní plánov vodohospodárskeho manažmentu povodí v kontexte s RSV z r. 2012 Komisia odporúča „zlepšiť a rozšíriť nástroje monitorovania a hodnotenia s cieľom zabezpečiť komplexný obraz o stave vodného prostredia na účely ďalšieho plánovania“. Existencia kvalitného informačného systému s dostatočnou databázou informácií z monitorovania je základným predpokladom pre tvorbu vodnej politiky a riadenie vodného hospodárstva na úrovni SR ako aj celej EÚ.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR; subjekty verejnej správy

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: Výskumný ústav vodného hospodárstva; Slovenský hydrometeorologický ústav; Štátny geologický ústav Dionýza Štúra; Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.; t. j. subjekty, ktoré realizujú aktivity v oblasti monitorovania vôd v súlade s vodným zákonom a v súlade s Rámcovým programom monitorovania stavu vôd na roky 2010 – 2015, resp. v súlade s ďalším Rámcovým programom monitorovania stavu vôd.

B. Vytváranie podmienok na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch a ich realizácia za účelom podpory biodiverzity a zabezpečovania ekosystémových služieb

Cieľom danej aktivity je zabezpečenie spojitosti vodných - útvarov elimináciou hydromorfologických vplyvov aktivitami ako sú napríklad: konkrétne opatrenia na zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov, spriechodnenie funkčných rybovodov, alebo biokoridorov, prebudovanie existujúcich prekážok na vodnom toku na sklzy a rampy. Opatrenia budú realizované na existujúcich vodných stavbách (uvedených vo Vodnom pláne Slovenska) prednostne na vodných útvaroch, ktoré po realizácii nápravných opatrení dosiahnu charakter prirodzeného vodného útvaru. Ich realizácia bude smerovaná prednostne do oblastí NATURA 2000 a ďalších chránených území a to od ústia smerom k prameňu.

Zabezpečením laterálnej spojitosti inundácií a ostatných morfologických zmien na úrovni konzistentnú s kritériami dobrého ekologického stavu bude zabezpečená aj podpora biodiverzity a ekosystémových služieb.

Koncepčným východiskom pri riešení tejto problematiky je Vodný plán Slovenska (kap. 8.4, kap. 8.4. 1.2., kap. 8.4.2.2), ktorý obsahuje plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja a plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Visly a Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 279/ 2011 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Vodného plánu Slovenska obsahujúca program opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR; fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie, najmä v oblasti rybného hospodárstva

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: správca vodohospodársky významných vodných tokov podľa vodného zákona;
správcovia drobných vodných tokov podľa vodného zákona;
nájomcovia drobných vodných tokov alebo ich úsekov podľa vodného zákona;
prevádzková organizácia poverená Slovenskou republikou na prevádzku objektov Sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros

C. Podpora zefektívnenia nástrojov koncepcného a informačného charakteru uplatňovaných v oblasti ochrany vôd a vodného hospodárstva

Uvedená aktivita prispieva k zvyšovaniu úrovne povedomia obyvateľstva v oblasti ochrany vôd s cieľom zabezpečenia zvýšiť ochranu vôd a jej efektívne využívanie. Zároveň subjekty hospodáriace v zraniteľných oblastiach je potrebné usmerňovať a motivovať tak, aby nedochádzalo k znečisťovaniu vôd škodlivými a obzvlášť škodlivými látkami.

Uvedená aktivita prispieva k zlepšovaniu úrovne poznania najmä vo vzťahu k optimalizácii riadenia a efektívneho využívania vodných zdrojov a prijímania opatrení na zlepšenie ekologického a chemického stavu vodných útvarov.

Koncepčným východiskom pri riešení tejto problematiky je Vodný plán Slovenska, ktorý obsahuje plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja a plán

manažmentu národnej časti správneho územia povodia Visly a Koncepcia na ochranu vodných zdrojov Európy (Blueprint).

Cieľové skupiny: obyvatelia SR; obce; fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti poľnohospodárstva a priemyselnej výroby, správcovia vodných tokov

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: Slovenská agentúra životného prostredia (v rámci národného projektu, ako aj globálneho grantu);
Výskumný ústav vodného hospodárstva; Slovenský hydrometeorologický ústav; Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.

2.1.2.3 Hlavné princípy výberu projektov

Hlavné princípy výberu projektov sú jednotné pre všetky investičné priority v rámci Prioritnej osi 1 a sú uvedené v časti 2.1.1.3.

2.1.2.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru bude možné dané prostriedky spolu s akýmkoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.) Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.1.2.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 2 prioritnej osi 1 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.1.2.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 8 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Dĺžka novovybudovaných kanalizačných sietí (bez kanalizačných prípojok) pozn. na programovej úrovni daná spolu aj za agom. pod 2 000	km	KF	N/A	461	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet novovybudovaných a zrekonštruovaných ČOV (počet) pozn. na programovej úrovni daná spolu aj za agom. nad 2 000	počet	KF	N/A	20	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Dĺžka novovybudovaných vodovodov	km	KF	N/A	14	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet podporených úpravní vôd	počet	KF	N/A	3	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet vykonaných odberov a meraní povrchových a podzemných vôd	počet	KF	N/A	13 927	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet podporených objektov v rámci monitorovacej siete	počet	KF	N/A	2 216	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet spracovaných a vyhodnotených výsledkov analýz povrchových a podzemných vôd	počet	KF	N/A	15 022	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch	počet	KF	N/A	327	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet informačných aktivít	počet	KF	N/A	266	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet koncepčných, analytických a metodických materiálov	počet	KF	N/A	46	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

2.1.3 INVESTIČNÁ PRIORITA 3 Prioritnej osi 1: Ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, vrátane siete Natura 2000 a zelených infraštruktúr

2.1.3.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: Zabezpečiť podmienky pre zachovanie biologickej diverzity a zlepšenie stavu ekosystémov v krajine

Špecifickým cieľom je najmä príprava a realizácia dokumentov starostlivosti o chránené územia a osobitne chránené časti prírody a krajiny a realizácia ďalších opatrení na plnenie záväzkov vyplývajúcich zo smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ďalej len „smernica o biotopoch“) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (ďalej len „smernica o ochrane vtáctva“), medzinárodných dohovorov na ochranu biodiverzity a zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) a nadväzujúcich predpisov. V EÚ stratégii biodiverzity do roku 2020 je stanovená vízia do roku 2020 „zastaviť stratu biodiverzity a degradáciu ekosystémových služieb a podľa možnosti ich obnoviť...“. Dosiahnutie alebo zachovanie priaznivého stavu druhov a biotopov je najmä prostredníctvom sústavy Natura 2000 (vytvorenej v zmysle uvedených smerníc). Špecifický cieľ prioritnej osi taktiež okrajovo súvisí so smernicou Rady 1999/22/ES z 29. marca 1999 o chove voľne žijúcich živočíchov v zoologických záhradách.

Zlepšenie stavu ekosystémov vyžaduje nielen priebežnú starostlivosť o chránené územia, vrátane území Natura 2000 a území medzinárodného významu, ale aj výrazné zlepšenie zelenej infraštruktúry. Záväzky vyplývajú zo smernice o biotopoch a smernice o ochrane vtáctva, EÚ stratégie biodiverzity do roku 2020, oznámenia Komisie k zelenej infraštruktúre, ako aj medzinárodných dohovorov na ochranu biodiverzity a zákona č. 543/2002 Z. z. Lepšia ekologická funkčnosť ekosystémov a poskytovanie ekosystémových služieb bude závisieť aj od zabezpečenia funkčných prepojení medzi ekosystémami prostredníctvom budovania a obnovy prvkov zelenej infraštruktúry.

Zabezpečením funkčného systému monitoringu a reportingu na úseku ochrany prírody a krajiny bude možné aj jasne definovať potreby na zabezpečenie zníženia zastúpenia nepôvodných a inváznych druhov na území Slovenskej republiky. Aktivity majú oporu v článku 22 smernice o biotopoch, článku 11 smernice o ochrane vtáctva a § 7 zákona č. 543/2002 Z. z., ako v jednom z cieľov EÚ stratégie biodiverzity do roku 2020. Preto je potrebné zabezpečiť lepšie poznanie stavu na základe odborných podkladov, predovšetkým zber údajov v teréne (monitoring) a následné spracovanie dát pomocou komplexného informačného systému, ktoré vyplýva z článku 12 smernice o biotopoch a ich sprostredkovanie verejnosti. Povinnosť reportingu o biotopoch a druhoch európskeho významu vyplýva z článku 17 smernice o biotopoch a článku 12 smernice o ochrane vtáctva, ako aj z národnej legislatívy. Zlepšenie a prepojenie monitoringu a reportingu je jednou z úloh na splnenie prvého cieľa EÚ stratégie biodiverzity do roku 2020. Funkčný systém monitoringu a reportingu je podstatnou zložkou manažmentového plánovania na národnej a európskej úrovni, ako aj základom pre kvalifikované každodenné rozhodovanie štátnej správy (ochrany prírody, územného plánovania) a prípravy projektovej činnosti.

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného cieľa bude:

a) Znížený pokles biologickej diverzity

Zmiernenie a v ideálnom prípade až zastavenie poklesu biologickej diverzity a zachovanie resp. zlepšenie priaznivého stavu biotopov a druhov európskeho významu a ostatných významných zložiek bioty Slovenskej republiky sa dosiahne cez dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie primeranej starostlivosti o územia Natura 2000, ako aj ďalšie chránené územia. Dobudovanie sústavy Natura 2000 je povinnosťou podľa článku 4 smernice o biotopoch, ako aj jednou z aktivít prvého cieľa EÚ stratégie biodiverzity do roku 2020. Zároveň to vyplýva aj z § 26 až 28, § 54 a § 65i) zákona č. 543/2002 Z. z. Zabezpečenie starostlivosti o územia Natura 2000 je upravené najmä v článku 6 smernice o biotopoch.

Dosiahnutie priaznivého stavu biotopov a druhov je priamo závislé na vyhlasovaní území európskeho významu, schvaľovaní dokumentácie ochrany prírody, podpore dotknutých subjektov a prideľovaní finančných prostriedkov, ako aj na integrácii ochrany biotopov a druhov a manažmentových požiadaviek do hlavných stratégií využívania krajiny a vody (v rámci i mimo sústavy Natura 2000) a v neposlednom rade externými faktormi.

Tabuľka 9 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Počet biotopov a druhov so zlepšeným hodnotením ich stavu	počet		0	2013	30	MŽP SR (pravidelná, resp. mimoriadna Správa hodnotenia biotopov a druhov v zmysle čl. 17 smernice o biotopoch)	k 31.12.2018 a k 31.12.2023

2.1.3.2 Oprávnené aktivity

Špecifický cieľ: Zabezpečiť podmienky pre zachovanie biologickej diverzity a zlepšenie stavu ekosystémov v krajine

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu)

Slovenská republika splnila záväzok členských štátov zakotvený v článku 3 smernice o biotopoch vyhlásením všetkých 41 chránených vtáčích území (vymedzených podľa smernice o ochrane vtáctva) a 216 území európskeho významu (vymedzených podľa smernice o ochrane biotopov). Pre ostatných 160 území európskeho významu, lehota pre

vyhlásenie uplynie v novembri 2013 pre územia v panónskej biogeografickej oblasti a v januári 2014 pre lokality v alpskej biogeografickej oblasti. V roku 2011 bolo doplnených 97 nových území európskeho významu, ďalšie lokality Slovenská republika musí vymedziť pre vybrané biotopy a druhy európskeho významu.

Cieľom aktivity je dobudovanie sústavy chránených území, zabezpečenie priebežnej starostlivosti o chránené územia a druhy, vrátane území Natura 2000 a území medzinárodného významu, prerokovávanie návrhov so zainteresovanými skupinami, vyhlasovanie území európskeho významu, spracovanie podkladov a dokumentov starostlivosti (programy starostlivosti, programy záchrany, mapové podklady, databázy, vedecké a iné štúdie, metodické materiály, finančné plány a plány na diverzifikáciu finančných zdrojov na zabezpečenie starostlivosti o chránené územia, komunikačné plány, a iná súvisiaca dokumentácia), ako aj ich realizácia (praktická starostlivosť, výkup pozemkov, uzatváranie vchodov jaskýň, súvisiace odborné publikácie a i.). Aktivity boli zaradené do návrhu Prioritného akčného rámca financovania Natura 2000 v EU programovom období 2014-2020 (ďalej len „PAF“).

Cieľové skupiny: obyvatelia SR (najmä vlastníci, užívatelia a návštevníci chránených území, ako aj širšia verejnosť, ktorej chránené územia poskytujú služby)

Cieľové územia: chránené územia v rámci celej SR, vo výnimočných prípadoch aj pozemky mimo chránených území (kde výkup alebo ochrannárske opatrenia prispievajú k splneniu cieľa)

Prijímatelia: odborné organizácie ochrany prírody MŽP SR alebo iné subjekty verejného sektora (s podmienkou odbornej garancie organizácie ochrany prírody MŽP SR)

B. Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry a eliminácie nepôvodných invázných druhov

Mapovanie a hodnotenie ekosystémov a ich úžitkov je novou úlohou EU stratégie biodiverzity (cieľ 2, aktivity na zlepšenie poznatkov o ekosystémoch a ich úžitkoch do r. 2014 a zlepšenie stavu aspoň 15 % degradovaných ekosystémov do r. 2020). V rámci zlepšenia stavu mokradí aktivita prispieva k hlavnému cieľu koncepčného dokumentu „Program starostlivosti o mokrade Slovenska na roky 2008-2014“ a jeho akčného plánu (schválený vládou SR v r. 2007 a 2011), ako aj k napĺňaniu Rámcovej smernice o vode. Aktivita zahŕňa aj realizačné opatrenia (odstraňovanie a spriechodňovanie bariér a vytváranie migračných koridorov, revitalizácia a optimalizácia hydrologického režimu biotopov, zachovanie a obnova priaznivého stavu mokradí) prispievajúce k zabezpečeniu konektivity druhov a biotopov prostredníctvom jednotlivých prvkov zelenej infraštruktúry. V Slovenskej republike tieto prvky čiastočne identifikuje územný systém ekologickej stability (§ 3 zákona č. 543/2002 Z. z.). Podporou spracovania dokumentov územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni (RÚSES), ako základného dokumentu územného systému ekologickej stability sa zabezpečí vytvorenie základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry na nižších úrovniach spracovania. Podporou budovania zelenej infraštruktúry na lokálnej úrovni (obce) sa dosiahne vytvorenie strategicky plánovanej siete prírodných a poloprírodných oblastí s environmentálnymi vlastnosťami, ktoré sú vytvorené a riadené tak, aby poskytovali široký rozsah ekosystémových služieb (COM(2013)249).

Invázne nepôvodné druhy ovplyvňujú zloženie ekosystémov (vytláčajú pôvodné druhy a znižujú biodiverzitu) a spoločne so zmenou iných podmienok (zmena vodného režimu, zmena

klímy, fragmentácia chránených území a „voľnej krajiny“, narušanie migračných koridorov) spôsobujú zhoršenie stavu ekosystémov a narušajú tak ich schopnosť poskytovať celospoločenské úžitky. Cieľom aktivity je mapovanie a eliminácia šírenia nepôvodných inváznych druhov. Tento záväzok je zakotvený v článku 10 smernice o biotopoch a v národnej legislatíve (hlavne cez územný systém ekologickej stability). Otázka zmierňovania vplyvov nepôvodných alebo inváznych druhov bude dosiahnutá systematickým mapovaním, cielenou eradikáciou problematických druhov a ich potláčaním a následným monitoringom nepôvodných, alebo inváznych druhov v rozsahu pridelených kompetencií. V čase meniacich sa klimatických a ekologických podmienok sú nepôvodné a invázne druhy vážnym ohrozením zdravotného stavu ekosystémov. Prostredníctvom prípravy a realizácie dokumentov starostlivosti o druhy je možné dosiahnuť zlepšenie ich stavu a tým aktívne prispieť k naplneniu cieľov Dohovoru o biologickej diverzite. V rámci prípravy PAF bola vykonaná prioritizácia druhov a biotopov, pre ktoré je potrebné do roku 2020 na Slovensku dosiahnuť zlepšenie priaznivého stavu (aktívnym manažmentom) alebo zachovanie priaznivého stavu (udržiavacím manažmentom). Návrh PAF obsahuje aj konkrétne aktivity a možné zdroje ich financovania.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR (najmä vlastníci, užívatelia a návštevníci chránených území, ako aj širšia verejnosť, ktorej ekosystémy poskytujú služby)

Cieľové územia: celé územie SR – prednostne mimo chránených území

Prijímatelia: odborné organizácie ochrany prírody MŽP SR; Slovenská agentúra životného prostredia alebo iné subjekty verejného sektora (s podmienkou odbornej garancie organizácie ochrany prírody MŽP SR)

C. Dobudovanie a skvalitnenie systému monitoringu druhov a biotopov európskeho významu a reportingu

Zachovanie resp. obnova priaznivého stavu biotopov a druhov európskeho významu ako hlavný cieľ smernice o biotopoch vyžaduje dohľad a poznanie stavu a pravidelný reporting pre Európsku komisiu, vyplývajú zo smernice o biotopoch (čl. 2 bod 2, 11, 16, 17) a smernice o ochrane vtáctva (čl. 9, 12), zo zákona č. 543/2002 Z. z. (§ 6 ods. 4, § 7 ods. 1, § 56 a § 65 ods. 1 písm. k)). Reporting v rámci štátov EÚ sa realizuje jednotne, podľa spoločne odsúhlaseného formátu tak, aby bolo možné vykonať syntetickú správu podľa biogeografických oblastí a za celú EÚ. Medzinárodné štandardy sú požadované aj pri reportingu podľa jednotlivých medzinárodných dohovorov na ochranu biodiverzity. Cieľom aktivity je zabezpečenie realizácie celoplošného monitoringu druhov a biotopov a dostupnosť aktuálnych údajov prostredníctvom informačného systému. Monitoring, ako aj príprava dokumentov starostlivosti, vychádza z definícií priaznivého stavu pre každý druh a pre každý biotop. Dobudovanie a napĺňanie informačného systému chránených druhov, biotopov a chránených území, vrátane území medzinárodného významu, bude efektívne využité pri ochrane, manažmente a hodnotení plánov a projektov v územiach Natura 2000 a ďalších chránených územiach a tiež pri sprostredkovaní údajov verejnosti. Dostupnosť informácií pre verejnosť je základom, aby sa významne odbúrala administratívna záťaž, zvýšilo sa environmentálne povedomie a predchádzalo sa konfliktom pri zabezpečovaní ochrany prírodných hodnôt. Pre účelnosť využitia výsledkov vykonávaný systematický monitoring by mal byť vykonávaný na celoslovenskej úrovni, pretože čiastkové informácie z regionálnych monitoringov môžu byť skreslené a nemusia odrážať skutočný stav biotopov a druhov v širšom kontexte.

Cieľové skupiny: odborná a laická verejnosť (najmä tí, ktorí potrebujú odborné podklady k biotopoch, druhoch, územiach)

Cieľové územia: celé územie SR (keďže monitoring a reporting sa nevzťahuje len na chránené územia)

Prijímatelia: odborné organizácie ochrany prírody MŽP SR

D. Dobudovanie a zlepšenie stavu infraštruktúry ochrany prírody za účelom propagácie, sprístupňovania a trvalo udržateľného využívania chránených území

Sprístupňovanie chránených a iných území pre verejnosť nevyplýva priamo z EU smerníc, ani EU stratégie biodiverzity, zabezpečí však zvýšenie povedomia verejnosti a jej účasti na ochrane prírody. Súčasne prispieje k zabezpečeniu dlhodobého zachovania druhov a biotopov (napr. zariadenia na záchranu chránených rastlín a chránených živočíchov, ktorých cieľom je o. i. vzdelávanie) a je podmienkou pre efektívnu komunikáciu s verejnosťou (návštevníci, školy, iné záujmové skupiny). Aktivita zahŕňa označenia chránených území, dobudovanie a údržba náučných chodníkov a informačných tabúl, dobudovanie terénnych zariadení a pracovísk technickou a inou infraštruktúrou, (najmä informačných stredísk ochrany prírody, náučných lokalít vrátane sprístupnených jaskýň a ich vstupných areálov, náučných chodníkov a geoparkov), rekonštrukciu infraštruktúry, vybavenia týchto zariadení náučnými expozíciami, inými prezentáciami a prostriedkami pre environmentálno-vzdelávacie aktivity, informačnými materiálmi, ako aj zabezpečenie prístupových ciest a chodníkov k týmto terénnym zariadeniam a pracoviskám mimo verejných komunikácií (rekonštrukcia prístupového chodníka k informačnému stredisku, jaskyni a pod.). Všetky aktivity budú úzko spojené len s činnosťami týkajúcimi sa zabezpečenia ochrany druhov a biotopov v chránených územiach alebo v ich tesnej blízkosti. V odôvodnených prípadoch bude umožnený výkup pozemkov a vybavenie týchto zariadení informačnými materiálmi.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR (najmä vlastníci, užívatelia a návštevníci chránených území, ako aj širšia verejnosť, ktorej chránené územia poskytujú služby)

Cieľové územia: celé územie SR

Prijímatelia: odborné organizácie ochrany prírody MŽP SR alebo iné subjekty verejného sektora (s podmienkou odbornej garancie organizácie ochrany prírody MŽP SR)

E. Zlepšenie informovanosti a zapojenia kľúčových sektorov a verejnosti na úseku ochrany prírody a krajiny

Zvýšenie povedomia a účasti zainteresovaných subjektov je aktivitou 3 cieľa 1 EU stratégie biodiverzity do r. 2020 a je definovaná aj v § 60 až 62 zákona č. 543/2002 Z. z. Cieľom aktivity je realizácia komunikačných kampaní, organizovanie školení a výstav za účelom zvýšenia povedomia verejnosti, vrátane vlastníkov pozemkov v chránených územiach (napr. prerokovávanie dokumentov starostlivosti a konkrétnych opatrení), ktoré si vyžaduje aj tvorbu dostatočného množstva kvalitných propagačných materiálov a publikácií. Pre naplnenie cieľov smernice o ochrane vtáctva a smernice o biotopoch je zároveň potrebné zlepšiť informovanosť o územiach Natura 2000 a druhoch európskeho významu. Povinnosť podporovať výchovu a všeobecnú informovanosť o potrebe chrániť druhy voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a ich biotopy vyplýva aj z čl. 22. c) smernice o biotopoch a z ustanovení príslušných medzinárodných dohôd.

Nemenej dôležitým cieľom aktivity je organizácia podujatí s kľúčovými subjektmi zameraných na objasnenie záujmov jednotlivých zainteresovaných skupín a hľadanie

spoločných riešení vedúcich k spoločným medzisektorovým postupom a ďalším opatreniam na elimináciu konfliktov, zlepšenie povedomia a zapojenie dotknutých subjektov.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR (najmä vlastníci, užívatelia a návštevníci chránených území, ako aj širšia verejnosť, ktorej ekosystémy poskytujú služby)

Cieľové územia: celé územie SR

Prijímatelia: Slovenská agentúra životného prostredia v rámci národného projektu, ako aj globálneho grantu (prostredníctvom ktorého bude pomoc poskytovaná ďalším subjektom v tejto oblasti)

2.1.3.3 Hlavné princípy výberu projektov

Hlavné princípy výberu projektov sú jednotné pre všetky investičné priority v rámci Prioritnej osi 1 a sú uvedené v časti 2.1.1.3.

2.1.3.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru bude možné dané prostriedky spolu s akýmkoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.) Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.1.3.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 3 prioritnej osi 1 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.1.3.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 10 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	COMMON OUTPUT Plocha biotopov podporených	ha	KF	N/A	19 114	monitorovanie implementácie	raz za kalendárny

	s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany					OP KŽP	rok
	Počet realizovaných prvkov zelenej infraštruktúry	počet	KF	N/A	369	monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	Počet novo zaradených monitorovaných lokalít	počet	KF	N/A	4 497	monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	Počet monitorovaných lokalít, kde došlo k zvýšeniu počtu monitorovaných druhov alebo biotopov	počet	KF	N/A	10 493	monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	Počet realizovaných prvkov infraštruktúry ochrany prírody	počet	KF	N/A	58	monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	Počet informačných aktivít	počet	KF	N/A	1 480	monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok

2.1.4 INVESTIČNÁ PRIORITA 4 Prioritnej osi 1: *Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku*

2.1.4.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

V rámci investičnej priority boli vzhľadom na závery analýzy súčasnej, dlhodobu nepriaznivej situácie v oblasti ochrany ovzdušia a stavu životného prostredia v mestských oblastiach, sformulované dva hlavné špecifické ciele:

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: *Znížiť znečisťovanie ovzdušia a zlepšiť jeho kvalitu*

Špecifický cieľ je zameraný na zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality prostredníctvom dôslednej implementácie smerníc EÚ v oblasti kvality ovzdušia; najmä smernice o priemyselných emisiách, smernice o národných emisných stropoch ako aj smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe. Tento cieľ je zároveň v súlade s národnými prioritami v oblasti kvality ovzdušia definovanými v Stratégii pre redukciiu PM₁₀.

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov bude:

a) Znížené znečisťovanie a zvýšená kvalita ovzdušia

Vzhľadom na pretrvávajúco nepriaznivú situáciu v oblasti kvality ovzdušia bude hlavným cieľom podporovaných projektov realizácia opatrení, ktorých výsledkom bude zníženie množstva emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia a zvýšenie jeho kvality, v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z platnej legislatívy EÚ, ako aj legislatívnych a strategických dokumentov na národnej úrovni. Priamy vplyv na zníženie znečistenia ovzdušia bude mať realizácia technických a technologických opatrení na zdrojoch znečisťovania ovzdušia. Znižovanie emisií znečisťujúcich látok, pre ktoré sú stanovené

imisné a emisné limity, je predpokladom zlepšenia kvality ovzdušia. Aktivita budú zamerané nielen na zníženie koncentrácie tuhých častíc PM₁₀ a PM_{2,5}, ktoré predstavujú najvýznamnejší problém kvality ovzdušia v SR aj z hľadiska nepriaznivých vplyvov na zdravie obyvateľstva. V oblastiach riadenia kvality ovzdušia vymedzených na základe hodnotenia kvality ovzdušia (SHMÚ) dochádza opakovane k prekročovaniu limitných hodnôt pre tuhé znečisťujúce látky. Opatrenia budú smerované aj na znižovanie, ďalších znečisťujúcich látok v ovzduší, a to prostredníctvom konkrétnych investičných opatrení na zdrojoch znečisťovania ovzdušia, s dôrazom na uplatňovanie BAT. Vzhľadom na charakter projektov je potrebné uviesť, že výsledný efekt realizovaných projektov a dosiahnutie očakávaného výsledku, t.j. celkové zníženie znečisťovania ovzdušia v SR a jeho zvýšená kvalita, podlieha pôsobeniu ďalších externých faktorov a zdrojov znečisťovania, ktoré môžu ovplyvniť dosiahnuté výsledky jednotlivých realizovaných opatrení v rámci operačného programu.

Realizáciou projektov zameraných na zvýšenie informovanosti obyvateľstva/zainteresovaných subjektov v oblasti ochrany ovzdušia bude zabezpečený zvyšovanie úrovne povedomia v oblasti kvality ovzdušia. Informačné kampane, semináre, školenia o ochrane ovzdušia sú podporným opatrením na dosiahnutie zlepšenia kvality ovzdušia.

Nevyhnutným predpokladom pre realizáciu účinných opatrení v oblasti ochrany ovzdušia, ktorý zároveň prispieva k plneniu požiadaviek smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe, je kvalitný monitorovací a informačný systém, ako aj komplexná emisná inventarizácia.

Realizáciou projektov na zlepšenie a skvalitnenie monitorovacieho systému kvality ovzdušia a emisnej inventarizácie a projekcií bude zabezpečená využiteľnosť výsledkov monitorovania a zároveň budú príspevkom k napĺňaniu požiadaviek EÚ. Kvalitný a funkčný systém monitorovania ovzdušia, inventarizácie a projekcií emisií o. i. umožňuje identifikovať lokality s najvyššou prioritou z hľadiska kvality ovzdušia (napr. oblasti riadenia kvality ovzdušia).

Tabuľka 11 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	<i>Zníženie produkcie emisií znečisťujúcich látok prepočítané na referenčné tony SO₂</i>	t/rok	N/A	0	2012	40 000 – 45 000	MŽP SR (Správa o kvalite ovzdušia v SR)	raz za kalendárny rok

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: Zabezpečiť sanáciu environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Systematickou inventarizáciou environmentálnych záťaží bolo zistené, že z približne 30 000 pravdepodobných environmentálnych záťaží 1200 lokalít predstavuje nebezpečenstvo pre zdravie človeka a životné prostredie, z čoho je 250 vysoko rizikových, a to najmä v areáloch priemyselných podnikov. S cieľom zamedziť prípadným ohrozeniam života a zdravia obyvateľov žijúcich v priľahlých oblastiach a s cieľom revitalizovať dotknuté priemyselné oblasti je nevyhnutné tieto rizikové environmentálne záťaže odstrániť.

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedených cieľov bude:

a) Zvýšený podiel sanovaných lokalít s evidovanými environmentálnymi záťažami

Vzhľadom na donedávna chýbajúcu právnu úpravu sanácie environmentálnych záťaží v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“ ako aj kvôli komplikovaným pravidlám poskytovania štátnej pomoci v oblasti sanácie znečistených území, je v súčasnosti sanovaných len minimum vysoko rizikových environmentálnych záťaží. Sanácia je vykonávaná prakticky len na tých lokalitách, kde došlo v nadväznosti na prírodné podmienky k priamemu a bezprostrednému ohrozeniu životov a zdravia obyvateľstva, napr. v dôsledku povodní, resp. privalových dažďov.

Environmentálne záťaže sa okrem priemyselných areálov, železničných dep, resp. mestských oblastí nachádzajú aj v rámci veľkokapacitných poľnohospodárskych podnikov, nezabezpečených skladov pesticídov alebo nekontrolovaných skládok nebezpečných odpadov. Cieľom investičnej priority a financovania z prostriedkov OP KŽP teda bude zvýšiť podiel sanovaných lokalít s evidovanými environmentálnymi záťažami nad súčasnú úroveň.

Na dosiahnutie stanoveného cieľa bude vo veľkej miere vplývať aj konkrétna právna úprava poskytovania štátnej pomoci na rekultiváciu znečistených plôch, rozsah oprávnených žiadateľov, oprávnených výdavkov a maximálna výška pomoci najmä v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“ a skutočnosťou, že osobu, ktorá nie je znečisťovateľom, nie je možné prinútiť hradiť výdavky za sanáciu environmentálnej záťaže, ktorej pôvodca nie je známy.

Tabuľka 12 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantná)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Podiel sanovaných lokalít na celkovom počte lokalít s evidovanými environmentálnymi záťažami v SR	%	N/A	44%	2013	49%	Informačný systém environmentálnych záťaží http://envirozataze.enviroportal.sk	raz za kalendárny rok

2.1.4.2 Oprávnené aktivity

Špecifický cieľ: Znížiť znečisťovanie ovzdušia a zlepšiť jeho kvalitu

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Inštalácia technologických zariadení a realizácia technických opatrení na zabezpečenie plnenia podmienok smernice o priemyselných emisiách, zníženia emisií v rámci plnenia požiadaviek smernice o národných emisných stropoch a/alebo smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe**

Dosiahnutie dobrej kvality ovzdušia na celom území SR patrí medzi strategické a kľúčové úlohy ochrany ovzdušia nielen na Slovensku, ale aj v Európe. Z hľadiska kvality ovzdušia je hlavným problémom SR koncentrácia tuhých suspendovaných častíc PM₁₀, PM_{2,5}, potrebné je venovať pozornosť aj emisiám ďalších znečisťujúcich látok (najmä TZL, SO_x, NO_x, VOC amoniak atď.). Hoci emisie znečisťujúcich látok zo zdrojov znečisťovania ovzdušia sú regulované legislatívnymi predpismi, na dosiahnutie lepšej kvality ovzdušia je potrebné zabezpečiť nielen dodržiavanie príslušných limitov, ale aj ďalšie znižovanie emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia. Náhrada alebo modernizácia zastaraných technológií najlepšimi dostupnými technikami (BAT) a dosiahnutie prísnejších požiadaviek na prevádzku zdrojov patria medzi opatrenia, ktoré je potrebné v tejto oblasti realizovať.

Podporované budú aktivity zamerané na uplatňovanie najlepších dostupných techník alebo odľučovacích a iných koncových technológií v súlade so smernicou o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia), ďalej projekty, ktoré prispievajú k zníženiu emisií znečisťujúcich látok uvedených v smernici o národných emisných stropoch (TZL, SO₂, NO_x, VOC, NH₃, a v revidovanej smernici najmä častice PM_{2,5}) a tiež k splneniu požiadaviek smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe. Z hľadiska lokálnej kvality ovzdušia majú význam projekty náhrady zastaraných spaľovacích zariadení lokálnych zdrojov znečisťovania ovzdušia v prospech nízkoemisných a energeticky účinnejších zariadení. Uvedené typy projektov zároveň prispievajú k naplneniu povinností vyplývajúcich zo zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 Z. z. (§ 14, ods. 1) a zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania ŽP a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 23).

Cieľové skupiny: obyvatelia dotknutých území; prevádzkovatelia zdrojov znečistenia

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: subjekty verejného sektora; subjekty súkromného sektora (prevádzkovatelia zdrojov znečisťovania ovzdušia)

B. Informovanie o ochrane ovzdušia a integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania

Informačné kampane a osvetové aktivity sú významnou podpornou aktivitou. Význam osvetových aktivít a informačných kampaní spočíva v potrebe zvyšovania povedomia verejnosti a cieľových skupín, najmä v súvislosti s problematikou lokálnych kúrenísk, ktoré sú významným zdrojom znečistenia ovzdušia. Informačné aktivity v oblasti ochrany ovzdušia, orientované na prax a používanie najlepších dostupných techník, prispievajú k uplatňovaniu prístupov zameraných na znižovanie znečistenia ovzdušia a zlepšenie jeho kvality.

Predmetom podpory budú osvetové a informačné kampane o jednotlivých kategóriách zdrojov a o problematike kvality ovzdušia a možnostiach zlepšovania kvality ovzdušia v regiónoch, vrátane problematiky lokálnych kúrenísk, (t.j. správna prax používania lokálnych kúrenísk, najlepšia dostupná technika, príprava paliva, spaľovacie režimy).

Projekty v oblasti informovanosti a zvyšovania povedomia verejnosti prispievajú k napĺňaniu povinností vyplývajúcich zo smerníc EÚ o priemyselných emisiách a o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe. Opatrenia prispievajú tiež k plneniu úloh vyplývajúcich zo zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 Z. z. (§ 5) ako aj splneniu úloh zo Stratégie pre redukciu PM₁₀.

Cieľové skupiny: obyvatelia SR; orgány štátnej správy; prevádzkovatelia zdrojov znečisťovania

Cieľové územie: celé územie SR, priority oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia

Prijímatelia: Slovenská agentúra životného prostredia v rámci národného projektu, ako aj globálneho grantu (prostredníctvom ktorého bude pomoc poskytovaná ďalším subjektom v tejto oblasti)

C. Skvalitňovanie monitorovania ovzdušia

Kvalitný a funkčný systém monitorovania ovzdušia, inventarizácie a projekcií emisií, ktorý o. i. umožňuje identifikovať lokality s najvyššou prioritou z hľadiska ochrany ovzdušia (napr. oblasti riadenia kvality ovzdušia) je dôležitým predpokladom pre efektívnu realizáciu opatrení na znižovanie znečisťovania ovzdušia a zlepšovanie jeho kvality. Výsledky investícií do infraštruktúry na znižovanie emisií je potrebné overiť adekvátnym a čo najpresnejším monitorovaním emisií priamo na zdroji znečisťovania ovzdušia, ale aj meraním koncentrácie znečisťujúcich látok v ovzduší. Na základe výsledkov monitorovania a modelovania znečistenia ovzdušia budú potom investície nasmerované tam, kde budú prinášať najväčší efekt pre zlepšenie kvality ovzdušia. Dosiahnutie dobrej kvality ovzdušia nie je možné bez kvalitného monitorovacieho systému, jeho údržby a obnovy v súlade s požiadavkami smerníc EÚ. Informácie a najmä emisné inventúry získavané nielen z Národného emisného informačného systému (NEIS), ale aj z mobilných a difúzných zdrojov, sú nevyhnutné pre zabezpečenie monitorovania (modelovania) kvality ovzdušia, pre splnenie všetkých reportovacích povinností v rámci EÚ a povinností vyplývajúcich z Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov, ako aj pre spätnú kontrolu efektivity vynakladaných finančných prostriedkov na opatrenia zamedzujúce vypúšťaniu znečisťujúcich látok do ovzdušia.

Podpora bude zameraná na:

- zlepšenie monitorovacieho systému kvality ovzdušia, skvalitňovanie vrátane akreditácií a odborná podpora monitorovania, jeho obnova a údržba,
- skvalitňovanie a odborná podpora modelových výpočtov znečistenia ovzdušia (vrátane chemických analýz), skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií a zlepšenie úrovne Národného emisného informačného systému, vrátane zabezpečenia predkladania správ a informácií v elektronickej podobe povinnými osobami.

Projekty zamerané na skvalitnenie modelových výpočtov znečistenia ovzdušia, emisných inventúr a projekcií, ako aj zlepšenie úrovne NMSKO a NEIS prispievajú k naplneniu požiadaviek smernice EP a Rady 2001/81/ES o národných emisných stropoch (čl. 7 a 8). Podporované projekty budú ďalej zamerané na činnosti vyplývajúce z nariadenia EP a Rady 166/2006 o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok. Opatrenia prispievajú tiež k plneniu úloh vyplývajúcich z požiadaviek smernice EP a Rady 2008/50/ES o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe, ako aj zo zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 Z. z. (§ 4, ods. 11 a § 23 písm. h, n) a zákona č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§5 a §6).

Cieľové skupiny: obyvatelia SR; orgány štátnej správy

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: subjekty verejného sektora (rozpočtové alebo príspevkové organizácie poverené MŽP SR, vysoké školy, obce); subjekty súkromného sektora (znečisťovatelia prevádzkujúci monitorovací systém), združenia fyzických, právnických osôb a neziskové organizácie

Špecifický cieľ: *Zabezpečiť sanáciu environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)*

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

V Slovenskej republike ešte stále nie je dokončený podrobný prieskum a monitoring najrizikovejších environmentálnych záťaží, ktorý bol zahájený v rámci projektov spolufinancovaných prostredníctvom Operačného programu Životné prostredie. Navrhované aktivity budú preto nadväzovať na doposiaľ dokončené aktivity prieskumu a systematizácie environmentálnych záťaží, pričom bude potrebné vykonať viaceré úlohy, ako napr.:

- priebežne aktualizovať Informačný systém environmentálnych záťaží,
- aktualizovať prioritizáciu environmentálnych záťaží,
- realizovať prieskum prioritných environmentálnych záťaží, vrátane vypracovania analýzy rizika znečisteného územia,
- vypracovať audit environmentálnych záťaží pre problematické lokality,
- v prípade náročnejšej alebo rozsiahlejšej sanácie zabezpečiť vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti sanácie,
- zabezpečiť realizáciu sanačných prác v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“ a v súlade s pravidlami pre poskytovanie štátnej pomoci subjektom zúčastňujúcim sa hospodárskej súťaže,
- zabezpečiť monitoring environmentálnych záťaží po ich sanácii.

Cieľové skupiny: obce; samosprávne kraje; orgány štátnej správy na úseku územného plánovania a výstavby, na úseku environmentálnych záťaží a úseku ochrany a využívania podzemných vôd, súkromný sektor

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: subjekty, na ktoré prechádza povinnosť odstrániť environmentálnu záťaž v prípade, ak pôvodca environmentálnej záťaže zanikol alebo zomrel a nie je možné určiť povinnú osobu v súlade s princípom znečisťovateľ platí¹⁰

¹⁰ V súčasnosti, v zmysle zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je takýmto subjektom ministerstvo určené uznesením vlády Slovenskej republiky

B. Zlepšenie informovanosti o problematike environmentálnych záťaží

Aktivity zlepšenia informovanosti o problematike environmentálnych záťaží budú priamo nadväzovať na aktivity prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách. Cieľom informačných aktivít je zvýšenie povedomia širokej verejnosti o problematike environmentálnych záťaží, vrátane ich sanácie a neskoršieho monitorovania.

Cieľové skupiny: obce; samosprávne kraje; orgány štátnej správy na úseku územného plánovania a výstavby, na úseku environmentálnych záťaží a úseku ochrany a využívania podzemných vôd; súkromný sektor

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: Slovenská agentúra životného prostredia v rámci národného projektu ako aj globálneho grantu (prostredníctvom ktorého bude pomoc poskytnutá ďalším subjektom v tejto oblasti)

2.1.4.3 Hlavné princípy výberu projektov

Hlavné princípy výberu projektov sú jednotné pre všetky investičné priority v rámci Prioritnej osi 1 a sú uvedené v časti 2.1.1.3.

2.1.4.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru bude možné dané prostriedky spolu s akýmkoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.) Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.1.4.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 4 prioritnej osi 1 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.1.4.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 13 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Počet podporených zariadení stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia za účelom zníženia emisií (vrátane podpory BAT)	počet	KF	N/A	10	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Inštalovaný výkon zariadení nahradzujúcich zastarané spaľovacie zariadenia na výrobu tepla na vykurovanie	MW	KF	N/A	90	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet podporených akreditovaných odberných miest NMSKO	počet	KF	N/A	120	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet aplikovaných modulov NEIS podľa požiadaviek na informovanie verejnosti a reportingových povinností	počet	KF	N/A	3	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Plocha preskúmaných environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách	ha	KF	N/A	35	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	COMMON OUTPUT Celková plocha zrekultivovaného a sanovaného územia	ha	KF	N/A	119	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Plocha monitorovaných environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách	ha	KF	N/A	423	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet informačných aktivít	počet	KF	N/A	1 184	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

2.1.5 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 1

Tabuľka 14 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 1

Typ ukazovateľa (Implementačný krok, finančný ukazovateľ, ukazovateľ výstupu alebo výsledku)	ID	Definícia ukazovateľa alebo implementačného kroku	Merná jednotka (ak prichádza do úvahy)	Fond	Kategória regiónu	Čiastkový cieľ pre rok 2018	Konečný cieľ (2023)	Zdroj údajov	Zdôvodnenie výberu ukazovateľa (ak prichádza do úvahy)
ukazovateľ výstupu		Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov	t/rok	KF	N/A	7 405	20 451	monitorovanie implementácie OP KŽP	podiel na alokácii prioritnej osi – 12,09%
ukazovateľ výstupu		Zvýšená kapacita pre	t/rok	KF	N/A	32 697	262 209	monitorovanie implementácie	podiel na alokácii

		zhodnocovanie odpadov						OP KŽP	prioritnej osi – 11,48 %
ukazovateľ výstupu		Dĺžka novovybudovaných kanalizačných sietí (bez kanalizačných prípojok)	km	KF	N/A	71	461	monitorovanie implementácie OP KŽP	podiel na alokácii prioritnej osi – 17,19%
ukazovateľ výstupu		Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany	ha	KF	N/A	2 747	19 114	monitorovanie implementácie OP KŽP	podiel na alokácii prioritnej osi – 5,57%
ukazovateľ výstupu		Celková plocha zrekultivovaného a sanovaného územia	ha	KF	N/A	14	119	monitorovanie implementácie OP KŽP	podiel na alokácii prioritnej osi – 10,85%
finančný ukazovateľ		Úroveň čerpania finančných prostriedkov	%	KF	N/A	19	100	monitorovanie implementácie OP KŽP	

2.1.6 Kategórie intervencií

Tabuľka 15 Kategórie intervencií

Fond a kategória regiónu							
Rozmer 1 Oblasť intervencie		Rozmer 2 Forma financovania		Rozmer 3 Územie		Rozmer 6 Územné mechanizmy realizácie	
Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)
017	173 368 685	01	1 361 085 330	01	464 801 979	00	1 411 653 830
018	5 357 518	04	50 568 500	02	53 917 264		
019	224 156 563			04	70 875 585		
020	29 017 447			05	822 059 002		
021	81 914 894			00	0		
022	333 058 191						
082	207 458 404						
083	2 127 660						
084	87 001 755						
085	87 334 415						
088	180 858 298						

2.1.7 Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci a v prípade potreby aj aktivity na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov, ktorí sú zapojení do riadenia a kontroly programu (podľa prioritnej osi)

2.2 PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI

2.2.1 INVESTIČNÁ PRIORITA 1 Prioritnej osi 2: Podpora investícií do prispôsobovania sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov

2.2.1.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

Špecifické ciele sú zamerané na zmierňovanie negatívnych dôsledkov zmeny klímy prejavujúcich sa na našom území predovšetkým predlžujúcimi sa obdobiami sucha sprevádzanými znižovaním množstva zadržovaných podzemných a povrchových vôd v krajine, ktoré striedajú výdatné dažde s častejším výskytom povodní. Ochrana pred povodňami je priamo riešená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík, ktorá je do práva SR transponovaná zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Smernica 2007/60/ES a zákon č. 7/2010 Z. z. ustanovujú povinnosť plánovať manažment povodňových rizík a podľa plánov realizovať preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami v oblastiach, v ktorých existuje alebo možno očakávať výskyt povodňového rizika.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou adaptačných opatrení, najmä preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného špecifického cieľa bude:

a) Zvýšená úroveň adaptácie na zmenu klímy so zameraním na ochranu územia pred povodňami

Realizáciou jednotlivých preventívnych a adaptačných opatrení dôjde predovšetkým ku zníženiu riziku vzniku veľkých povodní spôsobujúcich značné škody na krajine a majetku, či vážne ohrozujúcich samotné obyvateľstvo postihnutých oblastí. Všetky aktivity, ktoré sú súčasťou tohto špecifického cieľa sa uskutočňujú v kontexte integrovaného manažmentu povodí a smerujú ku komplexnej ochrane územia pred povodňami.

Tabuľka 16 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia a vykazovania
	Podiel osôb žijúcich v území s existenciou povodňového rizika chránených pred povodňami v dôsledku realizácie protipovodňových opatrení	%		*	2013	*	MŽP SR (Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika), monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

* Údaj bude doplnený po dopracovaní Máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika do 31.12.2013

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou preventívnych opatrení a adaptačných opatrení v súvislosti so zosuvmi a kontamináciou územia z uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného špecifického cieľa bude:

a) Znížené riziko škôd spôsobených zosuvmi a kontamináciou územia z uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu

V dôsledku mimoriadne výdatných zrážok v rokoch 2010 – 2012 pribudlo na území SR 577 nových svahových deformácií. Vzhľadom na pretrvávajúci trend zvyšovania počtu nových svahových deformácií ako aj existencie doposiaľ (z geologického hľadiska) dostatočne nepreskúmaných a čiastočne sanovaných havarijných zosuvov, bude nevyhnutné vykonať opatrenia na prevenciu pred opätovnou aktiváciou zosuvov, resp. na ich definitívnu sanáciu v prípade havarijného stavu. Podporou aktivít prevencie, prieskumu a sanácie havarijných zosuvov teda dôjde k reálnemu zväčšeniu plochy zosuvného územia zabezpečeného proti opätovnému zosuvu alebo sanovaného v prípade havarijného zosuvu.

Vzhľadom na existenciu uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu s množstvom rizikových látok je nevyhnutné minimalizovať riziko uvoľňovania týchto látok do prostredia vyplavením počas prívalových dažďov, resp. miestnych povodní. Podporou aktivít rekultivácie uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu teda dôjde k zníženiu rizika znečistenia životného prostredia znečisťujúcimi látkami.

Tabuľka 17 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Podiel plochy sanovaného zosuvného územia na celkovej ploche evidovaného zosuvného územia SR	%		3	2013	7	MŽP SR	raz za kalendárny rok
	Podiel plochy zrekultivovaných uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu na celkovej ploche evidovaných uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu	%		12	2013	16	MŽP SR	raz za kalendárny rok

2.2.1.2 Oprávnené aktivity

Špecifický cieľ: *Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou adaptačných opatrení, najmä preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami*

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami prepojené s vodným tokom

Príprava a realizácia opatrení v povodí prepojených na vodný tok – poldrov, ochranných hrádzi, úpravy tokov vrátane manipulačných zariadení a opatrenia v horných častiach povodí predstavujú základné typy opatrení v oblasti predchádzaniu škôd spôsobených povodňami. Preventívne protipovodňové opatrenia sa budú realizovať v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, ktorý ustanovuje základné skupiny preventívnych technických a netechnických opatrení na ochranu pred povodňami.

Jednotlivý typ preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami na toku bude stanovený po zohľadnení konkrétnych podmienok v danej oblasti, pričom môžu byť vykonané jednak realizáciou technických opatrení a úprav priamo na vodných tokoch (napr. opatrenia, ktoré znižujú maximálny prietok povodne alebo chránia územie pred zaplavením vodou z vodného toku, ako je výstavba a rekonštrukcia vodných stavieb, poldrov, ochranných hrádzi, protipovodňových línií alebo zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd), ako aj opatreniami spojenými s podporou zelenej infraštruktúry – revitalizáciou vodných tokov (napríklad na vhodných územiach umožniť prirodzené meandrovanie rieky a vylievanie sa z koryta do územia, pre ktoré sú tieto pravidelné záplavy prirodzené).

Realizácia protipovodňových opatrení v povodňami ohrozených oblastiach znižujú riziká vzniku škôd na majetku a ohrozenia zdravia a životov obyvateľov. Zabezpečenie preventívnych opatrení pred negatívnymi dôsledkami extrémnych hydrologických situácií patrí aj k strategickým cieľom vodohospodárskej politiky definovaným v Koncepcii vodohospodárskej politiky SR do roku 2015. Navrhované opatrenia vychádzajú z implementácie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík, ktorá bola transponovaná do zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Zároveň je uvedená aktivita v súlade so stratégiou EÚ pre podunajský región – prioritnou oblasťou PA5.

Cieľové skupiny: subjekty verejného sektora (vláda SR, orgány štátnej správy), subjekty súkromného sektora – obyvatelia a podnikatelia na povodňami ohrozených území, ktoré budú predmetom ochrany opatreniami na zníženie povodňových rizík

Cieľové územie: celé územie SR - oblasti s výskytom povodňového rizika identifikovaného v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík

Prijímatelia: správca vodohospodársky významných vodných tokov podľa vodného zákona;
správcovia drobných vodných tokov podľa vodného zákona okrem správcov drobných vodných tokov, ktorí sú zároveň obhospodarovateľmi lesa v zmysle zákona o lesoch;
obce, ktorým správca vodného toku prenechal jeho ucelený úsek (časť) do nájmu alebo výpožičky podľa vodného zákona, okrem obcí v prípade ak vykonávajú správu vodných tokov ako obhospodarovatelia lesa v zmysle zákona o lesoch;

B. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov v extraviláne obcí

Medzi efektívne preventívne opatrenia ustanovené zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, ktorým je do systému právnych predpisov transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík a ktorý rozšíril škálu preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami, patria opatrenia v krajine. Prostredníctvom realizácie protipovodňových opatrení mimo vodného toku, na ktoré kladie dôraz tiež materiál Princípy, zásady a rámcové podmienky pre zabezpečenie prevencie pred povodňami, znižovanie povodňových rizík, rizík sucha, ostatných rizík náhlych prírodných živelných pohrôm a integrovaného manažmentu povodí, vypracovaný splnomocnencom vlády SR pre územnú samosprávu, integrovaný manažment povodí a krajiny a schválený uznesením vlády SR č. 556/2010, je potrebné dosiahnuť zadržanie dažďovej a povrchovej vody v krajine „in situ“ v najväčšom možnom rozsahu prostredníctvom:

- realizácie plošných protieróznych opatrení,
- realizácie plošných opatrení na zvýšenie schopnosti povodia zadržiavať vodu.

Pri realizácii uvedených opatrení sa povrchovými vodnými tokmi budú odvádzať len prirodzené prebytky vody z povodia. Podporením ekosystémových funkcií krajiny prostredníctvom obnovy jej retenčnej schopnosti sa prispeje k podpore zelenej infraštruktúry v krajine a eliminácii ľudskou činnosťou spôsobených negatívnych vplyvov na odtokové pomery v povodiach a k navráteniu prirodzenej schopnosti akumulácie vody v povodí. Opatrenia budú okrem realizácie technických úprav v krajine využívať najmä ekosystémové funkcie krajiny s cieľom spomalenia odtoku a udržania vody na danom území obnovou využitím vhodného vegetačného krytu a realizáciou vhodných protieróznych opatrení.

Cieľové skupiny: subjekty verejného sektora (vláda SR, orgány štátnej správy), subjekty súkromného sektora – obyvatelia a podnikatelia na povodňami ohrozených území, ktoré budú predmetom ochrany opatreniami na zníženie povodňových rizík

Cieľové územie: celé územie SR - oblasti s výskytom povodňového rizika identifikovaného v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík

Prijímatelia: subjekty verejného sektora - MŽP SR a ním zriadené rozpočtové a príspevkové organizácie; obce, samosprávne kraje; združenia obcí; subjekty súkromného sektora - združenia právnických alebo fyzických osôb, neziskové organizácie

C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)

Pre urbanizované prostredie je v zmysle Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy charakteristický vysoký podiel plochy územia s nepriepustným povrchom, ktorý môže negatívne vplývať na prirodzený kolobeh vody v krajine, často krát presahujúci hranice intravilánu sídla. Plochy s nepriepustným povrchom sa počas teplých dní silne prehrievajú, čo môže spôsobovať zhoršenie miestnej mikroklimy a tým negatívne vplývať na miestne obyvateľstvo.

Opatrenia umožňujúce vsakovanie zrážkovej vody sú schopné spoločne s prvkami zelenej infraštruktúry prispieť k eliminácii uvedených negatívnych vplyvov na miestne životné prostredie. Zadržanie vody v urbanizovanej krajine v určitej miere prispieva tiež k protipovodňovej ochrane územia, keďže spomaľuje odtok vody do tokov.

V rámci vodozadržných opatrení budú podporené opatrenia na záchyt a zadržiavanie zrážkovej vody v urbanizovanej krajine, a to buď prostredníctvom prvkov zelenej infraštruktúry alebo prvkov technického charakteru. Ide najmä o vytváranie bioretenčných systémov na zadržiavanie zrážkovej vody (dažďové záhrady, zberné jazierka a pod.), ďalej o tzv. zelené strechy (resp. strešné vodoholdingy) alebo o povrchové či podzemné nádrže na zachytávanie zrážkovej vody (na ďalšie možné využitie zrážkovej vody napr. na polievanie). Predmetom podpory budú taktiež opatrenia podporujúce vsakovanie zrážkovej vody, t.j. vsakovacie prvky (napr. vsakovacie pásy, infiltračné priekopy a pod.) alebo využívanie zatravnovacích tvárnic.

Cielové skupiny: obyvatelia žijúci v obciach s vysokým podielom zastavaného územia

Cielové územie: celé územie SR – intravilán obcí

Prijímatelia: subjekty verejného sektora;
subjekty súkromného sektora

D. Hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie zdrojov pitnej vody, ich akumuláciu a vodohospodársku bilanciu

Realizáciou projektov hydrogeologického prieskumu sa navýši podiel preskúmaného územia (v roku 2012 je z hľadiska hydrogeológie komplexne preskúmaných iba 19% plochy Slovenskej republiky, čiastočne preskúmaných je 54 % územia, t.j. nie sú zhodnotené všetky prítomné útvary v danom hydrogeologickom rajóne a hydrologický prieskum nebol realizovaný na 27 % územia). Podľa štátnej vodohospodárskej bilancie (VHB) množstva podzemnej vody, bolo na Slovensku k 31. 12. 2011 dokumentované celkové využiteľné množstvo 78 801,06 l.s⁻¹ podzemnej vody (obyčajná, minerálna aj geotermálna voda), pričom vykonaný prieskum umožní vyhľadanie nových zdrojov podzemných vôd.

Výpočty využiteľných množstiev podzemných vôd evidované v Komisii pre schvaľovanie množstiev podzemných vôd MŽP SR od roku 1979 zohľadňovali klimatické faktory štatisticky vyhodnocované minimálne za tridsaťročné predchádzajúce obdobie. V mnohých prípadoch je žiaduca ich revízia s ohľadom na dokumentované zníženia hladín podzemnej vody ako dôsledku zmeny klímy.

V súlade s Rámcovou smernicou o vode a postupujúc podľa jej implementácie do legislatívy Slovenskej republiky vodným zákonom je nevyhnutné pre naplnenie požadovaného environmentálneho cieľa v útvare podzemných vôd zabezpečiť realizáciu opatrení na ochranu, zlepšovanie a obnovovanie útvarov podzemnej vody a na zabezpečenie rovnováhy medzi odbermi podzemných vôd a dopĺňaním ich množstva s cieľom dosiahnuť dobrý stav podzemných vôd do 22. decembra 2015, resp. 2021. Nevyhnutnosť ďalšieho hydrogeologického výskumu a prieskumu je umocnená zmenou klímy, ktorej dôsledky na zdroje podzemnej vody sa evidujú a výrazne prejavili na území Slovenska počas posledných 30-rokov a najmä ich prehlbujúci sa trend v prvom desaťročí 21. storočia.

Doterajší hydrogeologický prieskum bol vykonávaný nerovnomerne, čiastočne sa sústredil na oblasti s významnými zdrojmi podzemných vôd a čiastočne do oblastí s vykázaným deficitom množstiev podzemných vôd. Plánovaný prieskum má rešpektovať vplyvy postupujúcej zmeny

klímy a z tohto pohľadu sa bude orientovať na definovanie deficitných území a zároveň na zabezpečenie náhradných zdrojov pre tieto územia. Z uvedeného dôvodu budú predmetom prieskumu nové územia, ale musia byť prehodnotené aj územia s už ukončeným hydrogeologickým prieskumom.

Cieľové skupiny: všetci obyvatelia a podnikatelia žijúci a pôsobiaci v oblasti realizácie prieskumu

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: subjekty verejného sektora - MŽP SR a ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie

E. Aktualizácia máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika a aktualizácia plánov manažmentu povodňových rizík

Povinnosť vyhotovovať, aktualizovať mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika súčasne s aktualizovaním plánov manažmentu povodňových rizík vyplýva z požiadavky o hodnotení rizika geografických oblastí ohrozených povodňami v územnom plánovaní ako predpoklad vhodného využitia územia a prevencie škôd ustanovenej zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami. Týmto ustanoveniami sú do slovenského práva transponované základné úlohy, ktoré ustanovuje smernica 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík. Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika budú dokončené do 22. 12. 2013 a po ich dokončení ich bude potrebné pravidelne prehodnocovať a v prípade potreby aktualizovať.

Na mapách povodňového ohrozenia a mapách povodňového rizika sú priamo zaznačené záplavové čiary, ktoré vymedzujú hranice inundačných území, ktoré podľa vodného zákona určujú orgány štátnej vodnej správy. Určovanie inundačných území možno pokladať za významné prorastové opatrenie, pretože zamedzuje výstavbu objektov na povodňami ohrozovaných územiach. Vymedzenie inundačného územia usmerňuje ekonomické aktivity do bezpečných oblastí, v ktorých nie sú ohrozované a poškodzované záplavami.

Cieľové skupiny: obyvatelia, verejný a súkromný sektor pôsobiaci v regióne

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.

F. Rozvoj metodík pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy

Hlavná aktivita Rozvoj metodík pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy prispieje k nákladovej efektívnosti realizovaných investícií a to nielen na regionálnej, lokálnej úrovni, ale aj na úrovni individuálneho projektu. Princípom je zohľadniť riziká nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy počas prípravy investičného zámeru a vyhnúť sa tak nákladom na odstraňovanie a nápravu škôd v dôsledku prírodných katastrof. Aplikácia metodík na hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy vedie k zníženiu negatívnych ekonomických a sociálnych následkov. Toto opatrenie vytvára čistý spoločenský a hospodársky prínos bez ohľadu na neistotu budúcich prognóz. Navrhnutá aktivita bude mať pozitívny vplyv na hospodársky rast.

V prípade realizácie navrhovaných preventívnych adaptačných opatrení aj s využitím nových metodík hodnotenia možno očakávať vytváranie „zelených pracovných miest“ v odvetviach poľnohospodárske technológie, zlepšenie služieb ekosystémov, stavebníctvo a vodohospodárstvo, čo bude mať pozitívny vplyv na zamestnanosť.

Navrhovaná aktivita je z kategórie opatrení, ktorých cieľom je „*Better informed decision making*“ na všetkých úrovniach procesu, teda od individuálneho projektu cez lokálnu, regionálnu až po národnú úroveň.

Výstupom danej aktivity by mali byť nasledujúce metodiky/usmernenia:

- socioekonomické metódy & nástroje pre integrované hodnotenie;
- nástroje pre rozhodovací proces – praktická príručka pre investorov;

Vytvorenie metodického rámca pre realizáciu adaptačných opatrení, ktorý bude zohľadňovať neistoty budúceho vývoja medzi a v rámci rôznych sektorov. Aplikácia vypracovaných metodík, ktoré budú v maximálnej miere zohľadňovať očakávané dôsledky zmeny klímy a slovenské ekonomické prostredie, prispeje k uľahčeniu a zefektívneniu rozhodovacieho procesu pri investičných zámeroch. Súčasne by mali, v konečnom výsledku, prispievať k zníženiu celkových nákladov a zmierneniu negatívnych sociálnych dôsledkov spojených so zmenou klímy.

Cieľové skupiny: obce, samosprávne kraje, súkromný sektor (investičné spoločnosti, poisťovne, banky, podnikateľské subjekty), obyvatelia

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: subjekty verejného sektora (MŽP SR, SHMÚ, SAV)

G. Informačné programy o nepriaznivých dôsledkoch zmeny klímy a možnostiach proaktívnej adaptácie

Prostredníctvom uvedenej aktivity sa zabezpečí lepšia pripravenosť a schopnosť reagovať na vplyvy zmeny klímy na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. Pomocou osvetových aktivít a objektívnych informácií predchádzať rizikám spojených s prírodnými katastrofami, ktoré sú dôsledkom zmeny klímy (povodne, zosuvy, prívalové dažde, vlny horúčav).

Implementáciou danej aktivity sa zvýši povedomie verejnosti, najmä v súvislosti s problematikou zmeny klímy a jej dopadov na kvalitu života a pri budovaní infraštruktúry, pri plánovaní novej výstavby, ako aj pri systéme dopravy sa budú zohľadňovať adaptačné opatrenia.

Realizácia adaptačných opatrení na regionálnej a lokálnej úrovni na základe dostupných informácií a osvetových programov bude mať pozitívny sociálno-ekonomický dopad (napr. zlepšenie zdravia obyvateľstva, zníženie škôd na majetku). Pozitívny vplyv danej aktivity na zamestnanosť sa očakáva v prípade realizácie navrhovaných preventívnych opatrení vo forme informačných programov.

Cieľové skupiny: subjekty verejného sektora (obce, samosprávne kraje, resp. nimi zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie, združenia s účasťou obcí vrátane mikroregiónov); subjekty súkromného sektora

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: Slovenská agentúra životného prostredia v rámci národného projektu, ako aj globálneho grantu (prostredníctvom ktorého bude pomoc poskytovaná ďalším subjektom v tejto oblasti)

Špecifický cieľ: *Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou preventívnych opatrení a adaptačných opatrení v súvislosti so zosuvmi a kontamináciou územia z uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu*

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. Podpora prevencie, prieskumu a sanácie havarijných zosuvov bezprostredne súvisiacich s nadmernou zrážkovou činnosťou

Realizáciou aktivity sa bude eliminovať, resp. znižovať riziko hospodárskych škôd značného rozsahu v dôsledku miestne obmedzených výdatných zrážok alebo povodní vyplývajúcich zo zmeny klímy. Vzhľadom na vysokú potrebu komplexného a systematického riešenia problematiky havarijných zosuvov MŽP SR v rámci podporovanej aktivity vypracuje koncepčný dokument Program prevencie a manažmentu zosuvných rizík, ktorý bude predložený na rokovanie vlády SR. Uvedený koncepčný dokument bude určovať rámcové úlohy a opatrenia na postupné znižovanie zosuvných rizík súvisiacich s povodňami, najmä znižovanie ohrozenia životov obyvateľov a zabránenie vzniku škôd na majetku obyvateľov v postihnutých oblastiach.

V rámci hlavnej aktivity budú realizované:

- identifikácia, registrácia a inžinierskogeologické mapovanie svahových deformácií;
- inžinierskogeologický prieskum svahových deformácií;
- sanácia svahových deformácií;
- monitoring svahových deformácií.

Cieľové skupiny: subjekty verejného sektora (obce, VÚC), subjekty súkromného sektora (obyvatelia, podnikateľské subjekty, a pod.)

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: subjekty verejného sektora (MŽP SR a ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie alebo organizácie v jeho pôsobnosti, obce/mestá, samosprávne kraje)

B. Rekultivácia uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu (v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“)

Realizáciou projektov zameraných na rekultiváciu uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu sa predíde riziku uvoľneniu rizikových látok do prostredia počas výdatných dažďov, či v prípade zaplavenia uloženého odpadu. Po ich zrekultivovaní tieto úložiská nebudú ďalej predstavovať rizikový prvok v krajine.

Podľa článku 20 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES, majú členské štáty EÚ povinnosť vypracovať a pravidelne aktualizovať inventarizáciu uzavretých a opustených úložísk ťažobných odpadov, ktoré majú vážne negatívne dopady na životné prostredie, alebo

sa môžu v strednej alebo krátkej dobe stať vážnou hrozbou pre zdravie ľudí alebo životné prostredie. Táto inventarizácia bude, v zmysle bodu 30 preambuly uvedenej smernice základom na vypracovanie programu opatrení.

Realizáciou navrhovanej aktivity má dôjsť k zníženiu negatívnych dôsledkov zmeny klímy na existujúce uzavreté alebo opustené úložiská ťažobných odpadov, ktoré predstavujú vysoké riziko pre zdravie človeka a pre stav životného prostredia. Úložiská ťažobného odpadu (v zmysle zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 255/2011 Z.z. (ďalej aj „zákon o nakladaní s ťažobným odpadom“) ide o odval alebo odkalisko) predstavujú riziko pre zdravie a aktivity človeka v prípadoch nepriaznivých situácií spôsobených najmä zmenou klímy: zaliatím úložiska a vyplavením kontaminantov do okolitého prostredia, pretrhnutím hrádze odkaliska, zosypaním haldy v dôsledku povodní, prípadne výdatných zrážok.

Navrhovaná aktivita má za cieľ pokračovať v systematickej inventarizácii uzavretých úložísk ťažobného odpadu, na základe ktorej bude vypracovaný strategický dokument *Program prevencie a manažmentu rizík na uzavretých a opustených úložiskách ťažobného odpadu*. Uvedený program bude následne určovať rámcové úlohy a opatrenia pre jednotlivé orgány štátnej a verejnej správy na postupné znižovanie rizík vyplývajúcich z uzavretých úložísk a opustených úložísk ťažobného odpadu. Pri vysoko rizikových úložiskách budú vykonané rekultivačné práce, t.j. taká úprava územia ovplyvneného úložiskom, ktorá umožní návrat do uspokojivého stavu s osobitným dôrazom na kvalitu pôdy, voľne žijúce živočíchy a voľne rastúce rastliny, prirodzené biotopy, sladkovodné ekosystémy, krajinu a vhodné využitie územia.

Navrhovaná aktivita je odlišná od aktivít stanovených v rámci Investičnej priority 4 Prioritnej osi 1 *Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku* v nasledujúcich bodoch:

- *environmentálna záťaž* je definovaná v zmysle § 3 písm. s) zákona č. 569/2007 Z. z. (geologický zákon) ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody;
- *úložisko ťažobného odpadu* je v zmysle § 4 ods. 1 zákona o nakladaní s ťažobným odpadom miesto alebo zariadenie určené na zhromažďovanie alebo ukladanie ťažobného odpadu v tuhom stave, kvapalnom stave, roztoku alebo suspenzii;
- *rizikovosť environmentálnej záťaže* sa určuje podľa rizika kontaminácie podzemných vôd a horninového prostredia, resp. ohrozenia zdravia človeka, a *rizikovosť úložiska ťažobného odpadu* sa posudzuje v nadväznosti na geotechnickú stabilitu úložiska (stabilitu a bezpečnosť hrádze odkaliska pred pretrhnutím, resp. v prípade haldy ide o geotechnickú stabilitu haldy pred prípadným zosunutím, závalom), obsah sulfidických minerálov alebo azbestu, blízkosť obydľia, povrchového toku, chráneného územia a veľkosť plochy, na ktorej sa úložisko nachádza;
- úložisko ťažobného odpadu sa môže stať environmentálnou záťažou za súčasného splnenia dvoch podmienok: 1. musí byť preukázaná kontaminácia podzemných vôd a horninového prostredia prieskumnými prácami alebo aspoň monitoringom podzemných vôd a zároveň 2. kontaminácia musela vzniknúť pred 1. septembrom 2007. V takomto prípade sa úložisko stáva environmentálnou záťažou a podlieha sanácii environmentálnej záťaže podľa geologického zákona. Z uvedeného vyplýva, že

nie všetky úložiská ťažobného odpadu napĺňajú definíciu environmentálnej záťaže, t.j. kontaminácie zložiek životného prostredia, môžu však predstavovať hrozbu pre ľudské zdravie a životné prostredie v dôsledku ich geotechnickej nestability;

- *sanáciou environmentálnej záťaže* sa rozumie práce vykonávané v horninovom prostredí, podzemnej vode a pôde, ktorých cieľom je odstrániť, znížiť alebo obmedziť kontamináciu na úroveň akceptovateľného rizika s ohľadom na súčasné a budúce využitie územia pričom sanácia je vykonávaná v zmysle geologického zákona, na druhej strane *rekultivácia úložiska* v zmysle definície zo zákona o nakladaní s ťažobným odpadom je vykonávaná hlavne podľa stavebného zákona (keďže pôjde o budovanie odvodňovacích rigolov, drénov, násypov, oporných múrov apod.);
- v rámci Investičnej priority 4 Prioritnej osi 1 budú sanované environmentálne záťaže situované v mestskom prostredí, opustených priemyselných areáloch, vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou, pričom úložiská ťažobného odpadu sa nachádzajú aj mimo takto definovaného územia.

Cieľové skupiny: subjekty verejného sektora (obce, samosprávne kraje), subjekty súkromného sektora (obyvatelia, podnikateľské subjekty, a pod.)

Cieľové územie: celé územie SR

Prijímatelia: subjekty verejného sektora (MŽP SR a ním zriadené rozpočtové alebo príspevkové organizácie, obce, samosprávne kraje, združenia obcí)

2.2.1.3 Hlavné princípy výberu projektov

Proces výberu projektov bude zabezpečený v súlade s princípmi intervenčnej logiky a so zásadou správneho finančného riadenia, vychádzajúc pritom z jednotne nastavených pravidiel definovaných na národnej úrovni zo strany Centrálného koordinačného orgánu s cieľom zabezpečiť efektívne a transparentné čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Hlavným cieľom tohto procesu je zabezpečiť efektívnym a transparentným spôsobom výber takých projektov, ktoré najvhodnejším spôsobom prispievajú k dosahovaniu cieľov operačného programu.

Za týmto účelom budú v procese výberu projektov aplikované najmä nasledovné hlavné zásady:

- dodržiavanie princípov transparentnosti, rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a vylúčenia zaujatosti v súlade s uplatniteľnými všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a EÚ;
- dodržiavanie princípu 4 očí;
- jasné, zrozumiteľné a adresné komunikovanie stratégie podpory operačného programu smerom k potenciálnym žiadateľom, vrátane nastavenia výziev na predkladanie žiadostí o NFP s vymedzením objektívnych podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutné na poskytnutie finančného príspevku, s cieľom zlepšiť kvalitu projektov a zároveň znížiť počet neúspešných žiadateľov (v dôsledku vytvorenia podmienok umožňujúcim potenciálnym žiadateľom vopred odhadnúť pravdepodobnosť podpory ich projektov);

- nastavenie vhodného formátu projektovej žiadosti a zadefinovanie jasných a objektívnych hodnotiacich a výberových kritérií umožňujúcich objektívne posúdiť a vyhodnotiť mieru prínosu projektu k naplneniu cieľov OP;
- prostredníctvom nastavenia hodnotiacich a výberových kritérií klásť dôraz na nákladovú efektívnosť projektov (Value for Money principle), t.j. zabezpečiť výber projektov, ktorých prínos k daným cieľom operačného programu je vo vzťahu k vynaloženým finančným prostriedkom najväčší;
- posilnenie uplatnenia nástrojov na zabezpečenie efektívneho a objektívneho posudzovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov (benchmarky, jednotkové ceny, limity);
- minimalizovanie rizika vyradenia kvalitných projektov z dôvodu formálnej neúplnosti prostredníctvom umožnenia nápravy (klarifikácie);
- rozšírenie a zjednodušenie využívania inštitútu zásobníka projektov;
- zabezpečenie transparentného výberu hodnotiteľov posudzujúcich projekty na základe vopred stanovených objektívnych kritérií spĺňajúcich podmienky odbornosti, transparentnosti a nediskriminácie;
- zabezpečenie efektívneho a účinného systému opravných prostriedkov, ktorý bude dostupný pre žiadateľov o poskytnutie pomoci a bude slúžiť na účinnú nápravu identifikovaných pochybení na strane poskytovateľa pomoci tak, aby zabezpečoval maximálnu garanciu nápravy prípadného pochybenia a ujmy spôsobenej žiadateľovi o poskytnutie pomoci. Tento systém musí zabezpečiť, aby žiadateľ mal možnosť domáhať sa nápravy stavu, ktorý nie je v súlade s pravidlami vyhlásenými v rámci výzvy, ale musí tiež zabezpečiť, aby k prípadnému vyriešeniu sporov došlo v čase, kedy ešte prípadná finančná realizácia takéhoto napraveného stavu bude objektívne možná.

Vybrané procesné aspekty výberu projektov budú osobitne upravené v závislosti od spôsobu poskytovania pomoci. V rámci tejto investičnej priority bude pomoc poskytovaná prostredníctvom:

- dopytovo - orientovaných projektov, charakterizovaných tým, že žiadatelia predkladajú projekty na základe verejnej výzvy na predkladanie žiadostí o NFP určenej pre dvoch a viac oprávnených žiadateľov, medzi ktorými prebieha súťaž;
- národných projektov, s vopred vymedzeným zameraním projektu v zmysle stratégie operačného programu a so žiadateľmi vopred určenými na základe ich jedinečného postavenia a funkcie v danej oblasti;
- globálnych grantov, v prípadoch, kedy RO bude považovať za efektívnejšie poveriť riadením vybranej časti OP sprostredkovateľský orgán pri splnení vopred stanovených podmienok týkajúcich sa administratívnej, technickej, finančnej a odbornej spôsobilosti na implementáciu globálneho grantu, a to za účelom podpory projektov s malým finančným objemom zameraných na určitý typ aktivity a realizovaných prostredníctvom vybraných partnerov, ktorí sa zameriavajú svojou aktívnou činnosťou na daný typ aktivity;
- nástrojov finančného inžinierstva, t.j. návratnou formou pomoci poskytovanou prostredníctvom Slovenského investičného holdingu v prípadoch vybraných typov aktivít, vo vzťahu ku ktorým bude identifikovaná vhodnosť takéhoto spôsobu financovania a zároveň absorpčná kapacita subjektov súkromného sektora.

2.2.1.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom,

strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiažnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiažnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru bude možné dané prostriedky spolu s akýmkoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.) Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.2.1.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 1 prioritnej osi 2 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.2.1.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 18 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	COMMON OUTPUT Počet osôb majúci prospech z realizácie protipovodňových opatrení	počet	KF	N/A	161 219	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Plocha územia so zabezpečenou protipovodňovou ochranou	km ²	KF	N/A	229	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet realizovaných vodozádržných opatrení	počet	KF	N/A	82	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Plocha hydrogeologicky preskúmaného územia	ha	KF	N/A	38 415	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet aktualizovaných alebo novovytvorených plánovacích podkladov manažmentu povodňových rizík	počet	KF	N/A	4	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet informačných aktivít	počet	KF	N/A	444	MŽP SR	Raz za kalendárny rok
	COMMONOUTPUT Celková plocha zrekultivovaného a sanovaného územia	ha	KF	N/A	308	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Plocha preskúmaného zosuvného územia	ha	KF	N/A	750	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok
	Počet novovytvorených metodík pre hodnotenie investičných rizík spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy	počet	KF	N/A	9	Monitorovanie implementácie OP KŽP	Raz za kalendárny rok

2.2.2 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 2

Tabuľka 19 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 2

Typ ukazovateľa (Implementačný krok, finančný ukazovateľ, ukazovateľ výstupu alebo výsledku)	ID	Definícia ukazovateľa alebo implementačného kroku	Merná jednotka (ak prichádza do úvahy)	Fond	Kategória regiónu	Čiastkový cieľ pre rok 2018	Konečný cieľ (2023)	Zdroj údajov	Zdôvodnenie výberu ukazovateľa (ak prichádza do úvahy)
ukazovateľ výstupu		Počet osôb majúcich prospech z realizácie protipovodňových opatrení	osoba	KF	N/A	36 591	161 219	monitorovanie implementácie OP KŽP	podiel na alokácii prioritnej osi – 75,35%
finančný ukazovateľ		Úroveň čerpania finančných prostriedkov	%	KF	N/A	21	100	monitorovanie implementácie OP KŽP	

2.2.3 Kategórie intervencií

Tabuľka 20 Kategórie intervencií

Fond a kategória regiónu							
Rozmer1 Oblasť intervencie		Rozmer 2 Forma financovania		Rozmer 3 Územie		Rozmer 6 Územné mechanizmy realizácie	
Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)
086	449 346 170	01	444 084 670	01	8 679 864	00	449 346 170
		04	5 261 500	02	40 923 415		
				04	18 346 701		
				05	381 396 190		
				00	0		

2.2.4 Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci a v prípade potreby aj aktivity na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov, ktorí sú zapojení do riadenia a kontroly programu (podľa prioritnej osi)

2.3 PRIORITNÁ OS 3: PODPORA RIADENIA RIZÍK A ODOLNOSTI PROTI KATASTROFÁM V SÚVISLOSTI SO ZMENOU KLÍMY

2.3.1 INVESTIČNÁ PRIORITA 1 *Prioritnej osi 3: Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof*

2.3.1.1 *Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky*

Prioritná os č. 3 pozostáva zo štyroch špecifických cieľov rozdelených podľa jednotlivých cyklov riadenia katastrof (prevencia, pripravenosť, reakcia, obnova)¹¹. Špecifické ciele sú preto nasledovné:

1. Posilniť preventívne opatrenia (okrem protipovodňových) vo vzťahu k rizikám vyplývajúcim z dôsledkov zmeny klímy;
2. Zlepšiť pripravenosť na zvládanie rizikových udalostí súvisiacich so zmenou klímy;
3. Zvýšiť efektívnosť manažmentu zásahu rizikových udalostí vyplývajúcich zo zmeny klímy;
4. Posilniť nástroje na obnovu a rekonštrukciu po katastrofách a rizikových udalostiach.

Špecifické ciele sú zamerané na zmierňovanie negatívnych dôsledkov zmeny klímy prejavujúce sa na území SR a v širšom regióne. Katastrofy spomaľujú rozvoj a ohrozujú plnenie rozvojových cieľov. Znižovanie rizika katastrof je z hľadiska pomeru nákladov a prínosov výhodnejšie. Medzinárodná stratégia OSN na zmiernenie následkov katastrof (International Strategy for Disaster Reduction – ISDR) definuje znižovanie rizika katastrof takto: „Opatrenia prijaté s cieľom znižovať riziko katastrof a nepriaznivých následkov prírodných pohrôm prostredníctvom systematického úsilia o analýzu a riešenie príčin katastrof, vrátane vyhýbania sa rizikám, znižovania sociálnej a hospodárskej citlivosti voči rizikám a zvýšenej pripravenosti na nepriaznivé udalosti“.

Katastrofám je možné predchádzať. Existujú spôsoby, ako znižovať riziká a obmedzovať následky katastrof napríklad riešením hlavných príčin ohrozenia ľudí a zvyšovaním ich schopnosti riešiť vzniknuté krízové situácie. Znižovanie rizika katastrof zahŕňa pripravenosť, zmierňovanie následkov katastrof a prevenciu. Cieľom je zvýšiť odolnosť voči katastrofám a táto odolnosť sa opiera o vedomosti v oblasti riadenia rizík, budovania kapacít pre manažment rizík a katastrof a využívania informačných a komunikačných technológií a zariadení.¹²

V posledných rokoch sa dôraz presunul z úsilia zameraného predovšetkým na riešenie situácie po katastrofách na uplatňovanie komplexného prístupu k znižovaniu rizika katastrof. V roku 2005 prijalo 168 vlád *akčný rámec z Hyogo na obdobie 2005 – 2015: Budovanie odolnosti národov a spoločenských voči katastrofám*, ktorého implementáciu Komisia v plnej miere podporuje. Výzvou teraz zostáva premeniť tento rámec na účinné opatrenia na celosvetovej, regionálnej, vnútroštátnej a miestnej úrovni a SR sa o to aktívne snaží aj prostredníctvom navrhovanej programovej stratégie.

Výsledkom navrhovaných opatrení v kontexte uvedených špecifických cieľov bude vypracovanie a realizácia politik, ktoré zabezpečia optimálnu úroveň adaptácie na zmenu

¹¹ V súlade s Odporúčaniami EK pre prístup k prevencii prírodných a iných katastrof (EC Community approach on the prevention of natural and man-made disaster)

¹² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52009DC0084:SK:NOT>

klímy na národnej úrovni, zvýšenie úrovne ochrany obyvateľov a infraštruktúry krajiny voči identifikovaným rizikám, zníženie negatívnych dôsledkov zmeny klímy na sociálnu a ekonomickú infraštruktúru a systematické posilnenie odolnosti krajiny a regiónu voči zmene klímy a jej následkom, v súlade s celkovými cieľmi EÚ v oblasti udržateľného rozvoja.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: Posilniť preventívne opatrenia (okrem protipovodňových) vo vzťahu k rizikám vyplývajúcim z dôsledkov zmeny klímy

Uvedený cieľ bude naplnený primárne prostredníctvom realizácie systematických preventívnych opatrení zameraných na zníženie dôsledku zmeny klímy na sociálnu a ekonomickú infraštruktúru krajiny prostredníctvom podpory implementácie Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, v súlade s relevantnými stratégiami EÚ.

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného cieľa bude:

a) Zvýšená úroveň prevencie pred rizikami (okrem povodňových) vyplývajúcich z dôsledkov zmeny klímy

Realizáciou tejto aktivity je plánované vytvoriť predpoklady a posilniť kapacity pre realizáciu Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, a to v súlade s prijatým Rámcovým dohovorom OSN o zmene klímy¹³, doložkou o solidarite Lisabonskej zmluvy¹⁴, stratégie EÚ v oblasti ochrany zdravia¹⁵ a odporúčaniami Bielej knihy na tému „Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení“¹⁶, Stratégie vnútornej bezpečnosti EÚ¹⁷ k budovaniu odolnosti voči prírodným a iným katastrofám a Usmernením EK pre vyhodnocovanie a mapovanie rizík v kontexte manažmentu katastrof¹⁸.

Prostredníctvom systematického sledovania rizík vplývajúcich zo zmeny klímy, vytvorenia systému na ich hodnotenie, návrhom plánovaných opatrení na ich minimalizáciu, realizáciou navrhnutých opatrení a vytvorením systému na priebežné sledovanie a hodnotenie bude dosiahnuté zvýšenie efektivity prevencie negatívnych dôsledkov zmeny klímy (na obyvateľov, ako aj sociálne a ekonomické systémy).

Dosiahnutie tohto cieľa si bude vyžadovať optimalizáciu procesov monitorovania a manažmentu rizík viazaných na zmeny klímy, modelovanie vývoja a dôsledkov zmeny klímy za účelom prípravy adaptačných opatrení, realizáciu preventívnych opatrení na zníženie dôsledkov zmeny klímy na základe identifikovaných rizík a podporu partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom a klastrov zameraných na prenos poznatkov v oblastiach, v ktorých je možné prijať preventívne opatrenia na prispôsobenie sa zmene klímy, resp. na zmiernenie jej dôsledkov.

V sociálnej oblasti je čím ďalej tým viac zrejmé, že zmenou klímy sú viac ohrození tí, ktorí majú k dispozícii menej zdrojov. Úspech adaptačných opatrení vo veľkej miere závisí od

¹³ <http://unfccc.int/adaptation/items/7006.php#Stakeholder>

¹⁴ Lisabonská zmluva, doložka o solidarite, článok 222, (Lisbon Treaty, Article 222 TFEU)

¹⁵ Biela kniha o stratégii v oblasti zdravia, KOM(2007) 630.

¹⁶ White paper - Adapting to climate change : towards a European framework for action , COM/2009/0147 final

¹⁷ EU Internal Security Strategy in Action: Five steps towards a more secure Europe COM(2010) 673 final

¹⁸ EC Risk Assessment and Mapping Guidelines for Disaster Management SEC(2010) 1626 final

toho, či sa bremeno prispôsobenia na zmenu klímy rozdelí spravodlivo, ako aj od toho, nakoľko sa bude prihliadať na dôsledky pre pracovné miesta a kvalitu života skupín s nízkym príjmom. Existujúce procesy EÚ v sociálnej oblasti a oblasti zamestnanosti je potrebné obohatiť o sociálny rozmer adaptačných opatrení a rovnako je potrebné zapojenie všetkých sociálnych partnerov a preto bude tento aspekt zakomponovaný do navrhovaných opatrení a aktivít.

Tabuľka 21 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Podiel území chránených preventívnymi i opatreniami ku celkovej ploche hodnoteného územia	%	menej rozvinuté regióny SR	0	2012	75%	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: *Zlepšiť pripravenosť na zvládanie rizikových udalostí súvisiacich so zmenou klímy*

Uvedený cieľ bude naplnený primárne prostredníctvom realizácie opatrení zameraných na optimalizáciu systémov pripravenosti, služieb a intervenčných kapacít záchranných zložiek a partnerov podieľajúcich sa na manažmente rizík vyplývajúcich z zmeny klímy na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni, v súlade so stratégiami globálnej komunity¹⁹ a EÚ pre pripravenosť na manažment katastrof a redukciiu rizík spojených s katastrofami, ako aj Európskym konsenzom o humanitárnej pomoci²⁰.

Konkrétne opatrenia budú zamerané na systematické posilnenie kapacít pre manažment špecifických typov prírodných katastrof prostredníctvom vybudovania a podpory inštitucionálneho rozvoja špecializovaných záchranných modulov a budovania analytických a intervenčných kapacít partnerov v kontexte posilňovania pripravenosti na rizikové udalosti.

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného cieľa bude:

a) Zvýšená pripravenosť záchranných zložiek, civilnej ochrany a partnerov

Prostredníctvom optimalizácia systémov pripravenosti, služieb a intervenčných kapacít na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni budú vytvorené predpoklady pre efektívny manažment nežiaducich udalostí súvisiacich s dôsledkami zmeny klímy a znižovanie ich dopadu na sociálnu a ekonomickú infraštruktúru a ekosystémy krajiny. Budovanie intervenčných kapacít v priamej väzbe na identifikované riziká musí viesť k optimalizácii dostupnosti a rozsahu

¹⁹ Resolution A/RES/58/214 of the International Strategy for Disaster Reduction and resolution A/RES/58/215 on Natural Disasters and Vulnerabilities, the Hyogo Framework for Action 2005-2015

²⁰ EU Disaster preparedness programmes and the European Consensus on Humanitarian Aid, 2007

služieb záchranných a iných zložiek podieľajúcich sa na manažmente nežiaducich udalostí a ústiť do zachránených životov, ochránených hodnôt a zníženia dopadu katastrof na komunity a ekosystémy.

Iniciatíva členských štátov na budovanie záchranných modulov na podporu kapacít EÚ na reakciu pri prírodných a iných katastrofách vznikla po tsunami v Juho-východnej Ázii v decembri 2004. V júni 2005 vydala Rada Európy výzvu členským štátom, aby budovali kapacity pre rýchlu reakciu vo forme špecializovaných záchranných modulov²¹. Vybudovanie a inštitucionálna podpora špecializovaných záchranných modulov je základným predpokladom pre zníženie dopadu katastrof na zasiahnuté regióny, ich obyvateľov a infraštruktúru. Ich asistencia spočíva v sprostredkovaní špecializovaného vybavenia a špeciálne trénovaných tímov pre špecifické úlohy počas záchranných operácií ako napríklad vyhľadávanie zasiahnutých, vysoko-kapacitné čerpanie, hasenie rozsiahlych lesných požiarov, zabezpečenie zdroja vody a hygieny atď.²²Tieto špecializované tímy predstavujú kľúčový príspevok k manažmentu katastrof počas ich aktívnej fázy a budú budované tak, aby boli k dispozícii na národnej ako aj medzinárodnej úrovni.

Akčný rámec z Hyogo na obdobie 2005 – 2015: Budovanie odolnosti národov a spoločenskí voči katastrofám – desaťročný plán ktorý mal pomôcť spraviť svet odolnejším voči katastrofám sa čoskoro končí. Globálna platforma pre redukciu rizík spojených s katastrofami prijala v Ženeve nové kľúčové východiská pre spoločný medzinárodný rámec pre redukciu rizík spojených s katastrofami, ktorý má priniesť integrovaný manažment rizík, zvýšenú ochranu najzraniteľnejších komunít a podporu širokých partnerstiev pre redukciu rizík. Keďže EÚ je kľúčovým partnerom tejto globálnej iniciatívy, posilňovanie kapacít a efektivity partnerstiev v relevantných oblastiach na úrovni členských štátov je kľúčovým predpokladom pre úspech týchto iniciatív.

Budovanie povedomia, rozvoj stratégií a intervenčných kapacít pre redukciu rizík spojených s katastrofami je zdieľanou zodpovednosťou, ktorá si vyžaduje spoluprácu verejnej správy, občianskej spoločnosti, sociálnych a ekonomických partnerov na ochranu životov, spoločenských a prírodných hodnôt. Prostredníctvom podpory budovania analytických a intervenčných kapacít partnerov v kontexte posilňovania pripravenosti na rizikové udalosti chce SR vytvoriť predpoklady pre spoločný postup a efektívnu spoluprácu.

²¹ Rozhodnutie komisie z 20. decembra 2007 ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2004/277/ES, Euratom, ktorým sa ustanovujú pravidlá vykonávania rozhodnutia Rady 2007/779/ES, Euratom o ustanovení mechanizmu Spoločenstva na podporu posilnenia spolupráce pri pomocných zásahoch civilnej ochrane, 2008/73/ES, Euratom

²² Specification, 2010/481/EU, Euratom

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:236:0005:0017:EN:PDF>

Tabuľka 22 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategórie regiónov (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj	Frekvencia vykazovania
	Podiel území so zvýšenou pripravenosťou záchranných zložiek, civilnej ochrany a partnerov ku celkovej ploche hodnoteného územia (%)	%	menej rozvinuté regióny SR	0	2012	75%	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3: Zvýšiť efektívnosť manažmentu zásahu pri rizikových udalostiach vyplývajúcich zo zmeny klímy

Uvedený cieľ bude naplnený primárne prostredníctvom opatrení zameraných na posilnenie kapacít a intervenčných spôsobilostí zložiek a inštitúcií aktívnych pri záchrane, civilnej ochrane a ochrane infraštruktúry a ekosystémov vo vzťahu k identifikovaným rizikám.

Zvýšenie efektivity záchranných zložiek pri krízových intervenciách prispieje k zmierneniu následkov nežiaducich udalostí a posilneniu odolnosti sociálnej, ekonomickej a ekologickej infraštruktúry, ktorá je základným predpokladom pre udržateľný rast a rozvoj.

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného cieľa bude:

a) Posilnená kapacita pre intervenciu záchranných zložiek a iných subjektov

Prostredníctvom rozvoja intervenčných kapacít pre manažment konkrétnych rizík, a optimalizácie systému odozvy na nežiaduce udalosti spojené s klimatickými zmenami je plánované zvýšenie efektivity intervencie záchranných zložiek a iných subjektov.

Tabuľka 23 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategórie regiónov (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj	Frekvencia vykazovania
	Zníženie ekonomického a sociálneho dopadu katastrof	%	menej rozvinuté regióny SR	0	2012	-10%	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4: Posilniť nástroje na obnovu a rekonštrukciu po katastrofách a rizikových udalostiach

Špecifický cieľ 4 je zameraný na systematické riešenie potreby odstraňovania následkov nežiaducich udalostí v postihnutom území. Rýchla a efektívna obnova po nežiaducej udalosti má priamy vplyv na ekonomickú činnosť, dlhodobú sociálnu a ekonomickú udržateľnosť a hospodársky rast daného územia.

VÝSLEDKY

Očakávaným výsledkom realizácie konkrétnych opatrení zameraných na dosiahnutie vyššie uvedeného cieľa bude:

a) Zlepšená implementácia nástrojov na obnovu a podporu rekonštrukcie po katastrofách a rizikových udalostiach

Cieľom je zaviesť nástroje na obnovu a rekonštrukciu, zvýšiť tak ochranu zraniteľných skupín obyvateľov, vytvoriť podmienky pre obnovu zasiahnutej infraštruktúry a efektivitu a dostupnosť nástrojov odstraňovania následkov nežiaducich udalostí po ukončení zásahu záchrannými zložkami na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni. Zavedením nástrojov bude dosiahnuté zníženie sociálneho a ekonomického dopadu nežiaducich udalostí a posilnenie udržateľnosti komún a miestnej ekonomiky v zasiahnutých územiach.

Zmenou klímy sú viac ohrození tí, ktorí majú k dispozícii menej zdrojov. Úspech adaptačných opatrení vo veľkej miere závisí od toho, či sa bremeno prispôsobenia na zmenu klímy rozdelí spravodlivo, ako aj od toho, nakoľko sa bude prihliadať na dôsledky pre pracovné miesta a kvalitu života skupín s nízkym príjmom. Existujúce procesy EÚ v sociálnej oblasti a oblasti zamestnanosti je potrebné obohatiť o sociálny rozmer adaptačných opatrení a rovnako je potrebné zapojenie všetkých sociálnych partnerov. Cieľom podpory v rámci tohto opatrenia bude zaviesť konkrétne nástroje na adresovanie potrieb obzvlášť zraniteľných skupín obyvateľov zasiahnutých katastrofami.

Obnova po katastrofách ako súbor procesov a postupov, ktoré majú zabezpečiť odstránenie následkov a kontinuitu základných a neskôr bežných funkcií a procesov na úrovni komún ale aj na úrovni infraštruktúry a v ekosystémoch si vyžaduje sprístupnenie špecifických nástrojov podpory ktorých vývoj a sprostredkovanie je cieľom tohto opatrenia. Nevyhnutné je zabezpečiť aj podporu obnovy území, ekosystémov a infraštruktúry zasiahnutých katastrofami prostredníctvom konkrétnych foriem pomoci.

Tabuľka 24 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónov (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj	Frekvencia vykazovania
	Plocha územia so zabezpečenými nástrojmi pre obnovu a rekonštrukciu krajiny (infraštruktúra, obyvateľstva,	km ²	menej rozvinuté regióny SR	0	2012	36 779	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok

	<i>ekosystému) po katastrofách a rizikových udalostiach z celkovej plochy ohrozeného územia</i>							
	<i>Podiel ohrozených obyvateľov pokrytých mechanizmami humanitárnej pomoci ohrozenej populácie</i>	<i>%</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>0</i>	<i>2012</i>	<i>75%</i>	<i>Monitorovanie implementácie OP KŽP</i>	<i>raz za kalendárny rok</i>

2.3.1.2 Oprávnené aktivity

Za účelom zabezpečenia účinnej implementácie aktivít v rámci Prioritnej osi 3 bude využitá možnosť ich realizácie mimo oblasti programu v súlade s čl. 70 ods. 2 všeobecného nariadenia, a to z dôvodu, že stratégia podpory tejto prioritnej osi je zameraná na zmiernenie negatívnych dopadov zmeny klímy, ktoré postihujú celé územie Slovenskej republiky.

Cieľom v tejto oblasti je posilniť odolnosť proti katastrofám v súvislosti so zmenou klímy komplexne pre celé územie Slovenskej republiky pre nasledovné 3 oblasti: ľudia, infraštruktúra a ekosystémy, a to bez ohľadu na územné limity. Za týmto účelom je potrebné zabezpečiť podporu investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof na všetkých úrovniach (na miestnej, regionálnej aj národnej úrovni) a na celom území SR v záujme implementovať centrálné koordinované, plnohodnotné a efektívne riešenia, pokrývajúce celé územie Slovenskej republiky.

Špecifický cieľ 1: Posilniť preventívne opatrenia (okrem protipovodňových) vo vzťahu k rizikám vyplývajúcim z dôsledkov zmeny klímy

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Zabezpečenie komplexnosti a optimalizácia systému monitorovania a vyhodnocovania rizík viazaných na zmenu klímy a varovania obyvateľstva pred katastrofami
- B. Preventívne opatrenia (okrem protipovodňových) na zníženie dôsledkov zmeny klímy realizované na základe identifikovaných rizík
- C. Modelovanie vývoja a dôsledkov zmeny klímy za účelom adaptačných opatrení
- D. Podpora mitigácie efektov zmeny klímy, opatrení na prevenciu prírodných a technologických rizík
- E. Podpora partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom a klastrov zameraných na podporu manažmentu rizík a inovácie

Výstupom aktivít smerujúcich k napĺňaniu uvedených cieľov bude aktualizácia národnej adaptačnej stratégie o identifikáciu rizík viazaných na zmenu klímy, jej potenciálnych dôsledkov a opatrení nevyhnutných na ich mitigáciu. Obsahovať bude aj posúdenie schopnosti ekosystému krajiny riešiť hlavné riziká a stanovenie prioritných investícií

a opatrení na minimalizáciu škôd spôsobených zmenou klímy a zvýšenie odolnosti krajiny, komunít a infraštruktúry voči nim.

A. Zabezpečenie komplexnosti a optimalizácia systému monitorovania a vyhodnocovania rizík viazaných na zmenu klímy a varovania obyvateľstva pred katastrofami

Vzhľadom na rozsah dôsledkov zmeny klímy je potrebné vybudovať adekvátne systémy na zber, vyhodnocovanie a zobrazovanie rizík na všetkých úrovniach krízového riadenia a integrovať ich so systémami manažmentu katastrof tak, aby pokrývali všetky relevantné riziká. Oprávnenými aktivitami bude vytvorenie nástrojov súvisiacich so zberom, spracovávaním údajov, ich analýzy a distribúcie, vytvorenie monitorovacích a hodnotiacich mechanizmov a ich prepojenie s miestnymi, regionálnymi a národnými akčnými plánmi podporujúcimi adaptáciu na zmenu klímy a riziká a budovanie odolnosti voči ich dopadom.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie

ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom

obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou;
mimovládne organizácie/neziskové organizácie

súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci vrátane prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

B. Preventívne opatrenia (okrem protipovodňových) na zníženie dôsledkov zmeny klímy realizované na základe identifikovaných rizík

Na základe vytvoreného národného plánu hodnotenia prírodných a človekom spôsobených rizík bude nasledovnými aktivitami podporená implementácia navrhnutých opatrení.

Existujúce systémy by mali byť modernizované tak, aby dokázali využiť údaje zo systémov monitoringu rizík na spresňovanie modelov a postupov manažmentu rizík a intervencie, na predvídanie katastrof a na plánovanie a realizáciu preventívnych opatrení v záujme ochrany potenciálne ohrozených cieľových skupín a infraštruktúry.

Nové metodiky a preventívne opatrenia by mali zohľadňovať najmodernejšie poznatky a skúsenosti v prevencii (tzv. best practices akceptované odbornou verejnosťou na EU úrovni) a zabezpečiť adresnú realizáciu preventívnych opatrení vo vzťahu ku konkrétnym identifikovaným rizikám.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie

ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom

obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou

mimovládne organizácie/neziskové organizácie

súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci vrátane prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

C. Modelovanie vývoja a dôsledkov zmeny klímy za účelom adaptačných opatrení

Modelovanie vývoja a dopadu zmeny klímy na SR, jej regióny a ekosystémy je predpokladom pre vývoj efektívnych adaptačných opatrení, ale aj spresňovanie modelov a postupov manažmentu rizík a intervencie, podkladom na predvídanie katastrof a na plánovanie a realizáciu preventívnych opatrení v záujme ochrany potenciálne ohrozených cieľových skupín a infraštruktúry preto budú v rámci tejto aktivity podporené projekty zamerané na podporu relevantných kapacít a iniciatív.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy
vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom
obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou
mimovládne organizácie/neziskové organizácie
súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci vrátane prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

D. Podpora mitigácie efektov zmeny klímy, opatrení na prevenciu prírodných a technologických rizík

Kombinovanie prístupov, ktoré umožňujú komplexný manažment ohrození a rizík na princípe multidisciplinárneho prístupu pri znižovaní dopadu a mitigácii nežiadúcich dopadov zmien klímy je kľúčovým predpokladom pre zavedenie kultúry redukcie rizík spojených s katastrofami, preto budú v rámci tejto aktivity podporené projekty zamerané na ich ďalší rozvoj a implementáciu.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie

ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom

obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou

mimovládne organizácie/neziskové organizácie

súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci vrátane prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

E. Podpora partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom a klastrov zameraných na podporu manažmentu rizík a inovácie

Účinná prevencia si vyžaduje dostatočnú informovanosť a pripravenosť občanov, dobrovoľníkov a komunit, ktorí budú schopní v prípade identifikovaného rizika podieľať sa na príprave, reakcii a obnove, resp. pri ochrane seba, rodiny a komunity počas ohrozenia a pri obnove po nežiaducich udalostiach.

Zvýšenému zapojeniu jednotlivcov, komunit a organizácií do manažmentu nežiaducich udalostí musí predchádzať príprava a podpora prostredníctvom vybavenia vhodnými prostriedkami na prevenciu rizík a zvládanie špecifických situácií, spojená so systematicky poskytovanými informáciami o spôsobe ich použitia a vhodného správania (postupu) v konkrétnych situáciách. Do mechanizmov civilnej ochrany budú v záujme zvýšenia odolnosti komunit a krajiny systematicky zapájané aj organizácie občianskej spoločnosti, ktoré dokážu tvoriť komplementárne zdroje podpory a podporiť znižovanie dopadov katastrof vo všetkých fázach ich životného cyklu.

Aktivity budú zamerané na zvyšovanie informovanosti a schopností v oblasti ochrany u jednotlivcov, komunit, organizácií a sociálnej a ekonomickej infraštruktúry (na komunitnej úrovni) a budú realizované s podporou všetkých záchranných zložiek.

Na komunitnej úrovni budú okrem profesionálnych záchranárov a inštitúcií podieľajúcich sa na lokálnej a regionálnej úrovni na zvyšovaní odolnosti, pomoci zasiahnutým, odstraňovaní následkov katastrof a obnove po nich zapojení aj dobrovoľníci (v súčasnosti registruje SR cca 90000 dobrovoľných záchranárov pôsobiacich v dobrovoľnej požiarnej ochrane a iných dobrovoľných združeniach), ktoré budú podporené v zapájaní sa do rozvojových iniciatív.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami.

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie;
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení

neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom

obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou
mimovládne organizácie/neziskové organizácie

Špecifický cieľ 2: Zlepšiť pripravenosť na zvládanie rizikových udalostí súvisiacich so zmenou klímy

Špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich troch aktivít:

- A. Optimalizácia systémov pripravenosti, služieb a intervenčných kapacít na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni**
- B. Vybudovanie a inštitucionálna podpora špecializovaných záchranných modulov**
- C. Budovanie analytických a intervenčných kapacít partnerov v kontexte posilňovania pripravenosti na rizikové udalosti**

Aktivity budú smerovať ku zlepšeniu pripravenosti SR na všetky typy nežiaducich udalostí vo vzťahu ku klimatickým zmenám, t.j. spôsobených extrémnymi teplotami, nedostatkom vody, záplavami, zosuvmi pôdy, suchom, búrkami, ľadom a snehom.

Dosiahnutie zvýšenej miery pripravenosti je možné dosiahnuť prostredníctvom vzájomne sa dopĺňajúcich nasledovných aktivít:

A. Optimalizácia systémov pripravenosti, služieb a intervenčných kapacít na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni

V rámci uvedenej aktivity je plánované zabezpečiť optimalizáciu kapacít záchranných zložiek pre intervenciu vo vzťahu k identifikovaným rizikám.

Posilnenie kapacít bude dosiahnuté formou doplnenia špeciálneho materiálo-technologického vybavenia nevyhnutného pre včasnú a efektívnu intervenciu počas špecifických nežiaducich udalostí v závislosti od konkrétneho typu katastrofy, vo väzbe na konkrétne riziká, v súlade s európskymi štandardmi pre intervenciu a najlepšou praxou v danej oblasti a s cieľom podporiť ich schopnosť zasiahnuť na národnej aj medzinárodnej úrovni.

Optimalizácia systémov pre manažment katastrof bude vychádzať jednak zo skúseností pri jednotlivých zásahoch ako aj zo stanovísk expertov (SR a zo zahraničia). Vzhľadom na potrebu pripravenosť plánovať a optimalizovať aj na regionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni je nevyhnutné podporovať vytváranie plánov pripravenosti a intervencie ale aj dostupnosť podpory prostredníctvom systémov a tvorbu partnerstiev prispievajúcich k pripravenosti s čo najväčším počtom zapojených subjektov. V rámci pripravenosti plánujeme podporiť aj integráciu operačného riadenia, budovanie a rozvoj systémov vnútornej bezpečnosti v súlade so Stratégiou vnútornej bezpečnosti EU (EU Internal Security Strategy) a nástrojov civilnej ochrany EU.

Podporné opatrenia budú zamerané na dobudovanie infraštruktúry pre špecializovaný výcvik a vzdelávanie v kontexte manažmentu rizík a nežiaducich udalostí (katastrof) v záujme

systematickej prípravy zamestnancov podieľajúcich sa na poskytovaní relevantných služieb pri manažmente krízových situácií, podporou výmeny expertízy a sieťovania, optimalizáciou výcviku záchranných jednotiek na národnej a medzinárodnej úrovni a vytvorením nástrojov na odovzdávanie si skúseností a zjednodušenie prijímania rozhodnutí pri nežiaducich situáciách.

V kombinácii s preventívnymi opatreniami bude podporované vytváranie nástrojov na efektívne a adaptívne učenie sa na základe skúseností. Tieto by zároveň mali byť podkladom pre optimalizáciu systémov a postupov v podobe inovovaných služieb podporených na to nevyhnutným technickým vybavením (vrátane špeciálnych trenažérov a iného vybavenia potrebného na simuláciu zásahov pri konkrétnych formách nežiaducich udalostí/katastrof).

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR a dobrovoľníci

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy
vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom
obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou
mimovládne organizácie/neziskové organizácie

B. Vybudovanie a inštitucionálna podpora špecializovaných záchranných modulov

Podporované budú aktivity zamerané na optimalizáciu systémov vnútornej bezpečnosti prostredníctvom zriadenia a inštitucionálneho rozvoja špecializovaných záchranných modulov v súlade s relevantnými nariadeniami EÚ²³.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR a dobrovoľníci

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie

ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom

obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou

mimovládne organizácie/neziskové organizácie

²³ Specification, 2010/481/EU, Euratom

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:236:0005:0017:EN:PDF>

C. Budovanie analytických a intervenčných kapacít partnerov v kontexte posilňovania pripravenosti na rizikové udalosti

V rámci uvedenej aktivity budú podporované opatrenia zamerané na podporu analytických a intervenčných kapacít partnerov, vrátane dobudovania intervenčných kapacít a systémov včasného varovania na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni.

Podporované budú jednotlivé aktivity zamerané na predpovedanie výskytu rizík (založených tak na analytických ako aj empirických údajoch), vyhodnocovanie miery rizikovosti a k tomu potrebné aktivity na budovanie a zdieľanie vedomostí a skúseností medzi partnermi.

Vo vzťahu ku komunikácii hroziacich rizík budú podporované aktivity smerujúce k identifikácii rizík na regionálnej úrovni, cvičenia a tréningy, vytvárania a realizácie plánov zásahov (tzv. contingency plans) a evakuačných plánov.

Vo vzťahu k pripravenosti na zásah budú podporované aktivity zamerané na predprípravu materiálov a techniky potrebných pri zásahoch počas nežiaducich udalostí, aktivity smerujúce k identifikácii bezpečných oblastí a priestorov použiteľných v prípade zásahu pre ochranu obyvateľov a/alebo potreby záchranných zložiek v čase zásahu, kapacít pre poskytovanie dočasného ubytovania a humanitárnej pomoci pri katastrofách vyžadujúcich si tento typ podpory a iné relevantné aktivity v súlade s identifikovanými stratégiami.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR a dobrovoľníci

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie

ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom

obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou

mimovládne organizácie/neziskové organizácie

Špecifický cieľ 3: Zvýšiť efektívnosť manažmentu zásahu rizikových udalostí vyplývajúcich zo zmeny klímy

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcej aktivity:

A. Posilnenie intervenčných kapacít záchranných zložiek, civilnej ochrany a iných subjektov pre manažment katastrof a rizikových udalostí

Aktivita prispeje k posilneniu a rozšíreniu spôsobilostí záchranných zložiek pri rôznych typoch intervencií, zväčší územie, ktoré bude efektívnejšie chránené pred vplyvmi nežiaducich udalostí a v konečnom dôsledku prispeje k skráteniu reakčných časov v ktorých sú záchranné zložky schopné efektívne reagovať. Aktivita prispeje k posilňovaniu reakčných kapacít v prípade tradičných záchranných zložiek, ako aj iných subjektov, akými sú napríklad dobrovoľné hasičské a záchranné zbory, obecné hasičské zbory, mestá a obce a iné subjekty nápomocné pri intervenciách. V rámci uvedenej aktivity sa plánuje podporiť aj zavedenie efektívneho systému logistického zabezpečenia manažmentu nežiaducich udalostí.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)
subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí
subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR a dobrovoľníci

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie

ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom
obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou
mimovládne organizácie/neziskové organizácie
súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci vrátane prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Špecifický cieľ 4: Sprístupniť nástroje na obnovu a rekonštrukciu

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Vybudovanie systémových nástrojov obnovy a rekonštrukcie (sociálnej, ekonomickej, ekosystémov) a rehabilitácia fyzického prostredia po katastrofách a rizikových udalostiach súvisiacich so zmenou klímy**
- B. Vytvorenie mechanizmov humanitárnej pomoci pre ohrozené skupiny obyvateľov zasiahnutých katastrofami a rizikovými udalosťami súvisiacimi so zmenou klímy**

Realizáciou uvedených aktivít budú sprostredkované nástroje na obnovu a rekonštrukciu v rámci celého územia SR.

- A. Vybudovanie systémových nástrojov obnovy a rekonštrukcie (sociálnej, ekonomickej, ekosystémov) a rehabilitácia fyzického prostredia po katastrofách a rizikových udalostiach súvisiacich so zmenou klímy**

Zavedenie systémových nástrojov na podporu obnovy a rekonštrukcie po katastrofách prispeje k lepšej logistike, riadeniu, koordinácii a plánovaniu pri obnove a rekonštrukcii zasiahnutej sociálnej a ekonomickej infraštruktúry ale aj tvorbu rezerv a optimalizovanú distribúciu dopadu nežiaducich udalostí na sociálnu a ekonomickú infraštruktúru.

Integrácia metodík na podporu obnovy a rekonštrukcie do národných systémov manažmentu katastrof napomôže pri okamžitej identifikácii potrieb zasiahnutých, zabezpečení zvýšenej ochrany zasiahnutých komunít a lokalít, a poskytovaní nevyhnutných služieb potrebných na obnovu a rekonštrukciu sociálnej a ekonomickej infraštruktúry.

Budovanie systémových nástrojov na obnovu krajiny po katastrofách prispeje tiež k lepšej logistike, riadeniu, koordinácii a plánovaniu pri obnove a rekonštrukcii ekosystémov krajiny. Budovanie kapacít pre obnovu ekosystémov krajiny napomôže pri okamžitej identifikácii potrieb, zabezpečení zvýšenej ochrany zraniteľných oblastí a poskytovaní nevyhnutných služieb potrebných na obnovu a rekonštrukciu ekosystémov krajiny postihnutej nežiaducou udalosťou súvisiacou s klimatickými zmenami.

Jednou z ďalších podporovaných aktivít budú činnosti smerujúce k podpore sprístupnenia konkrétnych nástrojov obnovy území, ekosystémov a infraštruktúry zasiahnutých katastrofami prostredníctvom konkrétnych foriem pomoci.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004

o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)

územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)

subjekty súkromného sektora – t.j. podnikatelia na území s rizikom nežiaducich udalostí

subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie

obyvatelia SR

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami.

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie

ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom

obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou

mimovládne organizácie/neziskové organizácie

B. Vytvorenie mechanizmov humanitárnej pomoci pre ohrozené skupiny obyvateľov zasiahnutých katastrofami a rizikovými udalosťami súvisiacimi so zmenou klímy

V rámci uvedenej aktivity sa plánuje vytvorenie mechanizmov sociálnej ochrany pre obzvlášť zraniteľné skupiny obyvateľov zasiahnuté nežiaducimi udalosťami. Aktivita tiež prispieva k posilneniu infraštruktúry a kapacít základní pre humanitárnu pomoc a organizácií ktoré sa humanitárnej pomoci systematicky venujú, ktoré budú efektívne, spoľahlivo a včas schopné dodať materiálnu pomoc do katastrofami zasiahnutých oblastí bez ohľadu na ich lokalizáciu, s dôrazom na ochranu zraniteľných skupín obyvateľstva.

Cieľové skupiny: subjekty štátnej správy – t.j. ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie
ostatné subjekty verejnej správy, t.j. ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy)
územná samospráva - vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom; obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou)

subjekty súkromného sektora – t.j. mimovládne organizácie/neziskové organizácie
obyvatelia SR a dobrovoľníci

Cieľové územia: všetky oprávnené regióny SR (vrátane Bratislavského kraja), nakoľko navrhované aktivity sa nevzťahujú len na špecifické územie zasiahnuté nežiaducimi udalosťami

Prijímatelia: organizácie štátnej správy, t.j. ústredné orgány štátnej správy v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie

ostatné subjekty verejnej správy, t.j. verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy

vyššie územné celky a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom

obce a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou

mimovládne organizácie/neziskové organizácie

3. NÁVRH OP

2.3.1.3 Hlavné princípy výberu projektov

Proces výberu projektov bude zabezpečený v súlade s princípmi intervenčnej logiky a so zásadami správneho finančného riadenia, vychádzajúc pritom z jednotne nastavených pravidiel definovaných na národnej úrovni zo strany Centrálného koordinačného orgánu s cieľom zabezpečiť efektívne a transparentné čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Hlavným cieľom tohto procesu je zabezpečiť efektívnym a transparentným spôsobom výber takých projektov, ktoré najvhodnejším spôsobom prispievajú k dosahovaniu cieľov operačného programu.

Za týmto účelom budú v procese výberu projektov aplikované najmä nasledovné hlavné zásady:

- dodržiavanie princípov transparentnosti, rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a vylúčenia zaujatosti v súlade s uplatniteľnými všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a EÚ;
- dodržiavanie princípu 4 očí;
- jasné, zrozumiteľné a adresné komunikovanie stratégie podpory operačného programu smerom k potenciálnym žiadateľom, vrátane nastavenia výziev na predkladanie žiadostí o NFP s vymedzením objektívnych podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutné na poskytnutie finančného príspevku, s cieľom zlepšiť kvalitu projektov a zároveň znížiť počet neúspešných žiadateľov (v dôsledku vytvorenia podmienok umožňujúcim potenciálnym žiadateľom vopred odhadnúť pravdepodobnosť podpory ich projektov);

- nastavenie vhodného formátu projektovej žiadosti a zafinovanie jasných a objektívnych hodnotiacich a výberových kritérií umožňujúcich objektívne posúdiť a vyhodnotiť mieru prínosu projektu k naplneniu cieľov OP;
- prostredníctvom nastavenia hodnotiacich a výberových kritérií klásť dôraz na nákladovú efektívnosť projektov (Value for Money principle), t.j. zabezpečiť výber projektov, ktorých prínos k daným cieľom operačného programu je vo vzťahu k vynaloženým finančným prostriedkom najväčší;
- posilnenie uplatnenia nástrojov na zabezpečenie efektívneho a objektívneho posudzovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov (benchmarky, jednotkové ceny, limity);
- minimalizovanie rizika vyradenia kvalitných projektov z dôvodu formálnej neúplnosti prostredníctvom umožnenia nápravy (klarifikácie);
- rozšírenie a zjednodušenie využívania inštitútu zásobníka projektov;
- zabezpečenie transparentného výberu hodnotiteľov posudzujúcich projekty na základe vopred stanovených objektívnych kritérií spĺňajúcich podmienky odbornosti, transparentnosti a nediskriminácie;
- zabezpečenie efektívneho a účinného systému opravných prostriedkov, ktorý bude dostupný pre žiadateľov o poskytnutie pomoci a bude slúžiť na účinnú nápravu identifikovaných pochybení na strane poskytovateľa pomoci tak, aby zabezpečoval maximálnu garanciu nápravy prípadného pochybenia. Tento systém musí zabezpečiť, aby žiadateľ mal možnosť domáhať sa nápravy stavu, ktorý nie je v súlade s pravidlami vyhlásenými v rámci výzvy, ale musí tiež zabezpečiť, aby k prípadnému vyriešeniu sporov došlo v čase, kedy ešte prípadná finančná realizácia takéhoto napraveného stavu bude objektívne možná.

Vybrané procesné aspekty výberu projektov budú osobitne upravené v závislosti od spôsobu poskytovania pomoci. V rámci tejto investičnej priority bude pomoc poskytovaná prostredníctvom:

- dopytovo - orientovaných projektov, charakterizovaných tým, že žiadatelia predkladajú projekty na základe verejnej výzvy na predkladanie žiadostí o NFP určenej pre dvoch a viac oprávnených žiadateľov, medzi ktorými prebieha súťaž;
- národných projektov, s vopred vymedzeným zameraním projektu v zmysle stratégie operačného programu a so žiadateľmi vopred určenými na základe ich jedinečného postavenia a funkcie v danej oblasti;
- globálnych grantov, v prípadoch, kedy RO bude považovať za efektívnejšie poveriť riadením vybranej časti OP sprostredkovateľský orgán pri splnení vopred stanovených podmienok týkajúcich sa administratívnej, technickej, finančnej a odbornej spôsobilosti na implementáciu globálneho grantu, a to za účelom podpory projektov s malým finančným objemom zameraných na určitý typ aktivity a realizovaných prostredníctvom vybraných partnerov, ktorí sa zameriavajú svojou aktívnou činnosťou na daný typ aktivity;
- nástrojov finančného inžinierstva, t.j. návratnou formou pomoci poskytovanou prostredníctvom Slovenského investičného holdingu v prípadoch vybraných typov aktivít, vo vzťahu ku ktorým bude identifikovaná vhodnosť takéhoto spôsobu financovania a zároveň absorpčná kapacita subjektov súkromného sektora.

2.3.1.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom,

strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiažnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiažnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru bude možné dané prostriedky spolu s akýmkoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.) Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.3.1.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 1 prioritnej osi 3 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.3.1.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 25 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj	Frekvencia vykazovania
	<i>Plocha územia pokrytá preventívnymi opatreniami v súvislosti so zmenou klímy (okrem povodňového rizika)</i>	km ²	ERDF	menej rozvinuté regióny SR	36 779	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	<i>Počet vytvorených modelov vývoja</i>	počet	ERDF	menej rozvinuté regióny SR	8	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	<i>Počet vytvorených partnerstiev</i>	počet	ERDF	menej rozvinuté regióny SR	270	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	<i>Počet optimalizovaných systémov a inovovaných služieb</i>	počet	ERDF	menej rozvinuté regióny SR	4	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	<i>Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov</i>	počet	ERDF	menej rozvinuté regióny SR	4	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	<i>Počet partnerov s posilnenou analytickou, resp. intervenčnou kapacitou</i>	počet	ERDF	menej rozvinuté regióny SR	8	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok
	<i>Počet jednotiek záchranných zložiek s doplneným vybavením na reakciu pri zásahoch súvisiacich so</i>	počet	ERDF	menej rozvinuté regióny SR	180	Monitorovanie implementácie OP KŽP	raz za kalendárny rok

	<i>zmenami klímy</i>						
	<i>Počet opatrení na obnovu a rekonštrukciu a samotnú rehabilitáciu fyzického prostredia</i>	<i>počet</i>	<i>ERDF</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>4</i>	<i>Monitorovanie implementácie OP KŽP</i>	<i>raz za kalendárny rok</i>
	<i>Počet nástrojov na podporu ohrozených skupín obyvateľov zasiahnutých mimoriadnymi udalosťami</i>	<i>počet</i>	<i>ERDF</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>4</i>	<i>Monitorovanie implementácie OP KŽP</i>	<i>raz za kalendárny rok</i>

2.3.2 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 3

Tabuľka 26 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 3

Typ ukazovateľa (Implementačný krok, finančný ukazovateľ, ukazovateľ výstupu alebo výsledku)	ID	Definícia ukazovateľa alebo implementačného kroku	Merná jednotka (ak prichádza do úvahy)	Fond	Kategória regiónu	Čiastkový cieľ pre rok 2018	Konečný cieľ (2023)	Zdroj údajov	Zdôvodnenie výberu ukazovateľa (ak prichádza do úvahy)
Výstupu		<i>Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov</i>	<i>Počet</i>	<i>ERDF</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>Monitorovanie implementácie OP KŽP</i>	
Výstupu		<i>Počet jednotiek záchranných zložiek s doplnením vybavením na reakciu pri zásahoch súvisiacich so zmenami klímy</i>	<i>Počet</i>	<i>ERDF</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>64</i>	<i>180</i>	<i>Monitorovanie implementácie OP KŽP</i>	
finančný		<i>Úroveň čerpania finančných prostriedkov (zdroje EÚ+ŠR)</i>	<i>%</i>	<i>ERDF</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>26%</i>	<i>100%</i>	<i>Monitorovanie implementácie OP KŽP</i>	

2.3.3 Kategórie intervencií

Tabuľka 27 Kategórie intervencií

Fond a kategória regiónu		MENEJ ROZVINUTÉ REGIÓN Y					
Rozmer1 Oblasť intervencie		Rozmer 2 Forma financovania		Rozmer 3 Územie		Rozmer 6 Územné mechanizmy realizácie	
Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)
065	414 124 220	01	401 700 493		414 124 220	05	414 124 220
		04	12 423 727				

2.3.4 Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci a v prípade potreby aj aktivity na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov, ktorí sú zapojení do riadenia a kontroly programu (podľa prioritnej osi)

2.4 PRIORITNÁ OS 4: ENERGETICKY EFEKTÍVNE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

2.4.1 INVESTIČNÁ PRIORITA 1 PRIORITNEJ OSI 4: Presadzovanie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

2.4.1.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe

Podporou inovatívnych technológií v oblasti využívania OZE sa zvýši inštalovaný výkon zariadení na výrobu elektriny, tepla, plynu (biometánu) a čiastočne elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, čím sa vytvorí predpoklad pre optimálne využívanie inštalovaného výkonu nových alebo modernizovaných zariadení a zvýšenou výrobou elektriny a tepla sa prispeje k plneniu plánovaného podielu elektriny a tepla z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe v roku 2020. Zavádzanie týchto technológií čiastočne prispeje k tvorbe nových pracovných miest a k plneniu cieľa v oblasti znižovania produkcie emisií CO₂. V rámci investičnej priority 1 bude mať vedúce postavenie podpora inštalácie malých zariadení na využívanie OZE.

VÝSLEDKY

- Zníženie emisií skleníkových plynov
- Zvýšenie podielu tepla z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe
- Zvýšený podiel elektriny z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe

Tabuľka 28 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Množstvo tepla vyrobeného z OZE	MWh/rok	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	700 000	monitoring	1/rok
	Množstvo elektriny vyrobenej z OZE	MWh/rok	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	250 000	monitoring	1/rok

2.4.1.2 Oprávnené aktivity

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- rekonštrukcia a modernizácia existujúcich energetických zariadení s maximálnym tepelným príkonom 20 MW na báze fosílnych palív na zariadenia využívajúce biomasu na výrobu tepla alebo kombinovanú výrobu elektriny a tepla,
- výstavba zariadení na:
 - výrobu biometánu,
 - využitie vodnej energie

- využitie aerotermálnej, hydrotermálnej alebo geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla,
- využitie geotermálnej energie priamym využitím na výrobu tepla a prípadne aj v kombinácii s tepelným čerpadlom,
- výrobu a energetické využívanie bioplynu²⁴, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd,

C. inštalácia malých zariadení na využívanie OZE.

Existujúci systém podpory využívania OZE prostredníctvom pevných cien (taríf) určený zákonom č. 309/2009 Z. z. *(o podpore využívania obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)* je zameraný na výrobu elektriny z OZE. Navrhovanými aktivitami sa podporí výroba tepla z OZE tak, aby SR do roku 2020 dosiahla podiel výroby z OZE vo výške 14% z hrubej konečnej energetickej spotreby.

Podľa Národného akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov (UV SR č. 677/2010 zo dňa 6.októbra 2010) plánuje SR do roku 2020 zvýšiť výrobu tepla z OZE na 9 500 GWh, pričom zhruba 4 180 GWh tepla má byť dodávané zo systémov centralizovaného zásobovania teplom. Využívaním tuhej biomasy a geotermálnej energie sa plánuje podporiť najmä efektívne systémy centralizovaného zásobovania teplom podľa čl. 2 bod 41 smernice 2012/27/EU o energetickej efektívnosti. Pri podpore využívania tuhej biomasy budú pre zachytávanie tuhých častíc PM₁₀ stanovené prísnejšie podmienky ako sú stanovené súčasnými predpismi²⁵. Podpora biomasy bude rešpektovať podmienky jej udržateľného využívania.

Z hľadiska využívania potenciálu vodnej energie v SR sú dôležité aj malé vodné elektrárne. Vodné elektrárne majú okrem prínosu k udržateľnej výrobe elektrickej energie aj tú výhodu, že dokážu byť zaujímavé z komerčného hľadiska. Z tohto pohľadu vytvárajú priestor pre využitie finančných nástrojov. Podpora využívania vodnej energie aj za pomoci nástrojov finančného inžinierstva je súčasťou Národného akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov.

Pri využívaní bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd bude teplo vyrábané kombinovanou výrobou elektriny a tepla s cieľom dosiahnuť čo najvyššie úspory primárnych energetických zdrojov.

K zvýšeniu výroby tepla z OZE mimo systémov CZT môže prispieť práve podpora výroby biometánu, ktorý bude prostredníctvom plynárenskej siete dopravovaný až na miesto spotreby tepla. Podľa Národného akčného plánu pre energiu z obnoviteľných zdrojov sa uvažuje s výrobou biometánu s energetickým obsahom cca 700 GWh. V súčasnosti je podpora výroby biometánu podmienená jeho výkupom do zariadení na vysoko účinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla.

V rámci podpory inštalácie malých zdrojov sa v zmysle schválenej *Koncepcie rozvoja výroby elektriny z malých obnoviteľných zdrojov energie SR* predpokladá podpora viac ako 70 000 projektov.

Cieľové skupiny: podnikateľské subjekty, domácnosti

²⁴ s výnimkou prípadov, keď je využitie bioplynu súčasťou aktivít na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov

²⁵ V prípade náhrady spaľovacích zariadení budú podporené výlučne zariadenia s nízkou produkciou tuhých látok v súlade s opatrením pre znižovanie koncentrácií PM₁₀ uvedeným v Stratégii pre redukciu PM₁₀.

Cieľové územie: územie menej rozvinutých regiónov SR

Prijímatelia: podnikateľské subjekty podľa § 2 ods. (2) písm. a) a b) zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, ktoré sú registrované na území SR a ktoré plánujú realizovať jednotlivé druhy oprávnených projektov, mestá, obce, rozpočtové a príspevkové organizácie, neziskové organizácie, fyzické osoby (samostatne alebo prostredníctvom združenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov, správcov bytových domov), s výnimkou FO a PO podnikajúcich v poľnohospodárskej prvovýrobe a s výnimkou MSP pôsobiacich v sektore lesného hospodárstva a spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby²⁶

2.4.1.3 Hlavné princípy výberu projektov

Proces výberu projektov bude zabezpečený v súlade s princípmi intervenčnej logiky a so zásadou správneho finančného riadenia, vychádzajúc pritom z jednotne nastavených pravidiel definovaných na národnej úrovni zo strany Centrálného koordinačného orgánu s cieľom zabezpečiť efektívne a transparentné čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Hlavným cieľom tohto procesu je zabezpečiť efektívnym a transparentným spôsobom výber takých projektov, ktoré najvhodnejším spôsobom prispievajú k dosahovaniu cieľov operačného programu.

Za týmto účelom budú v procese výberu projektov aplikované najmä nasledovné hlavné zásady:

- dodržiavanie princípov transparentnosti, rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a vylúčenia zaujatosti v súlade s uplatniteľnými všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a EÚ;
- dodržiavanie princípu 4 očí;
- jasné, zrozumiteľné a adresné komunikovanie stratégie podpory operačného programu smerom k potenciálnym žiadateľom, vrátane nastavenia výziev na predkladanie žiadostí o NFP s vymedzením objektívnych podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutné na poskytnutie finančného príspevku, s cieľom zlepšiť kvalitu projektov a zároveň znížiť počet neúspešných žiadateľov (v dôsledku vytvorenia podmienok umožňujúcim potenciálnym žiadateľom vopred odhadnúť pravdepodobnosť podpory ich projektov);
- nastavenie vhodného formátu projektovej žiadosti a zadefinovanie jasných a objektívnych hodnotiacich a výberových kritérií umožňujúcich objektívne posúdiť a vyhodnotiť mieru prínosu projektu k naplneniu cieľov OP;
- prostredníctvom nastavenia hodnotiacich a výberových kritérií klásť dôraz na nákladovú efektívnosť projektov (Value for Money principle), t.j. zabezpečiť výber projektov, ktorých prínos k daným cieľom operačného programu je vo vzťahu k vynaloženým finančným prostriedkom najväčší;
- posilnenie uplatnenia nástrojov na zabezpečenie efektívneho a objektívneho posudzovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov (benchmarky, jednotkové ceny, limity);

²⁶ Uvedené podlieha budúcej dohode medzi MH SR a MPRV SR (zatiaľ je táto deliaca línia otvorená)

- minimalizovanie rizika vyradenia kvalitných projektov z dôvodu formálnej neúplnosti prostredníctvom umožnenia nápravy (klarifikácie);
- rozšírenie a zjednodušenie využívania inštitútu zásobníka projektov;
- zabezpečenie transparentného výberu hodnotiteľov posudzujúcich projekty na základe vopred stanovených objektívnych kritérií spĺňajúcich podmienky odbornosti, transparentnosti a nediskriminácie;
- zabezpečenie efektívneho a účinného systému opravných prostriedkov, ktorý bude dostupný pre žiadateľov o poskytnutie pomoci a bude slúžiť na účinnú nápravu identifikovaných pochybení na strane poskytovateľa pomoci tak, aby zabezpečoval maximálnu garanciu nápravy prípadného pochybenia a ujmy spôsobenej žiadateľovi o poskytnutie pomoci. Tento systém musí zabezpečiť, aby žiadateľ mal možnosť domáhať sa nápravy stavu, ktorý nie je v súlade s pravidlami vyhlásenými v rámci výzvy, ale musí tiež zabezpečiť, aby k prípadnému vyriešeniu sporov došlo v čase, kedy ešte prípadná finančná realizácia takéhoto napraveného stavu bude objektívne možná.

Vybrané procesné aspekty výberu projektov budú osobitne upravené v závislosti od spôsobu poskytovania pomoci. V rámci tejto investičnej priority bude pomoc poskytovaná prostredníctvom:

- dopytovo - orientovaných projektov, charakterizovaných tým, že žiadatelia predkladajú projekty na základe verejnej výzvy na predkladanie žiadostí o NFP určenej pre dvoch a viac oprávnených žiadateľov, medzi ktorými prebieha súťaž;
- národných projektov, s vopred vymedzeným zameraním projektu v zmysle stratégie operačného programu a so žiadateľmi vopred určenými na základe ich jedinečného postavenia a funkcie v danej oblasti;
- globálnych grantov, v prípadoch, kedy RO bude považovať za efektívnejšie poveriť riadením vybranej časti OP sprostredkovateľský orgán pri splnení vopred stanovených podmienok týkajúcich sa administratívnej, technickej, finančnej a odbornej spôsobilosti na implementáciu globálneho grantu, a to za účelom podpory projektov s malým finančným objemom zameraných na určitý typ aktivity a realizovaných prostredníctvom vybraných partnerov, ktorí sa zameriavajú svojou aktívnou činnosťou na daný typ aktivity;
- nástrojov finančného inžinierstva, t.j. návratnou formou pomoci poskytovanou prostredníctvom Slovenského investičného holdingu v prípadoch vybraných typov aktivít, vo vzťahu ku ktorým bude identifikovaná vhodnosť takéhoto spôsobu financovania a zároveň absorpčná kapacita subjektov súkromného sektora.

2.4.1.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Nasledujúce aktivity predstavujú príklady oblastí, v ktorých finančné nástroje predstavujú vhodnú formu podpory projektov:

- rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení s maximálnym tepelným príkonom 20 MW na báze fosílnych palív na zariadenia využívajúce výlučne biomasu na výrobu tepla alebo kombinovanú výrobu elektriny a tepla,
- výstavba zariadení na energetické využitie OZE.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru bude možné dané prostriedky spolu s akýmkoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.), spomedzi ktorých sa ako jedným z vhodných javí napríklad financovanie prostredníctvom úverov a záruk. Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.4.1.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 1 prioritnej osi 4 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.4.1.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 29 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Odhadované zníženie množstva skleníkových plynov	t – ekv. CO ₂	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	257 000	monitoring	1/rok
	Dodatočná kapacita pre výrobu obnoviteľnej energie	MW	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	350	monitoring	1/rok

2.4.2 INVESTIČNÁ PRIORITA 2 PRIORITNEJ OSI 4: Presadzovanie energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

2.4.2.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: *Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch prostredníctvom energetických auditov, energetického a environmentálneho manažérstva a realizáciou opatrení v oblasti energetickej efektívnosti, OZE a nízkouhlíkových technológií*

Zavedením programu na podporu energetických auditov pre MSP sa vytvorí predpoklad pre objektívne stanovenie potenciálu úspor energie, na základe ktorého budú navrhnuté opatrenia

v oblasti energetickej efektívnosti a využívania OZE²⁷. Podporou realizácie takýchto opatrení sa zníži energetická náročnosť výroby v podnikoch, čím sa zvýši ich konkurencieschopnosť. Pravidelné monitorovanie a riadenie spotreby energie formou zavedenia energetickeho manažerstva a opakovaných energetických auditov prispeje k udržaniu a ďalšiemu znižovaniu energetickej náročnosti výroby. Významným faktorom pri realizácii opatrení energetickej efektívnosti bude aj monitorovanie a overovanie úspor energie

VÝSLEDKY

- a) Zníženie emisií skleníkových plynov
- b) Zníženie energetickej náročnosti v podnikoch,
- c) Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe v podnikoch.

Tabuľka 30 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Úspora PEZ v podnikoch	MWh/rok	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	250 000	monitoring	1/rok
	Množstvo tepla vyrobeného z OZE v podnikoch	MWh/rok	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	120 000	monitoring	1/rok

2.4.2.2 Oprávnené aktivity

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. zabezpečenie energetických auditov v MSP

B. implementácia opatrení z energetických auditov najmä:

- rekonštrukcia a modernizácia stavebných objektov v oblasti priemyslu a služieb na to nadväzujúcich za účelom zníženia ich energetickej náročnosti,
- rekonštrukcia a modernizácia existujúcich energetických zariadení za účelom zvýšenia energetickej účinnosti alebo zníženia emisií skleníkových plynov,
- rekonštrukcia a modernizácia systémov výroby a rozvodu stlačeného vzduchu,
- zavádzanie systémov merania a riadenia v oblasti výroby a spotreby energie za účelom zníženia spotreby energie a emisií skleníkových plynov,
- výstavba, modernizácia a rekonštrukcia rozvodov energie, resp. rozvodov energetických médií, vrátane systémov vonkajšieho osvetlenia priemyselných areálov,
- rekonštrukcia, výstavba alebo modernizácia technologických a výrobných zariadení za účelom zníženia emisií skleníkových plynov.

²⁷ V prípade náhrady spaľovacích zariadení budú podporené výlučne zariadenia s nízkou produkciou tuhých látok v súlade s opatrením pre znižovanie koncentrácií PM₁₀ uvedeným v Stratégii pre redukciu PM₁₀.

V SR je zavedený systém povinných energetických auditov v závislosti od konečnej energetickej spotreby. Podľa smernice 2012/27 o energetickej efektívnosti je energetický audit pre iných ako MSP povinný so štvorročnou aktualizáciou. Zmenou zákona č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti bude zrušená povinnosť energetických auditov pre MSP. V súlade so smernicou 2012/27/ES bude však potrebné zaviesť podporný program na vykonanie energetických auditov. Nemenej dôležitá bude aj podpora realizácie opatrení vyplývajúcich z energetických auditov. V energetických auditoch, vypracovaných odborne spôsobilými osobami na základe reálne meraných hodnôt spotreby energie, bude navrhnutý súbor optimálnych opatrení s energetických, ekonomickým a environmentálnym hodnotením. Podporou realizácie opatrení z energetických auditov sa prispeje k zníženiu energetickej náročnosti v podnikoch a k zvýšeniu ich konkurencieschopnosti.

Cieľové skupiny: podnikateľské subjekty

Cieľové územie: územie menej rozvinutých regiónov SR

Prijímatelia: podnikateľské subjekty podľa § 2 ods. (2) písm. a) a b) zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, ktoré sú registrované na území SR a ktoré plánujú realizovať jednotlivé druhy oprávnených projektov s výnimkou fyzických osôb a právnických osôb podnikajúcich v poľnohospodárskej prvovýrobe a s výnimkou MSP pôsobiacich v sektore lesného hospodárstva a spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby²⁸

2.4.2.3 Hlavné princípy výberu projektov

Hlavné princípy výberu projektov sú jednotné pre všetky investičné priority v rámci Prioritnej osi 4 a sú uvedené v časti 2.4.1.2.

2.4.2.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Nasledujúce aktivity predstavujú príklady oblastí, v ktorých finančné nástroje predstavujú vhodnú formu podpory projektov:

- implementácia opatrení z energetických auditov v podnikoch.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru tejto formy podpory bude možné dané prostriedky spolu s akýmikoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

²⁸ Uvedené podlieha budúcej dohode medzi MH SR a MPRV SR (zatiaľ je táto deliaca línia otvorená)

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.), spomedzi ktorých sa ako jedným z vhodných javí napríklad financovanie prostredníctvom úverov a záruk. Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.4.2.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 2 prioritnej osi 4 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.4.2.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 31 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Odhadované zníženie množstva skleníkových plynov	t - ekviv. CO ₂	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	104000	monitoring	1/rok
	Počet aktivít na úsporu energie v podnikoch	počet	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	240	monitoring	1/rok
	Dodatočná kapacita pre výrobu obnoviteľnej energie	MW	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	45	monitoring	1/rok

2.4.3 INVESTIČNÁ PRIORITA 3 PRIORITNEJ OSI 4: Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania

2.4.3.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov nad rámec minimálnych požiadaviek

Zamerať sa na dosiahnutie zníženia spotreby primárnych energetických zdrojov v existujúcich verejných budovách umožnením ich systematickej (nie čiastočnej) obnovy nad rámec minimálnych požiadaviek. Podporovať inovačné nízkouhlíkové technológie a systémový prístup k stavbám znižovaním energetickej náročnosti a využívaním obnoviteľných zdrojov energie²⁹.

²⁹ V prípade náhrady spaľovacích zariadení budú podporené výlučne zariadenia s nízkou produkciou tuhých látok v súlade s opatrením pre znižovanie koncentrácií PM₁₀ uvedeným v Stratégii pre redukciu PM₁₀.

VÝSLEDKY

- a) Zníženie energetickej náročnosti verejných budov
- b) Systémový prístup pri zásobovaní teplom z efektívnych systémov CZT
- c) Zvýšenie podielu OZE pri spotrebe energie v budovách

Tabuľka 32 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Úspora PEZ vo verejných budovách	MWh/rok	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	290 000	monitoring	1/rok

2.4.3.2 Oprávnené aktivity

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcej aktivity:

A. Zlepšovanie energetickej efektívnosti verejných budov:

- zlepšovanie tepelno-technických vlastností stavebných konštrukcií,
- modernizácia vykurovacích/klimatizačných systémov, systémov prípravy teplej vody, osvetlenia, výťahov účelom zníženia spotreby energie,
- inštalácia systémov merania a riadenia,
- zmena spôsobu zásobovania teplom smerom k využívaniu efektívnych systémov CZT,
- inštalácia zariadení na využívanie OZE pre spotrebu energie v budove.

V rámci Slovenska je vo vlastníctve štátu alebo samosprávy cca 15 tis. verejných budov. Nakoľko značná časť týchto budov má závažné nedostatky v oblasti energetickej efektívnosti, bude cieľom investičnej priority zamerať sa na energetickú hospodárnosť týchto budov a realizovať opatrenia energetickej efektívnosti v zmysle odporúčaní EK, t.j. nad rámec nákladovo optimálnych požiadaviek.

Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti bude potrebné od roku 2014 zabezpečiť obnovu budov ústredných orgánov štátnej správy. Táto obnova sa bude týkať budov, ktoré nespĺňajú minimálne požiadavky smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov. Ročne bude potrebné z pohľadu energetickej efektívnosti obnoviť toľko budov, ktoré zodpovedajú 3 % celkovej podlahovej plochy budov nad 500 m², neskôr nad 250 m².

Pri vykonávaní opatrení zameraných na zlepšovanie energetickej efektívnosti budov ústredných orgánov štátnej správy je preto potrebné posudzovať budovy ako funkčný celok t. j. stavebné konštrukcie a technické zariadenia budov. Ak to bude nákladovo efektívne a technicky možné, budú prioritou budovy ústredných orgánov štátnej správy s najhoršou energetickou hospodárnosťou, teda s najvyšším potenciálom úspor energie.

Jednotlivé podporované aktivity budú posudzované na základe energetických auditov, vrátane overovania dosiahnutia úspor energie po realizácii jednotlivých projektov.

Cieľové skupiny: verejný sektor

Cieľové územie: územie menej rozvinutých regiónov SR

Prijímatelia: rozpočtové a príspevkové organizácie, mestá, obce

2.4.3.3 Hlavné princípy výberu projektov

Hlavné princípy výberu projektov sú jednotné pre všetky investičné priority v rámci Prioritnej osi 4 a sú uvedené v časti 2.4.1.2.

2.4.3.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru tejto formy podpory bude možné dané prostriedky spolu s akýmikoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.). Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.4.3.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 3 prioritnej osi 4 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.4.3.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 33 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Odhadované zníženie množstva skleníkových plynov	t - ekv. CO ₂	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	76 000	monitoring	1/rok
	Počet verejných budov s lepšou energetickou triedou	počet	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	450	monitoring	1/rok
	Zníženie spotreby primárnych energetických zdrojov vo verejných budovách (na základe energetického certifikátu)	kWh/rok	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	360 000 000	monitoring	1/rok

2.4.4 INVESTIČNÁ PRIORITA 4 PRIORITNEJ OSI 4: Presadzovanie nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnejestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy

2.4.4.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: Podpora energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, prostredníctvom poradenstva, informovanosti a monitorovania

Podporovať energetickú efektívnosť, využívanie OZE a znižovanie emisií skleníkových plynov je efektívne najmä prostredníctvom zlepšovania informovanosti o dopadoch a výhodách takýchto typov aktivít, ale najmä o tom, ako ich kontinuálne a efektívne uplatňovať v jednotlivých sektoroch národného hospodárstva. Poskytovaním poradenstva Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou s využitím skúseností zo súčasného národného projektu "Podpora osvetu a poradenstva v rámci efektívneho využívania energie a využívania OZE, vrátane zvýšenia informovanosti širokej verejnosti" sa plánuje zvýšiť záujem o plnenie cieľov Európa 2020 u všetkých cieľových skupín vrátane detí a mládeže.

Zavádzaním systémov kontinuálneho zvyšovania informovanosti pre verejný sektor, poskytovateľov energetických služieb, energetických manažérov, energetických auditorov a pre subjekty zúčastnené na implementácii nízkouhlíkových technológií sa zabezpečí pravidelné sledovanie a monitorovanie spotreby energie u relevantných subjektov a vytvorí sa priaznivé prostredie na implementáciu opatrení zameraných na úsporu energie a využívanie OZE.

Rozšírením súčasného monitorovacieho systému efektívnosti pri používaní energie sa sprehľadní systém monitorovania a vyhodnocovania konkrétnych opatrení a na základe disponibilných údajov sa sprístupnia relevantné informácie o opatreniach v oblasti energetickej efektívnosti a využívania OZE.

VÝSLEDKY

- Zvýšenie počtu národných projektov na poradenstvo, informovanosť a monitorovanie,
- Zvýšenie počtu zavedených systémov kontinuálneho zvyšovania informovanosti pre verejný sektor, energetických manažérov, auditorov, poskytovateľov energetických služieb

Tabuľka 34 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Počet účastníkov vzdelávacích, informačných a poradenských aktivít	počet	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	5 000	monitoring	1/rok

	Počet absolventov kontinuálneho zvyšovania informovanosti	počet	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	500	monitoring	1/rok
--	---	-------	----------------------------	---	------	-----	------------	-------

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: Podpora energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov pre všetky typy území, prostredníctvom regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky a rozvoja energetických služieb

V súvislosti s cieľmi SR k naplneniu stratégie Európa 2020 je potrebné podporovať obce a iné verejné subjekty, aby prijímali integrované a udržateľné plány energetickej efektívnosti s jasnými cieľmi, zapájali občanov do ich tvorby a realizácie a primerane ich informovali o ich obsahu a pokroku v dosahovaní cieľov. Takéto plány môžu priniesť významné úspory energie, najmä ak sa využívajú skúsenosti medzi mestami, obcami a inými verejnými subjektmi a systémy energetického manažérstva, ktoré umožňujú príslušným verejným subjektom lepšie riadiť spotrebu energie napr. aj formou rozvoja energetických služieb a poskytovanie poradenstva na lokálnej úrovni.

VÝSLEDKY

- a) Zvýšenie počtu regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky
- b) Zvýšenie počtu pracovných miest pre implementáciu regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky a rozvoj energetických služieb

Tabuľka 35 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Počet verejných subjektov so systémovým prístupom k energetickej efektívnosti a využívaniu OZE	počet	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	60	monitoring	1/rok

2.4.4.2 Oprávnené aktivity

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: Podpora energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, prostredníctvom poradenstva, informovanosti a monitorovania

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Zvyšovanie informovanosti v oblasti energetiky najmä energetickej efektívnosti a využívania OZE vrátane poradenstva, informačných kampaní, školení, odborných seminárov a konferencií, aktivít pre deti a mládež
- B. Zavádzanie systému kontinuálneho zvyšovania informovanosti pre verejný sektor, energetických manažérov, audítorov, poskytovateľov energetických služieb
- C. Rozšírenie monitorovania energetickej efektívnosti a využívania OZE

Jedným z dôležitých predpokladov splnenia cieľov Stratégie Európa 2020 v oblasti energetiky je úroveň vzdelania odborníkov v energetike a súvisiacich odboroch ako aj primerané povedomie laickej verejnosti. Skutočnosť, že zabezpečeniu informovanosti v oblasti energetiky nebola dlhodobo venovaná dostatočná pozornosť potvrdzujú aj nasledujúce zistenia:

- nedostatočné prepojenie stredných odborných škôl ako aj vysokých škôl s praxou nepripraví študentov na reálne podmienky v energetike, pričom pre mnohých nie je možné po skončení štúdia sa v tejto oblasti uplatniť bez dodatočného vzdelávania,
- nové inovatívne technológie, najmä v oblasti využívania OZE a úspor energie, sú často inštalované bez akýchkoľvek skúseností v danej oblasti, a pri inštalácii nie sú v mnohých prípadoch zohľadňované špecifické vlastnosti týchto technológií,
- z dôvodu nedostatočného finančného ako aj odborného ocenenia inžinierskej činnosti predstavuje ďalšie vzdelávanie neprimeranú záťaž pre odborníkov z oblasti projektovania, realizácie a prevádzky energetických zariadení.

V programovom období 2007 – 2013 implementuje Slovenská inovačná a energetická agentúra národný projekt poradenstva s pracovným názvom "Žiť energiou", ktorý je zameraný na poradenstvo, zvyšovanie informovanosti a vzdelávanie pre všetky kategórie odberateľov energie vrátane detí a mládeže ako aj energetických manažérov a energetických audítorov. Vzhľadom na dosahovaný pokrok v predmetnej oblasti je žiaduce pokračovať v doterajších aktivitách a okruh rozšíriť aj o poskytovateľov energetických služieb a technikov v oblasti inštalácie zariadení na úsporu energie a využívanie OZE a najmä o dôsledné monitorovanie aktivít a projektov v tejto oblasti. V oblasti kontinuálneho zvyšovania informovanosti je naďalej dôležité cielene sa venovať verejnému sektoru, keďže verejný sektor predstavuje dôležitú hnaciu silu pre stimuláciu transformácie trhu smerom k efektívnejšiemu výrobkom, budovám a službám, ako aj na spustenie zmien v správaní občanov a podnikov, pokiaľ ide o spotrebu energie. Znížením spotreby energie prostredníctvom opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti sa môžu uvoľniť verejné zdroje na iné účely.

Cieľové skupiny: verejnosť, verejný sektor, podnikatelia

Cieľové územie: územie menej rozvinutých regiónov SR

Prijímatelia: Slovenská inovačná a energetická agentúra (príspevková organizácia MH SR) pre aktivity A až C

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: Podpora energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov pre všetky typy území, prostredníctvom regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky a rozvoja energetických služieb

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Vypracovanie a implementácia plánov udržateľnej energie a znižovania emisií skleníkových plynov vrátane aktualizácie a implementácie koncepcií rozvoja obcí v oblasti tepelnej energetiky.**
- B. Zavádzanie systémov energetického manažérstva vrátane energetických auditov a environmentálneho manažérstva.**
- C. Rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni.**

Pokiaľ ide o energetickú efektívnosť, verejné subjekty na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni by mali ísť príkladom. Vzhľadom na všeobecnú dôležitosť obnovy udržateľnosti verejných financií a fiškálnej konsolidácie by sa v rámci vykonávania konkrétnych opatrení v pôsobnosti smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti malo náležite prihliadať na nákladovú efektívnosť realizácie opatrení energetickej efektívnosti na základe analýz a hodnotenia na príslušnej lokálnej úrovni.

Aj v SR už niektoré mestá a obce už zaviedli integrované prístupy k úsporám energie a dodávkam energie, napríklad prostredníctvom akčných plánov pre udržateľnú energiu v rámci iniciatívy Dohovor primátorov a starostov ako aj prostredníctvom koncepcií rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky.

Je dôležité podporovať verejné subjekty na regionálnej a miestnej úrovni, aby prijali strategické plány udržateľnej energie s dôrazom na energetickú efektívnosť a využívanie OZE, ktoré budú obsahovať konkrétne ciele a opatrenia na úsporu energie vrátane návrhov projektov na financovanie z dostupných finančných mechanizmov. Súčasťou týchto plánov by mali byť aktualizované koncepcie rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky ako aj aktivity zamerané na využívanie energetických auditov, systémov energetického a environmentálneho manažérstva a využívanie energetických služieb.

Z dôvodu zabezpečenia energeticky efektívneho, ekonomicky prijateľného a environmentálne akceptovateľného rozvoja nízkouhlíkového hospodárstva na lokálnej úrovni, sa vo významnej miere bude prihliadať na skúsenosti a výstupy z doterajších aktivít pripravovaných a realizovaných v súvislosti s prístupom k Dohovoru starostov a primátorov.

Cieľové skupiny: verejnosť, verejný sektor, podnikatelia

Cieľové územie: územie menej rozvinutých regiónov SR

Prijímatelia: obce, mestá, samosprávne kraje, verejný sektor (rozpočtové a príspevkové organizácie), neziskové organizácie

2.4.4.3 Hlavné princípy výberu projektov

Hlavné princípy výberu projektov sú jednotné pre všetky investičné priority v rámci Prioritnej osi 4 a sú uvedené v časti 2.4.1.2.

2.4.4.4 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru tejto formy podpory bude možné dané prostriedky spolu s akýmikoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.). Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

V rámci špecifického cieľa 1 „Podpora energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, prostredníctvom poradenstva, informovanosti a monitorovania“ a špecifického cieľa 2 „Podpora energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov pre všetky typy území, prostredníctvom regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky a rozvoja energetických služieb“ sa nepredpokladá využívanie nástrojov finančného inžinierstva.

2.4.4.5 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 4 prioritnej osi 4 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.4.4.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu

Tabuľka 36 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Počet vzdelávacích, informačných a poradenských aktivít	počet	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	3 000	monitoring	1/rok
	Počet zavedených systémov kontinuálneho zvyšovania informovanosti	počet	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	10	monitoring	1/rok
	Počet regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky	počet	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	60	monitoring	1/rok
	Počet energetických auditov	počet	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	40	monitoring	1/rok
	Počet zavedených systémov energetického alebo environmentálneho manažérstva	počet	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	40	monitoring	1/rok

2.4.5 INVESTIČNÁ PRIORITA 5 PRIORITNEJ OSI 4: *Presadzovanie využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple*

2.4.5.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: *Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple*

Zanedbávaním investícií do dlhodobovo prevádzkovaných systémov centralizovaného zásobovania teplom (CZT), prechodom časti odberateľov na individuálne zásobovanie teplom na báze zemného plynu ako aj znižovaním spotreby energie u konečných odberateľov v dôsledku realizácie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti sa zvyšuje energetická náročnosť dodávky tepla zo systémov CZT, klesá potenciál dopytu po využiteľnom teple a tým aj podiel elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou (VU-KVET). Z dôvodu udržania a zvýšenia tohto podielu je potrebné podporiť rozvoj efektívnych systémov CZT v súvislosti s plnením cieľov a požiadaviek vyplývajúcich zo smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti.

VÝSLEDKY

- a) Zníženie emisií skleníkových plynov
- b) Zvýšenie podielu elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla
- c) Zvýšenie podielu účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom

Tabuľka 37 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu (ak relevantné)	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	Úspora PEZ v systémoch centralizovaného zásobovania teplom	MWh/rok	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	770 000		1/rok
	Množstvo tepla vyrobeného vysoko účinnou kombinovanou výrobou založenou na dopyte po využiteľnom teple	MWh/rok	menej rozvinuté regióny SR	0	2014	325 000		1/rok

2.4.5.2 Oprávnené aktivity

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

A. výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla

B. výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou s maximálnym tepelným príkonom 20 MW

Keďže je vysoko účinná kombinovaná výroba naviazaná na využiteľné teplo, po roku 2007 sa podiel výroby elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou v SR znižuje najmä z nasledujúcich dôvodov:

- pri uplatňovaní politiky energetickej efektívnosti sa znižuje potreba využiteľného tepla najmä v bytovo-komunálnej sfére ako aj v priemysle a potreba chladu sa zvyšuje len minimálne,
- rozvody tepla systémov CZT sú morálne a technicky opotrebované,
- zvýšením využívania obnoviteľných zdrojov energie pri vykurovaní a príprave teplej vody (tepelné čerpadlá, solárne kolektory) a vzhľadom na veľkú plošnú plynofikáciu SR, primerané ceny zemného plynu a dostupné kotly s vysokou účinnosťou sa začína prejavovať trend odpájania zo systémov CZT, čím sa znižuje potenciál využiteľného tepla z vysoko účinnej KVET,
- zvýšením využívania obnoviteľných zdrojov energie na výrobu elektriny rastie dopyt po tzv. regulačnej elektrine, ktorá je zabezpečovaná najmä zariadeniami na kombinovanú výrobu, v dôsledku čoho sa však zhoršuje celková účinnosť resp. klesá podiel elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou,
- hospodárska kríza a následne plynová kríza tiež negatívne ovplyvnili podiel elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou (počas hospodárskej krízy boli odstavené 4 zdroje KVET s celkovým inštalovaným výkonom 87MWe a 271MWt).

Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti si SR stanovila na roky 2014-2020 kumulatívny cieľ úspor energie vo výške 130 690 TJ, čo predstavuje zhruba 20 % zníženia spotreby primárnych energetických zdrojov.³⁰⁾ Opatrenia na dosiahnutie uvedeného cieľa budú podrobnejšie rozpracované v pripravovanej aktualizácii Koncepcie energetickej efektívnosti SR a treťom akčnom pláne energetickej efektívnosti na roky 2014 - 2016, v ktorom budú zohľadnené skúsenosti pri implementácii Akčného plánu energetickej efektívnosti na roky 2011 – 2013. Dlhodobé opatrenia budú plynule pokračovať a doplnia sa novými opatreniami nielen na strane spotreby, ale aj na strane výroby a distribúcie energie tak aby sa v roku 2020 dosiahol plánovaný cieľ úspor energie a v tejto súvislosti plánuje SR podporiť opatrenia, ktoré na miestnej a regionálnej úrovni náležite zohľadnia potenciál využívania efektívnych systémov zásobovania teplom alebo chladom a to najmä tých, ktoré využívajú vysoko účinnú KVET.

V systémoch CZT prevládajú teplovodné a horúcovodné rozvody. Parné rozvody sa využívajú najmä pri dodávke tepla priemyselným odberateľom. Prevažná časť rozvodov tepla má vek v rozmedzí 20 – 30 rokov čomu zodpovedá aj ich technický stav. Vzhľadom na výrazné zníženie odberu tepla za posledných 10 rokov je časť rozvodov tepla predimenzovaná, čo má za následok zvýšenie relatívnych strát pri distribúcii tepla. Postupná rekonštrukcia technicky a ekonomicky zastaraných rozvodov tepla a prípadne aj zmena spôsobu zásobovania teplom zo štvorúrkových systémov na dvojrúrkové s kompaktnými domovými odovzdávacími stanicami tepla si v rámci CZT vyžaduje zvýšenie investičných nákladov. V dôsledku toho stúpne cena tepla, čím môžu narastať tendencie odpájania sa odberateľov. Pri financovaní týchto investícií formou nenávratného finančného príspevku bude možné stabilizovať cenu tepla a zabezpečiť trvalo udržateľné systémy CZT, rekonštruované na

³⁰⁾ Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013, uznesenie vlády SR č. 198 z 24. apríla 2013

základe akčných plánov trvalo udržateľnej energie ako aj koncepcií rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky so zohľadneným budúceho poklesu odberu využiteľného tepla z dôvodu úspor energie na strane spotreby (napr. zateplovanie a pod.).

Cieľové skupiny: podnikateľský a verejný sektor

Cieľové územie: územie menej rozvinutých regiónov SR

Prijímatelia: podnikateľské subjekty podľa § 2 ods. (2) písm. a) a b) zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, ktoré sú registrované na území SR a ktoré plánujú realizovať jednotlivé druhy oprávnených projektov, fyzické osoby, mestá, obce, rozpočtové a príspevkové organizácie

2.2.1.1 Hlavné princípy výberu projektov

Hlavné princípy výberu projektov sú jednotné pre všetky investičné priority v rámci Prioritnej osi 4 a sú uvedené v časti 2.4.1.2.

2.2.1.2 Plánované využitie finančných nástrojov

S použitím nástrojov finančného inžinierstva je možné uvažovať v prípade ekonomicky životaschopných projektov (t.j. projektov s ekonomickou návratnosťou, či už v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom horizonte), ktoré svojím charakterom spĺňajú toto alebo iné kritériá pre návratnú formu financovania.

Medzi ďalšie výhody využitia finančných nástrojov patrí možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov OP KŽP prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu daných nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu prispieva k pokrytiu investičných potrieb nad rámec podpory z EŠIF, ktorých poskytnutie by bolo možné formou nenávratného finančného príspevku. Vďaka návratnému charakteru tejto formy podpory bude možné dané prostriedky spolu s akýmikoľvek prípadnými ziskami opätovne použiť na podporu aktivít danej prioritnej osi.

Pomoc môže byť poskytnutá prostredníctvom rôznych finančných nástrojov (úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod.), spomedzi ktorých sa ako jedným z vhodných javí napríklad financovanie prostredníctvom úverov a záruk. Konkrétne oblasti využitia, vhodný objem prostriedkov, výber a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov ako aj prípadné možnosti kombinácie s nenávratnými finančnými príspevkami budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia, vyžadovaného novou legislatívou pre finančné nástroje v programovom období 2014-2020.

2.2.1.3 Plánované využitie veľkých projektov

V rámci investičnej priority 5 prioritnej osi 4 sa neuvažuje s implementáciou veľkých projektov.

2.2.1.4 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority kategórie regiónov

Tabuľka 38 Spoločné a špecifické ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	<i>Odhadované zníženie množstva skleníkových plynov</i>	<i>t - ekviv. CO₂</i>	<i>EFRR</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>221 000</i>	<i>monitoring</i>	<i>1/rok</i>
	<i>Počet systémov centralizovaného zásobovania teplom s vyššou účinnosťou</i>	<i>počet</i>	<i>EFRR</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>35</i>	<i>monitoring</i>	<i>1/rok</i>
	<i>Inštalovaný výkon zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou založenou na dopyte po využiteľnom teple</i>	<i>MW</i>	<i>EFRR</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>37</i>	<i>monitoring</i>	<i>1/rok</i>

2.4.6 Výkonnostný rámec prioritnej osi 4

Tabuľka 39 Výkonnostný rámec prioritnej osi 4

Typ ukazovateľa (Implementačný krok, finančný ukazovateľ, ukazovateľ výstupu alebo výsledku)	ID	Definícia ukazovateľa alebo implementačného kroku	Merná jednotka (ak prichádza do úvahy)	Fond	Kategória regiónu	Čiastko vý cieľ pre rok 2018	Konečný cieľ (2023)	Zdroj údajov	Zdôvodnenie výberu ukazovateľa (ak prichádza do úvahy)
<i>finančný ukazovateľ</i>		<i>Úroveň čerpania finančných prostriedkov</i>	<i>%</i>	<i>EFRR</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>33</i>	<i>100</i>	<i>monitoring</i>	
<i>ukazovateľ výstupu</i>		<i>Počet verejných budov s lepšou energetickou triedou</i>	<i>počet</i>	<i>EFRR</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>150</i>	<i>450</i>	<i>monitoring</i>	<i>podiel na alokácii prioritnej osi – 35,62%</i>
<i>ukazovateľ výstupu</i>		<i>Počet systémov centralizovaného zásobovania teplom s vyššou účinnosťou</i>	<i>počet</i>	<i>EFRR</i>	<i>menej rozvinuté regióny SR</i>	<i>12</i>	<i>35</i>	<i>monitoring</i>	<i>podiel na alokácii prioritnej osi – 22,73%</i>

2.4.7 Kategórie intervencií

Tabuľka 40 Kategórie intervencií

Fond a kategória regiónu							
Rozmer1 Oblasť intervencie		Rozmer 2 Forma financovania		Rozmer 3 Územie		Rozmer 6 Územné mechanizmy realizácie	
Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)
10	100 000 000	01	789 459 507	01	569 713 046	00	N/A
11	25 000 000	04	24 416 273	05	244 162 734		
12	25 000 000						
13	368 875 780						
16	185 000 000						
68	70 000 000						
70	40 000 000						

2.4.8 Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci a v prípade potreby aj aktivity na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov, ktorí sú zapojení do riadenia a kontroly programu (podľa prioritnej osi)

3. NÁVRH OP

2.5 PRIORITNÁ OS 5: TECHNICKÁ POMOC

Prioritná os Technická pomoc je špecifickou oblasťou pomoci v rámci operačného programu. Cieľom prioritnej osi Technická pomoc je zabezpečenie riadneho a plynulého procesu riadenia, prípravy, implementácie, monitorovania, hodnotenia, finančného riadenia, publicity, kontroly a auditu tak, aby bol napĺňaný globálny cieľ operačného programu.

Prioritná os je zameraná na také typy aktivít, ktoré prispievajú ku posilňovaniu administratívnych kapacít riadiaceho orgánu a tým prispievajú k efektívnejšiemu a účinnejšiemu riadeniu implementácie operačného programu.

Účelom opatrení realizovaných prostredníctvom technickej pomoci je podpora implementačných štruktúr (riadiaceho orgánu/sprostredkovateľských orgánov, platobnej jednotky, orgánov kontroly a auditu) a ich administratívnych kapacít. Dôraz je kladený predovšetkým na skvalitňovanie administratívnych kapacít, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pri napĺňaní všetkých definovaných cieľov tak technickej pomoci ako aj celého operačného programu. Prostriedky technickej pomoci sú určené aj pre poskytovanie podpory na prípravu projektov, publicity a informovanosť, výmenu skúseností, materiálno-technického zabezpečenia, zvýšenie účinnosti kontrolných činností a nastavenie strategického plánovania a riadenia operačného programu.

2.5.1.1 Špecifické ciele investičnej priority a očakávané výsledky

V priebehu implementácie OP ŽP 2007- 2013 bola pre potreby RO OP ŽP vykonaná „Analýza dôvodov revízie OP ŽP vrátane návrhu konkrétneho riešenia revízie“ (ďalej len „Analýza“), ktorá poukázala na riziká aktuálnej realizácie. Na základe skúseností z programového obdobia 2007- 2013, Analýzy, ako aj internej SWOT analýzy vykonanej riadiacim orgánom v rámci prioritnej osi Technická pomoc sú identifikované 3 špecifické ciele, prostredníctvom ktorých bude zabezpečovaná podpora činností a funkcií subjektov podieľajúcich sa na riadení a implementácii OP:

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: Podpora a skvalitňovanie administratívnych kapacít, vzdelávanie a zvyšovanie odbornosti zamestnancov

Špecifický cieľ 1 je zameraný na posilňovanie a zabezpečenie kvalitných pracovných síl prostredníctvom zavedenia metodiky, systému a nástrojov pre vzdelávanie, hodnotenie a odmeňovanie zamestnancov riadiaceho orgánu a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom. Zabezpečením kvalitného riadenia a rozvoja administratívnych kapacít bude riadiaci orgán efektívne využívať odborníkov na špecializované činnosti ako sú projektové riadenie, finančné riadenie, verejné obstarávanie a môže tak dosiahnuť minimalizáciu zistení a tým priamo zvyšovať absorpčnú schopnosť operačného programu.

VÝSLEDKY

- a) stabilizované administratívne kapacity;
- b) vyškolené a priebežne vzdelávané administratívne kapacity, zvyšujúce si kvalifikáciu potrebnú pre skvalitňovanie a zvyšovanie odbornosti svojej práce;
- c) nižšia miera identifikovaných zistení z dôvodu nesprávne uplatnených postupov alebo neznalosti postupov riadenia a implementácie operačného programu;
- d) vyššia kvalita a efektívnosť riadenia operačného programu;
- e) lepšie výsledky implementácie operačného programu;

- f) vyššia plynulosť čerpania operačného programu počas celého programového obdobia;
- g) menšia fluktuácia administratívnych kapacít riadiaceho orgánu.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: Modernizácia technického zabezpečenia a vybavenia

Nastavenie špecifického cieľa 2 je orientované na podporu prevádzky informačných systémov riadiaceho orgánu, ako aj ich inovácie a podporu vývoja ďalších systémov nie len riadiaceho orgánu ale aj v pôsobnosti sprostredkovateľských orgánov zabezpečujúcich výkon operačného programu. Očakávaným výsledkom naplňania cieľov bude vybudovanie primeranej výkonnej a bezpečnej integrovanej komunikačnej a technologickej infraštruktúry. Táto infraštruktúra je potrebná aj pre efektívne poskytovanie informácií zo strany riadiaceho orgánu pre EK a orgány zabezpečujúce riadenie EŠIF na národnej úrovni.

VÝSLEDKY

- a) implementačné štruktúry operačného programu zabezpečené modernými a funkčnými materiálno - technickými prostriedkami, ktoré navzájom komunikujú;
- b) dodané a fungujúce IT systémy vrátane ich kompletného zabezpečenia ako aj elektronického vybavenia a licencií;
- c) zabezpečenie prevádzky, údržby a režijných aktivít súvisiacich s realizáciou operačného programu;
- d) skrátené reakčné časy medzi riadiacim orgánom a sprostredkovateľskými orgánmi pod riadiacim orgánom;
- e) zníženie administratívnej záťaže procesov riadenia a implementácie operačného programu;
- f) efektívna stratégia komunikácie a rozvoj princípov e-Kohezie a e-Governmentu a podpora ich synergie a interoperability.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3: Zabezpečenie podpory procesov programovania, riadenia, implementácie, monitorovania, hodnotenia, finančného riadenia, publicity, kontroly a auditu

Zameranie špecifického cieľa 3 je orientované na zvýšenie kvality v oblasti efektívneho a účinného riadenia operačného programu v jeho špecifických oblastiach programovania (ako aj prípravy nasledujúceho programového obdobia), implementácie, kontroly a hodnotenia. Externá expertíza môže vhodne a flexibilne dopĺňať interné kapacity, prípadne poskytnúť potrebné know-how a skúsenosti, ktorými riadiaci orgán aktuálne nedisponuje, resp. vzhľadom na časovú náročnosť nie je možné zabezpečenie internými kapacitami. Vo vybraných oblastiach je možné okrem externých dodávateľov využiť aj kapacity akademickej obce (vysoké školy, ich excelentné centrá, Slovenskú akadémiu vied). Dostupnosť časti externých služieb je možné riešiť prostredníctvom rámcovej zmluvy alebo neinštitucionalizovanou horizontálnou spolupracou³¹ s cieľom spoločne plniť verejné úlohy medzi verejnými obstarávateľmi³².

³¹ Vec C-480/06, Komisia/Nemecko, Zb. 2009, s. I-04747, ods. 33;

³² Súdny dvor v rozsudku Hamburg poukázal na „verejné orgány“, ale podľa názoru útvarov Komisie by takáto horizontálna spolupráca mohla byť otvorená pre všetky kategórie verejných obstarávateľov, t. j. aj pre orgány riadené verejným právom. Na druhej strane logickým dôsledkom kritéria je, že do takejto horizontálnej spolupráce by sa nemal zahrnúť žiadny súkromný kapitál.

VÝSLEDKY

- a) zabezpečený servis externých expertných služieb pre plynulú realizáciu operačného programu;
- b) kvalitne pripravené strategické a metodické dokumenty;
- c) zabezpečená komunikácia odkazov EK, informovanosť, publicita a funkčné kontaktné miesta;
- d) vykonávané odborné a právne poradenstvo na relevantnej úrovni a zabezpečené konzultácie pre všetky oblasti implementácie operačného programu;
- e) bezproblémová práca komisií, výborov, pracovných skupín a výkonu ich kompetencií;
- f) zabezpečená podpora súvisiaca s nezrovnalosťami, monitorovaním, kontrolou a auditom;
- g) zabezpečená podpora vypracovania a realizácie všetkých náležitých procesov a dokumentov súvisiacich s prípravou nasledujúceho programového obdobia;
- h) účinnejší monitoring plnenia indikátorov – parametrov na vyhodnocovanie plnenia cieľov operačného programu;
- i) priebežné porovnávanie dosahovania úrovne nastavených ukazovateľov, iniciácia korektívnych opatrení na úrovni riadiaceho orgánu;
- j) analýzy dôvodov situácie a dosahovania hodnôt ukazovateľov;
- k) iniciácia revízií operačného programu.

Tabuľka 41 Výsledkové ukazovatele zodpovedajúce špecifickému cieľu

ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Frekvencia vykazovania
	počet zamestnancov, ktorí využívajú výsledok podporeného projektu TP	počet					

Hodnoty ukazovateľov budú spresnené na základe usmernenia Centrálného koordinačného orgánu.

2.5.1.2 Oprávnené aktivity

Špecifický cieľ 1: Podpora a skvalitňovanie administratívnych kapacít, vzdelávanie a zvyšovanie odbornosti zamestnancov sú uplatňované nasledovné skupiny aktivít

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Nastavenie a zavedenie spravodlivého a motivačného systému odmeňovania a zavedenie kvalitného a transparentného systému hodnotenia výkonnosti a jeho previazanie na systém odmeňovania;
- B. Zvýšenie efektivity riadiaceho orgánu využívaním nástrojov strategického manažmentu riadenia ľudských zdrojov;
- C. Interné a externé vzdelávanie zamestnancov (semináre, školenia, kurzy, odborné stáže, tuzemské/zahraničné pracovné cesty a pod.);
- D. Skvalitnenie procesu výberu administratívnych kapacít riadiaceho orgánu spoluprácou osobného úradu.

Špecifický cieľ 2: Modernizácia technického zabezpečenia a vybavenia

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Dodanie vzájomne kompatibilných IT systémov vrátane ich elektronického vybavenia a licencií**
- B. Dodanie materiálo- technického zabezpečenia v rámci všetkých subjektov zabezpečujúcich implementáciu operačného programu;**
- C. Zabezpečenie prevádzky, údržby systémov a režijných aktivít súvisiacich s koordináciou operačného programu;**
- D. Vytváranie modelov a modelovanie vývoja implementácie operačného programu;**
- E. Poskytovanie otvorených dát o implementácii operačného programu**
- F. Podpora interaktívnej komunikácie cez sociálne siete Twitter a FB v oblasti publicity.**

Špecifický cieľ 3: Zabezpečenie podpory procesov programovania, riadenia, implementácie, monitorovania, hodnotenia, finančného riadenia, publicity, kontroly a auditu

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom interných aj externých nástrojov v rámci nasledujúcich aktivít:

- A. externé expertné služby súvisiace s programovaním, riadením, implementáciou, hodnotením, monitorovaním, publicitou, informovanosťou, finančným riadením, kontrolou a auditom;**
- B. tvorba a aktualizácia strategických a metodických dokumentov, zabezpečenie procesu implementácie a finančného riadenia;**
- C. informovanie, propagácia, publicita a výmena skúseností, vrátane vytvárania sietí kontaktných miest, aktivity súvisiace s prípravou a implementáciou komunikačného plánu, posilňovanie absorpčnej schopnosti žiadateľov, spracovanie metodík, príručiek, externých hodnotiteľov, analýz, hodnotení, monitorovania;**
- D. zabezpečenie podpory projektového a finančného riadenia realizácie programu;**
- E. organizácia a technická podpora rokovania pracovných skupín, komisií a výborov a aktivity súvisiace so zabezpečením výkonu ich kompetencií;**
- F. zabezpečovanie odborného a právneho poradenstva;**
- G. hodnotenia, štúdie, analýzy, benchmarking, prieskumy;**
- H. spracovanie podkladov k nezrovnalostiam, korekciám, finančným opravám;**
- I. aktivity súvisiace s monitorovaním a s vykonaním kontroly a auditu;**
- J. reporting na riadiace orgány za účelom spätnej väzby, riadenie korektívnych opatrení vedúcich k preplánovaniu resp. príprave revidovaného programového plánu;**
- K. príprava budúceho operačného programu, programového obdobia vrátane plnenia a vyhodnocovania plnenia ex ante kondicionalít.**

2.5.1.3 Ukazovatele výstupu

Tabuľka 42 Ukazovatele výstupu

ID	Ukazovateľ výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023) (nepovinné)	Zdroj údajov
	<i>Počet zamestnancov, ktorí absolvovali vzdelávaciu aktivitu v rámci</i>	<i>počet</i>		

	<i>podporeného projektu</i>			
	<i>Počet akcií zameraných na informovanie verejnosti o operačnom programe</i>	<i>počet</i>		
	<i>Počet zadministrovaných žiadostí o platbu na jedného zamestnanca</i>	<i>Počet/osoba</i>		
	<i>Objem výdavkov overených zo strany RO</i>	<i>EUR</i>		
	<i>Objem certifikovaných výdavkov</i>	<i>EUR</i>		

Hodnoty ukazovateľov budú spresnené na základe usmernenia Centrálného koordinačného orgánu.

2.5.1.4 Kategórie intervencií

Tabuľka 43 Kategórie intervencií

<i>Samostatné tabuľky podľa kategórie regiónu, ak je to vhodné, v závislosti od nastavenej intervenčnej logiky</i>					
Kategória regiónu					
Rozmer 1 Oblasť intervencie		Rozmer 2 Forma financovania		Rozmer 3 Územie	
Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)	Kód	Suma (€)
120	42 000 000	01	72 750 000	00	75 000 000
121	15 500 000	04	2 250 000		
122	17 500 000				

3. Finančný plán operačného programu

3.1 Prehľad podľa jednotlivých rokov, celková výška finančných prostriedkov navrhovaných na podporu z jednotlivých fondov s vymedzením zodpovedajúcej výšky výkonnostnej rezervy

Tabuľka 43

	Fond	Kategória regiónu	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Spolu	
			Hlavná alokácia	Výkonnostná rezerva	Hlavná alokácia	Výkonnostná rezerva	Hlavná alokácia	Výkonnostná rezerva	Hlavná alokácia	Výkonnostná rezerva	Hlavná alokácia	Výkonnostná rezerva	Hlavná alokácia	Výkonnostná rezerva	Hlavná alokácia	Výkonnostná rezerva	Hlavná alokácia	Výkonnostná rezerva
(1)	EFRR	Menej rozvinuté	49 247 329	3 143 447	167 264 578	10 676 462	232 692 456	14 852 710	268 530 427	17 140 240	257 216 120	16 418 050	158 296 950	10 104 061	91 572 140	5 845 030	1 224 820 000	78 180 000
(2)	KF	N/A	104 960 400	6 699 600	174 934 000	11 166 000	262 401 000	16 749 000	349 868 000	22 332 000	384 854 800	24 565 200	297 387 800	18 982 200	174 934 000	11 166 000	1 749 340 000	111 660 000
(3)	Spolu		154 207 729	9 843 047	342 198 578	21 842 462	495 093 456	31 601 710	618 398 427	39 472 240	642 070 920	40 983 250	455 684 750	29 086 261	266 506 140	17 011 030	2 974 160 000	189 840 000

3.2 Finančný plán operačného programu, ktorý stanovuje celkovú výšku finančných prostriedkov na programové obdobie 2014 -2020 z každého fondu ako aj výšku národného spolufinancovania na úrovni programu a jednotlivých prioritných osí

Tabuľka 44 Finančný plán operačného programu

Prioritná os	Fond	Kategória regiónu	Základ pre výpočet pomoci zo strany Únie (Celkové oprávnené náklady alebo verejné oprávnené náklady)	EÚ zdroje EUR (a)	Národné spolufinancovanie (b) = (c) + (d))	Indikatívne členenie národného spolufinancovania		Celkové financovanie (e) = (a) + (b)	Miera spolufinancovania (f) = (a)/(e) (2)	Poznámka	Hlavná alokácia (celkové financovanie bez výkonnostnej rezervy	Výkonnostná rezerva	Podiel výkonnostnej rezervy (EÚ zdroje) na celkovej pomoci zo strany EÚ na prioritnú os
						Národné verejné zdroje (c)	Národné súkromné zdroje (d)						
Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	KF	N/A		1 411 653 830	352 913 457	185 279 565	167 633 892	1 764 567 287	80,00 %	Príspevok EIB	1 326 954 600	84 699 230	6 %
Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami,	KF	N/A		449 346 170	79 296 383	79 296 383	0	528 642 553	85,00 %		422 385 400	26 960 770	6 %
Prioritná os 3: Podpora riadenia rizík a odolnosti proti katastrofám v súvislosti so zmenou klímy	EFRR	menej rozvinuté regióny		414 124 220	73 080 745	73 080 745	0,00	487 204 965	85,00 %		388 684 220	25 440 000	6,14%

Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo	EFRR	menej rozvinuté regióny		813 875 780	419 209 925	84 319 925	334 890 000	1 233 085 705	66,00 %		761 135 780	52 740 000	6,48%
Prioritná os 5: Technická pomoc	EFRR	menej rozvinuté regióny		75 000 000	13 235 294	13 235 294	0	88 235 294	85,00 %		75 000 000		0%
Celkovo	EFRR	menej rozvinuté		1 303 000 000	505 525 964	170 635 964	334 890 000	1 808 525 964	72,05%		1 224 820 000	78 180 000	6 %
Celkovo	EFRR	prechodné											
Celkovo	EFRR	viac rozvinuté											
Spolu	EFRR	N/A		1 303 000 000	505 525 964	170 635 964	334 890 000	1 808 525 964	72,05%		1 224 820 000	78 180 000	6 %
Celkovo	KF	N/A		1 861 000 000	432 209 840	264 575 948	167 633 892	2 293 209 840	81,15%		1 749 340 000	111 660 000	6 %
SPOLU				3 164 000 000	937 735 804	435 211 912	502 523 892	4 101 735 804	77,14%		2 974 160 000	189 840 000	6 %

Tabuľka 45 Členenie finančného plánu operačného programu podľa prioritných osí, financovania, kategórií regiónov a tematického cieľa

Prioritná os	Fond	Kategória regiónu	Tematický cieľ	EÚ zdroje (EUR)	Národné spolufinancovanie (EUR)	Spolu (EUR)
Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	KF		6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívnosti využívania zdrojov	1 411 653 830	352 913 457	1 764 567 287
Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, riadenie a prevenciu súvisiacich rizík	KF		5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzania a riadenia rizika	449 346 170	79 296 383	528 642 553
Prioritná os 3 Podpora riadenia rizík a odolnosti proti katastrofám v súvislosti so zmenou klímy	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzania a riadenia rizika	414 124 220	73 080 745	487 204 965
Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	4. Podporovanie prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	813 875 780	419 209 925	1 233 085 705
Prioritná os 5: Technická pomoc	EFRR	menej rozvinuté regióny SR	N/A	75 000 000	13 235 294	88 235 294
SPOLU				3 164 000 000	937 735 804	4 101 735 804

3.3 Indikatívna alokácia na podporu cieľov zmeny klímy (čl. 24(5) VNR)

Tabuľka 46

Prioritná os	Indikatívna alokácia na podporu cieľov zmeny klímy (EUR)	Podiel z celkovej alokácie na operačný program (%)
1.Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry (TC6)	203 602 139	6
2.Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, riadenia a prevencia súvisiacich rizík (TC5a)	449 346 169	14
3. Podpora riadenia rizík a odolnosti proti katastrofám v súvislosti so zmenou klímy (TC5b)	414 124 220	13
4. Energeticky efektívne nízkohľukové hospodárstvo (TC4)	813 875 780	26

3. NÁVRH OP

4. Integrovaný prístup k územnému rozvoju

V zmysle kapitoly 3.1.4 Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 – Návrh je OP KŽP relevantný najmä vo vzťahu k podpore Stratégie EÚ pre dunajský región.

Implementácia viacerých aktivít OP KŽP podporí plnenie priorít II. piliera „Ochrana životného prostredia v podunajskej oblasti“ Stratégie EÚ pre dunajský región (ďalej len „Dunajská stratégia“).

Prioritná oblasť Dunajskej stratégie 4. „Obnoviť a udržať kvalitu vôd“ je v súlade s plánovanými aktivitami investičnej priority OP KŽP „riešenia významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis“ jej tematického cieľa 6 „Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov“. Aktivity podporujúce budovanie a obnovu čistiarní odpadových vôd s potrebnou infraštruktúrou (v súlade s požiadavkami smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd), a taktiež aktivity majúce za cieľ zabezpečiť dobrý stav vôd môžu priamo podporovať napĺňanie cieľov tejto prioritnej oblasti Dunajskej stratégie.

Prioritná oblasť Dunajskej stratégie 5. „Riadiť riziká v oblasti životného prostredia“ je v súlade s celkovým zameraním tematického cieľa 5 OP KŽP „Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzania a riadenia rizika“. Podpora aktivít zameraných na preventívne opatrenia predchádzania povodňam alebo zosuvom súvisiacim s nadmernou zrážkovou činnosťou, aktivít podporujúcich prispôbenie systému civilnej ochrany a intervenčných kapacít záchranných zložiek pri katastrofách, a rovnako podpora opatrení zabezpečujúcich dostatok vody počas suchých období podporí napĺňanie cieľov tejto prioritnej oblasti Dunajskej stratégie.

Prioritná oblasť Dunajskej stratégie 6. „Chrániť biodiverzitu, krajinu a kvalitu ovzdušia a pôd“ je v súlade s tromi investičnými prioritami tematického cieľa OP KŽP 6 „Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov“. Súlad bude možné identifikovať predovšetkým v rámci investičnej priorít „ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane NATURA 2000 a zelených infraštruktúr“, „opatrenia na zlepšenie mestského prostredia regenerácie opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia“, a taktiež v rámci investičnej priority „riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis“. Aktivitami, pri ktorých možno očakávať príspevok ku plneniu uvedenej prioritnej oblasti Dunajskej stratégie, budú najmä aktivity súvisiace s riešením problematiky environmentálnych záťaží, ochrany biodiverzity a biotopov, posilnenia sústavy Natura 2000, ako aj aktivity zamerané na zlepšenia nakladania s odpadmi (triedený zber, zhodnocovanie a recyklácia).

Z hľadiska energetickej bezpečnosti SR a z pohľadu trvalo udržateľného rozvoja dunajského regiónu je budovanie energetickej infraštruktúry nevyhnutné. Energetickú bezpečnosť je možné zvýšiť aj budovaním zariadení na využívanie geotermálnej energie pri súčasnom rešpektovaní záujmov ochrany životného prostredia. Využívanie potenciálu vodnej energie Dunaja a jeho prítokov ako obnoviteľného zdroja energie pri súčasnej diverzifikácii energetických zdrojov prispelo aj k plneniu záväzkov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov. Pre posilnenie energetickej bezpečnosti dunajského regiónu je nevyhnutné zabezpečiť kompatibilitu a prepojenosť národných energetických sietí. Z toho dôvodu vynaloží SR úsilie na hľadanie nových možností a riešení pre zlepšenie koordinácie a

kooperácie aktivít s cieľom zintenzívnenia reálnej integrácie regiónov s rešpektovaním zmeny národných politík na budovanie energetickej infraštruktúry.

5. Špecifické potreby geografických oblastí najviac postihnutých chudobou alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou alebo sociálnym vylúčením

V zmysle kapitoly 3.15 Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 – Návrh OP KŽP nie je relevantný vo vzťahu k riešeniu špecifických potrieb geografických oblastí najviac postihnutých chudobou alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou alebo sociálnym vylúčením.

6. Špecifické potreby geografických oblastí so závažne a trvalo znevýhodnenými prírodnými alebo demografickými podmienkami

N/A

3. NÁVRH OP

7. Orgány a subjekty zodpovedné za riadenie, kontrolu a audit a úlohy príslušných partnerov

7.1 Identifikácia príslušných orgánov a subjektov

Na základe materiálu *Návrh štruktúry operačných programov pre viacročný finančný rámec Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020*, schváleného Radou vlády SR pre prípravu Partnerskej dohody 2014 - 2020 dňa 11. 3. 2013 a následne vládou SR na jej zasadnutí dňa 20. 3. 2013, funkciu riadiaceho orgánu pre Operačný program Kvalita životného prostredia vykonáva a v rámci toho za koordináciu procesu jeho prípravy zodpovedá Ministerstvo životného prostredia SR.

Pozíciu Centrálného koordinačného orgánu, zodpovedného za prípravu Partnerskej dohody SR na obdobie 2014 – 2020 a celkovú koordináciu prípravy a implementácie operačných programov a programov EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020 zastáva Úrad vlády SR.

Úlohy spojené s vymedzením finančného rámca OP ako aj úlohy certifikačného orgánu a orgánu auditu bude pre operačné programy v rámci programového obdobia 2014-2020 vykonávať na základe uznesenia vlády SR č. 318/2013 z 19.06.2013 Ministerstvo financií SR.

V pozícii sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom sú do procesu prípravy OP a následne jeho implementácie priamo zapojené³³:

- Ministerstvo hospodárstva SR - pre investičné priority tematického cieľa 4 Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch,
- Ministerstvo vnútra SR - pre investičnú prioritu 5b) Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof.

Tabuľka 47 Identifikácia príslušných orgánov a subjektov

Subjekt/orgán	Názov subjektu/orgánu a útvaru	Vedúci subjektu/orgánu (pozícia)
Riadiaci orgán ³⁴	Ministerstvo životného prostredia SR	minister životného prostredia SR
Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom (investičné priority TC 4)	Ministerstvo hospodárstva SR	minister hospodárstva SR
Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom (investičná priorita TC 5b)	Ministerstvo vnútra SR	minister vnútra SR
Centrálny koordinačný orgán	Úrad vlády SR	vedúci úradu vlády SR
Certifikačný orgán	Ministerstvo financií SR	minister financií SR
Orgán auditu	Ministerstvo financií SR	minister financií SR

³³ V súvislosti s návrhom na presun aktivity zameranej na podporu energetickej efektívnosti budov na bývanie (TC 4c) do Integrovaného regionálneho operačného programu, dochádza k vypusteniu Sprostredkovateľského orgánu pod Riadiacim orgánom – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

³⁴ V súlade s bodom č. 4 záznamu z porady vedenia MŽP SR zo dňa 27. – 28. 6. 2013 bude funkcie sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre aktivity v pôsobnosti MŽP SR vykonávať Slovenská agentúra životného prostredia.

7.2 Zapojenie príslušných partnerov do prípravy operačného programu a úlohy partnerov v rámci implementácie, monitorovania a hodnotenia operačného programu

7.2.1 Úloha príslušných partnerov pri príprave, implementácii, monitorovaní a hodnotení operačného programu

V úvodnej fáze procesu prípravy OP bola v spolupráci s relevantnými ústrednými orgánmi štátnej správy SR, najmä s CKO a s inštitúciami vystupujúcimi v rámci implementačnej štruktúry OP v pozícii SORO („užšie partnerstvo“) vykonaná komplexná analýza environmentálnej situácie a stavu energetiky v Slovenskej republike vrátane analýzy požiadaviek, záväzkov, cieľov a priorít vyplývajúcich z príslušných legislatívnych predpisov a koncepčných dokumentov EÚ a SR (najmä stratégia Európa 2020 a Národný program reforiem SR), z ktorej vyplynuli hlavné disparity a rozvojové potreby v tejto oblasti. Zároveň bola v tejto fáze vykonaná analýza skúseností a poučení z implementácie Operačného programu Životné prostredie a Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast v programovom období 2007 – 2013.

So zohľadnením Pozičného dokumentu EK k príprave Partnerskej dohody a programov v SR na programové obdobie 2014 – 2020 bol syntézou záverov z uvedených analýz zostavený rámcový návrh investičnej stratégie OP s vymedzením hlavných priorít financovania.

V ďalšej fáze procesu prípravy OP bola investičná stratégia OP formulovaná na základe konzultácií s partnermi v rámci Pracovnej skupiny pre prípravu OP na programové obdobie 2014 – 2020 („široké partnerstvo“), ako aj konzultácií s EK.

Súbežne bolo zabezpečované plnenie a vyhodnocovanie plnenia vecne príslušných ex ante kondicionalít, a to v spolupráci s relevantnými partnermi v rámci k tomuto účelu zriadených pracovných skupín v gescii MŽP SR a MH SR.

V súlade s čl. 5 návrhu všeobecného nariadenia, návrhom delegovaného aktu EK k etickému kódexu pre partnerstvo a Metodickým usmernením CKO k príprave operačných programov/programov na programové obdobie 2014 – 2020 z 28.2.2013 boli v snahe vytvoriť transparentné prostredie pre efektívne a účinné riadenie prípravy OP do procesu prípravy OP zapojení relevantní partneri tak, aby bol v celom procese uplatňovaný princíp partnerstva a viacúrovňové riadenie.

Za týmto účelom bola vytvorená *Pracovná skupina pre prípravu Operačný program Kvalita životného prostredia na programové obdobie 2014 – 2020* (ďalej len „pracovná skupina“), ktorej zoznam členov je uvedený v [kapitole 12.3.1](#) Zoznam členov Pracovnej skupiny pre prípravu operačného programu Kvalita životného prostredia. Členmi pracovnej skupiny, ktorá bola zriadená rozhodnutím ministra životného prostredia SR zo dňa 11.4.2013, sú zástupcovia územnej samosprávy (samosprávnych krajov, miest a obcí), relevantných ministerstiev a ostatných orgánov verejnej správy, subjektov zastupujúcich občiansku spoločnosť a sociálnoekonomických partnerov, vrátane subjektov akademickej sféry.

Výber členov pracovnej skupiny bol zabezpečený v súlade s dokumentmi upravujúcimi oblasť partnerstva na základe objektívne posúdiťelných kritérií, overiteľných na základe dostupných údajov, zahŕňajúcich vecnú príslušnosť k obsahovému rámcu OP, reprezentatívnosť (rozsah reprezentovaných, resp. zastrešovaných fyzických alebo právnických osôb), skúsenosti, angažovanosť a aktivnosť participácie v danej oblasti (dĺžka existencie, angažovanosť pri tvorbe legislatívnych alebo koncepčných dokumentov v danej oblasti, participácia na príprave alebo monitorovaní Operačného programu Životné prostredie a Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast v programovom období 2007 – 2013 a pod.).

Konzultácie s členmi pracovnej skupiny sa uskutočňujú v rámci zasadnutí pracovnej skupiny, ako aj formou operatívnej komunikácie (napr. prostredníctvom e-mailového kontaktu programovanie@enviro.gov.sk vytvoreného na zabezpečenie efektívnej komunikácie pripomienok, podnetov a odporúčaní partnerov mimo zasadnutí pracovnej skupiny).

Princíp partnerstva a viacúrovňové riadenie bol uplatňovaný aj v procese plnenia a vyhodnocovania plnenia vecne príslušných ex ante kondicionalít. Za týmto účelom bola 22. júna 2012 zriadená *Pracovná skupina MH SR pre programové obdobie kohéznej politiky EÚ 2014 – 2020* a 12. júla 2012 *Pracovná skupina na zabezpečenie plnenia ex ante kondicionalít v oblasti životného prostredia v gescii MŽP SR*.

Pozn.: Časti týkajúce sa prínosu partnerov k príprave OP a hlavných záverov konzultácií s partnermi, vrátane podstatných pripomienok a odporúčaní budú doplnené v ďalších fázach prípravy OP.

Princíp partnerstva bude riadne uplatňovaný aj v procese implementácie, monitorovania a hodnotenia OP, a to najmä prostredníctvom členstva partnerov v monitorovacom výbore OP a tým vytvorenej možnosti dohľadu partnerov na priebeh a efektívnosť implementácie OP. V tejto súvislosti sa počíta aj s využívaním prostriedkov technickej pomoci v rámci OP.

3. NÁVRH OP

8. Koordinácia s inými programami a finančnými nástrojmi

Tabuľka 48 Vázby OP KŽP na programy EŠIF a ďalšie nástroje na úrovni EÚ a na národnej úrovni v členení podľa tematických cieľov

Názov programu	Tematické ciele OP KŽP		
	TC 4	TC 5	TC 6
Integrovaný regionálny operačný program	x	x	x
Program rozvoja vidieka	x	x	x
Operačný program Integrovaná infraštruktúra			x
Programy cezhraničnej spolupráce			x
INTERREG EUROPE	x		x
Stredná Európa	x		x
Dunajský región			x
LIFE (2014 - 2020)		x	x
Environmentálny fond	x		x
Program inteligentná energia Európa (IEE)	x		
NER 300	x		
URBACT III 2014 - 2020	x	x	x

Pozn.: Mechanizmus koordinácie OP KŽP s inými programami a finančnými nástrojmi bude podrobnejšie dopracovaný v nadväznosti na ďalší pokrok v príprave relevantných programov a finančných nástrojov.

8.1 Komplementarita a synergie s programami v rámci EŠIF

V rámci ostatných programov financovaných prostredníctvom EŠIF boli identifikované tematicky podobné aktivity, ktorých podpora vytvára predpoklady pre dosiahnutie komplementarity a synergie s aktivitami podporovanými OP KŽP. Ide predovšetkým o aktivity podporované v rámci Programu rozvoja vidieka, Operačného programu Integrovaná Infraštruktúra a Integrovaného regionálneho operačného programu.

Prehľad aktivít uvedených programov, u ktorých sa predpokladá komplementárne, resp. synergické pôsobenie s aktivitami OP KŽP, vrátane predbežne stanovených deliacich línií je uvedený v nasledujúcej tabuľke v členení podľa tematických cieľov a v prípade relevantnosti aj podľa investičných priorit.

Tabuľka 49 Synergia a komplementarita s ostatnými programami EŠIF

Tematický cieľ 4 Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	
OP KŽP	Program Rozvoja vidieka (PRV)
V rámci OP KŽP bude umožnená podpora projektov zameraných na zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby ako aj zavádzanie inovatívnych technológií, pričom oprávnenými žiadateľmi budú iné subjekty ako fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe alebo MSP podnikajúce v sektore lesného hospodárstva alebo spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby.	<u>Tematicky podobná fokusová oblasť a relevantné opatrenie PRV</u> 5C Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva - relevantné opatrenie: Investície do hmotného majetku (čl.18); Investície do nových lesných technológií a do spracovania lesníckych výrobkov a ich uvádzania na trh (čl.27) Deliaca línia je stanovená na úrovni žiadateľov pomoci.³⁵ V rámci PRV bude umožnená podpora investícií zameraných na využívanie obnoviteľných zdrojov energie s výnimkou vodnej, veternej a solárnej energie, pričom oprávnenými žiadateľmi v prípade OZE budú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárstve, súkromní vlastníci lesov, alebo MSP podnikajúce v sektore lesného hospodárstva a spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby.
Prostredníctvom OP KŽP bude v rámci investičnej priority 4c) umožnená podpora projektov zameraných na zlepšenie energetickej efektívnosti budov verejnej správy (štátnej správy a územnej samosprávy).	<u>Tematicky podobná priorita a relevantné opatrenie PRV</u> 5C Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva - relevantné opatrenie: Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21) Deliaca línia je stanovená na úrovni oprávnených žiadateľov.³⁶ V rámci PRV bude podporované využitie obnoviteľných zdrojov energie – zriaďovanie kotolní a príslušných rozvodov pre budovy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Pôjde o projekty obcí, ktoré sa nachádzajú vo vidieckych oblastiach.
OP KŽP	Integrovaný Regionálny operačný program (IROP)
Prostredníctvom OP KŽP bude v rámci investičnej priority 4c) umožnená podpora projektov zameraných na zlepšenie energetickej efektívnosti budov verejnej správy (štátnej správy a územnej samosprávy).	<u>Tematicky podobné aktivity:</u> - Investičná priorita 4c) Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia spotreby energie a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania Deliaca línia je stanovená na úrovni oprávnených aktivít. Prostredníctvom IROP bude podporená komplexná obnova budov na bývanie s cieľom dosiahnutia ich energetickej efektívnosti. Podporované budú inovačné nízkouhlíkové technológie a systémový prístup k stavbám znižovaním energetickej náročnosti.

³⁵ Uvedené podlieha budúcej dohode medzi MH SR a MPRV SR (zatiaľ je táto deliaca línia otvorená)

³⁶ Uvedené podlieha budúcej dohode medzi MH SR a MPRV SR (zatiaľ je táto deliaca línia otvorená)

Tematický cieľ 5 Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	
OP KŽP	Program Rozvoja vidieka
Prostredníctvom OP KŽP budú podporované preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami prepojené s vodným tokom, ako aj preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov v extraviláne obcí, pričom uvedené opatrenia budú realizované v oblastiach s výskytom povodňového rizika identifikovaného v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES.	Tematicky podobná fokusová oblasť a relevantné opatrenie PRV: 4B Zlepšenie vodného hospodárstva vrátane skladovania a aplikácie hnojív a pesticídov - relevantné opatrenie: 7. Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov – 7.1 Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarmi a prírodnými pohromami a katastrofami (čl.25) Deliaca línia je stanovená na úrovni žiadateľov pomoci V oblasti protipovodňovej ochrany bude v rámci PRV podporovaná výstavba a rekonštrukcia protipovodňových technických diel zahrádzania bystrín (prehrádzky, stupne a pod.), úpravy korýt, nádrží, budovanie jednoduchých objektov protipovodňovej ochrany zabezpečujúcich udržanie vody v krajine, resp. spomalenie jej odtoku ako aj budovania zásobníkov vody pre protipožiarnu ochranu v rámci prevencie lesných požiarov. V rámci PRV bude v súvislosti s realizáciou protipovodňových opatrení na vodných tokoch umožnená podpora pre obhospodarovateľov lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch a správcov drobných vodných tokov resp. PO majúcich k tejto správe právny vzťah, ktorí sú zároveň obhospodarovateľmi lesa.
OP KŽP	Integrovaný regionálny operačný program (IROP)
V rámci OP KŽP budú podporované preventívne opatrenia zamerané na prípravu a realizáciu vodozádržných prvkov v krajine mimo území oprávnených pre trvalo udržateľný rozvoj miest.	Tematicky podobné aktivity: - Investičná priorita 6e) opatrenia na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku Deliaca línia je stanovená na úrovni oprávneného územia. Prostredníctvom IROP bude podporená realizácia vodozádržných prvkov v intraviláne miest, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi v rámci udržateľného rozvoja miest.

Tematický cieľ 6 Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	
<i>6a) Investovanie do odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek</i>	
OP KŽP	Program Rozvoja vidieka
V prípade OP KŽP budú v oblasti odpadového hospodárstva v rámci zhodnocovania odpadov oprávnenými žiadateľmi iné subjekty ako fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe, v spracovaní produktov poľnohospodárskej prvovýroby alebo subjekty pôsobiace v lesnom hospodárstve, ktoré sú oprávnené v rámci PRV.	<u>Tematicky podobná fokusová oblasť a relevantné opatrenie PRV:</u> 5C Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva - relevantné opatrenie: 3. Investície do hmotného majetku – Investície do hmotného majetku, ktoré zlepšujú celkovú výkonnosť poľnohospodárskeho podniku, Investície do hmotného majetku, ktoré sa týkajú spracovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov, - relevantné opatrenie: 7. Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov – Investície do lesníckych technológií a do spracovania, do mobilizácie a marketingu lesníckych produktov Deliaca línia je stanovená na úrovni žiadateľov pomoci a oprávnených aktivít. V rámci PRV budú podporované projekty predložené fyzickými osobami a právnickými osobami podnikajúcimi v poľnohospodárskej prvovýrobe zamerané na stavebné alebo technologické investície podporujúce lepšie využitie alebo elimináciu vedľajších produktov alebo odpadu (budovanie bioplynových staníc). V lesnom hospodárstve budú prostredníctvom PRV podporené investície súvisiace s využívaním dreva ako suroviny alebo zdroja energie, vrátane malokapacitnej výroby štiepky.
<i>6b) Investovanie do vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek</i>	
OP KŽP	Program Rozvoja vidieka
V prípade OP KŽP bude podpora zameraná na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO, ako aj v prípade aglomerácií pod 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí – pre vodné útvary v zlom stave.	<u>Tematicky podobná fokusová oblasť a relevantné opatrenie PRV</u> 6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach - relevantné opatrenie: 6. Základné služby a obnova dedín na vidieku Deliaca línia je stanovená na úrovni oprávnených aktivít a žiadateľov pomoci. Prostredníctvom PRV bude umožnená podpora projektov zameraných na dobudovanie verejných kanalizácií, čistiarní odpadových vôd a vodovodov len takých žiadateľov, ktorí nespádajú pod definíciu oprávneného žiadateľa v OP KŽP a zároveň spĺňajú kritériá pre žiadateľa v PRV (hustota do 50, a/alebo veľkosť do 500 obyvateľov).

	Komplementarita: 5A Zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve - relevantné opatrenie: 3. Investície do hmotného majetku – Investície do hmotného majetku, ktoré zlepšujú celkovú výkonnosť poľnohospodárskeho podniku Prostredníctvom PRV budú podporené investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov na bezpečné uskladnenie a spracovanie odpadovej vody ako aj čistiarní odpadových vôd pre potreby poľnohospodárskych podnikov.
OP KŽP	IROP
V rámci OP KŽP bude podpora bude podpora zameraná na odvádzanie a čistenie odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO a v prípade chránených vodohospodárskych oblastiach, kde bol identifikovaný zlý stav vôd aj v aglomeráciách pod 2 000 EO. Zároveň budú podporené projekty budovania a rozšírenia obecných verejných vodovodov v prípade ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie.	<u>Tematicky podobné aktivity:</u> - Investičná priorita 6b) riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis EÚ a potreby identifikované členskými štátmi pre investície nad rámec týchto požiadaviek Komplementarita Súčasne bude podpora nasmerovaná na rekonštrukciu vodovodnej siete s cieľom minimalizovania únikov vody z existujúcich vodovodov a budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS. V rámci IROP budú podporované projekty zamerané na zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. S cieľom ekologizácie v oblasti odvádzania odpadových vôd bude súčasťou opatrení rekonštrukcia stokovej siete.
<i>6d) ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb vrátane prostredníctvom siete NATURA 2000 a zelených infraštruktúr</i>	
OP KŽP	Program Rozvoja vidieka
V prípade OP KŽP bude umožnená príprava plánov riadenia (napr. pre lokality NATURA 2000) zahŕňajúcich opatrenia týkajúce sa biodiverzity.	<u>Tematicky podobná fokusová oblasť a relevantné opatrenie PRV</u> 4A – Obnova a zachovanie biologickej diverzity vrátane lokalít sústavy NATURA 2000 a poľnohospodárskej činnosti s vysokou prírodnou hodnotou a stavu krajinných oblastí Európy - relevantné opatrenie: Platby týkajúce sa sústavy Natura 2000 Komplementarita V rámci PRV bude umožnená podpora vo forme kompenzačných platieb na príslušné územia NATURA 2000, pričom oprávnenými žiadateľmi pomoci budú poľnohospodárske subjekty a obhospodarovatelia lesov a ich združenia s právnou subjektivitou.
OP KŽP	IROP
V rámci OP KŽP budú podporené aktivity zamerané na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry a eliminácie nepôvodných	<u>Tematicky podobné aktivity:</u> - Investičná priorita 6e) opatrenia na zlepšenie mestského prostredia, revitalizáciu miest, regeneráciu a dekontamináciu opustených priemyselných lokalít, zníženie znečistenia ovzdušia a podporu opatrení na zníženie hluku Deliaca línia je stanovená na úrovni oprávneného územia. Prostredníctvom IROP bude podporené budovanie prvkov zelenej

inváznych druhov.	infraštruktúry v územiach oprávnených v rámci udržateľného rozvoja miest.
OP KŽP	Program cezhraničnej spolupráce ČR -SR; Program cezhraničnej spolupráce Rakúsko - SR
Prostredníctvom OP KŽP budú podporované aktivity zamerané na mapovanie, monitoring a výskum druhov a biotopov v chránených častiach prírody a krajiny „európskeho významu“	<u>Tematicky podobné aktivity:</u> - Investičná priorita 6d) ochrana a obnova biologickej diverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb vrátane prostredníctvom siete NATURA 2000 a zelených infraštruktúr - Investičná priorita 6c) zachovania, ochrany, podpory a rozvoja prírodného a kultúrneho dedičstva Deliaca línia je stanovená na úrovni oprávneného územia. Prostredníctvom programov cezhraničnej spolupráce bude umožnená podpora aktivít zameraných na mapovanie, monitoring a výskum druhov a biotopov v chránených častiach prírody a krajiny „národného“ alebo „medzinárodného významu“ Komplementarita V rámci programov cezhraničnej spolupráce bude umožnená podpora projektov zameraných na návrat pôvodných plodín a drevín.
<i>6e) prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku</i>	
OP KŽP	Program Rozvoja vidieka
V rámci OP KŽP budú podporované aktivity zamerané na inštaláciu technologických zariadení a realizáciu technických opatrení na zabezpečenie plnenia podmienok smernice o priemyselných emisiách, ďalej projekty, ktoré prispievajú k zníženiu emisií znečisťujúcich látok uvedených v smernici o národných emisných stropoch (TZL, SO ₂ , NO _x , VOC, NH ₃ , a v revidovanej smernici najmä častice PM _{2,5}) a tiež k splneniu požiadaviek smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe.	<u>Tematicky podobná priorita a relevantné opatrenie PRV</u> 5D Zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva - relevantné opatrenie: 3. Investície do hmotného majetku – Neproduktívne investície do hmotného majetku spojené so splnením agro-environmentálnych cieľov súvisiacich s klímou Komplementarita: V rámci PRV bude umožnená podpora investícií prispievajúcich k zníženiu emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva (výstavba, rekonštrukcia a modernizácia skladovacích kapacít pre odpadovú vodu a organické hnojivá v zraniteľných oblastiach).
OP KŽP	IROP
V rámci OP KŽP budú podporované projekty inštalácie technologických zariadení a realizácia technických opatrení na zabezpečenie plnenia podmienok smernice o priemyselných emisiách,	<u>Tematicky podobné aktivity:</u> - Investičná priorita 6 e) prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku

smernice o národných emisných stropoch a smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe.	Deliaca línia: je stanovená na úrovni oprávnených aktivít. Prostredníctvom IROP budú projekty zamerané na znižovanie znečisťovania ovzdušia emisiami z plošných a líniových zdrojov znečisťovania a iné efektívne opatrenia na riešenie dobrej kvality ovzdušia v okolí plošných a líniových zdrojov znečisťovania. Oprávnenými aktivitami bude nákup techniky na čistenie komunikácií a výsadba resp. regenerácia izolačnej zelene.
<i>Informačné a vzdelávacie aktivity</i>	
OP KŽP	Program Rozvoja vidieka
V rámci OP KŽP bude umožnená podpora projektov zameraných na zvyšovanie povedomia verejnosti v oblastiach, na ktoré je zameraný OP KŽP (napr. v oblasti predchádzania vzniku odpadov, ochrany vôd, biodiverzity, ochrany ovzdušia, adaptácie na zmenu klímy a pod.)	Deliaca línia: V rámci PRV budú realizované vzdelávacie aktivity v prospech poľnohospodárov a lesníkov so zameraním na ciele, ktoré sú stanovené v PRV.

8.2 Komplementarita a synergia s ostatnými nástrojmi na úrovni EÚ na národnej úrovni

Komplementarita a synergia OP KŽP s programom LIFE (2014-2020)

Vo vzťahu k OP KŽP bude komplementárne využívaný finančný nástroj EÚ LIFE (2014-2020). LIFE je špecifickým nástrojom pre podporu projektov z oblasti životného prostredia. Predmetom podpory sú projekty prispievajúce k rozvoju environmentálnej politiky a legislatívy a projekty, ktoré sú zároveň do určitej miery inovatívne a ich realizácia predstavuje pre členské štáty EÚ pridanú európsku hodnotu. Tematicky je program LIFE rozdelený na 2 podprogramy (Životné prostredie a Klimatické zmeny). Každý podprogram je rozdelený na 3 špecifické prioritné oblasti, pričom Podprogram Životné prostredie obsahuje „Životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov“, „Príroda a biodiverzita“, „Environmentálna politika a informovanosť“ a Podprogram Klimatické zmeny obsahuje „Zmiernenie klimatických zmien“, „Adaptácia na klimatické zmeny“, „Politika v oblasti klimatických zmien a informovanosť“. Špecifická prioritná oblasť „Životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov“ je rozdelená na 5 špecifických tém (Zdravie vrátane chemických látok a hluku, Efektívne využívanie zdrojov vrátane zelenej ekonomiky, Voda, Odpady, Kvalita ovzdušia a emisie). Špecifická prioritná oblasť „Príroda a biodiverzita“ je rozdelená na 2 špecifické témy (Príroda, Biodiverzita) a Špecifická prioritná oblasť „Environmentálna politika a informovanosť“ je rozdelená na 2 špecifické témy (Politika a implementácia, Informovanosť a zvyšovanie povedomia).

Operačný program Kvalita životného prostredia sa prelína s viacerými špecifickými prioritnými oblasťami programu LIFE. Špecifické prioritné oblasti podpory v rámci programu LIFE nie sú bližšie špecifikované. MŽP SR zabezpečí, aby aktivity podporované v rámci programu LIFE boli komplementárne k aktivitám podporovaným v rámci OP KŽP. Vo vzťahu k vymedzeniu deliacich línií platí pravidlo, že predmetom podpory v rámci programu LIFE môžu byť iba aktivity, ktoré nie je možné podporiť z EŠIF a iných nástrojov podpory na národnej úrovni a úrovni EÚ (tzv. princíp komplementarity), keďže LIFE je doplnkovým

nástrojom k iným finančným zdrojom EÚ. To znamená, že konkrétny typ aktivity alebo projektu, ktorý je financovateľný v rámci iných operačných programov alebo iných finančných nástrojov EÚ, dostupných žiadateľom na Slovensku, musí byť prednostne financovaný z nich a nie je oprávnený na financovanie v rámci nástroja LIFE, aj keď je taká možnosť v rámci LIFE vytvorená. Implementácia tohto pravidla bude zabezpečená viacstupňovou kontrolou projektových žiadostí o finančný príspevok z LIFE.

Komplementarita a synergia OP KŽP s Environmentálnym fondom

Vo vzťahu k OP KŽP bude komplementárne využívaný aj Environmentálny fond, ktorý predstavuje štátny fond na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie. Oblasť podpory v rámci Environmentálneho fondu vychádza zo zákona č. 587 / 2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom bližšie sú špecifikované na ročnej báze v rámci tzv. špecifikácie činností podpory. V snahe o čo najefektívnejšiu podporu priorít v oblasti starostlivosti o životné prostredie MŽP SR prostredníctvom vymedzenia špecifikácie činností podpory pre projekty predkladané v rámci Environmentálneho fondu v rokoch 2014 – 2020 zabezpečí, aby aktivity podporované v rámci Environmentálneho fondu boli komplementárne k aktivitám podporovaným v rámci OP KŽP a zároveň aby nedochádzalo k duplicitnej podpore identických aktivít (napr. v oblasti ochrany a racionálneho využívania vôd budú vytvorené podmienky pre realizáciu opatrení na zabránenie úniku vody vo vodovodných potrubíach v súlade s ročnou špecifikáciou činností podpory).

Komplementarita a synergia OP KŽP s Programom inteligentná energia Európa (IEE)

Podniky potrebujú bezpečnú dodávku energií za dostupné ceny. V rovnakom čase, ale musia byť obmedzené všetky negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré sú spojené s používaním energie. Európska politika v oblasti energetiky sa sústreďuje na vytváranie súťaživého vnútorného trhu, ktorý ponúka kvalitné služby za nízke ceny, rozvoj obnoviteľných zdrojov energie, redukovanie závislosti na dovážaných palivách a znižovanie spotreby energií. Investičné priority priority osi 4 „Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo“ OP KŽP súvisia s Programom inteligentná energia Európa (IEE), ktorý patrí pod rámcový program CIP – Program na podporu konkurencieschopnosti a inovácie. Program inteligentná energia má napomôcť strategickým cieľom EK v oblasti energie a zmeny klímy a to 20 %-nému zníženiu emisií CO₂, 20 %-né efektívnejšie využívanie energií, 20 %-né využívanie obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe energie a 10 %-ný podiel biopalív v pohonných hmotách do roku 2020 a zabezpečiť tak dosiahnutie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, a to najmä v oblasti energetickej efektívnosti a OZE.

Komplementarita a synergia OP KŽP s programom NER 300

V rámci podporného programu NER 300, ktorý bol vytvorený ako mechanizmus pre financovanie aj demonštračných projektov inovatívnych technológií využívajúcich OZE nebol podporený žiadny slovenský projekt. Opatrenia priority osi 3 „Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo“ OP KŽP v oblasti OZE sú smerované tak, aby podporili najmä inovatívne technológie.

Komplementarita a synergia OP KŽP s programami Európskej územnej spolupráce

V súlade s návrhmi nariadení EK na programové obdobie 2014 – 2020 sa programy Európskej územnej spolupráce majú priority zamerať na posilnenie efektívnosti politiky súdržnosti a na zlepšenie implementácie regionálnej politiky EÚ.

Program medziregionálnej spolupráce INTERREG EUROPE

Program medziregionálnej spolupráce INTERREG EUROPE nadväzuje na pozitívne skúsenosti získané v rámci Iniciatívy Spoločenstva INTERREG IIIC na Slovensku implementovanej v programovom období 2004 – 2006 a v rámci programu INTERREG IVC implementovaného v programovom období 2007 – 2013.

Program medziregionálnej spolupráce INTERREG EUROPE je, ako súčasť cieľa 2 - Európska územná spolupráca, zameraný na spoluprácu európskych regiónov s cieľom prekonať regionálne rozdiely a vytvoriť predpoklady pre vznik inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej Európy.

Cieľom programu je vytvoriť priestor pre identifikovanie, šírenie a výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi regiónmi a ich následný transfer do národných hlavných operačných programov, čím prispeje ku zefektívneniu a zlepšeniu implementácie týchto programov. V rámci programu INTERREG EUROPE boli identifikované tematické ciele, ktoré odzrkadľujú tematickú koncentráciu stanovenú pre hlavné operačné programy (aj OP KŽP). Program bude podporovať aktivity realizované v rámci investičných priorít 1a, 1b, 3d (bb), **4e**, 6c a **6g (eb)** s cieľom identifikovať osvedčené postupy v oblasti výskumu a inovácií, podpory MSP vo všetkých etapách ich životného cyklu, **v oblasti prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo**, ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva a **v oblasti podpory efektívneho využívania zdrojov**, preniesť tieto poznatky do regionálnych rozvojových politík a národných hlavných programov, a tak v konečnom dôsledku zlepšiť ich implementáciu.

Synergia s hlavnými programami bude dosiahnutá prostredníctvom dvoch typov intervencií, a to platforiem zameraných na politické vzdelávanie (Policy Learning Platforms), ktoré zabezpečia kapitalizáciu získaných poznatkov v jednotlivých tematických oblastiach a podporia ich prenos do hlavných programov a prostredníctvom projektov interregionálnej spolupráce (Interregional Cooperation Projects), ktorých povinným výstupom budú akčné plány popisujúce proces prenosu získaných poznatkov do národného/regionálneho operačného programu každého zapojeného regiónu a ktorých implementácia sa bude monitorovať na úrovni programu. INTERREG EUROPE bude rovnako spolupracovať s ostatnými programami EÚS, a to hlavne v oblasti zefektívnenia implementácie programu INTERREG EUROPE ako aj kapitalizácie a prenosu získaných poznatkov do hlavných programov a programov cieľa EÚS.

Komplementárnosť a synergiu zabezpečia koordinačné stretnutia zo zástupcami útvarov zodpovedných za prípravu a riadenie hlavných operačných programov a programov cieľa EÚS na území SR. S cieľom zabezpečenia princípu partnerstva budú na stretnutia prizývané aj iné zainteresované strany ako napr. VÚC alebo zástupcovia miest

Programy nadnárodnej spolupráce

Programy nadnárodnej spolupráce nadväzujú na skúsenosti získané v rámci programu INTERREG IIIB CADSES v programovom období 2004-2006 a v programovom období 2007 -2013 v rámci programov Juhovýchodná Európa a Stredná Európa. Všeobecným cieľom nadnárodnej spolupráce je podporovať vyvážený územný rozvoj a územnú integráciu v oblasti spolupráce. Cieľom programu Stredná Európa je prispievať k zlepšeniu inovácií, dostupnosti (dopravy a informačno-komunikačných technológií), životného prostredia a k zvýšeniu konkurencieschopnosti v krajinách a regiónoch strednej Európy. Cieľom programu Juhovýchodná Európa je zlepšenie procesu územnej, ekonomickej a sociálnej integrácie, podpora kohézie, stability a konkurencieschopnosti prostredníctvom rozvíjania nadnárodného

partnerstva a spoločných akcií v záležitostiach strategického významu v krajinách a regiónoch Juhovýchodnej Európy.

Prioritné oblasti podpory a typy podporovaných aktivít/opatrení

V súlade s návrhmi nariadení EK na programové obdobie 2014 – 2020 program nadnárodnej spolupráce Stredná Európa pokračuje v programovom období 2014-2020 a program Juhovýchodná Európa zaniká a vzniká nový program Dunajský región, ktorý geograficky pokrýva tie isté krajiny ako Dunajská stratégia.

Návrh stratégie programu Stredná Európa je prispôsobený cieľom stratégie Európa 2020.

Návrh stratégie programu je vymedzený nasledovnými tematickými cieľmi:

- Tematický cieľ 1 – posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- Tematický cieľ 4 – podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
- Tematický cieľ 6 – zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov
- Tematický cieľ 7 – podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach.

Návrh stratégie programu Dunajský región je v štádiu prípravy.

Operačný program Kvalita životného prostredia sa prelína s viacerými špecifickými prioritnými oblasťami programu Stredná Európa, tým spôsobom, že soft aktivity podporované v rámci programu Stredná Európa vytvárajú predpoklady pre dosiahnutie komplementarity s OP KŽP. Charakter aktivít v rámci programu Stredná Európa je odlišný od aktivít podporovaných v rámci OP KŽP a z toho dôvodu je vylúčené financovanie rovnakých typov aktivít.

Spolupráca medzi programami Európskej územnej spolupráce sa predpokladá prostredníctvom spoločných aktivít ako napr. spoločné semináre, spoločné exhibície/výstavy na každoročných Otvorených dňoch (Open days), spoločné kapitalizačné a diseminačné aktivity, koordinácia pri vypracovávaní svojich aktivít, pravidelné poskytovanie informácií Monitorovacím výborom o aktivitách a výsledkoch dosiahnutých v ostatných programoch ako aj o technických otázkach implementácie programov.

Synergia s OP URBACT III 2014 – 2020

Pracovná skupina pre spoločné programovanie (pracovná skupina JPWG) bola založená na základe iniciatívy Komisie a so súhlasom členských krajín za účelom diskutovať o princípoch programu OP URBACT III 2014-2020. Pracovná skupina JPWG je zložená z predstaviteľov zainteresovaných členských krajín (ČŠ) vrátane Slovenskej republiky, Európskej komisie (DG Regio, Unit H1), sekretariátu programu URBACT a riadiaceho orgánu programu URBACT vo Francúzsku. Hlavným poslaním programu URBACT je podpora integrovaného prístupu k udržateľnému mestskému rozvoju. Významné aspekty aktivít URBACT nie sú tematické ale prierezové naprieč všetkými 11 tematickými cieľmi. Účasť slovenských partnerov v OP URBACT III umožní efektívnu nadnárodnú výmenu skúseností a je vzdelávacím nástrojom s inovatívnymi metódami. OP URBAN sa bude jednoznačne zameriavať na otázky miest a bude určený pre mestá. Prinesie to konkrétne a nové riešenia pre mestá snažiace sa reagovať na špecifické výzvy politik a zároveň bude mať dôležitú úlohu pre budovanie kapacít miestnych orgánov na Slovensku.

Synergia OP KŽP so Stratégiou EÚ pre dunajský región

Príspevok OP KŽP k podpore cieľov Stratégie EÚ pre dunajský región je uvedený v kapitole 4.

9. Ex ante kondicionality

8.3 Identifikácia príslušných ex ante kondicionalít a vyhodnotenie ich plnenia

Tabuľka 50 Identifikácia príslušných ex ante kondicionalít a vyhodnotenie ich plnenia

Príslušná ex ante kondicionalita	Prioritná os/osi, na ktoré sa ex ante kondicionalita vzťahuje	Splnenie ex ante kondicionality Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkaz (odkaz na stratégie, právny akt alebo iné relevantné dokumenty, vrátane odkazov na príslušné časti, články alebo odseky, doplnené hypertextovými prepojeniami na internetové stránky, alebo prístupom k úplnému textu)	Vysvetlenia
4.1. Vykonal sa činnosti na podporu nákladovo efektívnych zlepšení energetickej účinnosti konečného využitia energie a nákladovo efektívneho investovania do energetickej efektívnosti pri stavbe alebo renovácii budov.	PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo (TC 4, EFRR: - Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach , vrátane verejných budov a v sektore bývania)	Áno	Opatreniami sú: 1. opatrenia na zabezpečenie minimálnych požiadaviek súvisiacich s energetickou hospodárnosťou budov v súlade s článkami 3, 4 a 5 smernice 2010/31/EÚ;	Áno	pre čl.3 - §3 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení zákona č. 300/2012 a vyhláška č. 364/2012 Z. z. pre čl.4 - §4 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení zákona č. 300/2012 a vyhláška č. 364/2012 Z. z. pre čl.5 - §5 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení zákona č. 300/2012 a vyhláška č. 364/2012 Z. z. Štúdia o technických a ekonomických aspektoch nákladovo optimálnych opatrení zabezpečenia energetickej hospodárnosti budov bola vypracovaná. http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislative/Rek_z_Ek_ony_555_2005.pdf http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislative/12_z300.pdf http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislative/12_z300.pdf	MDVRR SR transponovalo čl. 3, 4 a 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov zákonom č. 300/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej zákon č. 300/2012 Z. z.) a vyhláškou č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej vyhláška č. 364/2012 Z. z.). Zákon č. 300/2012 Z. z. bol dňa 18. 9. 2012 schválený v treťom čítaní NR SR, uznesenie číslo 196. Účinnosť uvedených predpisov je od 1.1.2013. Nižšie sú uvedené podrobnosti platné pre jednotlivé články: - čl. 3 smernice 2010/31/EU - Prijatie metodiky výpočtu energetickej hospodárnosti budov Článok 3 je implementovaný v § 3 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene niektorých zákonov (v znení neskorších predpisov). - čl. 4 smernice 2010/31/EU - Stanovenie minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť Článok 4 je implementovaný v § 4 zákona č. 555/2005 Z. z., pričom bol v zákone č. 300/2012 Z. z. doplnený o ustanovenia smernice 2010/31/EU. - čl. 5 smernice 2010/31/EU - Výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť Na základe čl. 5(1) mala Európska komisia pripraviť do 30. júna 2011 rámec porovnávacej metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek

3. NÁVRH

				file=vystavba/StavebnictvoLegislativa/364_2012.pdf Nákladovo optimálne úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budov http://ec.europa.eu/energy/efficiency/buildings/implementation_en.htm (Slovakia part 1/2)	prostredníctvom delegovaného aktu a podľa čl. 5(2) následne majú členské štáty vypracovať správu o výsledkoch výpočtu nákladovo optimálnych úrovni a predložiť ju Komisii do 30.6.2012. Komisia však vydala delegovaný akt podľa čl. 5(1) až 21. marca 2012, a v rozhodnutí Rady zo dňa 9. marca 2012 sa uvádza, že Komisia nezačne voči členským štátom konanie vo veci porušenia skôr ako o 12 mesiacov od dátumu uverejnenia delegovaného nariadenia, t.j. 21. marca 2013. V súvislosti s čl. 5 smernice 2010/31/EU MDVRR SR zadalo štúdiu „Technické a ekonomické aspekty nákladovo optimálnych opatrení zabezpečenia energetickej hospodárnosti budov“, ktorá má stanoviť požiadavky nákladovo optimálnych úrovni energetickej hospodárnosti podľa tohto rámca porovnávacej metodiky za SR. MDVRR SR zabezpečilo výpočet nákladovo optimálnych úrovni minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov podľa požiadaviek stanovených v Delegovanom nariadení Komisie (EÚ) č. 244/2012 zo 16. januára 2012. Všetky vstupné údaje a odhady použité pri výpočte, výsledky výpočtov, údaje o referenčných budovách pre jednotlivé kategórie budov s rozlíšením pre nové budovy a existujúce budovy, ktoré sa významne obnovujú boli spracované podľa požiadaviek príloh delegovaného nariadenia. MDVRR SR listom č. 08307/2013/B610-SV-28312 zo dňa 14.5.2013 zaslalo na Úrad vlády SR notifikáciu „ Nákladovo optimálne úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budov “. http://ec.europa.eu/energy/efficiency/buildings/implementation_en.htm (Slovakia part 1/2)
		2. opatrenia potrebné na zavedenie systému certifikácie energetickej hospodárnosti budov v súlade s článkom 11 smernice 2010/31/EÚ;	Áno	§ 5 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení zákona č. 300/2012 a vyhláška č. 364/2012 Z. z. http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislativa/Rek_z_Ekony_555_2005.pdf http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislativa/12_z300.pdf http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=vystavba/StavebnictvoLegislativa/364_2012.pdf	Článok 11 je implementovaný v § 5 zákona č. 555/2005 Z. z., pričom tento je v zákone č. 300/2012 Z. z. a vyhláške č. 364/2012 Z. z. doplnený o ustanovenia smernice 2010/31/EU ohľadom referenčných hodnôt. Účinnosť uvedených predpisov je od 1.1.2013.

			3. opatrenia na zabezpečenie strategického plánovania energetickej efektívnosti v súlade s článkom 3 smernice 2012/27/EÚ;	Áno	Národný program reforiem 2013 http://www.rokovania.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-155091	Slovenská republika v Národnom programe reforiem z 24. 4. 2013 stanovila národný indikatívny cieľ úspor energie pre rok 2020 vo formách konečnej spotreby energie a primárnej spotreby energie. Cieľ energetickej efektívnosti vyjadrený vo forme absolútnej hodnoty konečnej spotreby energie v roku 2020 je stanovený vo výške 435,09 PJ (10,39Mtoe), čo predstavuje 23% úsporu energie v porovnaní s konečnou spotrebou energie uvedenou pre rok 2020 v referenčnom scenári PRIMES 2007. Cieľ energetickej efektívnosti vyjadrený vo forme absolútnej hodnoty primárnej spotreby energie v roku 2020 je stanovený vo výške 680,62 PJ (16,26Mtoe), čo predstavuje 20% úsporu energie v porovnaní s primárnou spotrebou energie uvedenou pre rok 2020 v referenčnom scenári PRIMES 2007.
			4. opatrenia v súlade s článkom 13 smernice 2006/32/ES o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách, aby sa zabezpečilo poskytnutie individuálnych meračov koncovým zákazníkom, pokiaľ je to technicky možné, za rozumnú a primeranú cenu vo vzťahu k možným úsporám energie.	Áno	Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike - pre oblasť elektroenergetiky §40 a plynárenstva §76 http://www.mhsr.sk/19260-ext_dok/138888c?ext=orig Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike - pre vykurovanie, prípravu teplej vody a chladenie §17 a §18 http://www.mhsr.sk/zakon-o-tepelnej-energetike-6400/128085s	Povinnosť merať dodávku určeným meradlom je stanovená pre oblasť elektroenergetiky v §40 a pre oblasť plynárenstva v § 76 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Slovenská republika posúdila náklady a výnosy pre zavedenie inteligentných meracích zariadení (SMT) v obidvoch spomínaných sektoroch, ktoré umožnia kontrolu a riadenie spotreby. Táto oblasť je riešená v § 42 a § 77 zákona o energetike a predstavuje transpozíciu ustanovení smerníc EP a R č. 2009/72/ES a č. 2009/73/ES. V oblasti tepla je povinnosť inštalovať určené meradlá alebo pomerové rozdeľovače tepla stanovená v § 18 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov, ak sa nadpolovičná väčšina všetkých konečných spotrebiteľov odoberajúcich teplo za odberným miestom nedohodne na inom spôsobe rozpočítavania množstva dodaného tepla. Povinnosť inštalovať priebehové meradlá pre teplo nie je zavedená z toho dôvodu, že taká povinnosť by znamenala neprimerané náklady pre koncového spotrebiteľa. Vzhľadom na systém regulácie cien tepla pre domácnosti nie je zároveň inštalácia priebehových meradiel tepla odôvodnená. Odsek 2 článku 13 smernice 2006/32/ES je implementovaný pre oblasť elektriny v nariadení vlády SR č. 317/2007, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou a v nariadení vlády SR č. 440/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 317/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou v znení neskorších predpisov. Pre oblasť plynu sú ustanovenia vyúčtovania stanovené v nariadení vlády č. 409/2007, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom, a nariadením č. 2012/2010, ktorým sa mení a

						doplnia nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 409/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom. Odsek 3 článku 13 smernice 2006/32/ES je implementovaný v § 11 odseku 3 zákona č. 476/2008 Z. z. o efektívnosti pri používaní energie (zákon o energetickej efektívnosti).
4.2. Vykonalí sa činnosti na podporu vysoko efektívnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie.	PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo (TC 4, EFRR: - Podpora využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe užitočného dopytu)	Áno	Opatreniami sú: – Podpora kombinovanej výroby vychádza z dopytu po využiteľnom teple a z úspor primárnej energie v súlade s článkom 7 ods. 1 a článkom 9 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2004/8/ES. Členské štáty alebo ich príslušné orgány zhodnotili existujúci legislatívny a regulačný rámec s ohľadom na postupy pri udeľovaní povolení alebo na iné postupy s cieľom: a) podnecovať navrhovanie jednotiek na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie, aby sa uspokojil ekonomicky zdôvodnený dopyt po výrobe využiteľného tepla a predchádzalo výrobe väčšieho množstva tepla, než je využiteľné teplo; a b) znížiť regulačné a neregulačné prekážky, aby sa zvýšila kombinovaná výroba tepla a elektrickej energie.	Áno	Zákon č. 309/2009 Z. z. http://jaspi.justice.gov.sk http://www.mhsr.sk/obnovitelne-zdroje-energie-a-kombinovana-vyroba/130978s Analýza národného potenciálu pre vysokoúčinnú kombinovanú výrobu v SR http://www.mhsr.sk/analiza-narodneho-potencionalu-pre-vysokoucinnu-kombinovanu-vyrobu-v-sr-6033/127718s	Podpora pre kombinovanú výrobu elektriny a tepla je stanovená zákonom č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V zákone je definované využiteľné teplo podľa smernice 2004/8/ES a keďže je v SR výroba tepla sieťovým odvetvím, sú určené pravidlá zákonom č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov a zákonom č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Doplatkom je podporené len také množstvo elektriny, ktoré je vyrobené vysoko účinnou kombinovanou výrobou a zodpovedá množstvu využiteľného tepla. Množstvo elektriny vyrobené vysoko účinnou kombinovanou výrobou sa vypočíta podľa vyhlášky MH SR č. 599/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby, v ktorej sú zapracované aj Rozhodnutie Komisie 2008/952/ES, ktorým sa zavádzajú podrobné usmernenia na vykonávanie a uplatňovanie prílohy II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/8/ES a Rozhodnutie Komisie 2011/877/EÚ, ktorým sa ustanovujú harmonizované referenčné hodnoty účinnosti samostatnej výroby elektriny a tepla pri uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/8/ES a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2007/74/ES. V zmysle zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov je držiteľ povolenia na rozvod tepla povinný na zabezpečenie zmluvne dohodnutých dodávok tepla odobrať za určenú alebo schválenú cenu teplo od držiteľa povolenia na výrobu tepla, ktorý teplo vyrába z obnoviteľných zdrojov energie alebo v zariadení na kombinovanú výrobu tepla a elektriny za podmienok ustanovených v § 21 zákona.

4.3. Vykonalí sa činnosti na podporu výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov.	PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo (TC 4, EFRR: - Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov)	Áno	1. Zaviedli sa transparentné systémy podpory, prioritný prístup do siete alebo garantovaný prístup a priorita pri prenose, ako aj štandardné pravidlá týkajúce sa znášania a rozdelenia nákladov na technické úpravy, ktoré boli uverejnené, v súlade s článkom 14 ods. 1 a článkom 16 ods. 2 a 3 smernice 2009/28/ES;	Áno	Zákon č. 309/2009 Z. z. http://www.mhsr.sk/obnovitelne-zdroje-energie-a-kombinovana-vyroba/130978s	Transparentné podporné schémy sú zavedené v zákone č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podpora výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a podpora výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou sa zabezpečuje: a) prednostným 1. pripojením zariadenia na výrobu elektriny do regionálnej distribučnej sústavy, 2. prístupom do sústavy, 3. prenosom elektriny, distribúciou elektriny a dodávkou elektriny, b) odberom elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené priamo alebo prostredníctvom miestnej distribučnej sústavy za cenu elektriny na straty, c) doplatkom, d) prevzatím zodpovednosti za odchýlku prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) uvedeného zákona výrobca elektriny s právom na podporu má právo na prednostné pripojenie do distribučnej sústavy, prednostný prenos elektriny, prednostnú distribúciu elektriny a prednostnú dodávku elektriny, ak zariadenie na výrobu elektriny spĺňa technické podmienky prevádzkovateľa sústavy podľa osobitného predpisu a neohroží bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy; prednostný prenos elektriny sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením. Šírením informácií o možnostiach využívania obnoviteľných zdrojov energie podľa čl. 14(1) smernice 2009/28/ES je poverená Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA) a tieto informácie sú prístupné širokej verejnosti prostredníctvom internetovej stránky www.zitenergiou.sk. Štandardné pravidlá znášania a zdieľania nákladov na technické úpravy sú legislatívne upravené vo vyhláske Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 225/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike.
			2. Členský štát prijal vnútroštátny akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov v	Áno	Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform/doc/dir_2009_0028_action_plan_slo	Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov v súlade s čl. 4 smernice 2009/28/ES bol schválený vládou SR uznesením č. 677/2010 zo dňa 6. 10. 2010.

			súlade s článkom 4 smernice 2009/28/ES.		vakia.zip	
--	--	--	--	--	--	--

Ex ante kondicionalita	Prioritná os, na ktoré sa ex ante kondicionalita vzťahuje	Splnenie ex ante kondicionality Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkaz	Vysvetlenie
5.1 Predchádzanie rizikám a manažment rizika: Existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôbovanie sa zmenám klímy	PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, riadenie a prevencia súvisiacich rizík (TC 5 Podpora prispôbovania a sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík)	Čiastočne	a) opis postupu, metodiky, metód a údajov (okrem citlivých) používaných pri hodnotení rizika ako aj kritérií prioritizácie investícií založených na riziku (risk-based criteria)	Áno	Splnené úlohy: 1. Existencia analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí na národnej a regionálnej úrovni, existencia plánu ochrany obyvateľstva na regionálnej úrovni, Zákon o civilnej ochrane obyvateľstva: § 12 až § 14 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva Zákon o civilnej ochrane obyvateľstva: § 12 až § 14 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 15. marec 2013 2. Analýza dostupných metód a postupov hodnotenia rizík Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 15. marec 2013 3. Výber vhodných postupov, modifikácia a prispôbovanie stanoveným cieľom Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 12. apríl 2013 4. Doplnenie kvantifikátorov rizika Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 12. apríl 2013 5. Vypracovanie metodiky hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni: Metodika je dostupná na webovej stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky: http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO&subor=175547 Zodpovedná organizácia: MV SR	2. Analýza dostupných metód a postupov - Analýza všeobecných zásad manažérstva rizika - Analýza metód HRVA (Hazard Risk Vulnerability Assessment) z týchto hľadísk: - typy zraniteľnosti prostredia (obyvateľstvo, kritická infraštruktúra, životné prostredie), - rozsah kvantifikátorov zraniteľnosti, - postupy na zber, zhromažďovanie a spracovanie údajov, - mechanizmus hodnotenia rizika. 3. Výber vhodných postupov, modifikácia a prispôbovanie stanoveným cieľom Z analyzovaných nástrojov hodnotenia rizík boli vybrané relevantné postupy a riešenia pre hodnotenie zraniteľnosti vo vzťahu ku konkrétnym rizikám a boli použité pri tvorbe modelu. Dôraz bol kladený na komplexné posúdenie rizika z hľadiska možných ohrození v prostredí vrátane zohľadnenia potenciálnych následkov mimoriadnych udalostí spôsobených tiež napr. spojením viacerých rizík (dominoefekty, synergické javy). Výstupom hodnotenia rizík bude ich kvantitatívna definícia, umožňujúca jednoduché porovnanie a určenie priorit medzi rizikami, určenie najzraniteľnejších území v SR voči rizikám prírodného charakteru, určenie pravdepodobných dôsledkov vzniku mimoriadnych udalostí (MU) na špecifické prostredie, a pod. 4. Doplnenie kvantifikátorov rizika MŽP SR poskytlo materiály potrebné na špecifikovanie kvantifikátorov zraniteľnosti životného prostredia. O tieto údaje je výpočet zraniteľnosti životného prostredia vo vzťahu ku konkrétnym rizikám doplnený, čo umožňuje kvalifikovanejšie zhodnotenie zraniteľnosti ŽP ako jedného z potenciálne postihnuteľných prostredí

3. NÁVRH

				Termín splnenia: 30. jún 2013 <u>6. Postup pri určovaní prioritizácie investícií založených na riziku;</u> spolupráca MŽP SR pri vypracúvaní metodiky hodnotenia vybraných rizík (vrátane environmentálnych záťaží, zosuvov a rizík vyplývajúcich z úložísk ťažobného odpadu) Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 30. jún 2013 vykonané predbežné hodnotenie povodňového rizika (12/2011): http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/ochrana-pred-povodnami/manazment-povodnovych-rizik/	5. Vypracovanie metodiky hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni Metodika hodnotenia rizík pozostáva z: • modelu hodnotenia rizík v prostredí MS Excell – výpočet „skóre“/ hodnoty rizika • metodiky hodnotenia rizika – používateľská príručka (popis postupu) pri aplikácii navrhnutého modelu hodnotenia rizík Metodika hodnotenia rizík je zverejnená na webovej stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v časti krízové riadenie. 6. Postup pri určovaní kritérií prioritizácie investícií založených na riziku Prioritizácia investícií = určovanie priorít v znižovaní rizík Model hodnotenia rizík umožňuje získať všeobecný prehľad o rizikách (kvantitatívne zobrazenie rizík podľa poradia ich závažnosti, slovné popísanie charakteristík územia, následkov MU). S využitím týchto údajov je možné riziká porovnávať a určovať si priority pri ich znižovaní (pri výbere mechanizmu ich znižovania), resp. znižovaní zraniteľnosti prostredia. Pre oblasť zosuvných rizík je vypracovaný strategický plánovací dokument - Program prevencie a manažmentu zosuvných rizík. Sú zapracované všetky pripomienky vznesené počas medzirezortného pripomienkového konania a materiál je pripravený na predloženie na rokovanie vlády SR. Pre oblasť prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z prítomnosti úložísk ťažobného odpadu sa pripravuje strategický plánovací dokument. V súčasnosti je dokončená analýza všetkých dostupných informačných systémov a databáz a dokončuje sa samotné znenie dokumentu. Schvaľovací proces prebehne v prvom kvartáli roku 2014. V rámci implementácie smernice 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík sa pripravuje vypracovanie máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika, ako aj Plánov manažmentu povodňového rizika. Implementácia smernice 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík prebieha v súlade s príslušnými ustanoveniami upravujúcim časový postup.
		b) opis scenárov s jedným rizikom a viacerými rizikami	Áno	Identifikácia scenárov prejavu rizika vrátane zohľadnenia synergického efektu a domino efektu. Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 30. jún 2013	Možné scenáre prejavu rizika sú identifikované a implementované do modelu ako kvantifikátory zraniteľnosti prostredia. Ide o zoznam možných prejavov konkrétnych rizík zohľadňujúci možné dominoefekty a synergické javy prejavujúce sa s daným rizikom.

			c) zobrať do úvahy, kde je to potrebné, národné adaptačné stratégie na zmenu klímy	Nie	-	Hlavným predpokladom plnenia ex ante kondicionality je vypracovanie Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ktorá je v súčasnosti v štádiu prípravy. V júli 2013 boli pripravené podklady subkoordinátorov za jednotlivé oblasti/sektory, prebiehalo súbežné pripomienkovanie draftov. Draft Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy bol zverejnený na web stránke SHMÚ ako aj na stránke MŽP od stredy (od 28.08.2013, s možnosťou predkladať pripomienky do 13.09.2013). http://www.shmu.sk/sk/?page=1741#x140 http://www.minzp.sk/aktualne/strategia-adaptacie-sr-nepriaznive-dosledky-zmeny-klimy-1-navrh-verejna-diskusia.html Stratégia bola upravená na základe pripomienok verejnosti. V súčasnosti prebieha finalizácia stratégie. Ďalšie kroky na zabezpečenie vypracovania a prijatia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sú popísané v Akčnom pláne (tab. 9.3), s predpokladom splnenia v februári 2014. V nadväznosti na vypracovanú Stratégiu adaptácie budú do analýzy územia v spolupráci so sekciou geológie a prírodných zdrojov implementované aj výsledky geologického prieskumu životného prostredia (prieskum EZ).
6.1 Sektor vôd: Existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá zabezpečuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie vody a b) primeraný príspevok rozličných spôsobov využívania vody na úhradu nákladov za vodohospodárske služby vo výške schválenej v pláne riadenia povodia pre investície podporené z operačných	PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry (TC 6 Ochrana životného prostredia a podpora účinného využívania prírodných zdrojov)	Čiastočne (takmer splnená)	a) V sektoroch podporovaných z ERDF a KF členský štát zabezpečil príspevok rôznych spôsobov využívania vody k úhrade nákladov za vodohospodárske služby podľa sektorov v súlade s článkom 9 ods. 1 smernice 2000/60/ES berúc na zreteľ, kde je to vhodné, sociálne, environmentálne a ekonomické efekty refundácie, ako aj geografické a klimatické podmienky regiónov, ktorých sa to týka	Čiastočne	Zákon o vodách: § 78a Zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách www.zbierka.sk/sk/predpisy/306-2012-z-z-p-34861.pdf Nariadenia vlády SR č. 755/2004 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd www.zbierka.sk/sk/predpisy/755-2004-z-z-p-8366.pdf Cenová politika v oblasti vodného hospodárstva schválená uznesením vlády č. 17 zo dňa 12. januára 2011 https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastn%C3%BD%20mater%C3%A1l_doc.pdf?instEID=-1&attEID=29620&docEID=144483&matEID=3384&langEID=1&tStamp=20101129113946687 Regulačná politika na regulačné obdobie 2012 - 2016	EAK bola dosiaľ vyhodnocovaná ako splnená. V nadväznosti na obsah Usmernenia EK k plneniu EAK bol identifikovaný čiastkovo nesplnený prvok plnenia kritéria v rámci "princípu refundácie nákladov za vodné služby". Princíp refundácie nákladov za všetky vodohospodárske služby je splnený s výnimkou primeraného príspevku za službu spojenú s odberom vody na závlahy, ktorý je v štádiu legislatívneho návrhu novely zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v platnom znení, následne novela Nariadenia vlády SR č. 755/2005 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd (zmena v Nariadení vlády SR č. 367/2008 Z.z.). Predmetný návrh novely vodného zákona musí prejsť celým legislatívnym procesom (opätovné prerokovanie vo vláde SR a následne vo výboroch NR SR a samotnej Národnej rade SR). Novela vodného zákona má pozitívny vplyv na <u>všestrannú</u>

programov.				www.urso.gov.sk/doc/urad/RegulacnaPolitika_2012-2016.pdf Vodný plán Slovenska, kap. 7, http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=87&lang=sk Analýza pokroku dosiahnutého pri zavádzaní Programu opatrení obsiahnutom vo Vodnom pláne Slovenska, kap.5 „Cenová politika za vodohospodárske služby“ http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=58&lang=sk	ochranu vôd, s dôrazom na podzemné vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, má zabezpečiť zvýšenú ochranu vodných zdrojov situovaných na území Slovenskej republiky a stanovenie postupov pri využívaní vody s ohľadom na jej strategický význam pre štát a verejný záujem.
	b) Prijatie plánu riadenia povodia pre oblasť povodia, ak sa investície realizujú v súlade s článkom 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva	Čiastočne	Vodný plán Slovenska, kap. 5,6 a 7, http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=87&lang=sk Vodný plán Slovenska obsahuje 2 plány manažmentu povodí: a) plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja (SÚPD) integrujúci plány manažmentu čiastkových povodí tohto správneho územia a b) plán manažmentu správneho územia povodia Visly (SÚPV). Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 279/2011 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Vodného plánu Slovenska obsahujúca program opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov www.zbierka.sk/sk/predpisy/279-2011-z-z.p-34239.pdf Analýza pokroku dosiahnutého pri zavádzaní Programu opatrení obsiahnutom vo Vodnom pláne Slovenska, kap.5 „Cenová politika za vodohospodárske služby“ http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=58&lang=sk	K prvému Vodnému plánu Slovenska, ktorý obsahuje Plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja a Plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Visly Európska komisia uplatnila pripomienky, z ktorých sa SR poučila a na základe nich pripravuje nový VPS a plány manažmentu povodí a upravila, doplnila a vykonáva monitoring vôd nasledovne: V súvislosti s charakterizáciou správnych území povodí, pre všetky relevantné biologické prvky kvality (BPK) boli v priebehu obdobia 2009 – 2012 pre všetky typy prirodzených vodných útvarov stanovené referenčné podmienky (hodnoty). Do Programu monitorovania vôd (2009 – 2012) boli zaradené pre prirodzené vodné útvary všetky relevantné BPK vrátane rýb. V uvedenom období sa sledovali všetky prioritné látky (41) vo vode v riekach aj v riekach so zmenenou kategóriou (v nádržiach, HMWB, AWB). Pravidelné monitorovanie sedimentov sa pre sledovanie trendov zaviedlo od roku 2012. Pre tri vybrané látky (ortuť, hexachlórbenzén a hexachlórbutadién) sa monitorovanie v biote (v rybách) začalo od roku 2011. V období rokov 2009 – 2012 sa do hodnotenia ekologického stavu zahrnuli aj hydromorfologické prvky kvality. Do programu monitorovania vôd (2010, 2011, 2012) bolo zaradené sledovanie vybraných biologických prvkov kvality za účelom odvodnenia (overenia a aktualizácie) klasifikačných schém pre hodnotenie ekologického potenciálu v útvaroch povrchových vôd vymedzených ako HMWB a AWB. V súvislosti s aktualizáciou klasifikačných schém pre hodnotenie ekologického potenciálu boli testované metódy odberu, ako aj vhodnosť spoločenstiev a metrik pre indikáciu zmien vo vymedzených HMWB a AWB. Keďže Slovenská republika nemá prirodzené jazerá podľa kritérií RSV, Slovensko sa nezúčastnilo medzikalibračného porovnávania (interkalibrácie) jazier na úrovni EÚ –	

3. NÁVRH

						nerelevantné pre SR. Odvožené národné klasifikačné schémy pre prirodzené vodné útvary boli predmetom medzikalibračného porovnávania (interkalibrácie) na úrovni EÚ (2009 - 2012) pre všetky relevantné BPK. Interkalibrácia metód hodnotenia ekologického potenciálu vodných útvarov vymedzených ako HMWB a AWB sa na úrovni EÚ v období 2009-2012 neuskutočnila. Výnimky v súvislosti s hydromorfologickými opatreniami sa uplatňovali v súvislosti s technickou neuskutočniteľnosťou vo vzťahu k požadovanému dátumu realizácie navrhovaných opatrení, t. j. do 22. decembra 2012 a ekonomickými dôvodmi – nezabezpečenosťou finančných prostriedkov na realizáciu potrebných opatrení v prvom plánovacom cykle. Realizácia opatrení navrhovaných na elimináciu hydromorfologických zmien (zabezpečujúcich kontinuitu toku) zahŕňa zmeny existujúcich stavieb a úpravy alebo nové plánované stavby (napr. vybudovanie biokoridora), čo si vyžaduje vyhotoviť potrebnú dokumentáciu, v prípade nových stavieb aj majetkové vysporiadanie k pozemkom. Z časového hľadiska dodržanie termínu 22. december 2012 nebolo reálne. Hydromorfologické opatrenia sú navrhnuté medzi hlavné aktivity v pripravovanom OP KŽP 2014 - 2020. Všetky požadované relevantné informácie budú obsiahnuté v pripravovanom druhom cykle plánov manažmentu povodí. Jeho realizácia prebieha v súlade s požiadavkou RSV. SR pripravila Akčný plán na splnenie EAC v súlade s vecným a časovým harmonogramom pre 2. cyklus prípravy plánov manažmentov povodí, ktorý je dostupný na adrese: http://www.vuvh.sk/download/RSV/11_Harmonogram/VC_harmonogram2012_fin.pdf
6.2. Sektor odpadu: Podpora hospodárnych a environmentálne udržateľných investícií v sektore odpadového hospodárstva najmä prostredníctvom vypracovania plánov odpadového hospodárstva v súlade so smernicou	PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry (TC 6 Ochrana životného prostredia a	Čiastočne	a) Správa o pokroku dosiahnutom v napĺňaní cieľov uvedených v článku 11 smernice 2008/98/ES bola predložená Komisii v súlade s čl. 11(5)	Áno	<u>Splnené úlohy:</u> 1. Vypracovanie sektorovej správy v elektronickej forme za obdobie rokov 2010, 2011 a 2012 Termín odoslania správy: 26.09.2013 2. Vypracovanie správy podľa čl. 11 rámcovej smernice o odpade. Termín odoslania správy: 26.09.2013	Plnenie bolo zabezpečené v súlade s čl. 11 (5) a čl. 37 smernice o odpade, ktorá stanovuje termín do 30. septembra 2013. Dňa 25.09.2013 boli údaje o pokroku s ohľadom na splnenie cieľov stanovených v článku 11 (2) smernice o odpade pre sledované obdobie 2010 a 2011, vrátane správy o kvalite údajov zaslané elektronicke prostredníctvom portálu eDAMIS na Eurostat do Dátového centra pre odpady. Sektorová správa za obdobie rokov 2010, 2011 a 2012 bola predložená v elektronickej verzii na EK – GR pre životné prostredie a na Stále zastúpenie SR pre EÚ. Dňa 27.09.2013 bol zo strany EK (Jutta Neusser) potvrdený

2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“) a v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva	podpora účinného využívania prírodných zdrojov)		b) Členský štát zabezpečil existenciu jedného alebo viacerých programov odpadového hospodárstva v súlade s článkom 28 smernice 2008/98/ES	Čiastočne	Splnené úlohy: 1. POH na národnej úrovni: Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky bol schválený vládou Slovenskej republiky - Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 69/2012 z 22. februára 2012 k Programu odpadového hospodárstva SR na roky 2011 až 2015. Termín splnenia: 22.02.2012 http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/odpady-obaly/poh/poh-2011-2015/ http://www.minzp.sk/files/oblasti/odpady-a-obaly/poh/poh2011-2015/poh-sr-2011-2015.pdf 2. POH na úrovni krajov: - Nitriansky kraj – VŠEOBECNE ZÁVÄZNÁ VYHLÁŠKA Obvodného úradu životného prostredia Nitra č. 2/2013 zo 17. júna 2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015. Termín splnenia: 30.09.2013 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-3-2013 - Nitriansky kraj <u>oznámenie o zmene strategického dokumentu.</u> Termín splnenia: 25.10.2013 http://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-odpadoveho-hospodarstva-nitrianskeho-kraja-na-roky-2011-2015-z - Košický kraj – VŠEOBECNE ZÁVÄZNÁ VYHLÁŠKA Okresného úradu Košice č. 1/2013 zo 14. októbra 2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2011 -2015. Termín splnenia: 14.11.2013 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-4-2013	príjem sektorovej správy. POH na národnej úrovni: Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 69/2012 zo dňa 22.02.2012 bol schválený Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2015 (POH SR). Dňa 23.03.2012 bol Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 až 2015 uverejnený vo Vestníku Ministerstva životného prostredia SR (časť 2, ročník XX). POH na úrovni krajov: Podľa zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) na POH SR nadväzujú krajské programy odpadového hospodárstva, ktoré pripravujú okresné úrady v sídle kraja. Podľa § 5 ods. 5 zákona o odpadoch okresný úrad v sídle kraja je povinný do troch mesiacov od schválenia programu Slovenskej republiky predložiť návrh programu kraja na posúdenie podľa osobitného predpisu. Podľa § 6 zákona o odpadoch do štyroch mesiacov od vydania POH kraja musia obce a väčšina pôvodcov odpadov vypracovať vlastné programy, ktoré predložia príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva na schválenie. POH SR v časti 2. obsahuje počet zariadení na zhodnocovanie odpadov v jednotlivých krajoch a v SR (časť 2.4. str. 29). Prognóza produkcie odpadov a spracovateľské kapacity sú riešené prostredníctvom POH na regionálnej úrovni v súlade s článkom 28 smernice 2008/98/ES. Máj 2013 - Všetky obvodné úrady životného prostredia v sídle kraja už predložili návrh programu kraja na posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Jún 2013 – Vo všetkých ôsmich krajoch na území SR v rámci strategického posudzovania prebehlo verejné prerokovanie. - Nitriansky kraj – záväzná časť programu Nitrianskeho kraja bola dňa 30.09.2013 vydaná formou všeobecne záväznej vyhlášky „VŠEOBECNE ZÁVÄZNÁ VYHLÁŠKA Obvodného úradu životného prostredia Nitra č. 2/2013 zo 17. júna 2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015“. Dňa 25.10.2013 bolo zverejnené „Oznámenie o zmene strategického dokumentu“, do strategického dokumentu bola doplnená príloha č. 7 „Prognóza vzniku odpadov v roku 2015“. - Košický kraj – záväzná časť programu Košického kraja bola dňa 14.11.2013 vydaná formou všeobecne záväznej vyhlášky „VŠEOBECNE ZÁVÄZNÁ VYHLÁŠKA
--	--	--	--	------------------	--	---

					Okresného úradu Košice č. 1/2013 zo 14. októbra 2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2011 -2015“. - Trenčiansky kraj – zo strany Trenčianskeho kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Žilinský kraj – zo strany Žilinského kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Banskobystrický kraj – zo strany Banskobystrického kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Bratislavský kraj – zo strany Bratislavského kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. - Trnavský kraj – zo strany Trnavského kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky. Prešovský kraj – zo strany Prešovského kraja bolo predložené na MŽP SR záverečné stanovisko, v súčasnosti sa čaká na predloženie a následné vydanie všeobecne záväznej vyhlášky
		c) Existencia programov na predchádzanie vzniku odpadu, ako sa vyžaduje v článku 29 smernice 2008/98/ES	Áno	Návrh Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018 bol schválený vládou Slovenskej republiky. http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniDetail?idMaterial=23114	Na 88. schôdzi vlády Slovenskej republiky, ktorá sa konala dňa 18. decembra 2013 bol uznesením č. 729/2013 schválený Návrh Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018.
		d) Členský štát prijal potrebné opatrenia na dosiahnutie cieľov v oblasti prípravy opätovného použitia a recyklácie na rok 2020 v súlade s článkom 11 smernice 2008/98/ES.	Čiastočne	Splnené úlohy: 1. Novela zákona o odpadoch Termín splnenia: 01.01.2013 http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/htm_zak/jaspiw_mini_zak_zobraz_clanok1.asp?kotva=k1&skupina=1 http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/odpady-obaly/poh/poh-2011-2015/	Novela zákona o odpadoch: Návrh novely zákona o odpadoch, ktorým bola do národnej legislatívy implementovaná smernica o odpade bol schválený NR SR dňa 19.10.2012, prezidentom SR bol podpísaný 07.11.2012. Dňa 18.11.2012 bol v zbierke zákonov zverejnený zákon č. 343/2012 Z. z. z 19. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon

				2. POH na národnej úrovni: Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky bol schválený vládou Slovenskej republiky - Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 69/2012 z 22. februára 2012 k Programu odpadového hospodárstva SR na roky 2011 až 2015. Termín splnenia: 22.02.2012 http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/odpady-obaly/poh/poh-2011-2015/ http://www.minzp.sk/files/oblasti/odpady-a-obaly/poh/poh2011-2015/poh-sr-2011-2015.pdf	nadobudol účinnosť 01.01.2013. SR prostredníctvom predmetnej novely na zabezpečenie cieľov v oblasti opätovného použitia a recyklácie má stanovené nasledovné opatrenia: - Začlenenie nových pojmov v oblasti opätovného použitia a recyklácie v zmysle smernice o odpade do národnej legislatívy (ako napr. opätovné použitie, príprava na opätovné použitie, spracovanie, recyklácia, vedľajší produkt a stav konca odpadu). - Zavedenie novej hierarchie odpadového hospodárstva v nadväznosti na čl. 4 smernice o odpade do národnej legislatívy. Základom hierarchie odpadového hospodárstva je predchádzanie vzniku odpadu. Nóvum v hierarchii je príprava na opätovné použitie. Hierarchia je záväzná a má sa uplatňovať s cieľom predchádzania alebo znižovania nepriaznivých vplyvov nakladania s odpadom a znižovania vplyvov využívania primárnych zdrojov. - Stanovenie cieľov odpadového hospodárstva v oblasti komunálnych odpadov a stavebných a demolačných odpadov. Navrhované ciele v predmetnej oblasti: „Cieľom odpadového hospodárstva v oblasti komunálnych odpadov je do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu komunálnych odpadov ako papier, kov, plasty a sklo najmenej na 50 % hmotnosti vzniknutých odpadov. Cieľom odpadového hospodárstva v oblasti stavebných a demolačných odpadov je do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného a demolačného odpadu vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály najmenej na 70 % hmotnosti vzniknutého odpadu; tento cieľ sa uplatní na odpady uvedené v skupine číslo 17 Katalógu odpadov [§ 68 ods. 3 písm. e)], okrem nebezpečných odpadov a odpadu pod katalógovým číslom 17 05 04.“ - Povinnosť obce zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a biologicky rozložiteľné odpady, okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne. POH na národnej úrovni: Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 69/2012 zo dňa 22.02.2012 bol schválený Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2015 (POH SR). POH SR bol vypracovaný v súlade so smernicou o odpade a predstavuje základný strategický dokument v odpadovom hospodárstve, ktorý vytyčuje strednodobé ciele odpadového hospodárstva. V POH SR sú stanovené aj ciele a opatrenia pre nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi a komunálnymi odpadmi. Hlavným cieľom je znížiť skládkovanie komunálnych odpadov (KO), vytvoriť
--	--	--	--	--	--

						podmienky na zhodnocovanie KO a zvýšiť separovaný/triedený zber odpadov. V časti 3.2.2 sú stanovené opatrenia na podporu opätovného použitia a recyklácie KO, prostredníctvom ktorých sa majú zabezpečiť ciele pre nakladanie s KO v súlade s rámcovou smernicou o odpade. <u>Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov:</u> V súčasnosti SR prehodnocuje ekonomické nástroje v odpadovom hospodárstve prostredníctvom novely zákona č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch a uloženie odpadov v znení neskorších predpisov (zákon o poplatkoch). MŽP SR pripravilo novelu zákona o poplatkoch, ktorým sa upravuje výška a spôsob platby za uloženie odpadov na skládku odpadov s cieľom znížiť množstvo skládkovaného odpadu. Predmetný návrh zákona sa nachádza v legislatívnom schvaľovacom procese. Úspešne bolo ukončené interné a medzirezortné pripomienkové konanie, dňa 26.09.2013 bol predmetný návrh prerokovaný vládou SR a dňa 27.09.2013 bol doručený NR SR. Dňa 16.10.2013 prešiel predmetný návrh prvým čítaním v NR SR a zároveň bol rozdelený do výborov. November 2013 – prebieha druhé čítanie – rokovanie vo výboroch. Dňa 28.11.2013 na 27. schôdzi NR SR bol návrh zákona prerokovaný a schválený NR SR, uznesenie číslo 926 zo dňa 28.11.2013. V súčasnosti sa čaká na podpísanie schváleného návrhu zákona prezidentom SR a následné zverejnenie v Zbierke zákonov.
Existencia pravidiel na efektívnu aplikáciu legislatívy Únie v oblasti životného prostredia týkajúcej sa EIA a SEA	N/A	Nie	Účinné vykonávanie a uplatňovanie právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia sa zabezpečuje prostredníctvom: opatrení pre efektívnu aplikáciu EIA a SEA smerníc	Nie	Zákon 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/htm_zak/jaspiw_mini_zak_zobraz_clanok1.asp?kotva=k1&skupina=1	Pre splnenie kritéria nie je odkaz na existenciu zákona postačujúci. Listom zo dňa 21.3.2013 bola začatá procedúra infringementu vo veci transpozície deficitu vo vzťahu k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/ES z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (smernica EIA). Vo výzve sú uvedené ďalšie právne predpisy dotknuté potrebou úplnej a správnej transpozície EIA smernice, vrátane právnych predpisov, ku ktorým neboli oznámené opatrenia na transpozíciu (zákony upravujúce práva a povinnosti dotknutých orgánov, navrhovateľov a verejnosti a zákony upravujúce povolenie konanie). Zoznam zákonov je uvedený vo formálnom oznámení Komisie adresovanej ministrovi zahraničných vecí SR. Koordinácia s ostatnými rezortmi je na základe identifikovaných problémov kľúčová vzhľadom na prepojenie

					procesu posudzovania vplyvov s procesom povoľovania projektov a s prístupom verejnosti k spravodlivosti. Tieto oblasti sú pokryté legislatívou iných rezortov, najmä MDVaRR SR (stavebný zákon, cestný zákon), MV SR (Správny poriadok), MS SR (Občiansky súdny poriadok). V júli 2013 (12.7.2013) bola zaslaná finálna odpoveď Slovenskej republiky na formálne oznámenie Komisie, v ktorej Slovenská republika deklaruje, že vykoná príslušné legislatívne úpravy a metodické usmernenia s cieľom odstrániť uvádzaný transpozičný deficit najneskôr v čase, kedy bude mať za povinnosť transponovať v súčasnosti pripravovanú novelu smernice EIA, ktorá predstavuje závažné zmeny voči súčasnému zneniu smernice EIA, t.j. dva a pol roka. Prvý draft paragrafového znenia príslušných legislatívnych úprav na úrovni rezortu bol pripravený v priebehu novembra 2013, ďalšie kroky sú uvedené v Akčnom pláne - tabuľka č. 9.3.	
			Opatrenia pre školenia a šírenie informácií pre zamestnancov zapojených do implementácie EIA a SEA smerníc	Čiastočne	Stratégia školenia a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania smerníc EIA a SEA, vrátane návrhu opatrení na jej realizáciu schválená rokovaním 7. porady vedenia MŽP SR, ktorá sa konala dňa 7. 3. 2013	Cieľom Stratégie je zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov participujúcich na procesoch EIA a SEA. Odborná príprava zamestnancov participujúcich na procesoch EIA a SEA je viazaná na zamestnancov rezortu životného prostredia, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR a Úradu jadrového dozoru SR, obce a Odbornú verejnosť. Samotné vzdelávanie bude zabezpečované najmä prostredníctvom prednášok, workshopov, seminárov a konferencií. S ohľadom na skutočnosť, že bola začatá procedúra infringementu vo veci transpozičného deficitu vo vzťahu k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/ES z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (smernica EIA) bude potrebné vykonať aktualizáciu stratégie školení, ktorá bude reflektovať na potrebu metodického usmernenia v „prechodnom“ období a na príslušné legislatívne úpravy. Z plánovaných aktivít sa dňa 24.10.2013 zrealizoval workshop v spolupráci s MDVaRR SR zameraný na zmeny v projektoch. Okrem toho sa uskutočnilo školenie okresných úradov so zameraním na výkon štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie v rámci prešovského a košického kraja dňa 29.10.2013, banskobystrického, žilinského a trenčianskeho kraja dňa

						06.11.2013 a nitrianskeho, trnavského, bratislavského kraja dňa 13.11.2013. Harmonogram realizácie ďalších aktivít je uvedený v Akčnom pláne - tab. 9.3.
			Opatrenia na zabezpečenie dostatočných administratívnych kapacít	Áno	Analýza administratívnych kapacít v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie (vykonávania smerníc EIA a SEA), vrátane návrhu opatrení na zabezpečenie ich dostatočného stavu schválená rokovanim 3. porady vedenia MŽP SR, ktorá sa konala dňa 24. 1. 2013	Záver Analýzy poukazuje na skutočnosť, že súčasný stav administratívnych kapacít v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie je dostatočný.
Existencia opatrení na účinné vykonávanie právnych predpisov EÚ o štátnej pomoci v oblasti ESI fondov.		Čiastočne	Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania pravidiel EÚ o štátnej pomoci	Čiastočne		Riadiaci orgán už aj v súčasnom programovom období pri poskytovaní štátnej pomoci prostredníctvom príslušných schém štátnej pomoci plne zohľadňuje základné pravidlá, a to najmä pokiaľ ide o definíciu pojmu "podnik" a nadväzne o definíciu pojmu "hospodárska činnosť". Problematika štátnej pomoci je posudzovaná aj pri príprave výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „výzva“) z hľadiska potreby vypracovania/ použitia schém štátnej pomoci. Zároveň riadiaci orgán v rámci výziev požaduje vyplnenie testu štátnej pomoci, v rámci ktorého overuje existenciu podmienok pre financovanie prostredníctvom príslušnej schémy štátnej pomoci. Riadiaci orgán využije takto nastavený systém aj v budúcom programovom období. Plánované schémy štátnej pomoci budú v zmysle príslušných procesných ustanovení notifikované EK, resp. v prípade schémy pre skupinové výnimky riadiaci orgán zašle súhrnné informácie o príslušnej schéme. V nadväznosti na využitie schém štátnej pomoci teda dôjde k použitiu finančných prostriedkov na základe presne stanovených pravidiel plne zodpovedajúcich legislatíve EÚ, ako aj ďalším dokumentom EK v oblasti štátnej pomoci. Riadiaci orgán bude taktiež úzko spolupracovať s Ministerstvom financií SR, ktoré zabezpečuje koordináciu a metodické riadenie v oblasti štátnej pomoci, a v prípade akejkoľvek pochybnosti pri príprave schém štátnej pomoci, či pri praktickej realizácii pravidiel štátnej pomoci požiada riadiaci orgán o usmernenie Ministerstva financií SR. Zároveň v nadväznosti na existenciu centrálného registra projektov bude možné preveriť duplicitné financovanie. V júli 2013 bol do pracovnej skupiny na zabezpečenie plnenia ex ante kondicionality nominovaný zástupca MF SR – odboru štátnej pomoci. Riadiaci orgán vypracoval, na základe návrhu jednotlivých aktivít nového operačného programu Kvalita životného prostredia, predbežnú analýzu existencie prvkov štátnej pomoci s ohľadom na typy prijímateľov v týchto aktivitách. Po finalizácii návrhu operačného programu pristúpi Riadiaci orgán k predbežnej príprave požiadaviek na vypracovanie

3. NÁVRH

					príslušných schém štátnej pomoci. Schémy štátnej pomoci, resp. schémy pomoci de minimis (podľa potreby) budú využité na plnenie nasledovných investičných priorít: INVESTIČNÁ PRIORITA 1 PRIORITNEJ OSI 1: Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek INVESTIČNÁ PRIORITA 4 PRIORITNEJ OSI 1: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia vzduchu a podpory opatrení na znižovanie hluku INVESTIČNÁ PRIORITA 1 PRIORITNEJ OSI 3: Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof. Pozn.: v rámci tejto investičnej priority sa predpokladá využitie schémy štátnej pomoci v zmysle návrhu nariadenia o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (GBER II), a to len pre aktivity v rámci špecifického cieľa 4 Sprístupniť nástroje na obnovu a rekonštrukciu. <u>MH SR:</u> V kontexte komunitárneho práva možno poskytnúť štátnu pomoc v súlade s čl. 107 a 108 Zmluvy o fungovaní EÚ (pôvodne čl. 87 a 88 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). V rámci štrukturálnych fondov sa poskytuje štátna pomoc prostredníctvom schémy štátnej pomoci a schémy minimálnej pomoci. Právnym základom pre poskytovanie pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ z hľadiska vnútroštátnej právnej úpravy je najmä Zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov. Proces posudzovania štátnej pomoci sa uskutočňuje už pri príprave návrhov operačných programov. MH SR v rámci prípravy návrhov operačných programov prihliada na základné kritériá, pravidlá a zásady štátnej pomoci. Návrhy jednotlivých investičných priorít v rámci návrhov operačných programov sú posudzované z pohľadu pravidiel štátnej pomoci, najmä to, či navrhované investičné priority predstavujú hospodárske činnosti. Ministerstvo hospodárstva SR je ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom zapojené do procesu prípravy
--	--	--	--	--	--

3. NÁVRH OP

					OP KŽP a následne jeho implementácie pre investičné priority tematického cieľa 4 Podporovanie prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. Schémy štátnej pomoci a zároveň schémy pomoci de minimis budú využité na plnenie nasledovných investičných priorít: • INVESTIČNÁ PRIORITA 1 PRIORITNEJ OSI 3: Presadzovanie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov • INVESTIČNÁ PRIORITA 2 PRIORITNEJ OSI 3: Presadzovanie energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch Schémy štátnej pomoci budú využité na plnenie nasledovných investičných priorít: • INVESTIČNÁ PRIORITA 5 PRIORITNEJ OSI 3: Presadzovanie využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple V rámci prípravy OP KŽP bol/bude vykonaný aj test štátnej pomoci pre vyššie uvedené investičné priority. Následne MH SR pripraví do 3 mesiacov od schválenia OP KŽP návrhy schém štátnej pomoci a schém minimálnej pomoci podľa štruktúry pre programové obdobie 2014-2020. Vypracované návrhy schém budú predkladané na posúdenie Ministerstvu financií SR ako koordinátorovi štátnej pomoci.
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania ESI fondov	Čiastočne		MŽP SR Zamestnanci MŽP SR prehľbujú svoje poznatky a vedomosti v oblasti štátnej pomoci najmä formou priebežného vzdelávania a formou účasti na školeniach. Priebežné vzdelávanie je uskutočňované predovšetkým ako samoštúdium legislatívy EÚ v oblasti štátnej pomoci, vrátane návrhov nových právnych aktov EÚ, rozsudkov Európskeho súdneho dvora a rozhodnutí EK z oblasti štátnej pomoci. Zamestnanci MŽP SR sa zároveň zúčastňujú na školeniach v oblasti štátnej pomoci organizovaných slovenskými ako aj zahraničnými inštitúciami. <u>MH SR:</u> Vzdelávanie štátnych zamestnancov, ktorí sú zapojení do implementácie štrukturálnych fondov EÚ je zabezpečované prostredníctvom vzdelávacích aktivít zameraných na prehľbovanie kvalifikácie, ktoré zabezpečuje služobný úrad v súlade so zákonom č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe v znení

					neskorších predpisov, ako aj prostredníctvom školení organizovaných Centrálnym koordinačným orgánom (CKO), ktoré sú zamerané najmä na zdokonalenie znalostí v rámci implementácie a programového riadenia za účelom zabezpečenia úspešnej implementácie. Zo strany CKO bol vypracovaný návrh na organizovanie školenia s novou témou – oblasť štátnej pomoci. Administratívne kapacity určené na zabezpečovanie oblasti štátnej pomoci v rámci MH SR prehlbujú svoje poznatky a vedomosti v oblasti štátnej pomoci aj formou priebežného vzdelávania a formou účasti na školeniach. Priebežné vzdelávanie je uskutočňované predovšetkým samoštúdiom legislatívy EÚ v oblasti štátnej pomoci, vrátane návrhov právnych aktov EÚ a judikatúry Európskeho súdneho dvora z oblasti štátnej pomoci. Predmetné administratívne kapacity sa zároveň zúčastňujú na školeniach v oblasti štátnej pomoci organizovaných slovenskými ako aj zahraničnými inštitúciami.
			Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie pravidiel EÚ o štátnej pomoci.	Čiastočne	Áno MH SR vypracovaná „Analýza zhodnotenia dostatočnosti administratívnych kapacít pre oblasť štátnej pomoci na programové obdobie 2014-2020“ predložená na MF SR listom ministra hospodárstva č. 1561/2013-1000 a elektronicky na adresu: valeria.kukuckova@mfsr.sk, dňa 30.09.2013. Oznámenie o kontaktnej osobe pre otázky štátnej pomoci v súvislosti s prípravou politiky súdržnosti EÚ pre programové obdobie 2014 -2020 v gescii Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky zaslané koordinátorovi štátnej pomoci (MF SR) elektronickou formou dňa 21. júna 2013.
					MŽP SR V súlade s odporúčaním EK riadiaci orgán v septembri 2013 vyhodnotil administratívne kapacity pre oblasť štátnej pomoci vzhľadom na jednotlivé priority, a to v nadväznosti na bližšiu špecifikáciu konkrétnych aktivít a potenciálnych prijímateľov. V uvedenej analýze, ktorá bola zaslaná podpredsedovi vlády SR a ministrom financií dňa 15. októbra 2013, riadiaci orgán identifikoval potrebu navýšenia administratívnych kapacít o troch zamestnancov s cieľom zabezpečenia dodržiavania pravidiel štátnej pomoci pri príprave operačného programu. Vzhľadom na aktuálny stav rozpracovania návrhu nového operačného programu Kvalita životného prostredia bude po jeho schválení, resp. po schválení nového právneho rámca v oblasti štátnej pomoci, predmetná analýza administratívnych kapacít aktualizovaná. Navýšenie administratívnych kapacít o nových zamestnancov bude realizované v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o štátnej službe. MH SR: V súčasnosti je zabezpečený komplexný zber údajov o administratívnych kapacitách subjektov zapojených do implementácie, certifikácie a vládneho auditu, ktorý sa realizuje v súlade s Metodickým pokynom CKO č. 14. Úlohou je vytváranie systémového rámca pre podporu inštitucionálneho rozvoja a budovania administratívnych kapacít (AK) orgánov zapojených do implementácie ŠF a KF a informovanie vlády SR a Európskej komisie o aktuálnom stave AK. Predkladané údaje sú zároveň východiskom pre optimálne nastavenie AK v súvislosti s prechodom na nové

3. NÁVRH

					programové obdobie 2014 – 2020. Údaje sú predkladané polročne. Požadované údaje sú predkladané v štruktúre tak, aby bol zabezpečený komplexný zber údajov a poskytoval všeobecný prehľad všetkých AK zapojených do implementácie ŠF a KF. Poskytnuté základné údaje umožňujú uskutočniť výpočet vývoja stavu AK, porovnanie počtov AK v jednotlivých rokoch, zistenie príčin fluktuácie AK, identifikáciu rizík súvisiacich s alokáciou prostriedkov na platy AK, a to za príslušný rezort/subjekt a aj podľa pracovných pozícií, čo umožňuje prijať opatrenia na zmenu stavu AK v prípade potreby. Výstupným dokumentom je informácia o stave AK v rámci OP NSRR, ktorú s cieľom posúdenia administratívneho zabezpečenia implementácie ŠF a KF vypracováva CKO raz ročne k 30. 6. príslušného roka a následne ju predkladá EK a NMV. Informácia o stave AK sa vypracúva na základe úlohy č. 8.1 materiálu „Problematické oblasti implementácie operačných programov a horizontálnych priorit NSRR“ schváleného uznesením vlády SR č. 323/2011 z 18. mája 2011. MH SR vypracovalo „Analýzu zhodnotenia dostatočnosti administratívnych kapacít pre oblasť štátnej pomoci na programové obdobie 2014-2020“, (ďalej len „analýza“). Analýza bola vypracovaná s prihliadnutím na postavenie MH SR ako plnohodnotného sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom v programovom období 2014 - 2020, čo vyplýva zo záverov porady členov vlády k problematike fondov EÚ na programové obdobie 2014 -2020 zo dňa 25. januára 2013, na ktorej boli určené operačné programy vrátane základných podmienok OP VaI a OP KŽP, ako aj v nadväznosti na uznesenie vlády č. 139/2013 zo dňa 20. marca 2013 k Návrhu štruktúry operačných programov financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020. Analýza obsahuje prehľad administratívnych kapacít pre oblasť štátnej pomoci na programové obdobie 2014-2020 s uvedením mena a priezviska, organizačného a funkčného začlenenia, vymedzenie úloh pre oblasť štátnej pomoci a zhodnotenie stavu administratívnych kapacít pre oblasť štátnej pomoci. Z analýzy vyplynulo, že s prihliadnutím na rozpracované aktivity v návrhoch operačných programov, ako aj postavenie MH SR ako plnohodnotného sprostredkovateľského orgánu sa javí, že na toto (2007 – 2013) a nasledujúce programové obdobie (2014 – 2020) má MH SR zabezpečené dostatočné množstvo administratívnych
--	--	--	--	--	--

						kapacít na plnenie úloh v oblasti štátnej pomoci. Vypracovaná analýza bola predložená na MF SR listom ministra hospodárstva č. 1561/2013-1000 a elektronicky na adresu: valeria.kukuckova@mfsr.sk, dňa 30.09.2013. Oznámenie o kontaktnej osobe pre otázky štátnej pomoci v súvislosti s prípravou politiky súdržnosti EÚ pre programové obdobie 2014 -2020 v gescii Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky bolo zaslané koordinátorovi štátnej pomoci (MF SR) elektronickou formou dňa 21. júna 2013.
--	--	--	--	--	--	---

3. NÁVRH OP

8.4 Identifikácia opatrení na splnenie ex ante kondicionalít, zodpovedných orgánov a harmonogram realizácie opatrení

Tabuľka 51 Plánované opatrenia na splnenie príslušných všeobecných ex ante kondicionalít

Všeobecné ex ante kondicionality, ktoré sú nesplnené alebo čiastočne splnené	Nesplnené kritériá	Plánované opatrenie	Termín (dátum)	Orgány zodpovedné za splnenie
Existencia pravidiel na efektívnu aplikáciu legislatívy Únie v oblasti životného prostredia týkajúcej sa EIA a SEA	Účinné vykonávanie a uplatňovanie právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia sa zabezpečuje prostredníctvom: opatrení pre efektívnu aplikáciu EIA a SEA smerníc	Príprava príslušných legislatívnych úprav na úrovni rezortu - Technické konzultácie k prvému draftu paragrafového znenia so zástupcami DG environment - Interné pripomienkové konanie - Predloženie materiálu na poradu vedenia	December 2013 5. december 2013 I.dekáda december 2013 II.dekáda december 2013	MŽP SR (odbor environmentálneho posudzovania, odbor európskych záležitostí)
		Metodické usmernenie postupu príslušných orgánov pre posudzovanie vplyvov v „prechodnom“ období (do schválenia a nadobudnutia účinnosti príslušných legislatívnych úprav) - Písomná forma pre príslušné orgány štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie obsahujúca správne a dôsledné využívanie výberových kritérií pre zisťovacie konanie (príloha III. smernice EIA, ktorá je premietnutá v prílohe č. 10 zákona EIA - Písomná forma pre príslušné orgány štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie obsahujúca dôsledný postup pri odôvodnení rozhodnutí zo zisťovacieho konania uvedením vysporiadania sa so stanoviskami dotknutých orgánov a dotknutých obcí a tiež náležitým odôvodnením zo strany príslušného orgánu - Písomná forma pre povoľujúce orgány ako sa zverejní upovedomenie o začatí povoľovacieho konania, z ktorého bude jednoznačne vyplývať právo k prístupu k úplnej žiadosti o povolenie	December 2013 (v nadväznosti na postup prípravy legislatívnych úprav, môže dôjsť k posunu termínu na január 2014) Poznámka: Odbor environmentálneho posudzovania zabezpečuje metodické usmernenie aj v súčasnosti, t.j. priebežne pre prebiehajúce procesy posudzovania, tak na svojej úrovni ako aj na úrovni ostatných príslušných orgánov	MŽP SR (odbor environmentálneho posudzovania)) v spolupráci s CKO a dotknutými orgánmi (najmä MDV a RR SR, MV SR, MS SR)

		Príprava príslušných legislatívnych úprav na medzirezortnej úrovni	január - máj 2014	MŽP SR (odbor environmentálneho posudzovania)) v spolupráci s CKO a dotknutými orgánmi (najmä MDV a RR SR, MV SR, MS SR)
		Predloženie príslušných legislatívnych úprav na schválenie vládou SR	jún 2014	MŽP SR (odbor environmentálneho posudzovania)
		Predloženie príslušných legislatívnych úprav na schválenie Národnou radou SR	September 2014	
	Opatrenia pre školenia a šírenie informácií pre zamestnancov zapojených do implementácie EIA a SEA smerníc	Vykonanie školení v súlade so schválenou stratégiou, rozšírené o metodické usmernenie postupu príslušných orgánov pre posudzovanie vplyvov v „prechodnom“ období (do schválenia a nadobudnutia účinnosti príslušných legislatívnych úprav)	podľa schválenej stratégie, t.j. priebežne v druhej polovici roka 2013 sa z plánovaných školení budú ešte realizovať: 3.12. 2013 Záverečná konferencia projektu e-MAT "Vývoj nástrojov manažmentu v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie v hraničných regiónoch medzi Rakúskom a Slovenskom" 10.-11.12.2013 školenie fyzických a právnických osôb pre získanie odbornej spôsobilosti v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie 17.12.2013 preverenie znalostí fyzických a právnických osôb za účelom získania odpornej spôsobilosti v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie Poznámka: Odbor environmentálneho posudzovania zabezpečuje metodické usmernenie aj v súčasnosti, t.j. priebežne pre prebiehajúce procesy posudzovania, tak na svojej úrovni ako aj na úrovni ostatných príslušných orgánov	MŽP SR (odbor environmentálneho posudzovania) v spolupráci s CKO a dotknutými orgánmi (najmä MDV a RR SR, MV SR, MS SR)
Existencia opatrení na účinné vykonávanie právnych predpisov EÚ o štátnej pomoci v oblasti ESI fondov	Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania pravidiel EÚ o štátnej pomoci	Vykonanie školení reflektujúcich na príslušné legislatívne úpravy	Prvá polovica roka 2014	MŽP SR (odbor environmentálneho posudzovania) v spolupráci s CKO a dotknutými orgánmi (najmä MDV a RR SR, MV SR, MS SR)
		Štúdium nových pravidiel v oblasti štátnej pomoci	Priebežne, po nadobudnutí účinnosti nového právneho rámca EÚ v oblasti štátnej pomoci.	Riadiaci orgán/SORO – MH SR
		Analýza existencie prvkov štátnej pomoci na základe existujúceho právneho rámca v jednotlivých opatreniach/aktivitách Operačného programu Kvalita životného prostredia	Priebežne, po nadobudnutí účinnosti nového právneho rámca EÚ v oblasti štátnej pomoci a v procese prípravy operačného programu	Riadiaci orgán/SORO – MH SR
		Vypracovanie schém štátnej pomoci a schém pomoci de minimis v relevantných prípadoch	Bezodkladne po nadobudnutí účinnosti nového právneho rámca EÚ v oblasti štátnej pomoci a po schválení operačného programu	Riadiaci orgán/SORO – MH SR

		Konzultácie s Ministerstvom financií SR a/alebo Európskou komisiou v prípade schém štátnej pomoci vyžadujúcich notifikáciu	Priebežne, po vypracovaní prvých návrhov schém štátnej pomoci	Riadiaci orgán/SORO – MH SR a Ministerstvo financií SR (odbor štátnej pomoci)
		Notifikácia schém štátnej pomoci a/alebo zaslanie súhrnných informácií Európskej komisii	Priebežne, po vypracovaní prvých návrhov schém štátnej pomoci a po ukončení prednotifikačných konzultácií	Riadiaci orgán/SORO – MH SR a Ministerstvo financií SR (odbor štátnej pomoci)
		Zapracovanie pravidiel štátnej pomoci a ich uplatňovania do manuálov interných procedúr Riadiaceho orgánu/SORO	Bezodkladne po notifikovaní/zaslaní príslušných schém štátnej pomoci	Riadiaci orgán/SORO – MH SR
	Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania ESI fondov	Samoštúdium nových pravidiel v oblasti štátnej pomoci	Priebežne, po nadobudnutí účinnosti nového právneho rámca EÚ v oblasti štátnej pomoci.	Riadiaci orgán/SORO – MH SR
		Účasť na školeniach o štátnej pomoci	Priebežne	Riadiaci orgán/SORO – MH SR, Ministerstvo financií SR (odbor štátnej pomoci)
	Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie pravidiel EÚ o štátnej pomoci	Určiť finálne potreby navýšenia/zníženia administratívnych kapacít na aplikáciu pravidiel v oblasti štátnej pomoci	Bezprostredne po nadobudnutí účinnosti nového právneho rámca EÚ v oblasti štátnej pomoci	Riadiaci orgán
		Zapracovanie pravidiel štátnej pomoci a ich uplatňovania do manuálov interných procedúr Riadiaceho orgánu/SORO spolu s definovaním termínov a zodpovedností na úrovni pracovných pozícií	Bezodkladne po notifikovaní/zaslaní príslušných schém štátnej pomoci	Riadiaci orgán/SORO – MH SR

Tabuľka 53 Plánované opatrenia na splnenie príslušných tematických ex ante kondicionalít

Tematické ex ante kondicionality, ktoré sú nesplnené alebo čiastočne splnené	Nesplnené kritériá	Plánované opatrenie	Termín (dátum)	Orgány zodpovedné za splnenie
5.1 Predchádzanie rizikám a manažment rizika: Existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôsobovanie sa zmenám klímy	zobrať do úvahy, kde je to potrebné, národné adaptačné stratégie na zmenu klímy	Schválenie Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.	Február 2014	MŽP SR v spolupráci s inými rezortmi a odbornými inštitúciami
		Čiastkové aktivity Ad hoc PS na zabezpečenie prípravy a schválenia stratégie:		
		Proces pripomienkovania národnej stratégie	Január 2014	MŽP SR – odbor politiky zmeny klímy
		Súbor preventívnych adaptačných opatrení pre sledované oblasti/sektory	December 2013	MŽP SR v spolupráci s inými rezortmi a odbornými inštitúciami
		Predpokladaný termín predloženia materiálu na rokovanie vlády SR	Február 2014	MŽP SR – odbor politiky zmeny klímy
		Spríevodné aktivity:		
		- prezentácia problematiky adaptácie na zmenu klímy v podmienkach SR na seminári k programu LIFE (2014 – 2020) – organizovaný EK v spolupráci s MŽP SR	2014 (podľa termínu stanoveného EK)	MŽP SR – odbor politiky zmeny klímy
6.1 Sektor vôd: Existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá zabezpečuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie vody a b) primeraný príspevok rozličných spôsobov využívania vody na úhradu nákladov za vodohospodárske služby vo výške schválenej v pláne riadenia povodia pre investície podporené z operačných programov.	a) V sektoroch podporovaných z ERDF a KF členský štát zabezpečil príspevok rôznych spôsobov využívania vody k úhrade nákladov za vodohospodárske služby podľa sektorov v súlade s článkom 9 ods. 1 smernice 2000/60/ES berúc na zreteľ, kde je to vhodné, sociálne, environmentálne a ekonomické efekty refundácie, ako aj geografické a klimatické podmienky regiónov, ktorých sa to týka	Zahmutie povinnosti úhrady nákladov za služby spojené s odberom vody na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy (ďalej len „závlahy“) prostredníctvom primeraného príspevku (platby) ako úhrada nákladov za vodohospodárske služby v zmysle zavedenia stimulačnej cenovej politiky podľa čl. 9 Rámcovej smernice o vode do novely zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, následne novely Nariadenia vlády SR č. 755/2005 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd (zmena v NV SR č. 367/2008 Z.z.) SR pripravuje novelu zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon), ktorá obsahuje aj : - opätovné spoplatnenie odberov vody na závlahy, ktoré boli politickým rozhodnutím zrušené v roku 2004 - predmetné návrhy novely zákona ešte musia prejsť celým	December 2014	MŽP SR - Sekcia vôd v spolupráci s odborom legislatívy)

		legislatívnym procesom. Následne bude pripravený vykonávací predpis na legislatívny proces – novela nariadenia vlády SR č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd Ďalej treba uviesť, že v SR existuje regulácia vodohospodárskych služieb týkajúcich sa: - výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadových vôd verejnou kanalizáciou, - využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov, - odberov energetickej vody z vodných tokov na vodných stavbách, - odberov povrchovej vody z vodných tokov. Regulácia uvedených vodohospodárskych služieb je uskutočňovaná prostredníctvom Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“). Ceny za všetky tieto vodohospodárske služby sú jednotné pre všetky sektory (domácnosti, priemysel, poľnohospodárstvo). Tento spôsob regulácie je zakotvený v Regulačnej politike ÚRSO, platnej na dané obdobie (v súčasnosti pre roky 2012-2016).		
	b) Prijatie plánu riadenia povodia pre oblasť povodia, ak sa investície realizujú v súlade s článkom 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva	Realizácia programu monitorovania na príslušný rok základe schváleného Rámcového programu monitorovania na roky 2010-2015 (ďalej len „Rámcový PM“) Hodnotenie ekologického stavu/potenciálu a chemického stavu útvarov povrchových vôd Hodnotenie kvantitatívneho stavu a chemického stavu útvarov podzemných vôd Vyhodnotenie pokroku pri dosahovaní environmentálnych cieľov Preverovanie, revízia a aktualizácia programu opatrení Návrh plánov manažmentu povodí v súlade	každoročne v súlade s Rámcovým programom monitorovania 2010-2015 2013 2013 2014 2014 2013 - 2015	MŽP SR - Sekcia vôd v spolupráci s odborom legislatívy) MŽP SR - Sekcia vôd MŽP SR - Sekcia vôd MŽP SR - Sekcia vôd MŽP SR - Sekcia vôd MŽP SR - Sekcia vôd

		s čl. 13 RSV		
6.2. Sektor odpadu: Podpora hospodárnych a environmentálne udržateľných investícií v sektore odpadového hospodárstva najmä prostredníctvom vypracovania plánov odpadového hospodárstva v súlade so smernicou 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“) a v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva	b) Členský štát zabezpečil existenciu jedného alebo viacerých programov odpadového hospodárstva v súlade s článkom 28 smernice 2008/98/ES	Zabezpečiť schválenie POH na úrovni kraja.	Január 2014	Okresné úrady v sídle kraja
	d) Členský štát prijal potrebné opatrenia na dosiahnutie cieľov v oblasti prípravy opätovného použitia a recyklácie na rok 2020 v súlade s článkom 11 smernice 2008/98/ES.	Prehodnotiť ekonomické nástroje v odpadovom hospodárstve prostredníctvom novely zákona č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov.	Predpokladaná účinnosť novely zákona: 01.01.2014	MŽP SR – sekcia environmentálneho hodnotenia a riadenia (odbor odpadového hospodárstva)

3. NÁVRH OP

10. Opatrenia na zníženie administratívnej náročnosti pre prijímateľov

Identifikácia a odstránenie príčin neprimeranej administratívnej záťaže prijímateľov³⁷ predstavuje kľúčový predpoklad vytvorenia optimálnych podmienok pre efektívne, účinné a zároveň transparentné použitie finančných prostriedkov z EŠIF.

Najväčší potenciál a zároveň potreba pre zníženie administratívnej záťaže pri poskytovaní finančných prostriedkov z EŠIF v programovom období 2014 – 2020 boli na základe skúseností³⁸ z programového obdobia 2007 – 2013 identifikované v súvislosti s prípravou a výberom projektov, realizáciou a overovaním verejného obstarávania a preukazovaním a overovaním oprávnenosti výdavkov.

Komplexnosť pravidiel a podmienok súvisiacich s týmito procesnými oblasťami sa v programovom období 2007 – 2013 prejavila v zvýšenej chybovosti výstupov na strane prijímateľov, čo malo za následok o.i. vysoký podiel projektov neschválených z dôvodu nesplnenia kritérií formálnej správnosti (kritérií oprávnenosti a úplnosti projektu), častú potrebu opakovania verejného obstarávania, nevyužitie zazmluvnených finančných prostriedkov projektu (v dôsledku pochybení súvisiacich s preukazovaním oprávnenosti výdavkov), početné požiadavky na zmenu projektu, výrazný časový sklz v realizácii projektov a vo viacerých prípadoch aj mimoriadne ukončenie realizácie projektov³⁹.

Viaceré opatrenia v daných oblastiach boli priebežne prijímané už v programovom období 2007 – 2013 (ako napr. vyžadovanie oficiálnych potvrdení preukazujúcich splnenie podmienok poskytnutia pomoci až vo fáze pred vydaním rozhodnutia o schválení a bez nutnosti ich predkladania zo strany väčšiny neúspešných žiadateľov, spustenie testovacej verzie centrálného dožadovania dokladov preukazujúcich splnenie niektorých podmienok poskytnutia pomoci, umožnenie prijímateľom predložiť na vyjadrenie riadiacemu orgánu dokumentáciu k verejnému obstarávaniu pred jej zverejnením, zverejnenie a pravidelná aktualizácia informácie o najčastejších chybách a nedostatkoch pri výkone procesu VO na webovom sídle OP).

V programovom období 2014 – 2020 budú zo strany CKO zavedené ďalšie systémové opatrenia na centrálnej úrovni, ktoré budú doplnené o opatrenia zavedené osobitne vo vzťahu k OP KŽP. K hlavným opatreniam na zníženie administratívnej záťaže prijímateľov a zvýšenie efektívnosti poskytovania finančných prostriedkov z EŠIF patria:

- zvýšenie dostupnosti informácií o možnostiach a podmienkach získania pomoci z EŠIF a centralizovaného poskytnutia kvalitného a odborného poradenstva v danej oblasti, vrátane zvýšenia informovanosti a publicity o EŠIF prostredníctvom printových a elektronických médií. V tomto ohľade sa plánuje aj so zabezpečením jednotnej siete subjektov poskytujúcich poradenské a informačné služby s cieľom zvýšiť dostupnosť informácií pre prijímateľov, uľahčiť prípravu podkladov spojených s prípravou a implementáciou projektov a znížiť finančnú náročnosť riadenia projektov spojenú s potrebou externe zabezpečovaných poradenských služieb pri implementácii projektov;

³⁷ pre účely tejto kapitoly sa pojmom „prijímateľ“ rozumie aj „žiadateľ“ a „potenciálny žiadateľ“, pre ktorých sú taktiež určené navrhované opatrenia na zníženie administratívnej náročnosti

³⁸ skúseností Centrálného koordinačného orgánu a jednotlivých subjektov zapojených do implementácie pomoci zo ŠF a KF v programovom období 2007 – 2013 vrátane poučení identifikovaných na základe viacerých analýz administratívnej náročnosti vykonaných v programovom období 2007 – 2013 zo strany CKO a MŽP SR

³⁹ mimoriadnym ukončením projektu sa rozumie situácia, kedy projekt nie je ukončený riadne a/alebo včas v zmysle Zmluvy o poskytnutí NFP

- štandardizácia dokumentov týkajúcich sa podmienok poskytnutia pomoci a ich koncipovanie s dôrazom na „user-friendly“ formát;
- zjednodušené, jednotné, prehľadnejšie a adresnejšie definovanie formy a obsahu vyhlasovaných výziev na predkladanie žiadostí o NFP a príslušnej riadiacej dokumentácie;
- zníženie administratívnej náročnosti prípravy projektov (zníženie rozsahu požadovaných dokumentov) prostredníctvom zabezpečenia výmeny relevantných informácií o žiadateľoch a projektoch, ktorými disponujú štátne orgány priamou vzájomnou komunikáciou, bez ich vyžadovania od prijímateľov;
- zefektívnenie a spôsobu preukazovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov vo vzťahu k predkladaným projektom a ich (ex ante) overovaniu v procese výberu projektov (v prípade možnosti nahradiť spôsoby preukazovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov používané v programovom období 2007 – 2013, ako prieskum trhu a odbornosť hodnotiteľa, efektívnejšími spôsobmi, ako stanovenie smerných ukazovateľov/benchmarkov, maximálnych limitov vybraných typov výdavkov, jednotkových cien a pod.);
- šírenie príkladov dobrej praxe v oblasti verejného obstarávania (napr. zverejňovanie modelových vzorov dokumentácie k verejnému obstarávaniu - súťažných podkladov, kritérií na vyhodnocovanie ponúk a pod.);
- zavedenie pravidiel výsledkovo orientovaného prístupu v podobe jasného definovania predmetu projektu, podmienok a výsledkov jeho implementácie v Zmluve o poskytnutí NFP (pre obe zmluvné strany – prijímateľa aj poskytovateľa), koncentrácie na dosahovanie stanovených cieľov projektu (a nie na formálne aspekty plnenia Zmluvy o poskytnutí NFP) s prvkami motivačno - sankčného mechanizmu;
- zavedenie jasných a efektívnych pravidiel zmenového konania umožňujúcich optimálne reagovať na zmenené podmienky realizácie projektu;
- vytvoriť podmienky pre využitie zjednodušeného vykazovania výdavkov projektov v rámci tých typov aktivít, ktoré sú vzhľadom na ich charakter pre využitie jednotlivých spôsobov vykazovania výdavkov vhodné;
- zavedenie mechanizmu poskytovania pomoci prostredníctvom globálneho grantu v prípadoch, kedy bude RO považovať za efektívnejšie poveriť riadením vybranej časti OP sprostredkovateľský orgán;
- prebudovanie súčasného informačného systému ITMS na systém plne zohľadňujúci požiadavky e-kohézie, ktorého dizajn a funkcionality budú zodpovedať súčasným svetovým štandardom inteligentných otvorených informačných systémov;
- vytvorenie podmienok pre aktívne a efektívne monitorovanie implementácie OP KŽP zo strany partnerov (členov Monitorovacieho výboru pre OP KŽP) prostredníctvom umožnenia refundácie výdavkov (cestovné, ubytovanie, diéty) súvisiacich s ich participáciou na zasadnutiach Monitorovacieho výboru OP KŽP.

11. Horizontálne princípy

Pozn.: Kapitola bude doplnená v nadväznosti na finalizáciu znenia Partnerskej dohody.

11.1 Udržateľný rozvoj

Udržateľný rozvoj je jedným zo základných cieľov EÚ, ktorým sa riadia všetky jej politiky a činnosti. Jeho základom sú tri piliere, a to environmentálny, ekonomický a sociálny. Hlavným cieľom uvedeného horizontálneho princípu je zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti rastu s osobitným dôrazom na ochranu a zlepšenie životného prostredia pri zohľadnení princípu „znečisťovateľ platí“. Ciele horizontálneho princípu udržateľného rozvoja tak plne korešpondujú a sú zároveň v súlade s prioritami stratégie Európa 2020 – udržateľným, inteligentným a inkluzívnym rastom.

Na národnej úrovni analytickú, hodnotiacu, strategickú a metodickú činnosť implementácie horizontálny princíp udržateľný rozvoj zabezpečí Úrad vlády SR tak, aby bol tento princíp efektívne riadený vo vzťahu ku všetkým operačným programom.

Udržateľný rozvoj ako horizontálny princíp má pre OP KŽP kľúčový význam z hľadiska svojho celkového zamerania, ktorým je podpora udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov.

Prioritné osi a investičné priority OP KŽP svojím obsahovým zameraním prispievajú k ochrane a zlepšeniu stavu jednotlivých zložiek životného prostredia a OP KŽP ako celok tak prostredníctvom ich podpory prispieva k zachovaniu priaznivého životného prostredia a zabezpečeniu udržateľného využívania prírodných zdrojov pre budúce generácie. Na úrovni programu sa teda horizontálny princíp udržateľný rozvoj premieta do jeho celkového obsahového zamerania. Na úrovni jednotlivých investičných priorít sa premieta do ich špecifických cieľov, ako aj očakávaných výsledkov realizácie podporovaných aktivít.

OP KŽP prioritne prispieva najmä k posilneniu environmentálneho aspektu rozvoja, avšak aktivity podporované v rámci OP KŽP prispievajú tiež k realizácii jeho ekonomického a sociálneho aspektu rozvoja.

Predmetom podpory v OP KŽP sú aktivity v oblasti odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, ochrany prírody a biodiverzity, ako aj v oblasti zlepšovania mestského prostredia a ochrany ovzdušia. Všetky zmienené oblasti sú priamo spojené s princípom udržateľného rozvoja.

Ďalšou oblasťou, ktorá významne prispieva k udržateľnému rozvoju, je oblasť energetiky, energetickej efektívnosti a podpory využívania obnoviteľných zdrojov energie v rámci podpory prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, ktoré predstavuje jednu z kľúčových oblastí podpory OP KŽP.

Osobitne sledovanou je oblasť zmeny klímy. V rámci OP KŽP sú podporované aktivity, ktoré sú priamo zamerané na adaptáciu na zmenu klímy a OP KŽP tak predstavuje kľúčový program pre dosahovanie cieľov politiky zmeny klímy.

Horizontálny princíp udržateľný rozvoj je teda priamo integrovaný do programového cyklu od fázy prípravy programu a bude sa ďalej premietat' aj do fázy výberu projektov a následných procesov monitorovania a hodnotenia.

Prostredníctvom OP KŽP budú podporované projekty, ktoré priamo prispievajú k dosahovaniu jeho cieľov a sú v súlade s jeho zameraním, z čoho vyplýva, že budú podporené projekty, ktoré horizontálny princíp udržateľný rozvoj zohľadňujú alebo k jeho uplatňovaniu priamo prispievajú.

V súlade so znením Partnerskej dohody bude v rámci OP KŽP zohľadnený princíp „znečisťovateľ platí“, ktorý je obsiahnutý v primárnej legislatíve EÚ (čl. 191 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ) a je premietnutý do legislatívy SR.

Uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude v rámci OP KŽP na projektovej úrovni overované v hodnotiacom a výberovom procese. Monitorovanie plnenia horizontálneho princípu Udržateľný rozvoj bude na projektovej úrovni zabezpečené a sledované prostredníctvom monitorovacích správ ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálneho princípu. Riadiaci orgán pre OP KŽP bude predkladať orgánu zodpovednému za uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj informáciu o uplatňovaní daného horizontálneho princípu štandardným spôsobom (vo výročných správach).

11.2 Rovnosť príležitostí a nediskriminácia

Rovnosť príležitostí predstavuje širší strategický cieľ EÚ, ktorý venuje pozornosť všetkým skupinám obyvateľstva. Podpora základných ľudských práv, nediskriminácie a rovnosti príležitostí je jedným zo základných princípov uplatňovaných v EÚ.

Hlavným cieľom horizontálneho princípu rovnosť príležitostí a nediskriminácie je odstraňovať bariéry, ktoré vedú k izolácii a vylučovaniu ľudí z verejného, politického, spoločenského, pracovného života, a to na základe takých sociálnych kategórií ako je pohlavie, rod, vek, rasa, etnikum, vierovyznanie alebo náboženstvo, sexuálna orientácia, zdravotné postihnutie, atď. Cieľom uplatňovania horizontálneho princípu je zároveň eliminovať a predchádzať diskriminácii na základe týchto znakov.

V rámci programov Európskych štrukturálnych a Investičných fondov (EŠIF) na roky 2014-2020 sa horizontálny princíp rovnosť príležitostí a nediskriminácie uplatňuje aj v tých operačných programoch, ktorých aktivity nie sú cielené na podporu znevýhodnených skupín a zavádzanie vyrovnávacích opatrení.

Garantom zodpovedným za uplatňovanie horizontálneho princípu rovnosť príležitostí a nediskriminácie je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Pre účinné uplatňovanie horizontálneho princípu rovnosť príležitostí a nediskriminácie je stanovená univerzálna podmienka poskytnutia pomoci, ktorej dodržiavanie je predmetom overovania v hodnotiacom a výberovom procese žiadostí o nenávratný finančný príspevok. Preukazovanie splnenia tejto podmienky pomoci je zabezpečené vo forme čestného vyhlásenia žiadateľa o uplatňovaní tohto horizontálneho princípu.

Celkové zameranie Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP) vychádza z priorít stratégie Európa 2020 a cieľov Národného programu reforiem Slovenskej republiky 2013, ktorým je **trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov**.

OP KŽP podporuje rovnosť príležitostí a nediskriminácie vo vzťahu k zabezpečeniu environmentálnej udržateľnosti hospodárskeho rozvoja a „zeleného“ ekonomického rastu, k zachovaniu vyhovujúceho stavu jednotlivých zložiek životného prostredia aj pre budúce generácie.

V rámci jednotlivých prioritných osí OP KŽP sa zohľadňuje aj napĺňanie horizontálneho princípu rovnosť príležitosti a nediskriminácie pri výbere projektov, ktoré vedú k zabezpečeniu rovnakej dostupnosti pre všetkých, aby nedochádzalo k izolácii a vylučovaniu ľudí na základe rodu, veku, rasy, etnika, zdravotnému postihnutiu, atď.

Riadiaci orgán pre OP KŽP predkladá orgánu zodpovednému za uplatňovanie horizontálneho princípu rovnosť príležitosti a nediskriminácia informáciu o uplatňovaní daného horizontálneho princípu štandardným spôsobom (vo výročných správach).

11.3 Rovnosť medzi ženami a mužmi

Rovnosť žien a mužov je jedným zo základných hodnôt Európskej únie a je zakotvená v tzv. Lisabonskej zmluve, ktorou sa uznávajú aj práva, slobody a zásady stanovené v Charte základných ľudských práv, ktorá je právne záväznou. Tak ako EÚ aj členské štáty musia pri navrhovaní a uplatňovaní právnych predpisov EÚ dodržiavať práva stanovené v Charte.

Európska komisia vypracovala pracovný program Stratégia rovnosti žien a mužov na roky 2010-2015, v ktorom sa Komisia zaväzuje presadzovať tento princíp vo všetkých politikách. Uvedená stratégia kladie dôraz na prínos rodovej rovnosti k hospodárskemu rastu a podporuje uplatňovanie dimenzie rodovej rovnosti. Uplatňovanie rovnosti medzi ženami a mužmi je hlavným cieľom aj pre programy EŠIF na roky 2014-2020 v súlade so Stratégiou Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

V rámci programov EŠIF na roky 2014-2020 sa horizontálny princíp rovnosť medzi ženami a mužmi uplatňuje aj v tých operačných programoch, ktorých aktivity nie sú cielené na podporu vyrovnávacích opatrení.

Garantom za uplatňovanie horizontálneho princípu rovnosť príležitosti a nediskriminácie je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Pre účinné uplatňovanie horizontálneho princípu rovnosť medzi ženami a mužmi je stanovená univerzálna podmienka poskytnutia pomoci, ktorej dodržiavanie je predmetom overovania v hodnotiacom a výberovom procese žiadostí o nenávratný finančný príspevok. Preukazovanie splnenia tejto podmienky pomoci je zabezpečené vo forme čestného vyhlásenia žiadateľa o uplatňovaní tohto horizontálneho princípu.

V rámci jednotlivých prioritných osí OP KŽP sa zohľadňuje aj napĺňanie horizontálneho princípu rovnosť medzi ženami a mužmi pri výbere projektov, ktoré vedú k zabezpečeniu rovnakej dostupnosti pre všetkých ako jednému z dôležitých faktorov ovplyvňujúcich životné podmienky a životnú úroveň obyvateľstva a k priaznivému životnému prostrediu.

Riadiaci orgán pre OP KŽP predkladá orgánu zodpovednému za uplatňovanie horizontálneho princípu rovnosť medzi ženami a mužmi informáciu o uplatňovaní daného horizontálneho princípu štandardným spôsobom (vo výročných správach).

12. Samostatné prvky

12.1 Zoznam veľkých projektov

V rámci OP KŽP sa veľké projekty neuplatňujú.

Tabuľka 54 Zoznam veľkých projektov

Názov	Predpokladaný čas notifikácie/ predloženia žiadosti o potvrdenie pomoci na veľký projekt Komisii (rok, štvrt'rok)	Plánovaný začiatok implementácie (rok, štvrt'rok)	Plánované ukončenie implementácie (rok, štvrt'rok)	Investičná priorita	Prioritná os
N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

12.2 Výkonnostný rámec operačného programu

Tabuľka 55 Výkonnostný rámec operačného programu

Prioritná os (členenie podľa fondu a kategórie regiónov)	Fond	Kategória regiónu	Implementačný krok, finančný ukazovateľ, ukazovateľ výstupov alebo výsledkov	Merná jednotka, (ak relevantné)	Čiastkový cieľ pre rok 2018	Konečný cieľ (2023)
Prioritná os 1	KF	N/A	Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov	t/rok	7 405	20 451
Prioritná os 1	KF	N/A	Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov	t/rok	32 697	262 209
Prioritná os 1	KF	N/A	Dĺžka novovybudovaných kanalizačných sietí (bez kanalizačných prípojk)	km	71	461
Prioritná os 1	KF	N/A	Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany	ha	2 747	19 114
Prioritná os 1	KF	N/A	Celková plocha zrekultivovaného a sanovaného územia	ha	14	119
Prioritná os 1	KF	N/A	Úroveň čerpania finančných prostriedkov	%	19	100
Prioritná os 2	KF	N/A	Počet osôb majúcich prospech z realizácie protipovodňových opatrení	osoba	36 591	161 219
Prioritná os 2	KF	N/A	Úroveň čerpania finančných prostriedkov	%	21	100
Prioritná os 3	EFRR	Menej rozvinuté regióny	Počet vytvorených špecializovaných záchranných modulov	Počet	2	4
Prioritná os 3	EFRR	Menej rozvinuté	Počet jednotiek záchranných	Počet	64	180

		regióny	zložiek s doplnením vybavením na reakciu pri zásahoch súvisiacich so zmenami klímy			
Prioritná os 3	EFRR	Menej rozvinuté regióny	Úroveň čerpania finančných prostriedkov	%	26	100
Prioritná os 4	EFRR	Menej rozvinuté regióny	Počet verejných budov s lepšou energetickou triedou	počet	150	450
Prioritná os 4	EFRR	Menej rozvinuté regióny	Počet systémov centralizovaného zásobovania teplotom s vyššou účinnosťou	počet	12	35
Prioritná os 4	EFRR	Menej rozvinuté regióny	Úroveň čerpania finančných prostriedkov	%	33	100

12.3 Zapojenie príslušných partnerov do prípravy operačného programu a úlohy partnerov v rámci implementácie, monitorovania a hodnotenia operačného programu

12.3.1 Zoznam členov Pracovnej skupiny pre prípravu operačného programu Kvalita životného prostredia

Členovia pracovnej skupiny:

- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky – 2 členovia
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky – 2 členovia
- Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky – 1 člen
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – 2 členovia
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky – 2 členovia
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky – 2 členovia
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky – 1 člen
- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – 3 členovia
- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky – 2 členovia
- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky – 1 člen
- Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky – 1 člen
- Úrad vlády Slovenskej republiky – 1 člen
- Bratislavský samosprávny kraj – 1 člen
- Trnavský samosprávny kraj – 1 člen
- Trenčiansky samosprávny kraj – 1 člen
- Nitriansky samosprávny kraj – 1 člen
- Žilinský samosprávny kraj – 1 člen
- Banskobystrický samosprávny kraj – 1 člen
- Košický samosprávny kraj – 1 člen
- Prešovský samosprávny kraj – 1 člen
- Združenie miest a obcí Slovenska – 1 člen
- Únia miest Slovenska – 1 člen
- Slovenská akadémia vied – 1 člen

- x) Republiková únia zamestnávateľov – 1 člen
- y) Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR – 1 člen
- z) Klub 500 – 1 člen
- aa) Asociácia vodárenských spoločností – 1 člen
- bb) Slovenská technická univerzita v Bratislave – 1 člen
- cc) Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach - Prírodovedecká fakulta – 1 člen
- dd) Environmentálny fond – 1 člen
- ee) Slovenská inovačná a energetická agentúra – 1 člen
- ff) Slovenský zväz výrobcov tepla – 1 člen
- gg) Slovenský plynárenský a naftový zväz – 1 člen
- hh) Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku – 1 člen
- ii) Teplárenské združenie na Slovensku – 1 člen
- jj) Slovenský zväz bytových družstiev – 1 člen
- kk) Inštitút pre energeticky pasívne domy – 1 člen
- ll) Zväz stavebných podnikateľov Slovenska – 1 člen
- mm) Slovenská rada pre zelené budovy – 1 člen
- nn) Technický a skúšobný ústav stavebný, n. o. – 1 člen
- oo) Združenie pre zatepľovanie budov, o. z. – 1 člen
- pp) Slovenský živnostenský zväz – 1 člen
- qq) Zväz priemyselných, výskumných a vývojových organizácií – 1 člen
- rr) Priatelia Zeme - CEPA – 1 člen
- ss) Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania – 1 člen
- tt) Združenie podnikateľov Slovenska – 1 člen

13. Použité skratky